ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

ΛΟΓΓΙΝΟΥ

ΡΗΤΟΡΟΣ ΠΕΡΙ

ὕψους λόγου βιβλίον

DIONYSII LONGINI

Rhetoris

Præstantissimi

Liber

De grandi loquentia sive

Sublimi dicendi genere

Latine redditus

καὶ θέσεσι συνοπτικαῖς

et ad oram notationibus

aliquot illustratus

Edendum curavit et notarum

insuper austarium adjecit. G.L.

Oxonij excud: G.T. Academiæ Typographus impensis Guil: Webb. Bibliop:

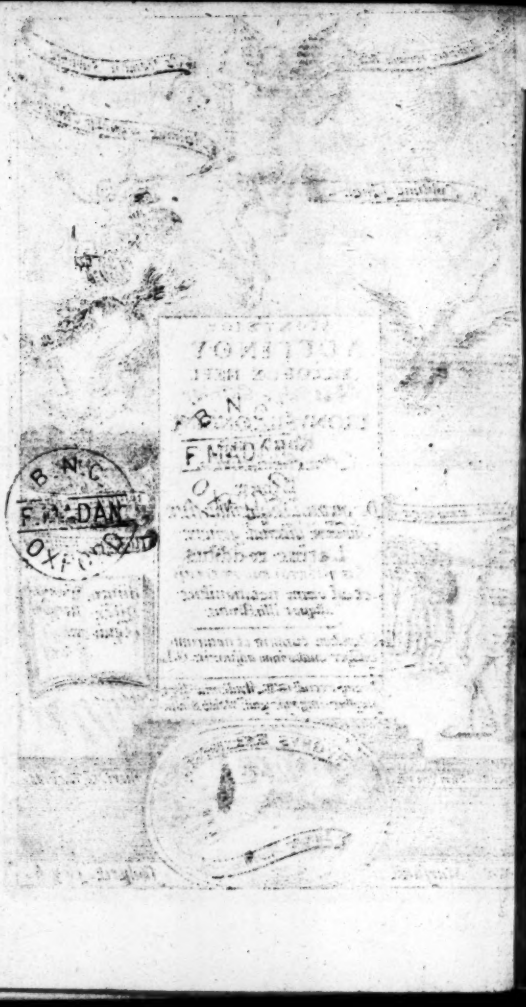
B.N.C.
F.M.DAN.

IVVENTVTI ACADEMICÆ.

NOstis (*Adoleſcentes*) quàm mollis ſit animus diligentis, & ad quemvis ſenſum doloris argutus; qui non minori ſollicitudine utilitati publicæ proſpectum cupit quàm quieti ſuæ, ægrè ferat capacem ſublimitatis indolem inter humiliora ſordeſcere: rara eſt in vernanti ætate ea ingeniorum felicitas quæ monitorem non admittat; quò deſtinatum ſtudijs iter vel auſpicatò incipiat, vel alacriter pergat: multis, nec verborum tantùm, lenocinijs impetrandum à nobis eſt, ut docti eſſe velimus.

mus. Senſit hoc provida majorum muni-
ficentia, & abundè cavit nequid nobis ad
literas deſit præter nosipſos. Quam non
Illi laborum pariter & pecuniarum, in no-
bis poſitum, jacturam dixerim an impen-
ſam fecerunt? quibus tot codices & typis
& calamis exaratos, nullius linguæ, nul-
lius literaturæ generis immunes, ſolâ le-
ctorum paucitate infelices: nempe dum a-
lijs comprehendere non datur, alijs non
vacat, frigere patimur inter inſcios &
ignavos. At non ſic exteri; qui, & mitiori
patriæ cœlo, & indignantis Neptuni minis
poſthabitis, gregatim advolant, animarum
æquè ac facultatum prodigi. Tanti illis
conſtat felicitatis noſtræ pars quantilla.
Iuvat Oxonii *ſtuduiſſe vel ſic. An lite-*
rarum majeſtas cum ſuprema illa &
ſceptri moderatrice hoc habet commune, ut
major *illi ſit* è longinquo reverentia?
Non committam ut alijs leges ponam do-
cendus

cendus ipſe: Næ ego tantus non ſum ut ad præſcriptum meum ſe componant quotquot uſpiam ſunt ex Apollinis familia: nec erubeſcam tamen privatam ſtudiorum rationem in examen Vobis proponere, neutiquam in exemplum. Humanioris literaturæ deſiderium (præfiſcini dixerim) mihi vel naſcenti inditum, vel à teneris adnatum ante alpha & beta; quod cum ætate crevit unà, & jam, temporis alumnus, altiores egit radices quàm quæ facili manu divelli ſuſtineant. Habetis confitentem, ſed non reum: Sin aliter, crimen eſt quod, ſecurus de Catonis ſupercilio, deprecari mallem quàm carere; nempe quod crimen audit alieno veriùs præjudicio quàm merito ſuo. Pace veſtrâ, Theologi, non majori compendio ad ſacras literas itur quàm per profanas; nec in acie Chriſtiana fortiùs militaverit, quàm qui in Gentilium caſtris tyrocinium egit. Appello

fidem memoriæ veſtræ, ſi quis tremenda fidei myſteria digniùs tractaverit, quàm cui religio non fuit, & in hiſce ſacris primitùs operari. Parva ſunt, agnoſco; ſed & parva hæc non contemnendo, majores noſtri magni evaſerunt. Nec quenquam terreat ætatis teneritudo, ſiquidem ſororum omnium, non conſortium dico, ſed principatum ipſa Apollinis lanugo demeruit Nec quiſquam artium difficultatem obtendat; in via ſunt diſciplinarum adyta, ſed non-tentantibus, ſed infeſtum ſcrupulis iter credere potiùs quàm ſcire volentibus: occluſæ ſcientiarum fores, non obſeratæ; quotidianus reſerantium numerus naturam imbecillitatis ream & Muſas ſeveritatis abſolvit: felices animæ, nec in ſuam ſolùm commoditatem natæ! A quibus ego obnixè peterem ne ulteriùs contenti ſint votis tantùm adeſſe poſcentibus: ne humeros ſubtrahant nutanti reipublicæ literarum

rum Atlantes, nec patiantur tot adorandæ antiquitatis authores cum blattis solùm & tineis in arenam committi; quin in libertatem asserant meliori luce non indignos; fallor, an in hoc versatur salus Græciæ? Intempestiva verecundia est quæ cum injuria publica conjuncta; & certè in commune peccat, qui nactus indolem negotijs parem, non exercet: reus est virtutis suæ qui non ostentat; & malè de ingenio æstimat, qui in umbra tantum specimina exhibet. Innocens ambitio est quæ ad eruditionem terminatur; imò ejusdem animi est non sustentare ruentem & impellere: Etiam et indoctis conceditur, literis bene velle; Dij meliora quàm ut in hoc subsistant Atticorum filij. Ego equidem, serò licèt, exorari me passus sum in discrimen famæ meæ; forsan et in dispendium rogantis, nisi succurrat lectorum haud infrequens et expectata benignitas: quibus prospexi-

ſpeximus de comite haud inutili, ut ſpero, certè non injucundo ad eloquentiam ituris; qui ſi dux viæ eſſe non poterit, index erit. Scriptorem damus non minorum gentium, Longinum περὶ ὕψους: *cujus dum præcepta exhibet eadem et exempla ſunt; Imò verò omnia in Illo magna, præter molem: Nec invitus credo quòd vel ob hoc vitium delicatioris ſeculi Genio commendatior accedet;*

Libros non legit ille, ſed libellos, *Tantùm addam, me cum lectorum vulgo hâc lege agere,* Damnent, ſed legant. *Si conditione istâ uti non graventur* Longino *meo ſpondere auſim, tot patronos habiturum eſſe quot lectores; nam et ſtylus et argumentum vel intelligentium palato non ingrata futura ſunt, vel ego guſtum habeo non publici ſaporis.*

GERARDVS LANGBAINE
Collegii Reginæ apud
OXON: Socius.

ORNATISSIMO AC DOCTISSIMO viro, Dn. GABRIELI de PETRA *Collegæ amicissimo*, S. P. D.

VIDI eruditas tuas in *Longinum* lucubrationes, ornatissime Domine Collega, nec possum non tuam industriam & diligentiam maximopere laudare. Et quemadmodum hactenus te hortatus sum sæpius, ut inchoatam feliciter utilissimi & gravissimi auctoris interpretationem pertexere constanter pergeres: ita nunc te colophonem addidisse, & opus laudatissimum ad finem perduxisse, tibi Scholeq; nostræ, & toti Reipublicæ literariæ, quæ hactenus (ni fallor) tanti Auctoris versione Latinâ caruit, ex animo gratulor. Operæpretium verò te facturum esse judico, si illum Rhetorum Principem, tuâ versione, notisque tuis illustratum,

publici juris feceris. Vale, & de literis benè mereri perge. *Lausan. Kal. April.* 1612.

T. T. Jacobus ad Portum

Academiæ pro tempore

Rector.

D. STEPH.

D. STEPH. CASTROBELLO,

utroque θεολογίας καὶ φιλολογίας *nomine celebratissimo, Ecclesiæ Lustriacensis Pastori dignissimo* GABRIEL DE PETRA.

DOCTISSIME Domine, quæ nuper in Ochiano tuo ut ἀκροατὴς imò κεστὴς novitii scripti à me rogatus ἐκ φρενῶν μυχῶ (quod dicitur) hoc est, ex adyto ut spero tui pectoris, παῦε᾽ ὠδὺ ἀλλὰ μάλα πιζῶς profudisti, vix credas quàm virium adspirârint novam & fœlicem auram. Velim jam animus, jam otium sit dirigendi & corrigendi quæ ego ad te, (labimur enim, neq; ἁλιάτωτος ἐγὼ) οἷς πάντων αὐτάξιον ἄλλων recognoscenda mitto. Et in his quidem unum, solutionem nostram ad illam ἐπιστολὴν, quî factum, ut tam diversâ ratione idem subjectum tractâsse videantur duo illi artis magistri longè præstantissimi *Hermogenes Tarsensis* Rhetor, & *Dionysius Longinus*. Quid etiam sentias de præmissa synopsi: in qua ut *Quintilius* nostri ævi, pro ingenii tui candore & acumine, leme, adde, muta. Num denique grata & tole-

rabilis noſtra verſio. Illa enim (ut in aliis, maximè in hoc ſcripti genere) quæ tibi proba nullo ſeculo improba futura lucem ſpectare poſſe puto. Vale, vir ornatiſſime. Ex muſæo noſtro pridie Cal. Jan. quas ſalutares tibi precor Anno M.D.C.X.

DOMINO

DOMINO GABRIELI de PETRA humaniore & divinâ literaturâ viro politissimo, *Professori apud Lausannenses Græcæ linguæ meritissimo* STEPHANUS A CASTROBELLO.

GRATA mihi multis nominibus fuit, vir doctissime & amice dilectissime, tua illa προσφωνησις καὶ παραγόρευσις. Ac omnium primum gratissimum fuit, quod si non dicis, tu non invitus dici audies, sicut boni omnes, te juxta atque alios Lycei & Scholæ nostræ Lausannensis (semper enim nostram nescio quo modo & jure nostro nomino) indigenas Professores aliquos aliquo loco prodire & monimentis Præceptores illos olim nostros nominatissimos, (quod & quantum nomen illis invideat nemo) simul & solidam Principum nostrorum domesticam gloriam, seminarii inquam patrii & patriorum ingeniorum, excolendam nativam fœlicitatem referre & memorare. Tum res mihi digna illa visa est, te de munere tuo perquam

præclarè & ſtudiosè cogitare. Nihil enim iniquius, nam etſi ἡλικία πρεσβύτερον γραμματοφύλακα ἐρημοῦσθαι μᾶλλον, ſtudium fortaſſe noſtrum ætatem ſupplebit, & meritum, nihil iniquius, inquam, quàm munerum ſanctitatem & dignitatem, aut turpi ignorantiâ, aut deſide & infideli ſocordiâ perdere, ac diſſimulare. At illud dignius te, nihil humile, ſed arduum cogitâſſe. Quid enim præter ipſam ſublimitatem ipſo *Longino* ſublimius? qui verbis præcepta, quod vix quiſquam cuiquam æquum & facile ſperet, nam per ſe ſunt κατασκελετευόμενα, præcepta Rhetorica æquat, artem profeſſione exæquat, & ſeſe ipſe docentem ſuperat? At hactenus quantum audimus, neque Latinè loquitur *Longinus* tuus, neque explicatus neque illuſtratus in vulgus prodit ſublimitate admirabilis, multiplici difficultate circumvallatus. Nihil reſtabat ad omnem dignitatem quàm ex Iuſtitiæ, ut lege illa aurea quæ ſuum unicuique tribuit, pleniſsimè atque exæquatiſsimè illud καθ' ὅλου πρῶτον ſervares (niſi vocem indignabitur Philoſophus) & ipſam artem τῶν ὑψῶν, & ejuſdem artis Magiſtrum longè præſtantiſsimum *Longinum* ipſum typum atque exemplar ſublimis & grandis, ſi ulla ſit, orationis expreſsiſsimum, ſublimibus, & in ſumma dignitate conſtitutis viris, iiſdémque ſummè eloquentibus inſcriberes, atque eâ ratione omnia pleniſsimè exæquares. Næ tu id feciſti? & omnium quidem

dem calculo veriſſimo, digniſſimè cum duobus magnis & ſingularibus invictiſſimæ Reipublicæ *Bernenſis* luminibus, haſce tuas ſcholas cordatè nimis dicâſti, nuncupâſti, conſecrâſti. Ampliſſimo dico & ſapientiſsimo CONS. ALBERTO MANUELI & ABRAHAMO STURLERO Quæſtori longè clariſſimo. Quid enim (bona cum venia & gratia tua hoc dicam, nam ſub te dico) majus *Berna* videt? quid grandius audit ALBERTO CONS. MANUELE? Cum quo cui dubium eſt, quis ſeu eloquentiæ granditate, ſeu morum comitate ſit ſatis comparandus, quàm STURLERUS ille Deceſſoris incomparabilis VINCENTII DACHSELHOFFERI, *Fabii* alterius *Maximi* ſucceſſor digniſſimus. Itaque benè à te hîc ſervata omnia: neque enim in his quicquam, aut vix quicquam video quod ipſe quæras & deſideres, qui in ſynopſi judicioſiſſimus & κεκμώτατος, in diagrammate διαλελυκὼς, in verſione, dictione grandi, ſpiritu ſublimi, lacunis nonnunquam ipſis minimùm obvia aut ſatis proclivi, quamvis fidum vicilli interpretem. Nam ſiquid in his fortè ultra peccatum, quàm rectè cum tuo *Longino* ἁμάρτημα ἐυγενὲς nominas? ignavis, invidis, ac degeneribus animis animos eripis, bonis atque æmulis facis. Enimverò in horum cenſu debuiſti me potiùs legere ac numerare, & æquâ lege mecum agere, quàm eò me vocare quò vocas, tui iſtius

scripti κειτλῶ minimum ac minimè idoneum qui facis, & ὑποείαν addis, quî fiat, inquis, ut præstantissimi duo Artis Magistri *Hermogenes* & *Longinus* unum hoc idémque subjectum tam diversâ ratione tractârint. Nam quis te ista meliùs fecit aut faciet usquam, cui genius ingenium facit? Nam tu primus ista proponis: atque idem admones ejus esse, qui benè & doctè dubitârit, proximè dubitationem tollere, & rem ipsam docere, & ἐκ τῦ ἀπορεῖν ἐυπορεῖν. Age tamen, siquidem ita vis, & si jam pridem resides animos desuetâque Musis hisce pectora in arma vocas & culpam præstas, & studio peccas qui mihi plus tribuis, quàm ipse aut postulem, aut ipse in me sentiam & agnoscam? Sequamur te, & quod censemus dicamus. Etiam μέγεθ, hoc est, grande dicendi genus, σεμνότητι, τραχύτητι, ζοφερότητι, λαμπρότητι, ἀκμῇ, δεινότητι perfici *Hermogenianum* est, & *Hermogenianum* totidem esse species τῦ μεγέθυς, & grandis orationis. Ego verò, ut hoc addam, aut redimam etiam, siquidem ita incidit, ἐν τῷ καλλει μέγεθ perfici dixerim, etsi genus distinctum facit sicuti γοργότητα *Hermogenes*. Sed movet me res & ratio Philosophi passim scribentis τὸ καλὸν ἐν τῷ μεγέθει κ) τάξει δεῖ, pulchritudo in magnitudine & ordine sita est. Itaque nullum animal πάμμικρον καλὸν & pulchrum dici potest, sicut neque παμμέγεθες. Et alibi, ἐν μεγέθει γὰ ἡ μεγαλοψυχία, ὥσπερ κ) τὸ καλλ ἐν τῷ μεγάλῳ

μεγάλῳ σώματι· οἱ μικροὶ δ' ἀστεῖοι καὶ συμμέτροι, καλοὶ δ' οὔ. Magnanimitas in magnitudine ſicut pulchritudo in magno corpore conſiſtit. Itaque parvi & puſilli homines elegantes & concinni dicuntur, pulchri non item. Idem de Oratione dici par eſt: Orationem grandem quæ pulchra eſſe non poteſt, ſi grandis non ſit, pulchram eſſe oportet. Ac primùm quidem, ut iſta principiis repetitis decurram & repræſentem ſubjectorum, rerum, & ſententiarum majeſtate & dignitate gravem, σεμνὸν. Interdum caſtigatione majoris dignitatis perſonarum acrem atque aſperam, τραχεῖαν. Interdum minorum perſonarum inſectatione atque ἐπιφορᾷ, vehementem, ζωοδρᾶ, nonnunquam λαμπρὸν καὶ ἐπαχθῆ ἐξαγγελίαν & propriè virtutis conſcientiâ & præclarè geſtorum & meritorum opportunâ aut coactâ commemoratione aut communicatione ſplendidam, tum in his ἀκμαίαν quaſi ſole meridiano ferventem, vigentémque: tum ἐξειλημμένην quaſi ſolſtitium longo tractu lucem tenentem. At χαῦνον ne granditate immani inculta atque horrida monſtroſa & polyphemica ſit: tum ne ἐξειλιγγιῶσαν perpetuâ ſtagnet nonnunquam concitatam γοργὸν, nec ſemper vaſtâ ſe mole moventem, caſtigandæ, inquam, moræ, & tarditatis & longi tractûs διακοπῇ (διακοπὴ enim incidit & concitat) corrigendi: in ſumma varianda eſt oratio & craſei omnium iſtarum idearum attemperanda. Hæc eſt ἀκριβὴς Hermogenia-

να de granditate Orationis. At *Longinus*, jam hîc à te audio, istas ideas & species neque nominat neque numerat, sed duntaxat quinque fontes aperit fusos atque excurrentes per universum sublime dicendi genus. 1. τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπίβολον, 2. τὸ Ⓒπαθοῦς καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος, 3. τὰς σχημάτων πλάσεις, 4. ἡνωμένην φράσιν, 5. & ultimum, τὸ ἐν ἀξιώματι καὶ διάρσει Ⓒύνθεσιν. Hîc, amice doctissime, dignissimè quæris, quomodo possint ista conspirare, & Ⓒυναληθεύειν. De fine respondes: Cogis deinde ista, & conducis in unum. Demùm comparatione analoga componis. Næ tu doctis, si me audis, nedum stultis atque otiosè curiosis satisfacis. Quid igitur dicam & superaddam, cui quidem tu nihil reliquisti aliud, quàm ut ista tam fœliciter indaganti ac definienti adstipulari & suffragari possim? Hoc quidem fortè differre φύσιν seu ortum theoreticum & γένεσιν, seu ortum practicum, sive, si ita vis, methodum doctrinæ & methodum πραξεως: ac videri *Hermogenem* Theoriam in his nudè tradere: singulas species persequi, & singularum accuratam anatomen instituere: *Longinum* autem praxim magis premere atque usurpare, & jam exercitatis politicis scribere. Sed dicam, quod vix attenditur, *Hermogenem* duo præstitisse: *Longinum* de duobus illis unum suo proposito & consilio additum usurpâsse. Namque *Hermogenes* ubi omnem docendi doctrinam, &

prin-

principes formas, earúmque ſpecies tradidit; tum idem tractatum περὶ τῦ πολιτικῦ λόγυ addidit atque ſubjunxit, in quo πολιτικῷ λόγῳ omnis idea expreſſa eſt tanquam ſuo ſubjecto: Hoc eſt, hîc ubi omnes ideas permixtas μετὰ δεινότητ☉ cernere atque agnoſcere debeas; adeò ut πολιτικὸς λόγ☉, nihil aliud ſit quàm craſis & μίξις omnium idearum. Quæ uti optima erit, optimam etiam efficiet orationem politicam. En igitur, quare nulla oratio de qua loquimur grandis adeò & ſublimis uſquam ſolitaria eſt & tota in toto, & aut σεμνὴ, aut τραχεῖα, aut ☾φοδρὰ, aut λαμπρὰ, aut ἀκμαῖα, aut ἀφελολικὴ, aut καλὴ, aut χαρᾳὴ. Iltæ enim omnes ideæ facilè, ut monuimus, μεγάθει cedunt & concedunt. Sed aliquid tandem potiùs ex hiſce omnibus unum, hoc unum & illud contraxit & abſtraxit, conſummatum tuus *Longinus* profert, & πολιτικῦ λόγυ tum πιθάνως ſententias ἐδραιοτόλυς, ☾φοδρὸν καὶ ἐνθυσιαστικὸν πάθος, σχημάτων πλάσεις, ἁγνείαν φράσιν, ☊ύνθεσιν, partes totidem συσατικὰς atque integrantes in genere definit. Ac eadem tamen ſunt iis quæ per omnes ideas *Hermogenianas* fuſa ſunt analoga atque antiſtropha. Habes igitur in *Longino* contractum *Hermogenem*, & ſummæ, ſi ita dicere liceat, eloquentiæ ſummam habes & poëmaticum & politicum λόγον, & quidem verſantem in genere Deliberativo ἐν τῷ ☊υμβελδτικῷ: quod genus præter panegyricum etiam, ſeu demonſtrativum, auctore

Her-

Hermogene, ἀξιωματικὸν ὄτι καὶ ἐν τοῖς ποιήσει μεγαλοπλουσιάζει πᾶσιν μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις καὶ φαιδρύνεται διωνύσιος. Habes rursum, sicuti apud *Hermogenem*, corpus Doctrinæ τοῦ ὕψους fusum atque dispersum. Ita apud *Longinum* pressiùs, πῶν χεῖται τὸ ἀληθείας γνησιόδικον ἀναφανὲν καὶ συνδεῖται ingenuos quinque ejus ipsius fontes. At tu de illis, vir Doctissime, quos olim jamdiu hausisti, penè dixi exhausisti, bibe largiter & studiosis propina liberaliter, qui sublimi spiritu magnifica Dei elogia atque eloquia personent, & te duce sublimi feriant sydera vertice.

Vale. Ex Ochiano nostro
XVI Martij, Anno
M.DC.XII.

DO-

DOCTISSIMO AC SPE-
ctatissimo Domino GABRIELI DE
PETRA, in Academia Lausannensi
Græcæ Linguæ Professori dignissimo,
Longinum civitate Latina do-
nanti accinebat SAMSON
GENILLIODUS
Gymnasiarcha.

DVm pretiosa suis lustrant data munera templis
Indigenæ Latii, celeberrima numina, Musæ,
Vna ait, Eloquij, quum tres sint ordine, gemmas
Ecce duas cerno tantùm: Quo fulget in auro
Tertia? quóve latet fano? Pergrata nec arces
Hactenus intravit nostras, decorata superbo
Nec fuit hac nostro (Euterpe respondet) amictu.
At soror, en cernis (roseo nam diva tegebat
Ipsa sinu donum) vos cernitis æqua sorores
Numina. quid majus? nostris quid dignius aris?
Ergo ponamus meritò nunc marmore summo,
Carmineq́, hoc tantum grati signemus alumni.
Hinc ruit è PETRA *tibi Nectaris unda profundo*
Gurgite, lateris magni LAVSANNA *Lemanni.*

TOT

ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΒΛΟΝΔΕΤΟΥ
φιλοσόφε εἰς τὸν αὐτὸν διάλογον.

Γραμμάτων μὲν ἕλλην λογγῖνος ὁ γεγενὲς ἀφ' ὕλης,
Τὸν μὲν ὁ δ' ἀφ' φοίνισσης γένετ' ἀμφ' ὕλαγόρης.

DE DIONYSIO LONGINO CASSIO, CRITICO & Rhetore præstantissimo.

QUæ patria, qui natales Dionysii Longini fuerint, incertum est. Græcum se profitetur sect. 10. λέγω δ' εἰ μὴ ἡμῖν ὡς ἕλλησιν ἐφεῖται τι γνῶσκειν, id est, Hæc verò dico, quatenus etiam nobis ut Græcis hominibus de his aliqua permittitur cognitio: *Sed quum fuerit Porphyrii Nobilis Tyrii præceptor: eundemq; ad se in Phœniciam ex Sicilia revocet, teste ipso Porphyrio in vita Plotini,* ἀξιῶν με [ὁ Λογγῖνος] ἀπὸ τῆς Σικελίας κατάνευσαι πρὸς αὐτὸν εἰς τὴν φοινίκην καὶ κομίζειν τὰ βιβλία τοῦ Πλωτίνου, φησίν. Flagitans Longinus, ut ego ex Sicilia ad se proficiscar in Phœniciam, ferámque mecum libros Plotini,

ait:

ait: *ac denique Palmyra, quæ urbs est in Phœnicia Syriæ regione, Zenobiæ illius loci Reginæ à consiliis esset, non sine gravi conjecturâ ipsum indigenam suspicari liceat. Hoc saltem maximæ auctoritatis virum fuisse, quam illi eximia quâ inter suos excelluit, conciliavit tum prudentia tum eruditio: utrumq; verò, eruditionem inquam & prudentiam, qui fuerit consequutus ipse docet apud Porphyrium in vita Plotini, in libro qui inscribitur* De Fine *ad Plotinum & Gentilianum, cujus libri initium habes ibidem;* ἔτι δ', *inquit Longinus,* μειρακίων ὄντων ἡμῶν οὐκ ὀλίγοι ἦμεν ἐν φιλοσοφίᾳ λόγων ἐφεστήκαμεν, ὃς ἅπαντας μὲν ἐπῆρξε ἰδεῖν ἡμῖν διὰ τὴν ἐκ παίδων ἐπὶ πολλοὺς τόπους ἅμα τοῖς γονεῦσιν ἐπιδημίαν, non pauci Philosophiæ & politioris literaturæ studiis excellebant me puero, vel saltem admodum adolescentulo, quos quidem omnes videre nobis contigit: quoniam à teneris annis multas passim regiones unà cum parentibus peragravimus. *De Longino sic scribit Suidas:* Longinus, inquit, Cassius Philosophus Porphyrii Philosophi præceptor, multæ eruditionis etiam Criticus fuit, *hoc est,* aliorum scriptorum Censor judicioſissimus. *Quanquam quo ad primum illud negat Porphyrius in vita Plotini, Plotino visum fuisse Philosophum. Sic enim ille:* Ἀναγνωσθέντας δ' αὐτῷ (τῷ Πλοτίνῳ) τὸ τε περὶ ἀρχῶν Λογγίνου καὶ τὸ φιλαρχαίου, φιλολόγου μὲν ἔφη ὁ Λογγῖνος, φιλόσοφος δ' οὐδαμῶς, *id est,* Longini

&

& Philarchæi de principiis libro perlecto, Plotinus Longinum politioris literaturæ peritissimum pronunciavit, Philosophum verò minimè. *Sed quum* φιλόσοφον *significet etiam* τὸν περὶ λόγους καὶ παιδείαν ἀσκοῦντα ἢ διατρίβοντα, *literarum & disciplinarum humaniorum scientissimum, latiore significatione tum à Suida, tum à Flavio Vopisco Philosophum pro Philologo: hoc est, pro eximia literatura & eruditione conspicuo crediderim vocitatum. Quò refero,* οὐ ἐφημεριδικὸν, τὸ πολυμαθὲς, *hoc est,* multarum rerum notitiâ præsignis. *Criticum fuisse addit, qualem verò & quantum! ex illius scriptis, quorum præter hunc περὶ ὕψους libellum, fragmenta quædam extant apud Porphyrium in Plotini vita, & apud Eusebium* εὐαγγ. προπαρασκ. *lib.* 15. *tum maximè ex gravissimorum auctorum testimoniis intelligimus. Porphyrius inibi post recitatam partem Epistolæ Longini subjicit,* ταῦτα ἐπὶ πλέον Λογγῖνος, τῶν καθ' ἡμᾶς κριτικώτατος γεγονὼς, καὶ τὰ μὲν ἄλλων ἁπάντων παντὸς μᾶλλον καθ' αὐτὸν διελήλυθεν· ἔνιοις δὲ οἷα γέγονεν ἢ περὶ πλωτῖνον κεῖσαι (*id est*) hæc apposui fusiùs, ut ostenderem quid de Plotino nostri ævi Criticus summus judicârit, qui fermè sui temporis omnia Scriptorum opera discussit atque redarguit. *Et non ita multò pòst,* Ἀρκεῖ τοίνυν ὁ τοσοῦτος ἀνὴρ, καὶ ἐν κείσει πρῶτος ὢν (*id est*) satis est ergo vir tantus judicióque primus. *Denique* ἐλλογιμώτατον, καὶ ἐλεγκτικώτατον ἄν-

φιλ, *id est*, eximium & ad ingenia arguendâ promptissimum virum appellat. *Eunapius Longinum* βιβλιοθήκην τινὰ ἔμψυχον καὶ ἀπεπάτητον μουσῶν, *hoc est*, *scientiarum & disciplinarum omnium receptaculum quoddam, ut hoc pacto incredibilem & inexhaustam hominis eruditionem nobis ingerat, vocare non dubitavit: Quo tempore floruerit, scribit continuò Suidas, ἐπὶ Αὐρηλιανοῦ. ἦν Καίσαρος, *Aureliani Imperatoris, temporibus vixit. Photius in sua Bibliotheca, Claudio imperante floruisse annotat.* ἐπὶ Κλαυδίου, *inquit*, ἐδόκει ἤκμαζε, καὶ τὰ πολλὰ ξυμπαρέζετο τῇ Ζηνοβίᾳ τῇ τῶν Περσῶν βασιλίδι, τὴν ἀρχὴν καταπαύσαντος Ὀδεναθοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τετελευτηκότος. In plurimis adfuit Zenobiæ Osroënorum reginæ imperium tenenti mortuo jam Odenatho marito. *Quam ob causam tandem, victâ vinctâque Zenobiâ, interemptum ab Imperatore addit Suidas,* καὶ ἀνῃρέθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς σύμπνους Ζηνοβίᾳ τῇ Ὀδεναθου γυναικὶ, quòd cum Zenobia Odenathi uxore consparâsset (*non consuesset, ut perperam vertit Rhodig. Antiq. lect. libro* 18. *cap.* 26.) in Imperatorem, *uti ex Flavio Vopisco intelligimus, cujus hæc sunt verba,* Grave inter eos qui cæsi sunt de Longino Philosopho fuisse perhibetur, Quo Zenobia magistro usa esse ad Græcas literas dicitur: quem quidem Aurelianus dicitur occidisse quòd superbior illa Epistola ipsius diceretur dictata consilio, quamvis Syro esset sermone contexta. *Illius porrò*

Epistolæ, quam Zenobia imperatori ipsius deditionem petenti rescripsit, exemplum ex eodem auctore appingere non gravabor.

Zenobia Regina Orientis. Nemo adhuc, præter te, quod poscis literis, petiit: virtute faciendum est quicquid in rebus bellicis est gerendum. Deditionem meam petis, quasi nescias Cleopatram Reginam perire maluisse quàm in qualibet vivere dignitate. Nobis Persarum auxilia non desunt, quæ jam speramus: Pro nobis sunt Saraceni: pro nobis Armenii. Latrones Syri exercitum tuum, Aureliane, vicêrunt: quid igitur, si illa venerit manus quæ undique speratur? Pones profectò supercilium quo nunc mihi deditionem quasi omnifariam victor imperas. *De Longini mortis causâ, eruditione, ejusdemq́, in subeundo supplicio constantiâ, hæc Zosimus ex versione Leunclaij.* Zenobia culpâ semet eximens multos alios in medium producebat, qui eam veluti fœminam seduxissent, quorum in numero & Longinus erat, cujus extant scripta, magnam doctrinæ studiosis utilitatem adferentia. Ei convicto de his propter quæ accusabatur, statim pœnam mortis Imperator statuit. Quam adeò fortiter Longinus pertulit, ut illos etiam qui hanc calamitatem ejus, indigno ferebant animo, consolaretur. *Libros multos ediderat, quorum plerosque recenset Suidas, cujus hæc sunt verba,* ἐγκαλῶ σοὶ ἅ χ᾽ φεύδῃ· Ἀπορήματα ὁμηρικά·

ὑμετερά· εἰ φιλόσοφ Ομηρ· ἀσχλήματα Ομήρ χ̣ λύσεις ἐν βιβλίοις ϛ'. πίνα παρ̣ ταῖς ἱστορίαις οἱ γεωμετρικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦντ. Περὶ τῆ παρ' Ομήρῳ πολλὰ σημαινομένων λέξεων, β'. Ατ̣ικῶν λέξεων ἐκλόσεις β'. εἰσὶ χ̣ χ̣ στοιχεῖον. Λέξεις Αντιμάχ χ̣ Κλέων. χ̣ ἄλλα πολλὰ (*ut verbi gratiâ* περὶς Πλωτῖνον χ̣ Γεντιλιανὸν ὀπτολιὶ, *quam justa voluminis magnitudini parem fuisse scribit Porphyrius.* Περὶ ἀρχῶν βιβλίον *Plotino ut judicium ferret exhibitum. Item* Λογγῖνε περὶς Πλοτῖνον χ̣ Γεντιλιανὸν Αμέλιον περὶ τέλους. Περὶ τῆ παθητικῶν βιβλίον: *quæ opuscula omnia summa cum Reipublicæ literariæ jactura nobis perierunt. Ac denique libellum istum verè aureum, ut dictum est,* περὶ ὕλης *multis in locis mutilatum, utì ex frequentibus lacunis fit perspicuum.*

Καὶ πάντα μὲν περὶ τ Λογγίνε ἀρχίσ.

IN DIONYSIVM LONGINVM *Synoptica Præfatio.*

SCRIPSERAT Cecilius quidam, haud dubiè Siculus ille Rhetor Calactanus, cujus meminerunt Dionysius Halicarnasseus, Quintilianus, & Athenæus Δειπνοσοφ. lib. 6. præter alia, libellum de grandi oratione: in quo tractatu, quum non uno modo peccâsse, pluribus observatis & notatis ejus erroribus, Dionysio Longino Critico, ejusdémque familiari Posthumio Terentiano videretur, quod putà stylo susceptæ materiæ (quippe humili nimis) dignitati non responderet: quod præcipuam de duabus partibus tractationis, solâ nempe τῆς ὑψους descriptione contentus, viam & rationem tantæ facultatis consequendæ neglexisset: quod ne sic quidem in priori illa suæ tractationis parte, ea omnia quæ in constitutionem τοῦ ὑψους veniunt, τὸ πάθος & παρεμπτῶν, recensuisset: quòd privato quodam erga Lysiam affectu perperam Platonem ipse postposuisset, atque hujus generis plures alios errores commisisset, operæ pretium facturum se putavit auctor gravissimus,

visſimus, juxtãque non ſui tantùm Terentiani (cui ζωταγμάτιον inſcriptum voluit) ſed maximè literatorum omnium utilitatis ſtudioſiſſimus, ſi in compendium, quæ præcipua ſunt in hac doctrina de ſublimi oratione, redigeret. Quocirca præfatus ea quæ ad ſcribendum impuliſſent, ad rem aggreſſurus, in Anteceſſum, vice προσφωνήσεως ad ſequentem doctrinam, quærit, ordine & neceſſitate adactus (quod nempe huic dubitationi niſi fuerit ſatisfactum priùs, ſequentia non poſſint ſubſiſtere) utrum arte τὸ ὕψος comprehendi poſſit, quia plane videatur eſſe à natura? Non it inficias, τὸ ὑψηλὸν φύσεως ἄρρητόν τι εἶναι καὶ ἀμέτρητον, ſed tamen illud nihil eſſe niſi ars ipſa acceſſerit, quippe quâ naturalis illa ad granditatem diſpoſitio excitatur in nobis, aut nimium luxurians ceu fræno intra limites proprios continetur. Hinc κατὰ παράκλασίν τινα ad vitioſos digreditur tumores, τὸ μειρακιῶδες, καὶ παρένθυρσον, quibus frigida redditur oratio: cujus appoſitis exemplis, ad rem ἁπάντων, notas duas certiſſimas τοῦ ὕψους præmittit: atque his ita in anteceſſum prorogatis κατὰ πλῆθος ἐπιστήμης μέρη πέντε, quinque illius partes, ſive ideas enumerat conſtituitque; 1. Sententiarum amplitudinem & gravitatem: 2. Vehementem, & animos concitantem, qui enthuſiaſticus dicitur, affectum; 3. Ornamenta hujus Characteris propria;

4. Præstantem phrasin: 5. denique aptam ad hæc in dignitate & sublimitate positam compositionem, de quibus singulis seorsim dicturum se pollicetur, si modò refutârit errorem Cecilii ad hanc partitionem, qui existimavit primum & secundum, τὸ ὕψος scilicèt & τὸ Ϛοφὸν πάθος, idem esse, quâ distinctione, quid per utrumque intelligendum sit, paucis aperit. Hinc præceptum de maturè assuefaciendis, ad grandia, oratorum ingeniis, & ab humilibus cogitationibus avertendis, grandium postmodum sententiarum nova subjicit exempla eáque varia: Ex quibus oblatâ occasione digreditur in comparationem Homeri cum Homero: Homeri, inquam, ingenii viribus florentis, Iliadémque scribentis; & Homeri jam senescentis, Odysseam suam concinnantis. Hinc prætermisso altèro sublimitatis fonte (quòd seorsim περὶ τῶν Ϛοιχείων alio libro scripturus sit, quemadmodum pollicetur & profitetur in fine sect. 9. & ultima hujus libri sub finem) alia quædam ὑφηγήσεις investigat persequiturque, verbi gratiâ, circumstantiarum præcipuarum delectum, earundémque in unum veluti corpus, conductionem, cujusmodi sunt quæ rem vel comitantur vel consequuntur. Signa, τῶν σημείων, cujus crasitis descriptæ plures esse species, pro rerum amplificandarum varietate esse monet,

net, e
crime
argum
cit: q
Demo
(Dem
Majes
veher
scilicè
det:
non t
infusi
asseri
cere
Plato
orum
tellig
ut qu
tation
aucto
ipsos
Pythi
datur
rum
tur t
imita
interi
phan
ἐνθυσ
quæd

net, ejuſdémque veram definitionem & diſcrimen, quo tum à ſublimitate ipſa, tum ab argumentis & probationibus differt, ſubjicit: quibus omnibus appingit Ciceronis & Demoſthenis comparationem, ita ut hunc (Demoſthenem inquam) ab Amplitudine & Majeſtate orationis, illum verò à fuſiori & vehementiori oratione amplificationum ſcilicèt, quibus excellit, beneficio, commendet: unde tertiæ virtuti locus in χύσει, quâ non tam moveri, quàm perfundi & veluti infuſione quâdam foveri auditorem ipſum aſſerit, μεγαυχένδαι tamen, hoc eſt, grandeſcere hâc ipsâ virtute Orationem, exemplo Platonis docet, quam quum ex ipſius & aliorum graviſsimorum auctorum lectione intelligamus & comparemus nobis, hinc fit, ut quartam addat virtutem τὴν μίμησιν, imitationem præſtantiſsimorum quorúmque auctorum: quâ non aliter affici imitatores ipſos affirmat, quàm Tripodi olim admotam Pythiam oraculum conſulentibus reſponſa daturam moveri & incitari ſolitam ex veterum monumentis intelligimus. His adduntur tum imitatorum exemplа, tum de vera imitatione aliquot præcepta. Quum verò interiores etiam formarum fictiones, quas phantaſias vocant, ſint ὑφηγήσεις, adeóque τὰ ἐνθυσιαστικὰ πάθη, ποιητικώτατα. De iis etiam quædam pro Compendii ratione tandem

dicendum esse censuit, posità generali τῆς φαντασίας definitione, & phantasiæ à phantasia ex diverso fine, distinctione; atque utriusque tum poëticæ tum rhetoricæ descriptione & illustratione, ut jam ex his constituere liceat grandem & vehementem orationem verè dici posse, quæ, habito præcipuarum Circumstantiarum in unum veluti corpus coalescentium delectu, amplificatione, præstantissimorum quorúmque auctorum imitatione, ac denique μιμήσεως, quas vocant, φαντασίας perficitur. Quoniam verò τὸ ὕψος sua sibi quibus circumfulgeat, vendicat ornamenta, hinc τοῖς σχήμασιν utriusque generis tum διανοίας tum λέξεως τῆς ὑψους ποιητικοῖς datus tertius locus: Ζ secundum enim tenent, ubi τὰ τραχύτητα desiderantur, particulæ superiores ὑψηλότητα, de quibus hactenus dictum est) qualia sunt ὅρκοι non tantum ἀπιθάνοις ἀλλὰ ξένοις καὶ ὑπερφυέσι, insolens & magnitudine insignis jusjurandum, Interrogationes, & Percontationes, Asyndeta, Hyperbata, Polyptota, Congeries, Commutationes, Gradationes, Numerorum Temporúmque Enallagæ, Personarum commutationes, loco denique & tempore, adhibitæ Periphrases, quæ omnia ex tertio ὑψηγορίας fonte scaturiunt. Quarta causa & ipsa ποιητικὴ τῆς ὑψους his additur γλαφυρὰ φράσις, id est, genus dicendi exquisitum, positum in duabus partibus

tibus, verborum delectu & tropis. Ait ergo rebus magnis exprimendis μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα adhibenda esse. Quoad metaphoras, non duabus tribúsve tantùm locum esse posse in eadem periodo, sed pluribus etiam, ubi nempe, quum affectus torrentis instar aguntur, eásque tanquam necessarias simul rapiunt volvúntque secum magnâ copiâ, τὰ πάθη χειμάρρου δίκην ἐλαύνεται, καὶ τὴν πολυπλήθειαν αὐτῶν ὡς ἀναγκαίαν ξυνεφέλκεται. In genere, tropos in locorum tractationibus & in descriptionibus usurpari percommodè, illustri Platonis loco & exemplo demonstrat, quorum tamen abusum eo diligentiùs cavendum esse monet, quòd interdum idem Plato nonnullis eo laborare visus sit: ex quo factum ut Platoni Lysiam præferre voluerit Cecilius: quam ut non satis idoneam & sufficientem causam refutat Criticus, specie quâdam λύσεως quæ dicitur κατ' αὐτιῤῥάσιν. Esto (inquit) peccârit sanè interdum Plato, in omnibus aliàs magnus. Non sequitur tamen inde Lysiæ, qui nunquam erret, postponendum esse, quòd majores virtutes pluribus virtutibus præstent in omni scripti genere. Ad quam suæ sententiæ confirmationem progreditur, propositâ hâc quæstione; *Utrum præstet oratio sublimis nonnunquam errans, An mediocris quæ nunquam erret?* Respondet, orationis virtutes non ex nu-

mero, ſed ex præſtantia æſtimandas eſſe. Quam ſuam ſententiam aſtruit & confirmat καὶ ἀναλύσεσιν τινὰ, id eſt, oratoriæ communicationis ſpecie quâdam, factâ optione diverſi generis auctorum, quibus tandem appingit τὸ δίοτι, ab humanę mentis & ingenii præſtantiæ magnificâ deſcriptione: Unde πρὸς ἀντίθεσιν ἐπαναλαβὼν, quid de utroque Scriptorum genere ſentiendum ſit, pronuntiat, ἀναμφιλόγους quidem & mediocribus auctoribus ſuam laudem non eſſe tollendam: At graviſſimorum auctorum grande ſemper ſectantium genus dicendi, ſcripta ita ſuſpici, ut unâ ſublimitatis virtute alia vitia ſive errata redimi & compenſari poſſe; ſempérque φωτιδίειν iſtos Heroas, quales Homerus, Demoſthenes, Plato etiam aliquoties lapſos aſſerat, ac tandem artis cum natura amicè conſpirantis conjunctionem requirat. Mox καὶ ἐπαίοδον, poſt benè longam digreſſionem, ad τὸ φερόμενον reditus, de quo quarto Sublimitatis fonte dicere cœperat ſuprà ſectione 27. & de Metaphoris 28, quibus jam haud ita abſimiles eſſe dicit Parabolas & Iconas, in quibus proinde modum ſervandum eſſe cenſet. Quibus omnibus tandem quinta & ultima pars, eâque τῷ μεγέθει αὐτῶν ἢ ἐν ἀξιώμασι ἢ διάροις ζωώδεσιν ad jicitur: cujus quidem admirabili quâdam verborum conjunctione deſcriptæ, accommodatè ad inſtitutum vires per-

perſequitur & illuſtrat, quòd non ſit πειθὼς μόνον ἀλλὰ καὶ πάθους, hoc eſt, non ad delectationem modò, ſed ad motum quoque animorum valeat: in qua Pyrrhichios ut & contrarios Trochæos, Dichoræos, & id genus alias brevibus ſyllabis conſtantes dictiones, conciſam item, hoc eſt, mutilatam orationem, exilia verba diligenter cavere jubet. Hîc finem facturus περὶ τῆς κοφωνίας ὑποθέσεως vice Corollarii quærit, quî fieret ut ſuâ jam ætate non tam præclara, ut anteà, vigerent ingenia. Hanc δεινείαν ut lubricam & periculoſam non ſuam ſed philoſophi cujuſdam, ἀνωνύμου tamen, eſſe dicit, ut prioris ſolutionis invidiam declinet, quippe quâ non mediocriter Imperatorem offendi poſſe ſuſpicabatur meritò: Cauſam enim πεφυκέναι δεινείαν μεγάλων φύσεων mutatæ Reipublicæ formæ tribuit, eâmque collatione utriuſque Democratici & Monarchici ſtatûs ad inſtitutum accommodatâ firmat. Quod ſub illo, Democratico inquam, fuerit μεγάλων φύσεων ἀγαθὴ τροφὸς ἡ ἐλευθερία: contrà, devolutâ rerum ſummâ ad unius arbitrium ſucceſſerit ἡ δουλεία, quæ non aliter quàm τὰ γλωττόκομα πυγμαίων αἰξήσεις κωλύουσα oratorum ingenia in cuſtodia contineat, ut jam non oratores, ſed adulatores inſignes naſcantur & emergant: quam tamen ſolutionem tanquam vulgi, ut minùs idoneam cautè eludit & elevat

elevat in gratiam Aureliani, qui tum rerum potiebatur, à querula hominum natura in præsenti rerum statu nunquam acquiescentium, substitutis aliis causis, avaritiâ, voluptate, divitiis, fastu, arrogantiâ, luxu, contumeliâ, insolentiâ, negligentiâ, corruptissimi denique sui temporis moribus: quibus factum, ut amissâ libertate, unius Imperio Rempublicam subjici è re ipsius fuisse, apposità brevissimâ ad insequentem, qui non extat hodiè, περὶ τῶν παιδικῶν libellum προσφωνήσῃ, concludat.

ΑΠΟ

ΑΠΟΡΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΝ ΕΧΟΥΣΗΣ ΛΥΣΙΣ necessariò præmissa.

QUum *videantur duo illi artis dicendi coryphæi (Hermogenem Rhetorem illum præstantissimum & Dionysium Longinum* ξυμπάντων τεχνογράφων κεπκώτατον *intelligo)* τὸ μεγέθος *(quod Hermogenis verbum)* καὶ τὸ ὕψος ἢ ὑψηγορίας, ἢ μεγαληγορίας, ἢ μεγαλοφυΐας, καὶ ὑποφυΐας *(quæ sunt Longini vocabula) nominibus idem intelligere: Quæritur quî fiat ut idem subjectum tam diversâ ratione tractârint: Notum enim* τὸ μέγθος *ab Hermogene in suas tributum species,* σεμνότητα, τραχύτητα, ζοφερότητα, λαμπρότητα, ἀκμὴν, καὶ ἀφειδολίαν: *& unicuique speciei sententias & ornamenta propria assignata fuisse, quibus ceu notis & differentiis propriis idea ab idea distinguitur: contrà, nullam fieri à Longino* τὸ μεγέθος ἢ τὸ ὕψος *specierum men-*

mentionem, sed duntaxat quinque, vel quas ille vocat fontium, à quibus omnem orationis granditatem, cujus tandemcunque illa sit speciei, derivat. Verum enimverò tam diversæ ejusdem hypotheseos tractandæ ratio, non aliundè orta, quàm ex diverso fine proposito utrique auctori: Hermogeni enim artem dicendi perfectissimè tradere in animo fuisse nemo nescit: Dionysium contrà neglecto hoc scopo, istius partis Rhetoricæ seu speciei δεινότητα, & (ut loquuntur) summum tantùm apicem sectari. Non enim tyronibus, sed jam in arte exercitatis scribere se profitetur. πολιτικοῖς, δηλονότι, ἀνδράσι, μάλιστα ἢ φιλτάτῳ παιδείας ὀπαδήμονι *Terentiano suo. Quocirca in* κατασκευῇ *doctrinæ suæ, vult* περιπατεῖσθαι ὥσπερ ὁδηγός τι καινὸν, τὴν ἐν τῷ λέγειν δύναμιν, ἣ πάντα τὸν ὕψους ἰδέας, ἧς χωρὶς ὅλως οὐδὲν ὀρθὶ ἡγεῖσθαι: *Atque eò se collineare profitetur ipse (quod neglexit Cecilius) ut doceat quo pacto nostra ingenia in aliquantulum Amplitudinis incrementum provehere quisq; valeamus,* ἢ ὅτι ἕκαστα τὰς ἑαυτῶν φύσεις πεφύκασιν ἰκνεῖσθαι αὖ εἰς πολὺ μεγέθους ἐπίδοσιν. *Atque adeò quo pacto grandis fieri possit Orator: quod naturæ vel artis beneficio nobis contingere docet (in utrinsque verò conjunctione omnibus contestantibus consummata facultatis terminum statuit) duos primos*

mos fontes αὐθηγενεῖς à natura, reliquos verò res ab arte ſcaturire aſſerit: à quibus fontibus ita granditatem deducit, ut ſeorſim etiam aliquid per ſe poſſint ſinguli: ut ſolâ etiam Cωδέσει Demoſthenem interdum, fermè ſemper Enripidem μεγαλωφέλω & aſſurgere exemplis luculentis demonſtret. Et hoc reſpectu πηγὰς fontes nominavit: quatenus verò ſimul vel omnes, vel aliqua concurrũt, μοίρας Cωτελέσας εἰς τὸ ὕψος vocavit. τὸ ἀδρεπηβόλω περὶ τὰς νοήσεις, σεμνότητας, λαμπρότητας, καὶ ἐκβολῆς ἐννοίας, ut τὸ Cοφοκλεῖ καὶ ἐνθουσιαζικῷ πάθει τραχύτητα, Cοφοκλέους, & id genus alias ſententias incluſit. At quod duplex φύσεως ἔργον ἐν ἡμῖν refero, quæ de præcipuarum circumſtantiarum delectu & coïtione in unum veluti corpus, de amplificatione, fusâ & copiosâ oratione, de imitatione & phantaſijs inſuper ὡς ὑψηλοτάτοις adjiciuntur, quæ continuò deinde traduntur de figuris utriuſque generis διανοίας καὶ λέξεως, de phraſi præſtanti, de apta verborum membrorumq; junctura & compoſitione τῇ τέχνῃ, hoc eſt, arti, illa omnia accepta referenda, ſub quibus ἐννοιῶν μεθοδον, λέξιν, Cωθήκλω, ἀναπαυσιν, ῥυθμὸν neceſſariò comprehendi puto. Atque hoc modo facillimè utrumque auctorem conciliari poſſe conſtitno: ut videatur ſe habere Hermogenis Rhetorica ad iſtam περὶ ὕψους præſtantiſſimam

Longini

Longini doctrinam, quomodo Analytica priora ad ἀπόδειξιν, hoc est, ut id videatur esse in universa Elocutione τὸ ὕψος, quod in Analyticis ἡ ἀπόδειξις. Χαίρετω δ' ὅμως ἕκαστος οἷς ἥδεται.

Totius Doctrinæ περὶ ὕψους Diagramma, inserendum paginæ 1.

Τὸ ὕψος, *Granditas, cujus fontes 5.*

1. Τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀξίωμα. *hoc est, Sententiarum amplitudo & gravitas.*

2. Τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος, *vehemens, & animos concitans, qui enthusiasticus dicitur affectus. De quo proprio tractatu dicturum se alibi promittit sect. 2. & ultima.*

} μεγαλοφροσύνης καὶ παθητικῶν, *id est, Gravitatis sententiarum et affectuũ motionis.*

3. Ποιὰ τῶν σχημάτων φλάσις, *id est, ornamenta hujus characteris propria.* { *quorum* { τὰ μὲν νοήσεως, ἤτοι διανοίας. / τὰ δὲ λέξεως.

4. Γενναία φράσις, *Præstantissima phrasis, quam efficiunt* { ὀνομάτων ἐκλογὴ, *verborum delectus.* / τροπικὴ, καὶ πεποιημένη λέξις.

5. Ἡ ἐκ ἀξιώματος καὶ διαρθρώσεως *apta et conveniens dignitati & sublimitati structura* { ἡ μὲν λέξεων, ἃς ἐδείξαμεν, *id est, cujus vis Demosthenis exemplo declaratur.* / ἡ τῶν μελῶν πεποίησις, *apta membrorum structura.* } τῆς συνθέσεως, *id est, compositionis et aptæ structuræ ratio.*

1. Τῶν ἀκρων λεγομένων ἐκλογὴ, καὶ ἡ περὶ ἅπαντα ἱστορία, *præcipuarum circumstantiarum delectus, earundemq; in unum velut corpus conductio.*

2. Ἡ αὔξησις, *amplificatio, cujus* { ὅρος γενικώτερος, *definitio generalior.* / ἰδικώτερος, *magis propria.* / αὐτῆς καὶ πίστεως διαφορά.

3. Χύσις, *fusa & copiosa oratio.*

4. Ἡ μίμησις, *imitatio, cujus præcepta tria:* { 1. *Scripturus aliquid cogitet, et animo fingat, quomodo hoc ipsũ Homerus dixisset, idẽq; Plato aut Demosthenes grande effecissent.* 2. *Hos ipsos, ejusdemq; nominis alios sibi auditores et judices proponat heroas.* 3. *Cogitet perennem seculorum seriem.*

5. Ἡ φαντασία { ἡ μὲν ῥητορική. / ἡ δὲ ποιητική. } διπλῆ.

1. ῥυθμὸς κεκλασμένος, *fractus numerus, cujusmodi sunt Pyrrhichii, Trochæi, & Dichorei.*

2. Ἡ ἄγαν τῶν σχημάτων συγκοπὴ καὶ τὸ μέγεθος πηρόν, *nimis concisa & truncata phrasis, granditatem mutilam efficiens.*

3. Μικρότης τῶν ὀνομάτων, *verborum exilitas.*

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΥΙΔΑ ΠΕΡΙ ΛΟΓΓΙΝΟΥ.

Λογγῖνος ὁ Κάσσιος φιλόσοφος, διδάσκαλος Πορφυρείου τοῦ φιλοσόφου, πολυμαθὴς καὶ κριτικὸς γλωσσογράφος καὶ ὅτι Αὐρηλιανοῦ τοῦ Καίσαρος, καὶ ἀνηρέθη ὑπ' αὐτοῦ, ὡς σύμπνους Ζηνοβίᾳ τῇ Ὀδαινάτου γυναικί. ἔγραψε περὶ τοῦ κατὰ Φειδίου· Ἀπορήματα Ὁμηρικά· εἰ φιλόσοφος ὁ Ὅμηρος. προβλήματα Ὁμήρου, καὶ λύσεις ἐν βιβλίοις ς'· τίνων πρὸς τοὺς ἱστορίας οἱ γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται· περὶ διαλέκτου παρ' Ὁμήρῳ πολλὰ σημαινόντων λέξεων, δ'· ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις ε' εἰσὶ δὲ καὶ στοιχεῖον· λέξεις Ἀπτεμάχου καὶ Κλεώνος· καὶ ἄλλα πολλά.

De Longino, ex Suida.

LOnginus Cassius, Philosophus, Porphyrii Philosophi Præceptor, vir multæ eruditionis, Criticus; floruit sub Aureliano Cæsare, à quo etiam morte affectus est, eo quòd cum Zenobia Odynati uxore conspirâsset. Scripsit de Oratione contra Phidiam, Dubia Homerica. An Philosophus fuerit Homerus. Problemata Homeri & solutionis lib. 2. Quæ præter historias ut historica à Grammaticis referuntur. De dictionibus varia significantibus apud Homerum, lib. 4. Atticarum dictionum commentarios 2. secundùm ordinem alphabeticum. Antimachi & Cleonis voces, & plura alia.

Eunapius ait Porphyrium Longini fuisse discipulum: deinde addit Λογγῖνος δὲ καὶ ὁ χρόνον ὀλίγον βιβλιοθήκης τῆς ἐμῆς ἔρως, καὶ θεραπεύω μυσίον· καὶ κρίσεσιν τὰς παλαιὰς ἐπετήδευτο, καθάπερ οἱ ἐμοὶ πολλοὶ ἕτεροι. Addit & alia de eodem nonnulla valdè honorifica.

DIONYSII LONGINI, DE SUBLIMI ORATIonis genere, LIBER.

LIBELLUM Cecilii, quem de Sublimi genere Orationis concinnavit, una inspicientibus & revolventibus nobis, ut tute scis, Posthumi Terentiane charissime, serpere humi visus est infra subjecti totius dignitatem; & quæ sunt præcipua minimè attingere; atque iis qui in ipsum inciderint non multum conferre emolumentum, quò tamen maximè collineare decet eum qui ad scribendum animum appellit. Deinde, quum in omni artis tractatione & ratione duo requirantur, quorum prius quidem in demonstratione subjecti, alterum verò (ordine posterius, potestate autẽ & vi potius) in hoc positum sit ut intelligamus quo pacto nobis hoc ipsum, & quibus viis parari possit; Cecilius tamen quale quidem existat sublime dicendi genus, tanquam ignaris, conatur permultis ostendere: At quo pacto nostra ipsorum ingenia, *sive quæ habemus à natura dotes*, ad aliquantulum amplitudinis incrementum pro-

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΛΟΓΓΙΝΟΥ, ΠΕΡΙ ΥΨΟΥΣ ΛΟΓΟΥ, ΒΙΒΛΙΟΝ.

ΤΟ μὲν [a] Κεκιλίε συγγεγραμμένον, ὦ [b] φίλε Υ̓́λπιε συντάξασθαι, ὑπάρχειν ἔμοιγε δοκεῖ τοῖς ἡμῖν, ὡς οἶδας, κοινῇ, Ποστούμιε Τερεντιανὲ φίλτατε, [c] πεπεισμένοις ἐφάνη τῆς ὅλης πραγματείας, [d] καὶ ἥκιστα τὴν ἀρχὴν ἐφαπτόμενον, ὃ πολλοῦ τε ἄξιόν ἐστι μαθεῖν τοῖς ἐπιτηδείοις. [e] ἔστι δὴ πάσης τεχνολογίας δύο τὰ ἀπαιτούμενα, σαφήνειά μὲν, καὶ δεξιά τις ἢ τὸ πιθανὸν, δεύτερον δὲ τῇ τάξει, τῇ δυνάμει ἢ μᾶλλον τὸ τρίτον ἢ τέταρτον, καὶ ὅλως τὸν ἀριθμὸν τῶν κατὰ μέρος ἐπῶν ἡγοῦμαι. ὅμως ὁ Κεκίλιος, πάσαν μὲν τὴν ὑπάρχειν τὸ ὕψος, διὰ μειρακίου δοκῶν, ὡς ἀγνοῦσι, περιέρχεται δεικνύναι· τὸ δὲ ὅλον ἔστι τὰς ἰδίας φύσεις σκοπάγειν ἐχόμενος ἀν

a Inscriptio libri non adhibetur: adhibetur tamen aliquando: sic enim Aristoteles inscripsit, περὶ ἑρμηνείας. Aristippus, περὶ παιδείας.

b Hic putatur esse Cecilius Rhetor Siculus, qui Romæ floruit æqualis & amicus Dionysii Halicarnassæi. Hujus præter Longinum meminerunt Dionys. Halicarnass. Quint. Plut. in vita Demosth. fatim ab initio. Athenæus Deipnosoph. lib. 6 Patria ejus Καλὴ ἀκτὴ, vulgò Καλάκτη, oppidum in littore septentrionali Siciliæ.

provehere quisq; valeamus, nescio quo modo, uti non necessarium, omisit. Sed fortasse hunc virum non tam culpare propter defectus, quàm ob hanc ipsius commentationem studiúmque æquum est laudare. Porrò, quando quidem hortaris etiam nos, ut aliquid de Sublimi genere Orationis in tuam omninò gratiam commentemur, eia age, siquid jam videmur viris politicis animadvertisse utile, expendamus. Ipse verò, dilectissime, de particularibus, ut moris est, & convenit unà nobiscũ demùm judicabis verissimè: Appositè enim utiq; ille, quid Diis simile habeamus, designans, beneficentiam & veritatẽ dixit. Quum autem ad te amicissimum scribam, nec politioris humanitatis expertem, præmittendæ pluribúsq; tractandæ hypothesεos hujus curâ fermè liberor. Summum videlicèt & excellentissimum quid esse in tractationibus ipsam Orationis granditatem: ac Poëtarũ adeóq; auctorum celebratissimos quósq; hinc tantùm nec aliunde primas tulisse, & laudibus suis orbem impleviſse. Non enim ad persuasionẽ auditores, sed ad stuporẽ rapiunt grandia. Ac ubiq; quod probabile est, & ad gratiam comparatum genus orationis, cum consternatione *quadam* semper vincit Admirabile. Siquidẽ persuadendi, uti & multa *alia*, vis, nostræ est potestatis. At ista, *grandia nempe*, vim & robur inexpugnabile *orationi* afferentia, quemlibet auditorẽ superant. Quinetiam ipsam inventionis peritiam, rerum item ordinem,

εἰς πολλὰ μεγέθους ὑπίδοσιν, ἐκ οἶδ' ὅπως, ὡς οὐκ ἀναγκαῖον, παρέλιπον. [1] πλὴν ἴσως τισὶ μὴ τὸν ἄνδρα ἐκ οὕτως αἰτιᾶσθαι δεῖ ὀλιγωρηκότα, ὡς αὐτῆς τῆς ὑπονοίας καὶ σπουδῆς ἄξιον ἐπαινεῖν. [c] ἐπεὶ δ' ὑπομιμνήσκει καὶ ἡμᾶς τι δεῖ ὑμῖν πάντως εἰς σπουδὴν ὑπομνηματίσασθαι χάριν, φέρε, εἴ τι δὴ δοκεῖ ἀνδράσι πολιτικοῖς πραγματικὴν χρῆσιμον, ὑπογράψωμεν. αὐτὸς δ' ἡμῶν, ἑταῖρε, τὰ ὑπομένεις, ὡς πέφυκε, καὶ χαλκεῖον, σωφρονεῖς ἀληθέστατα. [a] δ' ὃ δὴ ὁ ὑποφωνήσας, τὸ δοῦναι ὅμοιον ἔχειν ἀμύθητον, διεργασίαν εἶπε, καὶ ἀληθῆ. [2] γράφων γὰρ δεῖ σε, φίλτατον παιδείας ὑπόμνημα, χαλκὸν ἀπάλλαγμα καὶ τὸ διὰ πλειόνων περιττοποιεῖσθαι, ὡς ἀκριβὴς, καὶ ἐξοχή τις λόγων ὀφθῇ τὰ ὑμῖν, καὶ ποιητὴς τε οἱ μέγιστα καὶ συγγραφέων, ἐκ ἄλλοθεν, ἢ ἐνθένδε μόνον ἐφοίτησαν, καὶ ταῖς ἑαυτῶν σκέμβαλον δύκλειας τὸν αἰῶνα. [b] ὁ γὰρ εἰς [3] σπουδὴν τοιῆδε ἀκροωμένοις, ἀλλ' εἰς ἔκπληξιν ἄγει τὰ ὑφαντά. [2] πάντα δὲ γε σωθ' ὑπλήξει τὸ παιδαῦν, καὶ τὸ θεὸς χάριν αἰεὶ κρατεῖ τὸ δαιμόνιον. [4] εἶτα τὸ μὲν πάνυ ὡς τὰ πολλὰ, ἐφ' ἡμῖν· πάντα γὰρ δυνάσειαν, καὶ βίαν ἄμαχον θεσπέσιον τα, πάντως ἐπαίνου τῆς ἀνεγνωμένης καθίσασι. καὶ πλὴν μὲν ἐμπειρίαν τῆς ὑφάσεως, καὶ πλὴν τῆς πραγμάτων

a ὁ Δημοδένης, ὃς ἐρωτηθεὶς, τί ἄνθρωπος ὅμοιον ἔχει θεῷ; ἔφη, τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. *Hujus generis sententias* καὶ ἀποφθέγματα χρείας *dixit Aphthon. vide* ὅσον τῆς χρείας.

b Συνομοιοπαθεῖ γὰρ ὁ ἀκούων ἀεὶ παθητικῶς λέγοντι. *Arist. Rhet.* 3.

ordinem, atque dispositionem non ex uno, neque ex duobus, sed ex universo tractationis contextu vix elucentem cernimus. Producta verò in medium, *& usurpata* tempestivè sublimitas omnia, turbinis instar, disturbat, atq; Oratoris statim confertas & densas vires ostentat. De istis enim opinor, & id genus aliis, suavissime *Terentiane*, ipse etiam experientiâ *edoctus aliis* præcepta dare possis.

Sect. 2.

ILlud verò in principio quærendum nobis, An sit Granditatis sive Sublimitatis ars quædam: siquidem reperti sunt qui existimârint omninò eos deceptos esse, qui ista ad certa artis præcepta revocare voluerunt: Naturâ enim (inquiunt isti) quæ magna sunt, constant, nec ullâ doctrinâ comparari possunt; & hæc una ars ad illa *consequenda* ita à natura comparatum esse, deterioráque (uti existimant) quæ sunt naturæ opera, atque omninò imbecilliora redduntur artium præceptionibus excarnificata & arefacta. Ego verò rem aliter habere evidentibus argumentis deprehensum iri aio, siquis observaverit naturam, uti, majori quidem ex parte, liberam & sui juris, sic quoque non futile quid & planè expers methodi esse solere: Eámque primum quid & primigenium ortûs atque fundamentum in omnibus substernere: ad quantitates autem & incrementa, atque in singulis opportunitatem,

πάξιν καὶ οἰκονομίαν, οὐκ ἐξ ἑνὸς, οὐδ' ἐκ μόνης τῆς τοῦ ὅλου τοὺς λόγων ὑφοις, μέλις ἀπαναπαυόμενον ὀρῶμεν. ὕψους δέ που καιρὸς ἐξενεχθὲν, τί τι φεύγματα, δίκην σκηπτοῦ, πάντα συνέφερεν, καὶ τὸν τοῦ ῥήτορος ἐνθουσιασμὸν ἐνεδείξατο δυνάμιν. [11] ταῦτα γὰρ οἶμαι καὶ τὰ ἁπλούστατα τέχνης ἐστὶν ἀποδεκτέον, κἂν αὐτὸς ἐκ πείσεως ὑφηγήσαιο.

c Benè hoc: nam intempestivè usurpata sublimitas insantiæ est.

β.

Ἡμῖν δ' ἐκεῖνο διαπορητέον ἐν ἀρχῇ, εἰ ἔστι τέχνη τις ἡ βάθους τέχνη· ἐπεί τινες ὅλως οἴονται δεῖν παιδεύειν τοὺς τὰ τοιαῦτα ἀγωνιῶντας εἰς τεχνικὰ διδασκάλματα. [a] γίνεται γάρ, φασι, τὰ μεγαλοφυῆ, καὶ οὐ διδακτὰ φαίνεται, καὶ μία τέχνη περὶ αὐτὰ, τὸ πεφυκέναι. χείρω τε τὰ φυσικὰ ἔργα, ὡς ὅταν τεχνολογίαις κατασκελετεύσωμεν. ἐγὼ δ' ἐλεγχθήσεται τοῦτ' ἐτέρως ἔχον [b] φημὶ, εἰ ὅπως κέκτηταί τις ὅπη ἡ φύσις, ὥσπερ τὰ πολλὰ ἐν τοῖς παθητικοῖς καὶ διημένοις αὐτόνομον, ὅταν ἐκ εἰκαίου τ', καὶ παντὸς ἀμέθοδον ἐξ) φιλεῖ. καὶ ὅτι [c] αὖτη μὴν πρῶτόν τι καὶ ἀρχέτυπον γλοίωσις στοιχεῖον ἐπὶ πάντων ὑφέστηκε· ταῖς δ' [d] ἀτεχνίαις, καὶ τὸν ἐφ' ἑκάστοις ἀπόφασις σπουδή. [e] Demetrius. μαθήσεις τὰς φρένας αὔξει.

a Ἀπορία τις.

b Ad verbum, altitudinē reddit Auctor Dialogi de oratoribus, qui falsò Cornelio Tacito. meliori conjecturâ Quintiliano tribuitur.

c Pindarus, σοφὸς καὶ πολλὰ εἰδὼς φυᾷ.

d Ζημιοῖ καὶ χαλεῖς ἀνδριασμῶν

tunitatem, nec non prętereà ad certissimam exercitationem, & usum conferendum, methodū ipsam sufficere. Et quemadmodum rursum quæ in seſe absq; scientiâ instabilia, nec ullo pondere firmata, relicta sunt, periclitantur magis. Ita etiam quæ magna sunt, si soli impetui rudíque audaciæ, & temeritati permittuntur. Illis enim ut stimulis plerumque, sic quoque fræno opus est. Quod enim *Demosthenes* in communi hominum vitâ bonorum quidem maximum esse affirmat, fœlicem esse: alterum, idémque priore illo haud inferius, prudenter deliberare, quod *posterius* quibus non adfuerit, unà perimit & tollit prorsus alterum, hoc ipsum etiam de oratione dicere possumus.

* * *

Et fornacis continuerint longissimè prosilientes flammas. Si quem videro domûs custodem solum, Unicâ attractâ, quę torrentis instar, volvitur flammâ, Incendam tectum, penitúsq; comburam. Nunc verò nondum suavissimum sonuit Melos.

Non ampliùs tragica hæc, sed supra cothurnum tragicā *rem* exaggerantia, *undosi flammarum vortices*. Item illud, *in cœlum vomere & facere Boream auletem*, atq; hujusgeneris alia quæ sequuntur: dicendi enim genere turbata, & phantasiis exæstuantia potiùs, quàm cum gravitate tractata & exaggerata videntur: & si unumquodque istorum ad *rationis* radios inspicias

&

αιεὶν, ἔτι ἧττον ἀπλανεστάτῳ ἄσκοπόν τι, καὶ ξῆσιν, ἰκμὴν [a] παρείσου, καὶ σωτευγκεῖν ἢ εἶδος. καὶ ὡς [b] ἐπικινδύνως * * αὐτὰ ἐφ' αὑτῆς, ἀγχα ὀπτήσιμα ἀσκέπτα, καὶ ἀνερμάτιστα ἀθέντα, ὅπου τὰ μεγάλα ἐπὶ μόνῃ τῇ φορᾷ, καὶ ῥιμαδεῖ τόλμῃ λειποψυχα. δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὡς χάνῃ πολλάκις, ὅπου δὴ καὶ χαλινοῦ, ὅπερ γὰρ ὁ Δημοδόκης ἐπὶ τῶ κιτρῶ τῆς ἀνθρώπων ὑποφαίνεται βίᾳ, μέγιστον μὲν [c] τῆς ἀμαθῶν τὸ ὑπηχεῖν. δεύτερον δ', καὶ οὐκ ἔλαττον, τὸ δὲ βωλιάζειν, ὅταν οἷς αὖ μὴ παρῇ, συναναιρεῖ πάντως καὶ θάτερον, τοῦτ' αὖ καὶ ἐπὶ τῆς λόγων ποιῶ, ὡς ἡμῖν. [φύσις ἄνθ' μαθήσεως τυφλὸν δηλοῖ τὰ ἐπαχθόμενα.

* * *

Καὶ καμίνῳ ἐῶσι μάκιστον σέλας.
Εἰ γάρ τιν' ἔστιν ὄψομαι μόνον,
Μίαν παρείσας πλεκταίλιν χειμάῤῥοον,
Στύγιον πυρώσω, καὶ καταν θρεψώσομαι,
Νῶν δ' ὁ * κικεράγει πω τὸ ῥυπαῖον μέλαν.

ὁ τεχνικὰ ἔτι ταῦτα, ἀλλὰ θρατεράγωδα, αἱ πλεκταίαι, καὶ τὸ περὶς ὑγρὸν ἐξεμεῖν, καὶ τὸ τὴν βορέαν αὐλητῶν ποιεῖν, καὶ τὰ ἄλλα ἑξῆς. [b] τεθόλωται γὰρ τῷ φρέατι, καὶ τεθορύβηται ταῖς φαντασίαις μᾶλλον. ἢ ἐθέλετε τι καὶ ἕκαστον αὐτῶν περὶς ἀνὰς ἀνασκευάζειν,

[a] πρείσου legendum patet ex verbo ἐφερμηνεύσας συνευγκεῖν. [b] Hermogenes pag. 211. sub finem. & 212. * καὶ αὐτὰ.

Ita ex Plut. περὶ παιδ. ἀγωγῆς succurrimus huic loco. Addamus ex Stobæo illud Simyli, τύποις ὁμοίωφον· ὅτε φύσις ἰκμὴν γίνεται τέχνης ἄτερ, οὐδὲν ἐπιτήδευμα παρέσται σοφοῦ.

* ἴσως, κίκερα γάρ που.

[c] μεταφορὰν ἀ rebus quæ atramento sive aliquo alio liquore obturbato conspurcantur. Δηλοῖ enim atramentum sepiæ nigrum.

& examines, ex terribili ad vile contemptũque paulatim abscedit. Quum verò in Tragœdia, rei jam suâpte naturâ tumenti & magniloquentiam recipienti, turgere tamen importunè, sit nefas *& veniâ prorsus indignum*, multo minus opinor quadrare posset veris orationibus. Hoc nomine videntur etiam illa *Leontini Gorgiæ* scribentis, XERXES PERSARUM JUPITER: & VULTURES ANIMATA SEPULCHRA. Sic & *Callisthenis* nonnulla, quum sint non quidem sublimia & grandia, sed mere ôra, id est, elata & tumida tantùm: quibus insuper accensenda *Clitarchi* multò magis ridicula scripta, Homo nimirum corticeus & vanissimus, juxta *Sophoclem, Spirans exilibus tibiis absque ligula.* Talia utique *Amphicratis, Hegesiæ,* & *Matridis scripta.* Quum enim videantur passim sibi ceu divino correpti & incitati furore, non bacchantur, sed nugantur pueriliter. Enimverò siquid difficile, difficillimum orationis tumorem cavere atque vitare. Naturâ enim omnes quum granditatem sectentur, iidémque imbelle atq; aridum dicendi genus ut vitiosum fugiant, fit tamen nescio quomodo ut eò imprudentes delabantur, sententiâ illâ adducti,

In magnis labi generosum peccatum est. Vitiosi autem tumores, tum in corporibus, tum in tractationibus, qui fungosi, inanes & non veri, & quandoq; nos circumagentes & convertentes in contrarium. Nihil enim (aiunt) hydropico siccius

ἐν τῷ φοβερῷ κατ' ὀλίγον ὑποροεῖ πρὸς τὸ δι-
καταφρόνητον. ὅπου γὰρ ἐν τραγῳδίᾳ, πεζῷ λόγῳ
γκηρεῖ φύσει, καὶ ὑπερηχημένου τόμφου, ὅμως τὸ
ρᾶ μέλ⊖ οἰδεῖν ἀσύγγνωστον, φαλῇ γ' ἂν δι-
μαι λόγοις ἀληθινοῖς ἐρεμύσειν. ᵈ ταῦτα καὶ τὰ
ῦ Λεοντίνε Γοργίε γελᾶται, γεφύροντ⊖, Ξέρ-
ξης ὁ τῆ Περσῶν ζάς· καὶ, γύπες, ἐμψυχοι
πάροι. καί τινα τῆ Καλλισθένες, ὄντα ἐκ ὑψη-
λὰ, ἀλλὰ μετέωρα. κ) ἔτι μᾶλλον τὰ Κλειτάρ-
χε. φλοιώδης γὰρ ὁ ἀνὴρ, κ) φυσῶν, κ' τὸν Σο-
φοκλέα,

Μικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, φορβειᾶς δ' ὅτερ.

τά γε μὴν Αμφικρατες τοιαῦτα, κ) Η'γησίε, καὶ
Μάτεως⊖. πολλαχῆ γὰρ ἐνθουσιᾷν ἑαυτῆς δο-
κοῦντες, ἀ βακχιάζουσιν, ἀλλὰ παίζουσιν. ᵉ ὅλως δ'
ἔοικεν ἡ τὸ οἰδεῖν, ἐν τοῖς μάλιστα δυσφυλακτό-
τατον. ᶜ φύσει γὰρ ἅπαντες οἱ μεγάθες ἐφιέμενοι,
φεύγοντες ἀδυνεσίας καὶ ξηρότητος κατάγνωσιν,
ἐκ ὀλίγ' ὅπως ὀκ ἁμαρτήσονται, πεισθήσονται
τῆ,

Μεγάλως ὀπολιθαίνειν, ἀμάρτημ' ὑψηλόν.

ᶠ καλεῖ γὰρ ὄγκον κ) ὀπ' ὀνομάτων κ) λόγων, οἱ χαῦνοι
καὶ ἀλαζόνες, καὶ ὑπότε ἀείσαντες ἡμᾶς εἰς
τὸ ἀντίον. ᵍ ὧδέν γάρ (φασι) ξηρότερον ὑδρωπικῦ.

ἀλλὰ

c Καινῶν ad δεινότητ⊖ μᾶλλον pertinens.

d Hujusmodi τερατικαὶ λέξεις κ) διαγκωνίσματα ad 4. genus μεταφορῶν pertinent, de quibus Hermog. περὶ σεμνότητ⊖ pag 244. lin 4. & sequentibus.

e Ambitiosa sublimitatis affectatio insitum fermè omnibus vitium.

f Simile perelegans.

ſiccius & ſiticuloſius. Sed quod turgidum, grandiloquentiam ipſam ſuperare geſtit: quod verò puerile, ex adverſo repugnat magnitudini. Prorſùs enim humile & abjectum & re ipsâ vitium longè ignobiliſſimum. Quid igitur tandem in oratione puerile eſt? Perſpicuum eſt utiq; ſcholaſticum eſſe commentum, quod à nimia accuratione frigeſcit. Labuntur in hoc vitii genus, qui quod exiguum eſt & ficlum, & maximè quod jucundum eſt appetunt, dum in tropicum & pravæ æmulationis vitium ſubinde impingunt. Huic tertium quoddam vitii genus adjacet proximè in patheticis, quod *Theodorus Parenthyrſum* nuncupabat. Eſt autem aliud nihil quàm intempeſtiva, inanis, & ubi nihil opus eſt affectibus, affectuum uſurpatio: Vel quum ſine modo adhibentur, ubi moderati & mediocres requiruntur. Sæpè enim tanquam ab ebrietate nonnulli, non jam quidem rerum proprios, ſed innatos ſibi, quóſve habent à ſcholâ, adhibent affectus; fitq; ex eo, ut apud ipſos auditores, quos nullâ prorsùm ratione movent & afficiunt, indecorè, inſulsè & odioſè geſtiant: haud injuriâ, quippe apud eos commoventur toti qui prorsùm non moventur. Sed de iis, quæ ad concitandos affectus pertinent, alius nobis *diſſerendi* reſervatur locus.

Sect. 3.

EOrum porrò vitiorū de quibus diximus, altero, frigido inquā, paſsim laborat *Timæus*, vir

ἀλλὰ τὸ μὴ οἰδῶν ἀφαίρειν. Σέλευκος τὸ ὕψος τῆς μεγεθοποιοῦσης ἀντικρὺς ἀναιρεῖ τοῦτο. παρενδὺς γὰρ ἐξ ὅλου, καὶ μικρόψυχον, καὶ τοῦ ὄντι καλοῦ ἀμυήτατον. τί ποτ' ἂν τὸ μεγεθοποιὸς ὄφελος ἢ ἄλλο, ὡς ὁρᾷς, ἢ φλεγμαίνειν, ἵνα ἀφεψήσας λήγουσι εἰς ψυχότητα· ὁ δὲ πάγκαλος Δ' εἰς τοῦτο τὸ ῥῆμα ὀρεχόμενος μὴ τῷ φεύγειν, καὶ παντοίως μᾶλλον, καὶ μάλιστα ἐν ἀδέᾳ, παραλλάττοντος εἰς ἔμπικον καὶ κακόζηλον. [a] Τέτῳ δὲ ἐμφανέστατον τρίτον τι κακίας εἶδος ἐν τοῖς παθητικοῖς, ὅπερ ὁ Θεόφραστος [d] παράφυρσον ἐκάλει. ἔστι δὲ πάθος ἄκαιρον καὶ κενὸν, ἔνθα μὴ δεῖ πάθος· ἢ ἀμείλιγον, ἔνθα μεταγεῖν δεῖ. πολλάκις δ', ὥσπερ ὀνειρώττοντες τινὲς εἰς τὰ μηδέτερα τῶν ἐκτὸς ἐμφήματος, ἴδια ἑαυτοῖς, καὶ ἐγκεκλεισμένα τοῖς πάθη. εἶτα ἐκεῖνοι μὲν ἐκπεπονδότας ἀκεραίους ἀκμαιοῦσιν· εἰκότως· ἐξεστηκότες ἐκεῖνοι ἐξεστηκόσι. πλὴν ἐκεῖ μὲν ἔστι παθητικῶν, ἀλλ' ἡμῖν ὑπόκειται τόπος.

c τὸ μεγεθοποιοῦσης. Labuntur facilè in hoc vitium qui majora viribus audent.

d A Mænadum & bacchantium Thyrsis tractum hoc vocabulum, quo clamosorum & tanquam furentium istorum vociferationes & gestus notantur.

e Superioris illius nominis notationis ratio & illustratio simili constans τοῦτο ποιητικῷ ἀκμῇ καὶ ἀμέτρῳ πάθει.

Γ.

ΘΑτέρου [1] δ' ὢν εἰπεῖν, λέγω δὲ τοῦ [2] ψυχροῦ, πλήρης ὁ [b] Τίμαιος,

ἀνὴρ

a Demetrius Phalereus de elocutione orationis frigidæ meminit, dicitque eos sententias eandem quæ frigoris esse rationem. Quint. lib. 2. hæc scribit, Itaq; illud quæsitionis & argumentorum frigus apud corrupta iudicia evitant. ψυχρολογία à Græcis dicitur & ψυχρολογεῖν. b Non ille Platonicus, sed ejusdem nominis quidam historicus, qui se Thucydidem gravitate & vehementiâ facilè superare posse dicebat. Plutarchus in Nicia statim ab initio.

vir *alioquī* quæ ad artem pertinent alia callens non mediocriter, nec interdum in conciliandâ orationi magnitudine ſterilis, qui multa novit conſultus & prudens, præterquam quòd ad alienos errores reprehendendos propenſiſſimus, propriorum autem ſenſu deſtitutus, aliorum commentationes ſubinde agitandi cupidine, plerumque ad id quod infantiſſimum eſt excidens. Unum porrò viri illius & alterum afferam in medium, ſiquidem plura jam antè recenſuit *Cecilius*. Quum laudat *Alexandrum* magnum, *qui univerſam Aſiam* (inquit) *cepit intra pauciores annos iis quos in componendâ panegyrica Oratione pro bello geſto contra Perſas conſumpſit Iſocrates*. Egregia verò *Macedonis* comparatio cum ſophiſta. Conſtat enim, ô *Timæe*, *Lacedæmonios* hoc nomine *Iſocrate* quoad fortitudinem inferiores fore, ſiquidem illi triceſimo tantùm anno *Meſſenem* ceperint, hic autem decem, nec plurium annorum ſpatio, panegyricam ſuam orationem concinnârit, abſolveritque. Captis *Athenienſibus* in *Sicilia* quomodo exclamat? *quòd in Mercurium impii fuiſſent, ejúſque ſtatuas dejeciſſent, hanc ob cauſam pœnas dediſſe, propter unum hominem* (*qui in admiſſi tranſgreſſionis criminis culpâ per parentes erat*) *Hermocratem Hermonis filium*, adeò ut non poſſim non mirari, ſuaviſſime *Terentiane*, quî fiat ut non etiam ſcribat in *Dionyſium Tyrannum* illum. Quum enim ille

tum

ἐπιτηδεύμασι· ἄλλα δ' ἱκανὸς, καὶ περὶ λόγων εἰσοῦται μέ-
σως· ἐν ἀγορᾷ, πολυίστωρ, σύμπουτικὸς, πλεῖ ἀλ- b Supplen-
λοτρίων μὲν ἐλεγχτικώτατος, ἰδιωτικωτάτων, ἀνε- dum τῆς
πιδέκτος δὲ ἰδίων, ὑπὸ δὲ ἀγροίκου καὶ ξένας νοῦ- τέχνης: sic
σου ἀεὶ κενεῦ, πολλάκις ὑπὲρ πῶν εἰς τὸ παιδα- Galenus ἱκανὸς
γωγίσαι. Φοβοῦμαι δὲ τ' ἀνδρὸς ὦ, ἢ δύο. ἐ- τῶν, horum
πειδὴ τὰ πλεῖστα περέλαβεν ὁ Κεκίλιος. ἐπαινῶν peritus non
Ἀλέξανδρον τὸν μέγαν, ὃς παῖς Ἀσίαν ἅλλυ, φησὶν mediocriter.
ἐν ἐλάττοσι παρέλαβεν ἔτεσιν, ἢ ὅσοις ὁ πατὴρ τὰ d In aliorum
κατὰ Πέρσας πολέμου σπουδαιοτάτων λόγων Ἰσοκρά- vitiis lynceus,
της ἐγκεκλεν. θαυμαστὸν γὰρ ὅσῳ ἡ φύσις reliqua in pro-
τὸν σοφιστὴν τύχειτε. δῆλον γὰρ, ὦ Τίμαιε, ὡς οἱ pria.
Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ δοκοῦσι κατ' e Ad infan-
ἀρετὴν ἐλάττονα· ἐπειδὴ οἱ μὲν πειθόνται tissimum exci-
τοῖς Μεγαλίλιν παρέλαβον, ὁ δὲ σπουδαιοτάτων ἐν dit. Dum ex-
μόνοις δίκα συνετάξατο. Τοῖς δ' Ἀθηναίοις ἅλλοι pediti loqui vo-
καὶ Σικελίαν, πάνυ ζῆτον σύμφωνεῖ; ὅτι εἰς πάν lunt, infantis-
Ἐρεννίου ἀσεβήσαντες, καὶ πεικάμενοι αὐτῷ τὰ ἀ- simi reperiun-
γάλματα, διὰ τοῦτ' ἔδωκαν δίκλιν. ἐχ ἥκιστα δ' ἕνα tur. Auctor
ἄνδρα, ὃς ὑπὸ τῶ παραυτίκα τῶν διὰ πετέρων λῶ, ad Herennium,
Κρωμακέτλιν τὸν Ἐρεννίου. ὥστε θαυμάζειν μὲ, Cic. ad Quint.
τέρπανδρον ὕδλης, πῶς ἁ καὶ εἰς Διονύσιον χάρις Frat. omninò
τὸν τύραννον, ἔτεσι γὰρ εἰς τρὶς Δία καὶ τὸν Ἡρ- nihil accusa-
μεσσωνάκτεσσιν Graecè dixerit. tore Lentulo
subscriptori-
busque infan-
tius.

πλέω

tum in *Jovem*, tum in *Herculem* impius fuisset, hanc ob causam, ipsum *Dion* & *Heraclides* tyrannide spoliârunt. Verùm quid opus est plura dicere de *Timæo*? Quum heroës etiam illi (*Xenophontem* intelligo & *Platonem*) quanquam ex *Socratis* palæstra prodeuntes, nihilominùs tamen vilitate atque exilitate iltiusmodi, sui interdum obliviscuntur: hic quidem in libro de *Lacedæmonum* Rep. scribit: *sanè vocem illorum minùs audias, quàm si lapidei, minùs oculos flexeris, quàm si essent ahenei: deniq; verecundiores esse dixeris, quàm sint ea quæ in oculis sunt virgines. Amphicratem*, non etiam *Xenophontem* decebat in oculis nostris *coras*, hoc est, pupillas Virgines verecundas appellare. Quale verò illud, *Hercules!* persuasum habere continuo omnium *coras* & pupillas verecundas pudibundas esse? quum hoc vulgò asserant, nullâ nimirùm aliâ re adeò significari & patescere nonnullorum impudentiam, quàm oculis: Quocirca, *Homerus* impudentem compellat ita, *O vino gravis & caninos oculos habens*. Nihilominus *Timæus*, tanquam furtum quoddam attingens & contrectans; neque hoc ipsum *Xenophonti* reliquit frigidum. Igitur in *Agathocle* (inquit) *Et quod per vim consobrina quæ alteri data esset, ex muneribus à viro & reliquis domesticis sponsæ contribui solitis, abducta discesserit, quod quis fecerit, si modò in oculis coræ*, quæ vox & Virgines significat & luminum pupillas,

λλα δυνάμεις ἐχούσης, ἀλλὰ τύχη αὐτὸν Δίωνα ἢ Περικλείδας πῶς τυραννίδος ἀφείλοντο. καίτοι τί δεῖ λέγειν Τιμαίῳ λέγειν; ἅπαν γε ἢ οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, (Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτωνα) καὶ ἐν τῇ Σωκράτους ὄντες παλαίστρᾳ, διὰ τὸ ἔτος μικρολογεῖσθαι, ἑαυτοὺς ποτε οὐκ ἐμικρολογήσαντο. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῇ Λακεδαιμονίων γράφει πολιτείᾳ, Ἐκείναν χρυσοῦν ἦγον μόνην ἀκούσας, ἢ ἀργυρίνων, ἢ χαλκῶν, ἀλλ' ὄμματα μεταφράσας, ἢ ἀργυρέων, ἢ ἀνθρακίνων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων. [b] Ἀμφικράτει, καὶ ὁ Ξενοφῶντι ἐφαίνετο τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν [c] κόρας λέγειν παρθένους αἰδήμονας. οἷον ἢ, ἠρέμα λεῖς, τὸ πᾶς ἀπαίτων ἕξῃς κόρας αἰδημονίδας ἕξῃ πιπεῖσθαι; ὅπου καὶ ὑγιὲς ἔστιν ἔτος ἐνομίσθη πῶς τῶν ἐραστῶν ἐναίδειαν, ὡς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς. διόπερ ὄμμες τὸν ἰταμὸν, οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, φησίν. ὁ μέντοι Τίμαιος, ὡς σωφρονεῖς τινὸς ἐραστὴν ὑβρίσθω, ἐᾶν τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατάλιπεν. φησὶ γοῦν ὅτι τῷ Ἀγησιλάῳ, Καὶ τὸ πῶς ἀνεψιᾷν, ἑτέρῳ δὲ μειρακίῳ, ἐν ᾗ ἀναπαλαιστείαν ἁρπάσαντα ἀπιθεῖν· ἢ πῶς ἂν ἐποίησεν, ἐν ὀφθαλμοῖς

Longini verbum infrà reperit sectione 36.

b Amphicrates Græcus auctor scripsit librum de viris illustribus.

c Lusit eadem hac τῆς κόρης ὀνωνυμία Plutarchus in libello de vitioso pudore.

pillas, *non autem πόρναι, meretrices, habeat.* Quid verò aliàs divinus *Plato* tabulas dicere volens. *Quum scripserint* (inquit) *in sacris cupressea monumenta ponent:* & rursùm, *De mortuis autem ô Megille, Spartiatis ego assentior, uti subversos dormire, & jacere humi, nec resurgere finamus.* Haud absimile & illud *Herodoti*, vocantis formosas mulieres, *dolores oculorum*: quanquam quod videtur durius, lenitur excusatúrque hoc nomine, quòd qui apud ipsum ita loquuntur, sint barbari & ebrii: sed ne sic quidem ex istiusmodi personis, quæ ut animo, sic sermone vilescerent; ad æternitatis exemplum uti atque abuti oportuit.

Sect. 4.

Hæc tamen omnia adeò dignitati & gravitati contraria, unam ob causam, inferuntur orationibus, *nempè*, ob novitatis, in exprimendis sententiis & animi conceptibus, studium: Circa quod maximè hoc ævo Scriptores insaniunt. A quibus enim ipsa bona nobis fermè ab iisdem ipsis quæ contraria sunt, ortum suum habere solent. Unde ipsa in concinnandis libris & scriptis proclivitas & fœlicitas, ipsáque elocutionis ornamenta, granditas ipsa, & quæ his accedit, Orationis suavitas; & hæc ipsa quemadmodum benè succedunt, ita principia & hypotheses etiam contrariorum constituuntur: cujus generis & hyperbolæ & quæ dicun-

μὴ πρᾶγμ', ἔχων; τί δ' ὁ τ' ἄλλα δεῖ λέγειν πλείω τὰς ἀληθῶς ἀλλήλων εὐνοίας, * Γοργίας, φησὶν, ὁ τοῖς ἱεροῖς ἐπέσι κυκεῶν μῆμας. καὶ πάλιν, [d] ἀεὶ δ' ἐτείχων, ὦ Μίκκαλε, ἐγὼ ξυμφερόμενος αὐτῇ Σπάρτῃ, καὶ ἀδύνατον ἦν ἐν τῇ γῇ κατακείμενα τὰ τείχη, καὶ μὴ ἐπαίρεσθαι. καὶ τὸ [e] Ἡρόδοτειον ὁ πόρρω, τὸ φαίνεται καλὰς γυναῖκας, [b] ἀλγυνόνας ὀφθαλμῶ. καί τοι γε ἔχει τινὰ ἐμφασιν. οἱ γὰρ παρ' αὐτῷ ταυτὶ λέγοντες εἶσιν οἱ βάρβαροι, καὶ ἐν μέθῃ. ἀλλ' ἐξ ὧν τούτων σκοπεῖν δεῖ μικροψυχίαν, καλὸν ἀληθινὸν ἐκεῖν τὸν αἰῶνα.

* Νόμων ε.
d Νόμων ς.
e In Terpsichore, qui historiæ lib. 5. ita loquuntur septem Persæ apud Amyntam Macedonum regem: vide locum.
b ἔπω προσπίπτω. barbari ἐυμόρφους γυναῖκας ex παχυτέρῳ illo translationum genere, de quibus Herm. ἐν τῇ στιν. Comicum ita decuit loqui in Phormione, Vin' primum hodiè facere quod ego gaudeam? & quo tuo viro oculi doleant?

ΚΑ.

Ἅπαντα ταῦτα μόνῃσι τὰ ἔτη ἄσημα ἀπὸ μιᾶς ἐμφύεται τοῖς λόγοις αἰτίας, διὰ τὸ ἀεὶ τὰς νοήσεις [c] καινοποιεῖσθαι, ἀεὶ ὃ δὴ καλλιστα κορυφαιτάτων οἱ νῦν. [d] ἀφ' ὧν γὰρ ἡμῖν πάλαι, χρόνῳ ἀπ' αὐτῆς τέτων καὶ τὰ καλὰ γίγνεται φιλεῖ. ὅθεν ἐπίσασον εἰς συντάγματων κατόρθωσιν τὰ τε κάλλει τῆς ἁρμονίας, καὶ τὸ ὑψηλὸν, καὶ πρὸς τέτοις αἱ ἡδοναὶ, καὶ αὐτὰ ταῦτα καθάπερ τῆς ἐπιτηδείας, ἔτος ἀρχαῖα καὶ ὑποδύσεις καὶ ἐξ ἐναντίων καθίστατα. τέτων πως καὶ αἱ ἀφορολαὶ, καὶ τὰ πάλι-

c φιλόκαινον novitatis studium.
d Sic ἀπὸ τοιέτων ἐπαινεται καὶ φαῦλαι ἕξεις Arist. Nicomach. 2.

tur pluralia, quodammodo videntur esse. Ostendemus autem in sequentibus quod videntur habere periculum: Proinde illud jam quærendum constituendúmq; necessariò, quod ámodo grandibus immixta vitia fugere possimus. *Istud* verò fiet, ô amice, si quam veræ sublimitatis, in primis puram simplicémque scientiam, & judicium comparaverimus *nobis*, quanquam hoc animo consequi & intelligere difficillimum. Scriptorum enim judicium, multæ est experientiæ, & postremum quoddam consectarium. Cæterùm, ut veluti uno præcepto moneamus, hinc fortè ipsa dijudicandi facultas suppeditari possit.

Sect. 5

SCiendum, Charissimè, quòd quemadmodum in communi vita Nihil Est Magnum, Cuius Contemptus Magnum *quid* Reputetur, ut verbi gratiâ, divitiæ, honores, decora, regna, & quæcunque Hercle alia tragicum fastum extrinsecùs adhibitum multum præ se ferunt, non utique prudenti *viro* bona eximia videantur, quorum despectus bonum non mediocre censeatur. In majore igitur admiratione & pretio iis qui hæc ipsa possident, illi sunt; qui quum habere possint quâ sunt animi magnitudine tamen despiciunt. Ita de elatis & sublimibus in poëmatibus & orationibus statuendum, videndum ne quam magnitudinis phantasiam præ se ferenti

(cui

πλουτικά. [a] διέξιμι δ' ἐν τοῖς ἑπόμενα τῶν κτήσεων ὧν ἐοίκασιν. διόπερ ἀναγκαῖον ἦν διαπορεῖν, καὶ σκοπεῖν διὰ ὅτι οὕτως ταῖς ἀνακεκραμέναις κτήσεσι τοῖς ὑψηλοῖς ἐπιφέρειν ἂν δυναίμεθα. Ἔστι γὰρ ὥσ φίλοθεός τινα φύσεις ἐπιτηδείως ἐν φύσεσι κεκραμένα ἢ καὶ ἀλήθειαν ὕψους ὀπτήμιλω, καὶ ἐπίκεισον. κἀκεῖνο τὸ φέγγος δύσληπτον. ἡ δὲ τῆς λόγων κείσις, πολλῆς δεῖ πείρας τελευταῖον ὀπτῆμμα. ἃ μὲν ἀλλ', ὡς εἰπεῖν ἐν φραγμάτι, ἐντεῦθέν ποθεν ἴσως τὶν διάγνωσιν αὐτῆς ἂν δυνάτον ποιήσεθαι.

E.

[a] Hic μεγαλοψυχίας Fabritius, Malo imperare aurum habentibus, quàm aurum habere: & Virgilius, Parvóque potentem Fabritium. Æneid 6.

[b] Benè hoc siquidem ἡ μεγαλοψυχία περὶ τιμὴν καὶ ἀτιμίαν μεσότης, Nicomach. 2.6.7.

ΕΙ ἐγὼ χρὴ, φίλτατε, δόξαι τι καθάπερ καὶ τῷ κοινῷ βίῳ, ἐξὸν ὑπάρχειν μέγα, ἢ τὸ καταφρονεῖν ὅτι μέγα, οἷον πλοῦτοι, τιμαὶ δόξαι, τυραννίδες, καὶ ὅσα δὴ ἄλλα ἔχει πολὺ τὸ ἑξῆθεν φερόμενον, ὃν ἂν τῷ γε φρονίμῳ δόξειεν ἀγαθὰ ὑπερβάλλοντα, ὧν αὐτὸ τὸ φρονεῖν ἀγαθὸν ὑ μέτριον. [a] θαυμάζεσι γοῦν τῆς ἐχόντων αὐτὰ μᾶλλον τὲς δυναμένους ἔχειν, καὶ διὰ [b] μεγαλοψυχίαν ὑπερφρονοῦντας. τῆδέ τε καὶ ὅτι τῆς διηρμένων ἐν ποιήμασι καὶ λόγοις ἐπισκοπεῖν, μή τινα μεγάλους φαντασίαν ἔχοντα

(cui sæpè adhæresceit temerè *quippiam* affictum) si interim explicentur, inflata & inania deprehendantur, quæ contemnere, quàm mirari & suspicere generosius sit. Naturâ enim quodammodo à vera sublimitate tum attollitur mens nostra, tum præsenti & alacri robore assumpto impletur gaudio, nec aliter lætitiâ & ostentatione gestit, quàm si ipsa genuisset quod audivit. Quum igitur quippiam audimus à sapiente aliquo, & in literis apprimè versato, quod tamen ad elationem & magnitudinem non simul moveat componátque animum nostrum, nec menti *nostræ* ampliùs quiddam reputandum relinquat eo ipso quod dicebatur, sed cadat, & degeneret meditationis continuatio in diminutionem, non erit vera sublimitas, quippe quæ non ultra auditum retineatur. Illud namque verè magnum, quod subinde cogitandum considerandúmq; nobis occurrit, quod vix, ac ne vix quidem animo excidere potest, sed constanti, firmâ, ac indelebili memoriâ retinetur. Denique præclaram illam demùm grandítatem & veram esse ducito, quæ per omnia & omnibus placeat: Quum enim in oratione aliqua qui moribus, vitæ ratione, institutis studiísque & ætatibus differunt idem simul de iisdem sentiunt omnes, tum à dissidentibus aliis & diserepantibus, veluti profectum judicium & approbatio unanimis ei quod habetur in admiratione, fidem certam & minimè dubiam acquirit.

SECT.

ξ πολὺ προσῆκεται τὸ εἰκῆ σφαραγαπλατο
τόμον, * ἀναπυοσόμα ξ, ἄλλως δεῖ κ. ἀναπηδῶ
παντὶ χαῦνα, ὧν τὸ θαυμάζειν τὸ πεφευγέναι ἐν τῷ.
δ' ἥδιστον. φύσει γάρ πως ὑπὸ τ' ἀληθῶς
ὕψους ἐπαίρεταί τι πρὸς ἡ ψυχή, καὶ χαῖρόν τε
φρόνημα λαμβάνουσα, πληροῦται χαρᾶς καὶ
μεγαλαυχίας, ὡς αὐτὴ γλυκήσασα ὅσπερ ἦν
σεν. ὅταν οὖν ἐπ' αὐτοῖς ἐμφρόνως καὶ ἐμπεί-
ρως λόγων, πολλάκις ἀκούσωμεν τοῦ μεγαλο-
φροσύνης, πῶς ψυχὴ μὴ συμπάσχῃ, μηδὲ
ἐγκαταλείπῃ τὰ διανοίᾳ σφόδρα τοῦ λεγομένου
τὸ ἀνεπιφρόνητον, * πάσῃ δ', ἂν τὸ σωματικὸν
ἐπιτυφὲς, εἰς ἀναύξησιν, ὑπ' ὧν ἐν ἀληθεῖ
ὕψει οὐ μέτεχει μόνης τῆς ἀκοῆς σαλεύουσα.
τοῦτο γὰρ τῷ ὄντι μέγα, ἢ πολλὰ μᾶλλον ἡ ἀνε-
πιφρύητος, δύσκολος ξ, μᾶλλον δ' ἀδιάπα-
τος ἡ κατεξανάστασις. ἐγκεῖ ξ ἡ μνήμη, καὶ
δυσεξάλειπτος. * ἅλως ξ καλὰ νόμιζε ὕψη,
καὶ ἀληθινὰ, τὰ διαπαντὸς ἀρέσκοντα, καὶ πάν-
σιν. ὅταν γὰρ τῶν ἐκ διαφόρων ἐπιτηδευμά-
των, βίων, ζήλων, ἡλικιῶν, λόγων ἓν τι,
καὶ ταυτὸν ἅμα περὶ πλείονα αὐτῶν ἄνδρα ἀκοὴ, τότε ἡ
ἐξ ἀνυμφώνων ὡς κείνοις καὶ * συγκαταθέσεως
τῶν ἐπὶ τῷ θαυμαζομένῳ πάσιν ἰσχυρὰ χαρ-
ράνει, καὶ ἀναμφίλεκτον.

c Non est grande putandum quod extò excidit animo.

a Cic. in Lucullo. Nunc de offenpone atque approbatione, quam Græci συγκατάθεσιν vocant, pauca dicemus. Agellius Noctium Atticarum. 10. c. 1. probationes vocat τὰς συγκαταθέσεις.

Sect. 6.

Quum autem quinque sint (uti quis dixerit) magniloquentiæ fontes fœcundissimi, præparato ac subjecto veluti quodàm communi solo quinque illis formis, Ipsa *nempe* Dicendi facultate; sine qua omninò nihil fit: primum quidem & præstantissimum est quod in fœlici quadam sententiarum ubertate, & amplitudine consistit, (quemadmodum in iis quæ de *Xenophonte dedimus*, exposuimus.) Alterum autem constituit vehemens, & animos concitans, qui dicitur enthusiasticus affectus. (At istæ duæ quæ granditatem constituunt partes, majori ex parte sunt naturales, reliquæ autem jam ab arte sunt.) Certa figurarum fictio, varietásque, (duplices porrò sunt istæ, hæ quidem sententiæ, illæ verò dictionis.) Ad hæc egregia ac præstans phrasis, cujus rursum partes sunt verborum delectus & tropica factaque dictio. Quinta autem Magnitudinis *efficiens* causa, eadémq; concludens, quæ ipsam præcedunt omnia, nihil est aliud quàm in dignitate & elatione posita compositio. Age igitur, expendamus jam quæ in unaquaque harum Idearum continentur, ubi illud præmonuerimus, nempe ex his quinq; partibus aliquas omissas fuisse à *Cæcilio*, verbi gratiâ τὸ παθητικὸν, id est, vehementiores illos affectus & perturbationes. Sed si hæc duo tum granditatem, tum quod ad movendos

5.

ΠΕΡΙ δὲ πάντε, [b] ὡς ἂν εἴποι τις, παρὰ πάσης εἰσὶν αἱ τῆς ὑψηγορίας γονιμώτατα, σεσυμπεπλεγμένης ὥσπερ ἐξ ἑλάφοιν τινὸς κοινῆς ταῖς πάντων τούτων ἰδέαις, τῆς ἐν τῷ λέγειν δυνάμεως, ἧς [c] ὅλως χωρὶς ἀδὲν • περὶ τοῦτον μὲν οὖν ἐν παρέργῳ, τὸ δεῖ τὰς νοήσεις [d] ἀδρεπίζολον, (ὡς καὶ τοῖς ἀεὶ ξενοφῶντος ἀκροωμένοις) ἐλάττειν ἢ, τὸ σφοδρὸν καὶ ἐνθουσιαστικὸν πάθος • (ἀλλ' αἱ μὲν δύο αὗται τῷ ὑψηλῷ καὶ τὸ πλέον αὐθηρμέναι συμβαίνει, αἱ λοιπαὶ δ' ἤδη καὶ δεόντως,) ἤ, τε περὶ τὴν ἡμάτων πλάσις • (δεινὸν δ' ἂν ταῦτα, τὸ μὲν, νοήσεως, τὸ δὲ λέξεως •) ἐπὶ δὲ τέτοις ἡ ἠθικὴ φράσις, ἧς μέρη πάλιν ὀνομάτων τε ἐκλογὴ, καὶ ἡ ἔμπληκτος καὶ πεπυσμένη λέξις • πέμπτη δὲ μεγέθους αἰτία καὶ συγκλείσασα τὰ πρὸ ἑαυτῆς ἅπαντα, ἡ ἐν ἀξιώματι καὶ διάρθρωσις φράσεως • ἃ δὲ ἐμποδίζομεν καθ' ἑκάστην ἰδέαν τούτων ἐπισκοπεῖσθαι, τοσοῦτον προειπόντες, ὅτι τῶν πέντε μορίων ὁ κεκίλιός ἐστιν ἃ παρέλιπεν, ὡς καὶ τὸ πάθος ἀμέλει • ἀλλ' εἰ μὲν, ὡς ἔνιοι, πᾶσ' ἅμφω, τό, τε ὑψηλὸν καὶ τὸ

Πέντε τόποι τῆς ὑψους.

b *Doctrina partium præcipuarum κατάστασις.*

c *In hanc sententiam M.T. de orat. lib. 1. citante Agellio lib. 1. c. 15. Quid enim est tam furiosum, quam verborum, vel optimorum & ornatissimorum sonitus inanis, nullâ subjectâ sententiâ nec scientiâ.*

d Ἐκ τοῦ, ἀδρὸν *sublime & ἐπίζολον quasi* ἐπίζολον παρὰ τὸ ἐπιβάλλειν ὃ ὄζειν σκοπὸν *compos voti quid assequutus est aliquid: ut hâc voce significet, in sublimium sententiarum delectu felicem successum. Ἀδρεπίζολον igitur δεῖ τὰς νοήσεις ἤτοι ἐννοίας. In sententiis fœliciter uberem & grandem vertere possis.*

vendos affectus comparatum est, sentiat tanquam unum quid ubique simul esse, & suâpte naturâ inter se concreta, errat: etenim reperiuntur affectus nonnulli à granditate distincti, & separati, iidémque humiles, cujus generis sunt, miserationes, mœstitiæ, terrores: & contrà multa sunt sublimia quæ carent affectibus, cujusmodi sunt præter alia sexcenta, ea quæ Poëta de *Aloïdis* audacter protulit. *Ossam Olympo aggressi imponere, pòst etiam Ossæ Pelion umbrosum, cœlos ut scandere possent:* & quod insuper ad hæc additum majus, *Quin etiam feciſſent.* Apud Oratores verò, laudationes, ad pompam item & ostentationem aliæ compositæ orationes, gravitatem & sublimitatem omninò in se continent, & maximâ ex parte carent affectibus. Quo fit ut omnium Oratorum minimè apti videantur illi ad laudandum, qui affectibus studeant, aut vice versâ, laudatores ad movendos affectus. Quòd si rursùm *Cecilius* in universum non existimârit affectus ad amplitudinem orationis interdum conferre, & propterea nullâ hîc mentione dignos duxerit, omninò fallitur: Illud enim præcisè constituere ausim, nihil æquè ac præstantes illos & vehementes affectus ubi oportet adhibitos, magniloquum esse, quippe qui tanquam à furore quodam & spiritu divinum quid exhalantes, orationi Phœbeum veluti vigorem afferant conciliéntque.

SECTI

παθητικὸν, καὶ ἔδοξεν αὐτῷ πάντη συμπαρχειν τε ἀλλήλοις, καὶ συμφυήσεσθαι, διαμηχανᾶται. καὶ τὸ πάσῃ πνοὰ διεξιὼν τὰ ὕψη, καὶ παντελῶς ἐπείσακτα, καθάπερ οἶκτοι, λύπαι, φόβοι· καὶ ἐμπαλιν πολλὰ ὑψηλὰ δίχα πάθους, οἷς ὥσπερ μυελὸς ἄλλοις, καὶ τὰ ὑπὸ τῶν [a] Αλωάδων τῷ οὐρανῷ ἐφιστοπολεμούμενα,

[b] * Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν· αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ

Πήλιον εἰνοσίφυλλον, ἵν' ἐρεχθὺς ἀμέλητος εἴη.

καὶ τὸ τούτοις ἔτι μεῖζον ἐπιφερόμενον,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν.

τοῦτο γὰρ μᾶλλον τίς ῥήτορι τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ παραινετικὰ, καὶ ἐπιδεικτικὰ, τὸν μὲν ὄγκον, καὶ τὸ ὑψηλὸν ἐξ ἅπαντος ἀείρει· πάθους δὲ ἥκιστα καὶ τὸ πλεῖστον. ἔνθεν ἥκιστα καὶ μητέρων οἱ ἐρωτικοὶ ἐγκωμιαστικοὶ, ἢ ἐμπαλιν οἱ ἐπαινετικοὶ ἐρωτικοί. εἰ δ' αὖ πάλιν ἐξ ὕλης μὴ ἐνόμισεν ὁ Κεκίλιος τὸ ἐμπαθὲς τὰ ὑψη ποτὲ σωτηρεῖν, καὶ διὰ τοῦτ' ἐχθήνατο μόνης ἄξιον, παῦε δικάσατω. [c] Σαφῶν γὰρ ἀφορισμάτων αὖ, ὡς ἔστιν ὅτων οἷς τὸ ἠθικὸν πάθος, ἄνδρα χρὴ, μεγαλήγορον, ἐνθουσιαστικῶς ἐκπεσεῖν, καὶ οἱονεὶ [d] φορβάδα τοὺς λόγους.

a Aloïdarum meminit Virg. Æneidos 6. Geminos immania vidi Corpora, quæ manibus magnum rescindere cælum Aggressi. Quem locum vide & confer cum Homeri loco. Homerum enim hic superâsse judicatur Virg.

* Οδυσσ. λ'.

b Sic Georg. 1. Et conjuratos cœlum rescindere fratres, Ter sunt conati imponere Pelio Ossam, scilicèt atque Ossæ frondosum involvere Olympum.

c Ἀποφαντικῶς καὶ σαφῶς conceptus Aphorismus.

d φορβάδα τοὺς λόγους, Phœbo plenam reddere orationem, divinum & Phœbeum conciliare vigorem orationi.

Sect. 7.

VErùm enimverò, quum præstantissimam partem inter alia obtineat, quod primum positum fuit, (intelligo autem quod suâpte naturâ magnum) necesse est etiam hîc (& si res est quæ *divino* potiùs tribuitur munere quàm acquiritur (nihilominùs tamen pro virili assuefaecre ingenia ad magna, & dare operam, ut ea tanquam prægnantia & plena reddamus generosa, audacia, & animi præsentia. At quonam pacto dicet quispiam istud assequemur? scripsi alio quodam in loco, hujusmodi sublimitatem esse tanquam imaginem, quæ animi magnitudinem referat. Vnde fit, ut interdum etiam admiremur, nudam absque voce & per se sententiam ob illam ipsam nempe animi magnitudinem, ut verbi gratiâ, *Ajacis* in *Necya* silentium magnum & quâvis oratione sublimius. Primum ergò *principium* illud, ex quo ortum suum habet ante omnia, poni est necesse; *videlicet*, veri Oratoris cogitationem & meditationem non debere esse humilem & abjectam. Neq; enim fieri potest ut qui parva, & quæ servitiorum sunt propria, sapiunt satagúntque per omnem vitam, admiratione & omni ævo dignum quicquam edant. Horum verò, uti consentaneũ est, grandia verba *& grandis oratio*, quorum graves fuerint & ponderosæ sententiæ. Atq; hoc modo in elati spiritûs homines

ζ.

Οὐ μ. λω ἀλλ' ἐπεὶ πλὼ κρείττων μοί ἐστιν ἐπίσχει ἡμᾶς ἄλλων τὸ πρῶτον, λέγω δὴ τὸ [a] μεγαλοφυὲς, χρὴ καὶ ταῦτα, εἰ καὶ δυσκατόρθωτον τὸ πρᾶγμα μᾶλλον, ἢ κτητὸν, [1] ὅμως, καθ' ὅσον οἷόντε, ταῖς ψυχαῖς ἀναπτέρωσιν παρὸς τὰ μεῖζον, καὶ ὥσπερ ἐγκύμονας ἀεὶ ποιεῖν ὑψηλῶν βουλημάτων. [*] πῶς φήσει τις ἕκαστα; γράφαί τι καὶ ἑτέρωθι τὸ ταὐτὸν ὕψος μεγαλοφροσύνης ἀπήχημα. ὅθεν καὶ φωνῆς δίχα θαυμάζεταί ποτε ψιλὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ἔννοια δι' αὐτὸ τὸ [b] μεγαλόφρον· ὡς ἡ τῆς Αἴαντος ἐν νεκυίᾳ σιωπὴ, μέγα καὶ παντὸς ὑψηλότερον λόγου. [2] πρῶτον οὖν τὸ, ἐξ ὧν γίνεται, προϋποτίθεσθαι πάντως ἀναγκαῖον· ὡς ἔχειν δεῖ τὴν ἀληθῆ ῥήτορος μὴ ταπεινὸν φρόνημα, καὶ ἀγχινοίας. ἐνίοτε γὰρ οἷόντε μικρὸς, καὶ δυσλογιστῶν φρονήσεως καὶ ὑπτιάζοντας παρ' ὅλον τὸν βίον, θαυμαστόν τι καὶ τῶν παντὸς αἰῶνος ἐξενεγκεῖν ἄξιον. [3] μεγάλοι δὴ οἱ λόγοι τούτων, καὶ τὸ εἰκὸς, ὧν ἂν ἐμπεσεῖν δόξειαν αἱ ἔννοιαι. ταύτῃ καὶ εἰς τὰς μάλιστα φρονηματίας

περὶ Νοήσεως.

a *Supra* sect. 6. τὸ περὶ τὰς νοήσεις ἀδρεπόλον.

b *Magnitudinem cogitationum dixit ad verbum auctor Dial. de Oratorib.*

c τετάχθαι ἐν τῇ ὀδυσ. λ'. *quae inscribitur tum* νεκυομαντεία, *tum* Νεκύα. διὰ τοῦτο ἐν αὐτῇ τὴν ὀδυσσέως ὁμιλίαν πρὸς τὰς ἐν Ἅιδου νέκυας.

Ibi fingitur olim ipsi μόνη Αἴαντος ψυχὴ, *&c. Eustat pag.* 1651. τῆς ὀδυσσείας, *lin.* 23. *Plataque ista omnia Virgil. Aeneidos* 6. *affingit Didoni.*

ἐμπίπτει

mines maximè cadunt quæ sunt grandia. Etenim qui *Parmenioni* dicenti, Ego quidem acquiescerem *his scilicèt Darii conditionibus, si Alexander essem, respondit, & ego per Iovem, si essem Parmenio.*

* * *

Quod à terra ad cœlum intervallum : *contentionis descriptione apud Homerum*, & hoc aliquis dixerit non magis contentionis quàm *Homeri ipsius* dimensionem & mensuram. Cui dissimile omninò illud *Hesiodi* de caligine, si modò *Hesiodi* quod inscribitur Aspis, sive scutum, Poëmation, statuendum sit. *Hujus ex naribus mucus fluebat, manabat.*

Non enim formidolosum fecit Idôlum, sed odiosum. Hic verò diis suis quantam affingit atque apponit majestatem ! *Quantum qui aëris vidit oculis sedens in specula, prospectans in purpureum mare, Tantum saltu conficiunt Deorum altrisoni equi.* Eorum impetum mundi ipsius spatio admetitur.

Quis igitur propter Magnitudinis excessum non acclamet meritò, Si iterum deinceps parturiant impetu Deorum equi, non ampliùs inventuros in mundo locum ? Grandes etiam illæ de Deorum pugna, animo conceptæ imagines. *Circúmque resonuit vastum cœlum Olympúsque.*

Item

μυθήσεται τὸ ὑψηγορικόν. ὁ γοῦν παρ' Ἡσιόδου Παρμενίσκος φήσαντος,

d Quis non videt hîc desiderari quod Parmenioni respondisse ferunt Alexandrum Magnum? Δαρείου δώδεκα τοῦ Ἀλεξάνδρου, &c. vide Plutarchum in Alexand. ubi qualem se profitetur Alexander comparatè ad Parm. talem fuisse Homerum ad Hesiodum, & alios Poëtas dicere voluit Rhetor: cujus ingenium μέτρον τὸ ἐπ' ἐσχάτου διάστημα ἀπὸ γῆς potius, quàm τῆς ἐπὶ οὐρανῷ quam cœlo & terrâ circumscribit. ἐσχατιὰ περάτων

ὦ φίλος, ἦ μάλα δή σε Διὸς φρένες ὑψόθι κείνται,

* * *

[d εἰ Ἀλέξανδρος ἤκουσε, Καίτοι νὴ Δία εἰπὼν ὁ Παρμενίων ἤκουσε, τὸ αὐτῷ μεγαλόφρον ἐνδείκνυται: ὡς καὶ τὸ ὑμῖν παρεῖζει μεγαλοφυὲς, ἐν τῷ ἀρχῇ ἐστὶν εἶπε κἀμὲ ἐπὶ χθονὶ βαίνει.] τὸ ἐπ' ἐσχάτου ἀπὸ γῆς διάστημα. καὶ τάττ' ἂν εἴποι τις ὑπὲρ ἄλλον τῆς ἕνεκα, * ἢ Οὐμῖν μεῖζον. ὥς ἀνόμοιον γὰρ τὸ Ἡσιόδειον ὅτι τῆς ἀκλύστου, εἰ γὰρ Ἡσιόδῳ καὶ τίνι Λασίῳ δοτέον.

Τῶν δ' ὀνομάτων μίξαι ῥέον.

† γλαφυρὸν ἐποίησε τὸ [a] εἴδωλον, ἀλλὰ μιαρόν. ὁ δὲ πῶς μεγαλύνει τὰ δαιμόνια;

† Οἷον δ' ἠρεσιόνης ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν Ἡφαίστου ἐν σκοπῇ, λέοντα ὅπι οἴνοπα πόντον, Τόνον ἐπορώρεσσι θεῶν ὑφαίνοντες ἵπποι. ἡ ὁμιλία αὐτῆς κοσμικῶς διασκευαῖς καταπεπλεγῆ. τίς ἂν εἰκότως διὰ τὸ ὑφηλὸν τῆς μεγέθους διαφύγοιτο, ὅτι αὖ δὶς ἐξῆς ἐφορμήσουσιν ἐπὶ γῆν θεῶν ἵπποι, ἐκεῖθ' ὁρήσουσιν ἐν κόσμῳ τοῦτον; ὑπέρφυῶς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς θεομαχίας φαντάσματα,

* Ἀμφὶ δ' ἰοὰλπιγξεν μύλας ἠερόθεν, [b] ὄλυμπόθεν. καὶ,

in malè sonum δαιμόνιον, cui similis illa Virg. de Fama, Æneid. 4.

* Ἰκέλος. a Factum à verbo εἴδω, quâ formâ ἀ φείδομαι φείδολος significat imaginem, simulachrum, sunt & Homero εἴδωλα, quæ Latinis umbræ dicuntur. † Ἰλ. ὁ. * Ἰλ φ'. b Loco τῆς, ὄλυμπός τε in nine versus legitur tritus loco ἦλθε δὲ ἐκ οὐρανοῦ ἠερόθεν ὀλύμπου.

Ἐ δόκησεν

Item, *Timuit autem & infernus umbrarum Rex Pluto: & territus è solio desiliit, clamavitq́, ne ipsi deinceps terræ motu Neptunus solum aperiret. Sicq́, domos mortalibus & immortalibus quamlibet Dijs horrendas formidatas, obscuras q́ palàm faceret.*

Animadvertis, amice, ut ab imis sedibus terrâ discissâ & hiante, ipso autem nudato tartaro, totius mundi subversionem, & dissolutionem accipiente, cuncta simul, cœlum, inferorum locus, mortalia & immortalia, in illo quod tum committebatur prœlio, simul *inter se* pugnent & periclitentur? At hæc quidem terribilia, nisi allegoricè accipiantur, & omninò impia, nec servantia decorum. *Homerus* enim mihi videtur, quum tradit vulnera, Deorum factiones, vindictas, lachrymas, vincula, varias & multas clades, homines qui in bello apud Ilium gesto interfuêre, pro virili Deos facere, & contra Deos homines voluisse. Sed nobis miseris & infœlicibus, portus malorum reservatur, mors: Deorum autem non naturam, sed infortunium facit sempiternum. Multò porrò præstantiora iis, quæ de Deorum pugna dicuntur, quæcunq; incorruptum quid & magnum numen ipsum, quale reverà est, & purum repræsentant; cujusmodi sunt ea (à multis autem ante nos locus hic fuit illustratus) quæ de *Neptuno leguntur. Tremebant autem montes magni, & sylva sub pedibus immortalibus Neptuni ambulantis: Per-*

* c Εβδδειοιν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ὀνέρων Αϊδωνεύς.

Δείσας δ' ὃν θρόνυ ἆλτο, κὴ ἴαχε, μὴ οἱ ἔπειτα
Γαῖαν ἀναρρήξειε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Οἰκία ἤ θνητοῖσι κὴ ἀθανάτοισι φανείη,
Σμερδαλέ' ὠρώοντα, τά τε στυγέουσι θεοὶ περ.

ἐπλήσθησεις, ἐταῖρε, ὡς, ἀναρρηγνυμένης μὲν ὑπὸ βάθρων γῆς, αὐτὸς ὁ γυμνωθεὶς ταρτάρεος, ἀναπεπτὼς ἤ ὅλως κὴ διάσυσιν τῶ κόσμυ λαμβάνοντος, πανθ' ἅμα, ἐρεχθὲς, ἀδὲς, τὰ ὀνητὰ, τὰ ἀθάνατα, ἅμα τῇ τότε συμπτωσομένῃ καὶ συγχυνδυνεύσει μάχῃ; ἀλλὰ d ταῦτα φοβερὰ μὲν, πλὴν εἰ μὴ καθ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, κὴ παντάπασιν ἄδηλα, κὴ ἐ σώζοντα τὸ φρόνιμον. Ὅμηρος γὰρ μοι δοκεῖ, φοβερὰς γραῦματα, θεῶν φάσεις, πυθικὰς, δάκρυα, δεσμὰ, πάθη πάμφορτα, τὰς μὲ ὀπὸ τῆ Ἰλιακῶν ἀνθρώπως, ὅσον ὀπὸ τῇ δυνάμει, θεὰς πεποιηκέναι, τὰς θεὰς δὲ ἀνθρώπως. ἀλλ' ἡμῖν μὲ δυσδιαίρετον ἐστιν ἀπόκειται λιμὸν κακῶν, ὁ θάνατος· τῆ δὲ θεῶν δ' ἐ τῆ φύσιν, ἀλλὰ τῆ κτῆσιν ἐπόησεν ἀίδιον. πολὺ δὲ τῆ σὺν τῶ Διομαχίαν ἀμείνω, τὰ ὅσα ἀχείρωτον τι κὴ μέγα τὸ διάφορον; ὡς ἀληθῶς, κὴ * ἄκεστον παρέσχησιν· οἷα (πολλοῖς δὲ σὺν ἡμῖν ὁ τόπος ἐξεργάσατο) τὰ ὀπὸ τῶ Ποσειδῶνος.

* --χρῆμα δ' ὑρέα μακρὰ κὴ ὕλη
Ποσσὶν ὑπ' ἀθανάτοισι Ποσειδάωνος ἰόντος.

* Ιλ. υ.

c Hunc locum imitatus est Virg. Æncid. 8. de Cáco verba faciens: At spécus & Caci detecta apparuit ingens, &c.

d Sic Tusc. qu. primo. Homerus humanâ ad Deos transtulit, divina malè ad nos.

* ἴσως, ἀκήρατον.

* Ιλιάδ. υ'.

rexit autem impellendo ad undas currum. *Cete verò ſub ipſo undiq, exultabant è latebris, neq, ignoraverunt Regem; Præ lætitia autem mare aperiebatur, atque hi volabant.* Sic & *Judæorum* Legiſlator, vir non vulgaris, quandoquidem Numinis potentiam pro dignitate notam fecit declaravítque, ſtatim initio procœmii legum ſuarum ſcribens, *Dixit Deus*, inquit, quid? *fiat lux, & facta eſt: fiat terra, & facta eſt.* Nec fortaſsè moleſtus (amice) videar, ſi unicum poëtæ à rebus humanis inſuper petitum *exemplum* appoſuero, doctrinæ causâ: quippe ad heroicam magnitudinem conſcendere aſſuefacit. *Caligo repentè, & nox multa ipſi Græcorum moratur & inhibet pugnam. Hic igitur Ajax inops conſilii, Iupiter* (inquit) *Pater, ſed tu libera à caligine filios Achivorum, fac ſerenitatem, daq, oculis videre: in luce perde nos.* Eſt verè *Ajacis* affectus: non enim vitam precatur, (petitio enim abjectior quàm quæ in tantùm heroa competere poſſit) ſed quum in denſis & inertibus tenebris *conſtitutus*, ad nullum fortitudinis facinus, virtutem *ſuam* exercere poſſet; ob id indignatus quòd à pugna ceſſaret, petit, ut quàm primum illuceſcat dies, tanquam virtute ſuâ adepturus dignam ſepulturam, etiam ſi *Jovem* ipſum ex adverſo in acie contra ſe ſtantem haberet. At enim *Homerum* hîc tanquam ventus ſecundus unà adſpirat prælijs, atque ita afficitur, *Et furit haud aliter*

quàm

Βία δ' ἀλλαν οὐ κύκατ' ἀτυχὲς ἡ κύπη τὸν ἄνδρα
Παίσασα ἐκ κλιδίης, ἀλλ' ἀφ' ὑπνου ἀνέστη.
Ἰνδικὸν ἡ θάλασσα διίσατο· καὶ τὸ πάντων
Ταῦτη ἓν ὁ τῶν Ἰνδῶν διεμέτρησε θεός.
ἀγχοῦ ἡ πυγὴ
ἀνὴρ, ἐπεσθαι πλὴν τῷ θεῷ φωνὴν ἔχει
ἐκφαίνειν, καὶ φράσαι, ἀλλ' ἐς τὴν ἐπιστολὴν γενέσθαι
τὸν τύπον. Εἶπεν ὁ Διὸς ἐπεὶ πτερωτὸν φῶς,
ἐκπνεῖ· γῆνδε γῆ, ἐξεπόστα ἐκ ὀχλεῖς ἀν ἴσως,
ἐπαίρε· δέξαμ, ἐν ἓν τῷ πάντα, καὶ νῦν ἀνθρωπίνων
ἄδαδίνων, ἓ μαθεῖν χάριν, οἷς ἐστὶ τὰ πρῶτα μεγάλων
σπουδῶν ἐπιμελεῖσθαι ἐδίζει· ἀκλεὲς ἄφωνος καὶ νύξ.
πτερὸς ὠκὺ πάντα νῦν δεῖ ἐλλιπῶν ἐπέχει μάχιμον ἔνδον δὲ
ἁλὸς ἄμοιρον ἀῶν.

* Ζεῦ πάτερ (φησὶν,) ἀλλὰ σὺ ῥῦσαι νῦν υἱεῖς
τοὺς Ἀχαιῶν.

* Πολύπαν δ' ἐπέρχεται, οὐδ' ἀφανὲς φεύγων ἐλεγχον.

* Ἐν δὲ τῷ εἶναι ὁλοσχερῶς τὸ πᾶν ἐν ἀλλήλοις ἐστὶ καὶ ἀλλήλοις ἐστὶ τὸ πᾶν. ἐν δὲ ζῷον ἅπαν τὸ πᾶν, (ὡς δὲ καὶ τὸ αὐτὸ ἅμα πάντα ποιεῖν ἐστὶν.) ἀλλ' ἐπειδὴ οὐ πανταχοῦ σκότος ἐστὶν οὐδὲ φῶς, οὐδὲ πανταχοῦ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ἀπάτη, ἀλλὰ τὸ μὲν ἐνταῦθα τὸ δὲ ἐκεῖ, ἀναγκαῖον ἐστὶ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῷ ὅλῳ ὄντα μέρος ἐν μέρει τοιούτῳ εἶναι, οἷον ἐστὶν ἡ φύσις τοῦ ὅλου διοικοῦσα τὰ ὅλα· ἐν μέρει δὲ τοιούτῳ ὄντα

quàm Mars hastilia vibrans, Quem trepidæ acies sternit, seu flamma coruscans, Densas depascit sylvas in montibus altis, Spuma autem patulos circumfluit albida rictus. Odysseæ tamen libris ostendit, (etenim hoc quoque juxta monendum & attendendum multorum causâ) magni ingenii labascentis jam proprium esse in ipsa senectute fabulis delectari: hanc enim alteram materiam delegisse sibi palàm est, cùm ex multis aliis compositam & conflatam, tum maximè ex cladium Iliacarum, quæ Odysseæ continentur reliquiis, tanquam historiæ de bello *Troiano* partibus insuper adjectis, atque adeò ex deplorationum & miserationum, tanquam olim heroibus præcognitarum additâ hîc narratione: neque enim quicquàm aliud est quàm Iliadis epilogus, Odyssea. *Hîc jacet invictus Telamonius, hîc & Achilles, Hîcq; Menœtiades sano dijs consilio par, Hîc mea progenies chara.* Ab eâdem, opinor, causâ factum, ut quum Ilias scripta & concinnata sit ab *Homero*, quo tempore animi ingenijq; viribus polleret, maximè ei ornamentum totum scenicum, & ad certamina comparatum accommodaverit: Narrationibus autem majori ex parte constantem fecerit Odysseam, quod senectutis proprium: quocirca in Odyssea comparare possit aliquis *Homerum* occidenti Soli, cujus citra vehementiam manet semper magnitudo. Non enim amplius

Ἔστι δ' Ἄρης ἐγχέσκαλος, ἢ ἀλοάν τε
Οὔρεα μαίνηται βαθέης ἐπὶ πάρφασιν ὕλης,
Ἠλολυγμῷ δ' ἀεὶ τόμα γίνεται. Δείματι δ' ἔμπας
Τρωσὶ διὰ τῆς Ὀδυσσείας (καὶ γὰρ ταῦτα πολλῶν ἕνεκα θεσπεσιωτέρων) ὅτι, μεγάλης φύσεως ὑπερεχούσης ἤδη, ἰδίην ἴσαν ἐν ὑγρᾷ τὸ εἰλόμυδον. δῆλον δὲ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων σωτεδεικνὺς ταύτῃ δ' ὑστέρᾳ τῇ ὑποθέσει, ἅπερ δὴ καὶ τὰ λείψανα ἔδυ Ἰλιακῶν παθημάτων διὰ τῆς Ὀδυσσείας, ὡς ἐπεισοδιά πνα τῷ Τρωϊκῷ πολέμῳ θεσπεσιφόρεται, καὶ νὴ Δία ἐκ τῆς ἁλοφύρσεις καὶ τὰς οἴκτους ὡς παλαί πς θεσπεσμένους τοῖς ἥρωσιν, ἐνταῦθα θεσπεσιδόνει. ἐ γὰρ ἄλλο, ἢ τῆς Ἰλιάδ☉ ἐπίλογός ἐστιν ἡ Ὀδύσσεια.

Ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται ἀρήϊ☉, ἔνθα δ' Ἀχιλλεύς,
Ἔνθα δὲ Πάτροκλ☉ θεόφιν μήσατο ἐπίλαθε τ☉,
Ἔνθα δ' ἐμὸς φίλ☉ υἱός.

ἀπὸ δὲ τ' αὐτῆς αἰτίας οἶμαι, τὸ μὲν Ἰλιάδ☉ ῥεαφῳδήσ ἐν ἀκμῇ πνεύματ☉, ὅλον τὸ σωμάτιον δραματικὸν ὑπεσήσατο καὶ ἐναγώνιον· τῆς δ' Ὀδυσσείας τὸ πλέον ἀπηγηματικὸν, ὅπερ ἴδιον γήρως. ὅθεν ἐν τῇ Ὀδυσσείᾳ παρεικάσει τις μᾶλλ' καταδυομένῳ τὸν Ὀμηρον ἡλίῳ, ἐ δ' ἧττ☉ ἀπὸ τῆς σφοδρότητ☉ φαίνεται τὸ μέγεθος. ἐ γὰρ ἔτ' ἡ Ἰλιὰς καὶ πάλαιαν ἀλήθειαν ἡ Ὀδύσσεια, quam Alcidamus καλὴν ἀνθρώπε κάτοπτρον ὠνόμασεν.

* Ἰλ. ϕ.

* Ὀδ. γ.

a In Odyssea exemplar vitæ morum maxime videtur exstare primi quam in Iliade. Ἡδικώτερος ἡ Ἰλιὰς καὶ πάλαιαν ἀλήθειαν ἡ Ὀδύσσεια, quam Alcidamus καλὴν ἀνθρώπε κάτοπτρον ὠνόμασεν.

plius Iliacis poëmatibus parem hîc servat tonum, nec stylum æquè sublimem & usquam subsidentem, nec similem promiscuè adhibitorum affectuum profusionem: nec illud orationis genus quod volubile & politicum, veritatis phantasiis condensatum; sed veluti in seipsum refluentis Oceani, & proprias oras deserentis, magnitudinis recessus *seu æstus littora destituentis* apparent, necnon, in fabulosis, & fictis error. Hæc verò quum dico, tempestatum, Cyclopis, & quorundam aliorum de quibus in Odyssea non sum oblitus: sed senectutem commemoro, senectutem tamen *Homeri*; præterquam quod in istis quæ sequuntur omnibus, ab eo *quod* fabulosum, superatur quod practicum est. Ad hæc porrò, ut dixi, sum digressus, ut ostenderem in nugas quandoque facillimè, deficiente jam illo *ingenii* robore, quæ grandia sunt evadere: qualia sunt quæ dicuntur de utre, de iis qui à *Circe* in porcos conversi pascebantur, quos *Zoïlus* flentes porcellos dixit. Talia item quæ de *Iove* tanquam avis pullo à Columbis nutrito, de *Ulysse* per decem dies post factum naufragium inedia laborante. Huc quoque referuntur quæ ad procorum cædem narrantur absurda. Quid enim hæc aliud esse verè dixerimus, quàm *Iovis* insomnia? Altera porrò hæc esto causa, ob quam insuper mentio facta sit eorum, quæ in Odyssea continentur, *nempe* ut intelligas deficientem affectuum vigorem,

ζωπῆς Ἰλιακοῖς ὀνείροις πιθήσασιν ἦσιν ἐνταῦθα
ῥίζει τὸν τόνον. ὧδ' ἐξωπαλισμένα τὰ ὕψη, καὶ ἰζήμ-
ματα ὑπολιμῆ λαμβάνοντα, ἃ ἡ τῶν φεύγοντα ὁ-
μοίαν ἢ ἐπικλύσαν πηδῶν, ἃ ἡ τὸ ἀγχίφορον καὶ
πολιτικὸν ταῖς τῆς ἀληθείας φαντασίαις καταπι-
πτικνωμένον· ἀλλ', οἷον ὑπαχωρήσαντος εἰς ἑαυτὸν
ὠκεανοῦ, καὶ δεῖ τὰ ἴδια τέρματ' ἐρημωθῆναι, τὸ λοι-
πὸν φαίνονται τῷ μεγέθους [b] ἀμπώδες, καὶ τοῖς
μυθώδεσι καὶ ἀπίστοις πλανῶσι. [5] λέγων ἢ ταῦτ' ἐκ
ἐπιλέλησμαι τῶν ἐν τῇ Οδυσσείᾳ χειμώνων, ἢ τὴν
δεῖ † Κύκλωπα, καὶ πνοὰν ἄλλον· ἀλλὰ γῆρας ἀπο-
ρροῦσαι, γῆρας δ' ὅμως Ὁμήρου. πολλὰ ἐν ἅπασι
τέτοις ἐξῆς τῆς θεραπευτικῆς κρατεῖ τὸ μυθικόν. [c] πα-
ρεξέβλυσε δ' εἰς ταῦθ', ὡς ἔφην, ἵνα δείξαιμι ὡς εἰς
λῆρον ἐκλοῦσι βάσιν καὶ πολλὰ ἀπαμβλυνθὲν τὰ μεγαλουρ-
θρηθέντα· οἷα [d] τὰ δεῖ † ἀσκὸν, [2] καὶ τὰς ἐκ Κίρ-
κης συοφορβημένας, ἃς ὁ ζωίλος ἔφη, χοιρίδια κλαί-
οντα· καὶ [3] † ὑπὸ τῶν Πελειάδων ὡς νεοσσὸν θερα-
πευόμενον Δίας· [4] καὶ τὸν ἐπὶ † ναυαγίᾳ δέκ' ἡμέ-
ρας ἄσιτον· [5] τά, † δεῖ τὴν μνησηφονίαν ἀπίθα-
να. πῶς δ' ἂν ἄλλο φήσαιμι ταῦτα, ἢ τὸ ὄντι † [c] Διὸς
ἐνύπνια; δ' ὑστέρᾳ ἢ ἕνεκα θεραπεύθω τὰ καὶ τὴν
Οδυσσέως, ὅπως ἢ σοι γνώσιμον ὡς ἡ ἀπαμβλ

[b] ἢ Ἄμπωτις ἢ ἀμπωσις recessus, æstus, marinus ὅσον ἀνάπωσις παρὰ τὸ ἀναπίνειν: quod Græcis idem est quod Latinis resorbere, quum dicitur de mari reciprocare, refluere. καὶ σεμνὴν μεταφ. ἀ refluente et resorbente maris æstu. τὴν ἀπαμβλὴν ὁμήρου μεγάθους significavit.

[c] Cur hâc digressione sit usus.

[d] Μυθικὰ λεπτοδέστερα, 1. de utre, Odyss. κ'. vers. 19. Δῶκε δέ μοι, &c. 2. de Ulyssis sociorum in porcos

mutatione, odyss. κ'. 3. de Iove tanquam pullo à columbis nutrito, odyss. μ'. ver. 16. 4. de naufragio vide odyss μ. post cujus descriptionem subjicit ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην: & in fine ῥαψῳδίας. 5. μνησηφονία quæ est ῥαψῳδία ὀδυσσ. χ'. [c] Videntur Antiqui quicquid eximium videri volebant, in suo genere Iovi tribuisse ut Iuven. & Iovis aurib. ista servas. Διὸς ἐγκέφαλον pro ciborum delicijs. Διὸς γάλα, quod in cibis insigniter lautum esset veteres appellabant. Ex hâc loquendi consuetudine quæ sit sententia hujus ὀνείρου intelligimus. insomnia illa quidem esse, sed Iovis insomnia, id est, in insomniorum genere præstantissima.

gorem, in magnis auctoribus & Poëtis ad mores degenerare. Talia enim fermè sunt, quæ de *Procorum* vita in *Ulyssis* domo ipsi *ab Eumæo subulco* muratâ oratione recitantur, sunt, *inquam*, instar comœdiæ cujusdam mores effingentis exprimentísque.

Sect. 8.

AGe jam, siquid aliud habemus, quod ad sublimem orationem efficiendam valeat, dispiciamus. Enimverò quandoquidē omnibus in rebus particulæ quædam, quæ *subjectis* materiis simul insunt, necessariò sublimitatis causa erunt nobis, cùm eorum quæ semper potissima sunt in illis quæ proferuntur delectus, tum hæc ipsa mutuâ aptâque conjunctione, tanquam in unum corpus redigendi facultas: Istud enim propositionum delectu, illud verò constipatione, & densitate eorum quæ electa fuerint, prolicit conciliâtque auditorem. Ut verbi gratiâ, Sappho, quæ amatoriis furoribus accidere solent perpessiones, ex consequentibus & ex ipsâ veritate undique colligit. Vbi verò *hanc potissimùm* ostendit virtutem? quando nempē quæ extrema, & summa tum diligendi, tum invicem connectendi rationem callet. *Videtur ille mihi par esse Diis, Quisquis adversus tibi sedet, & prope suaviloquum te audit,*

Et ridentem suave quod mihi animum

in

τῶ παθῶς ἐν τοῖς μεγάλοις συγχεαφεῦσι καὶ ποιηταῖς εἰς ἦθος ἐκλύεται. τοιαῦτα γὰρ πεπὶ ἀφροδίτης Ὀδυσσέως [b] ἠθικῶς αὐτῷ βιολογήσαντα οἰμαι, οἱονεὶ κωμῳδία πίς ἐστιν ἠθολογουμένη.

b ὀργῆς. Ἐκλυόμενος τῷ πάθει ἀπαιμιὸς εἰς ἦθος παράδειγμα ὅτι τὰ ἠθικῶς λεγόμενα ὑπὸ Εὐμαίε ὑφόρᾳς τῷ Ὀδυσσῖ ἀγνοῶν ἀφροδίτην ἀκολάστε φησὶ μητέρων εἶτε. In quibus olim Κωμῳδίας πρὸς ἠθολογουμένης ὑπόδειγμα illustrem continere annotat Auctor.

ης

φέρε [a] νῦν, εἴ τι καὶ ἕτερον ἔχομεν ὑψηλὸς ποιεῖν τὸς λόγους συνάδοντον, ὅπισκεψώμεθα, ἀκόλουθον ἐπειδὴ πᾶσι τοῖς μεγίστοις φύσει συμβέβηκε πᾶ μόρια τοῖς ὕλαις συνυπάρχοντα, ἐξ ἀνάγκης ζητοῖτ' ἂν ἡμῶν ὁ ὕψος αἴτιον, [a] τὸ ζητουμένων ἐκλέγει ἀεὶ τὰ κεφαλαιώτατα, καὶ ταῦτα τῇ φορᾷ ἄλληλα ἐπισωρεύσει, καθάπερ ἔν τι σῶμα ποιεῖν δύναται. τὸ μὲν γὰρ, τῇ ἐκλογῇ τῇ λημμάτων τὸν ἀγεμόνα τιθῇ, τὸ δὲ, τῇ πυκνώσει τῇ ἐκλελεγμένων φησίγκται. οἷον ἡ Σαπφὼ τὰ συμβαίνοντα ἐρωτικῆς μανίας παθήματα ἐκ τῇ παρατηρουμένων, καὶ ἐκ τῆς ἀληθείας αὐτῆς ἐκβέβηκε λαμβάνει. πᾶ δὲ τὸν ἀρετὸν ἀποδείκνυται; ὅτε τὰ ἄκρα αὐτῇ καὶ ἐκφερόμενα ἑαυτὴ ἐκλέξει, καὶ εἰς ἄλληλα συνῇσει.

[c] Φαίνεταί μοι κῆνος ἴσος θεοῖσιν
ἔμμεν' ἠ μιὼ, ὅς τις ἐναντίος τοι
ἰζάνει, καὶ πλησίον ἀδυφώνει
σεῦ ὑπακούει,
Καὶ γελώσας ἰμερόεν, τό, μοι τὰν

c Hic locus extat inter fragmenta Lyricorum cum Catulli partim, partim Henrici Stephani versione.

in pectoribus affecit. Ubi te vidi, ad fauces enim mihi vocis nihil amplius venit. Verùm mihi quidem lingua fracta est, Interim tenuem continuò cutem ignis subiit: Oculis autem nihil video, resonant autem mihi aures, & bombum edunt. *Quin etiam frigidus defluit sudor: & tremor occupat* me *totam, Pallidior verò herbâ sum. Iamq; moribunda Videor examinis. Verùm quidlibet audendum: siquidem pauperem.* Non miraris ut in idem, animum, corpus, auditum, linguam, visum, colorem, omnia contraria *inter se* diffluentia, & distabescentia conquirat? & ut contrariis affectibus agitata simul inalgescat, uratur, desipiat, sapiat? aut enim metuit, aut ferè moritur, adeò ut non una aliqua perturbatio, sed perturbationum synodus in ipsam confluxisse videatur: Ista quidem omnia experiuntur qui amant: Verùm, uti dicebam, extremorum tum sumptio, tum in unum contractio, perduxit ad *sublimitatis* fastigium *orationem*: quomodò meâ quidem sententiâ, in Tempestatis descriptione poëta sumit, quæ in adjunctis & consequentibus sæviſſima sunt. Auctor enim *Arimaspion* illa gravia putat & terribilia, *Res novas visuq; mira nobis & hoc magnum animis nostris. Viri aquam incolunt procul à terrâ in mari. Infœlices quidam* ex illis *sunt. Improbis enim occupantur laboribus, vel opera exercent laboriosa, Oculos ad astra, mentem autem in*

mare

καρδίαν ἐν στήθεσιν ἐπόησεν.
ὡς ἴδον σ', ὡς βέγγχαν ἐμοὶ τὸ μὰ λάλᾱ
οὐδὲν ἐπ' ἴμμες.
Ἀλλὰ κάμμ' μὲν γλῶσσα ἔαγε· λέπτον δ' ὑπαὶ χρῶ
αὐτίκα χὠ μὲν ὑπ' ὀφθαλμοῖν ἐρεύθεται.
οὐδὲν ὁρᾶν δ' ἔτ' ἴδω· βόμβημι δ' ἰώ μοι.
ἐν δ' ἀκοαὶ μύουσι.

a Similes fermè perturbationes exprimit Simætha apud Theocrit. Idyll. 2. πᾶσα μὲν ἐψύχθην χρώς πλέον.

b Aeschylus ὁ σοφοκοννήσιος. Strabo lib. primo τοιούτους τινας τοὺς [Ἀεσχυλαστὰς] μονομύθους Κύκλωπας φασὶν, ὡς ἐν τοῖς Ἀεσχυλαστείοις ὕπεσιν ἐνδέδωκεν Ἀεσχύλος ὁ σοφοκοννήσιος, vel, ut alii volunt, σοφοκοννήσιος.

[illegible] δ' ἠδὺς ψυχρὸς κέκτηται. ἔμοὶ δὲ
πάντα παρεῖται· χλωρότερον δὲ ποίας
ἔμμι· τεθνάκην δ' ὀλίγω δεύτερα
φαίνομαι ἄπνους.
Ἀλλὰ πᾶν τολματὸν· ἐπεὶ πένητα,

a Naufragorum varia & elegans descriptio & quidem diversorum auctorum cum judicio Longini.

ὦ δαιμάζεις ὡς ὦν αὐτὸ, τὶν ψυχρὸ, τὸ σῶμα,
τὰς ἀκοὰς, τὶν γλῶσσαν, τὰς ὄψεις, τὶν χεῖρα,
παῖδ' ὡς ἀλλόκοτα διοιχώμεθα ἔπιζητεῖ; καὶ κατ'
ὀνειρωπόνην ἄμμε ψύχεται, κάπτει, ἀλογοῦσι, φρε-
νεῖ; ἢ τὸ φοβεῖται, ἢ παρ' ὀλίγον τεθνήκην· ἵνα
μὴ ἕν τι περὶ αὐτὸν πάθῃ φαίνηται, πάντων τὸ
σωώδες. πάντα μὲν τὰ τοιαῦτα γίνεται περὶ τοὺς ἐ-
ρῶντας. ἡ λῆψις δ', ὡς ἔφην, ἀπὸ ἄκρων, καὶ ἡ εἰς
ταυτὸ συναίρεσις, ἀπειρηκότα τὸν ἐξοχήν. ὅπερ
ὅλως καὶ ἐπὶ πᾶσι χειμῶνος ἔστιν ὁ ποιητὴς ἐκλαμ-
βάνει πᾶσι φοβερωτάτων τὰ χειμερινώτατα. ὁ δὲ μὴν
τὸ Ἀεσχυλαστείως ποίησας, πεῖνα οἴεται φανῆ,

Θαῦμ' ἤμιν καὶ τοῦτο μέγα φρονεῖν πιεστέρμοσι.
Ἄνδρες ὕδωρ ναύεσσιν ἄπο χθονὸς ἐν πελάγεσσι.
Δύσκολοι πόνες εἰσὶν· ἔχεται δὲ ἔργα πονηρά.
Ὄμματ' ἐν ἀέρσοισι, ψυχαὶ δ' ἐν πόντῳ ἔχεται.

mare defixam *habent. Crebrò utique ad Deos charas manus tendentes, Vota faciunt, extis miserè renuentibus.*

Sed credo, cuivis perspicuum fit, quæ hîc dicuntur, plus habere floris, & suavitatis. *Homerus* verò quo modo *hoc idem tractavit argumentum? exemplum* enim hoc ex multis esto unum. *Incidit autem veluti quum unda velocem in navem ingruerit è nubibus venti aucta, hæc autem tota spumâ operta est. Venti verò gravis flatus in velo fremit, ipsique animo trepidant nautæ, timentes; paulum enim à morte distant.* Hoc ipsum conatus est interpretari *Aratus*, aiens, ὀλίγον ϑ' ἀπὸ ξύλον ἀΐδης ἐρύκει: at quod terribile esse oportuit, humile politúmque fecit. Præterea, periculum designavit, inquiens, *Lignum prohibet orcum*, id est, mortem: ergo arcet & submovet procul. At Poëta non semel declarat & repræsentat quod grave & periculosum, sed subinde & tantùm non pereuntes ad singulos fluctus tanquam in tabula depingit; quinetiam præpositionibus *suâpte naturâ* incompositis illis quidem, præter naturam in unum conductis, & in se invicem coactis, ἀμφ' ἐκ θανάτοιο; perinde versum affecit, atque ipse qui simul incidit affectus: carminis autem compressione summè effinxit perturbationem & affectum, & quod quis propriè in tali periculo constitutus loqueretur, in dictione propemodum impressit, ἀμφ' ἐκ θανάτοιο φέρονται

Ἦσαν πολλὰ θεοῖσι φίλα μετὰ χεῖρας ἔχοντες

Εὔχονται σπλάγχνοισι κακῶς ἀναβαλλομένοισι. παπὶ μὲν οἶμαι ἄλλον, ὡς πλέον ἄνθρωπος ἔχει τὰ λεγόμενα, καὶ ἥδεται. ὁ δὲ Ὅμηρος πῶς; ἂν γὰρ ἀπὸ πολλῶν λεγέσθω,

*Ιλ. ε.

*Ἐν δ' ἔπεσ' ὡς ὅτε κῦμα θοῇ ὑπὸ νηῒ πέσῃσι

Λάβρον ὑπὸ νεφέων ἀνεμοζόφων, ἣ δέ τε πᾶσα

Ἀχνὴ ὑπερκύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀΰτμὴ

Ἱστίῳ ἐμβρέμεται, ἔμπεσε δέ τε φρένα ναυτάων

Δειδιότων, ᵇ πυκὸν γὰρ ὑπὸ θανάτοιο φόβοιο.

b Βραχὺ γάρ ὅτι τὸ διείργον αὐτὸς τοῦ θανάτου διάστημα, ὅτι παρ' ὀλίγον ἀπέσκεσε. ἐγγὺς ὄντες τοῦ θανάτου. Anacharsis admetitur digitis hoc ſpatium ὃ ἐρωτήσας ἐν τῷ πλέειν ὁπόσον ὅτι πάχος τοῦ Ταύρου ἢ τῆς γῆς ἐδάφους, καὶ μαθὼν ὡς πόσοι δάκτυλοι ἔφα, ὅτι τόσον ἀπέχομεν τοῦ θανάτου.

ἐπιχειρήσῃ καὶ ὁ Ἄρατος τὸ αὐτὸ τοῦτο μετενεγκεῖν.

--- ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον αἰὲν ἐρύκει.

πλὴν μικρὸν αὐτὸς, καὶ γλαφυρὸν ἐποίησεν ἀντὶ φοβερὸν, ἔτι δὲ παρῳκισε τὸν κίνδυνον εἰπὼν, ξύλον αἰὲν ἐρύκει. ἐκεῖνον ἀπείργει. ὁ δὲ ποιητὴς οὐχ ἅπαξ d παρεῖκε τὸ δεινὸν, ἀλλὰ τὰς αἰεὶ, καὶ μονονουχὶ καὶ πᾶν κῦμα πολλάκις ἐπολλυμένης εἰκόνα γεγραφέναι. καὶ μὴν καὶ τοὺς θεοὺς, ἀσωθήτους ὄντας ὑπανάγκασας, ἀλλὰ φύσιν, καὶ εἰς ἀλλήλους συμβιάσασθαι, ὑπὲρ ἐκ θανάτοιο, πολὺ μὲν συνεμπίπτοντι πάθει τὸ ἔπος ὁμοίως ἐξαναίνεσθαι· τῇ δὲ ἔτως συνθλίψει τὸ πάθος ἄκρως ἀπεπλάσατο, καὶ μονονοὺκ ἐνεπύπωσε τῷ λέξει τὸ κινδύνου τὸ ἰδίωμα, ὑπὲρ ἐκ θανάτοιο ἐμφερές. c proximè ſuperiora illa Homeri. d παρεμφαίνει. c ἴσως συμβιασάμενοι, faciens ut cœant in ſe invicem.

φέρηται.

φέροντες. Non aliter *Archilochus* in naufragio & *Demosthenes* ἐπὶ τῇ πρεσβυγελίᾳ. *Adveſperaſcebat enim*, inquit: nempe *illi* delectu facto ſumma & eminentiſſima (quæ dixerit quiſpiam) diſcutientes, aptiſſimâ compoſuerunt junctură, nihil corticeum aut indecorum, & ſubjectæ materiæ repugnans, aut ſcholaſticum per medium inferentes: Totum enim hæc ipſum labefactant corrumpúntq; tanquam pſegmata aut raritates & interſtitia quæ dum mutuâ inter ſe conſtructâ affectione veniunt in conſtitutionem ædificii, faciunt ut in molem creſcat ingentem.

Sect. 9.

IN eodem præmiſſarum virtutum conſeſſu, locus eſt etiam virtuti illi, quam vocant Αὔξησιν: quando ita ferente rerum cauſarúmque naturâ, tum periodis, tum periodorum principiis & clauſulis, aliæ aliis advolutæ & annexæ, magnitudines aſcendendo & creſcendo continenter adjiciuntur: Idque vel ad loci alicujus tractationem, vel ad gravitatem Orationis & exaggerationem, ſive in rebus, ſive in confirmationibus corroborandis poſitam, vel ad accuratam factorum aut affectuum diſpenſationem (infinitæ enim ejuſmodi dari poſſunt formæ amplificationum.) Noſſe enim debet Orator, nihil horum per ſe quicquam perfectum & partibus ſuis abſolutum ſine ſublimi-

tate

φρασιν. ἐκ ἄλλως ὁ Αρχέλοχος ἐπὶ τῆ ναυαγίᾳ, ἢ ἐπὶ τῆ φυσαγγελίᾳ ὁ Δημοδόκης. ἐπείρασθαι γὰρ ἴσως, φησίν, [a] ἀλλότριας ἐξοχὰς, ὡς εἴποι τις, ἀεκὶν ἴδιων ἐπιθυμησάντων, ἐπισωθῆναι, ἢν φλοιώδεις, ἢ ἄσημον, ἢ χαλκὸν ἐγκατατίθεντες διὰ μέσου. [b] λυμαίνεται γὰρ ταῦτα τὸ ὅλον, ὥσπερ ἱμάτια, ἢ ἀραιώματα ἐμποιοῦντα μεγάλα συνοικοδομήματα τῇ φύσει ἀλλήλοις χάσιν συντεταγμένα.

a Circumstantiæ leves negligendæ.

b Circumstantiæ futiles totam orationem deformant.

3.

Σωφρὸς ὅτι [c] περικεκομμένοις ἀρετῇ, καὶ ἴσῳ κάλλει Αὔξησιν, [1] ὅταν ἀριθμῶν ἢ σχημάτων, καὶ ἀγώνων καὶ ἀκοῆς, ἀρχὰς ἢ φωλιὰς, καὶ ἀναπαύλας, ἄτερα ἑτέροις ἀναπτυπλήρωμα μεγέθη συμμέτρως ἐπεισάγηται καὶ ἐπίθεσιν. τοῦτο γὰρ εἴτε [2] διὰ πυκνείαν, εἴτε δεινοῦσιν, ὃ περιγμάτων ἢ κατασπουδῶν ἐπίρρωσιν, εἴτ' εὐαρμοστίαν ἄρμου, ἢ πιθανὸν, (μυελὸς γὰρ ἀεὶ καὶ αὔξησιν ἀποίητο) χρὴ γινώσκειν ὅπως τὸν ῥυθμὸν, ὡς αὐλὸν ἂν τόνων μὴ αὐτὸ συνιᾷ χρεὼς

c Hermog. ἀναπαύσεις vocat. Periodi partes ἀρχὰς καὶ ἀναπαύλας facit Long.

[1] ἀεὶ αὐξήσεως.

ὕψους

tate constitui posse, nisi *Hercule*, in miserationibus aut extenuationibus. Si autem ab aliarum Αὐξήσεων specierum aliquâ, quod sublime est *in ipsa*, abstuleris animam, de corpore sustuleris: Earum namque vis & efficacia, continuò debilitatur & evanescit, nullis sustentata & corroborata sublimitatis adminiculis. Quocirca differunt ab iis quæ modò dicta, ea quæ nunc traduntur: hactenus enim fuit quædam tantùm delineatio, & rudis informatio summarum propositionum, & earundem in unum coagmentatio: jam quâ in universum differentiâ, discrepent grandia ab amplificationibus, perspicuitatis causâ breviter dicendum.

Sect. 10.

Definitio igitur, *ut ad rem accedamus*, quam afferunt artis Scriptores, non mihi probatur. Αὔξησις est (inquiunt) oratio subjectis *rebus* magnitudinem concilians: quæ scilicet definitio tum granditati, tum affectibus, tum tropis convenit & communis est: siquidem illa etiam *omnia*, orationi certam quandam magnitudinem afferunt, conciliantque. Mihi verò hæc inter se differre videntur, quatenus scilicet granditas ipsa in elatione, αὔξησις autem, sive amplificatio, etiam in multitudine. Quam ob causam, *granditas* quidem vel unicâ sententiâ sæpè, hæc verò, *nempè amplificatio*, omninò cum quantitate, & exuberatione sive copiâ

τὸν πλεῖον· c πολλὰ δὲ μὴ ἐνοίκτοις ἁρμόττει Διὰ, ἢ ἐν ἀτελισμοῖς. τῆς δ' ἄλλων ἁπάντων ὅτι περ ἂν τὸ ὑψηλὸν ἀφέλῃς, ὡς ὕψος ἐξαιρήσεις σώματος. d διὸ καὶ ἀπονεῖ, καὶ κινοῦντα τὸ ἐμπεφυκὸς αὐτῇ, μὴ τῆς ἁφῆς ζωπυροῦντος. ὃ μάλιστα ἡ διαφορὰ τῶν ἀρτίως εἰρημένων τὰ νῦν ἐγγελᾷ· (φέρεται γάρ πως καὶ ἐκεῖνο τῶν ἄκρων λημμάτων, καὶ εἰς ἐνότητα ζωτάξεις) καὶ ἡ τοιαύτη τῆς αὐξήσεως ἀγαλλίασις τὸ ὕψος, τῆς ζωπυρήσεως ἕνεκα ζωστόμως ἀναιρεῖται.

c Interdum Amplificationi locus χωρεῖς ὕψους.

d Differt à descriptione amplificatio.

1.

a Ὅτι μὲν οὖν τῆς τεχνογεώφων ὄρος ἔξω γ' ἐκ αἱρεσές. αὔξησίς ὄζι, φασὶ, λόγος μεγέθος ἀεπιδεὶς τῶς ὑπακειμένοις. διώκει τὸ ἀμέλει καὶ ὕψοις, καὶ πάθος· καὶ ἔστιν ὅπου καὶς ἔτος ὁ ὅρος, ἐπειδὴ κἀκεῖνα τῆς λόγῳ ἀεπίδηση παύν τι μεγέθος. ἐμοὶ δὲ φαίνεται ταῦτα ἀλλήλων ἀγαλλιᾶσθαι, καὶ κεῖται τὸ μὲν ὕψος ἐν ἁπλότητι, ἡ δ' αὔξησις καὶ ἐν πλήθει. διόπερ ἐκεῖνο μὲν καὶν νοήματι μιᾷ πολλάκις, ἡ δὲ πάντως μὲ ποσότητος

a Quam artis periti afferunt Auξήσεως definitionem pudiat, quòd sit communis τῷ ὕψει καὶ τέρποις.

b Διαφορὰ τῆς ὕψους καὶ τῆς αὐξήσεως.

copiâ quâdam ſubſiſtit: Eſtque Αὔξησις, ut rem ſummatim complectar, earum omnium particularum quæ rebus ipſis continentur, & locorum (*propoſitæ quæſtionis*) confirmationi commoratione robur afferens, complementum: hoc ab argumento, & probatione diſſidens, quòd hæc quæſtioni probandæ adhibeantur,

Deſiderantur multa.

Copioſiſſimè, tanquam pelagus quoddam, in apertam & porrectam, multis in locis, diffunditur magnitudinem. Unde credo, in Oratione, hic quidem Orator, quippe affectibus concitatior, ignei vigoris multum retinet, nec non animoſæ & inflammatæ concitationis. Ille verò in amplitudine & majeſtate conſiſtens, non quidem friget, ſed neque, chariſſime *Terentiane*, tam volubilis eſt & contortus (ut mihi quidem videtur) in nonnullis aliis, quàm in iſtis. *Hæc* verò dico, quatenus etiam nobis ut *Græcis hominibus* de iſtis aliqua permittitur cognitio & judicium. Atque *Cicero* ipſe à *Demoſthene* quoad magnitudinem differt: hujus enim ſublimitas brevis & conciſa eſt majori ex parte: *Ciceronis* verò fuſior & copioſior: Et noſter, quod vi, celeritate, item robore & vehementiâ veluti incendat, rapiátque ſimul *obvia* quæque, procelloſo cuidam turbini, aut fulmini commodè aſſimilari poſſit. *Cicero* autem, mea quidem ſententia, ceu ingens quoddam incendium undique depaſcitur *omnia*,

καὶ ἀπιθάνους τοὺς ὑποκειμένους· καὶ ἔστιν ἡ αὔξησις, ὅταν ἐπὶ πάντα σωρεύειν, ἐκμελέτησις ἀπὸ πάντων τῶν ἐμπεριεχομένων τοῖς * σχήμασιν ἐπίτασις, καὶ πάσαν ἰσχυρότητα τῷ ὅλῳ μανῇ τὰ κατασκευαζόμενα· ταύτην δὲ πάντως ἀνεῤῥῶσθαι, ἵνα ἡ μὲν τὸ ζητούμενον ἀποδείκνυσιν, [a]

λοιπὸν.

[1] πλησιώτατα καθάπερ τι [b] πέλαγος εἰς ἀναπεπταμένον κέχυται πολλαχῇ μέγεθος. ἔστιν, οἶμαι, καὶ λόγον ἃ μὲν ῥήτορες ἂν παθητικῶτερον, πολὺ τὸ διάπυρον ἔχει, καὶ δεινικῶς ἐμφορούμενον. ὁ δὲ, καθέζεσθαι ὀργὴν καὶ μεγαλοφροσύνην σώσαντα, οὐκ ἔφυγεν μόνον, ἀλλ' ἐκ ὕπνου ἐπέστησεν. ὃ καὶ ἄλλα μέν τινα ἢ πάντα ἔχοι ἂν, εἰλικρινέστατα Τερεντιανέ, λέγω δὲ, εἰ μὴ ἡμῖν ὡς ἰδιώταις ἐφίσταταί τι γυναικεῖον, καὶ [c] ὁ Κικέρων τῷ Δημοσθένει ὑπὸ τοῖς μεγέθεσι συμπαλαίσειεν. ὁ μὲν δὲ ἐν ὕψει τὸ πλέον ἀποτόμως, ὁ δὲ Κικέρων ἐν χύσει. καὶ ὁ μὲν ἡμέτερος διὰ τὸ καταβαίνειν ἐκπίπτειν, ἐπὶ δὲ τάχος, ῥώμης, ἀναπνοῆς, οἷον κόπου τινὸς, ἅμα καὶ διαφλέγειν, καὶ πνεῦμά τινος παρεκβάζοις ἂν, ἢ κεκμηκὼς ὁ δὲ Κικέρων ὡς ἀμυθήτου ἐμφορήσεως οἷονεὶ πάντη νάματος,

c ἢ παύσεως δεῖ.

* ἰσως σχήμασι μείζοσιν.

d Addo ἢ δὲ αὔξησις, nihil est aliud quàm exaggerata ratiocinatio, sive, ut loquitur Cicero in Partitionibus, gravior quædam affirmatio, quæ motu animorum conciliat in dicendo fidem: Estque Oratoris propria, ut contra, ἡ πίστις καὶ ἡ διὰ πίστεως ἀπόδειξις nuda est probatio & demonstratio rei. Estque Dialectici propria.

e Alludit ad illud Ciceronis elogium, Dives Ciceronis lingua. Quid verò Cicerone largius, quem extra omnem ingenii aleam positum admiratur Plinius? f Vide Cæl. Rhod. Antiq. lect. lib. 25. c. 3. de Ciceronianæ orationis viribus. Quæ aquarum fluenta adeò exuberant? Quod pelagus inundet spatiosius? &c. a Sublimis & contractus Demosth. Cic. verò fusus in hunc συγκριτικὸν locum audiendus est Fab. Inst. lib. 10. c. 1. Et ipse Cicero de se & Demosthene modestissimè scribens: Vides, inquis, illum multa perficere, nos multa conari, illum posse, nos velle quæcunque modo causa postulet dicere.

nia, & ſursùm volvitur, multam & conſtantem ſemper retinens inflammandi vim: alibi tamen aliter apud ipſum diſtributam, continuatione verò & ſucceſſione nutritam. Sed de his vos demum ipſi meliùs judicare poteſtis. *Demoſthenicæ* porrò, & ſublimi orationi datur commodè locus, tum in ipſis exaggerationibus grandioribus, tum in vehementioribus perturbationibus, adeóque quotieſcunque auditorem perterrefacere neceſſe eſt: fuſæ contrà orationi, ubi perfundendus ſeu fovendus, *tanquam infuſione quàdam auditor*: locorum enim tractationibus, perorationibus item majori ex parte, digreſſionibus, enarrationibus omnibus, demonſtrationibus, hiſtoriis, & phyſicis tractationibus, & non paucis aliis partibus, apta & congrua oratio fuſior & copioſior.

SECT. II.

QUòd porrò *Plato* (redeo enim) fine ſtrepitu & leni quodam fluens agmine, nihilominùs grandeſcit, ſi legeris quæ in Politicis continentur, typum non ignoras. *Prudentiæ* (inquit) *& virtutis rudes, ſed qui conviviis, epulis, & id genus aliis interſunt, quotidiè deorſum (uti videtur) feruntur: Atq; ita per* omnem *errant vitam: Ad veritatem verò ſurſum nec aſpexerunt unquam, nec attracti ſunt; neque ſolidam puramq; voluptatem guſtârunt: Sed pecudum inſtar deorſum ſemper intuentes, oculos*

ἢ ἀπιλεῖται, πολὺ ἄρχων καὶ ἐπίμονον ἀεὶ τὸ κρῖον διακληρονομούμενον ἄλλοι ἄλλως ἐν αὐτῷ, ἢ χῦ διαδοχὰς ἀναζεφόμενον. ἀλλὰ πῶτα μὲν ὑμεῖς ἂν ἄμεινον ὑπὲρ ἐκείνοιτε.

[b] Καιρὸς δ' ἤδη τὸ Δημοσθενικὸν μὲν ὕψος, ἢ ὑφ-πτιμένε, ἔν τε τοῖς δεινώσεσι ἢ τοῖς σφοδροῖς πάθεσι, ἢ ἔνθα δεῖ τὸν ἀκροατὴν τῷ ζωόλον ὑπαλλάξαι τῆς ὑ χύσεως, ὅτε χρὴ [c] καταπτλῆσαι. [d] τοπηρείας ἢ γὰ, καὶ ὀπλόγοις χῦ τὸ πλέον, ἢ παρασάσεσι, ἢ τοῖς φερτικοῖς ἅπασι, ἢ ὑπδεικλικοῖς, ἰσχίας ἢ, ἢ φυσιολογίας, ἢ ὀκ ὀλίγοις ἄλλοις μέρεσιν ἐρμόδθ.

b *Demoſthenicæ & ſublimi orationi quando ſit locus.*

c διαχέαι *dixit Hermog.*

d κοινοῖς τόποις. *Aphth.*

ια.

Ὅτι μέντοι ὁ Πλάτων (ὑπάρχει γὰ) χθόμαπί τινι ἀλφοπὶ ῥέων ὑδὲν ἧττον μεμεθύνεται, ἀνεγνωκὼς τὰ ἐν τῇ πολιτείᾳ, τὸν τύπον ὀκ ἀγνοεῖς. [1] Οἱ ἄρα φρονήσεως, φησὶ, ἢ ἀρετῆς ἄπειροι, δ' υχίαις ἢ, ἢ τοῖς τοιούτοις ἀεὶ ζωύντες, κάτω, ὡς ἔοικε, φέρονται, ἢ τούτῳ πλανῶνται διὰ βίε. ἐπὶς ἢ τὸ ἀληθὲς ἄνω ὑτ' ἀνέβλεψαν πώποτε, ὑτ' ἀνηνέχθησαν, ὑδὲ βεβαίᾳ ἢ καθαρᾷς ἡδονῆς ἐγδύσαντο, ἀλλὰ βοσκημάτων δίκην κάτω ἀεὶ βλέποντες, ἢ

oculos in terram mensasq; deflectentes, pascuntur, sese implentes pabulo, & salientes, atque hujus generis plura consequendi cupiditate calcitrantes, & cornibus ferreis & unguliis se invicem petentes, ad necem ab insatiabili illâ cupiditate miserè pereunt. Ostendit nobis vir ille, si modò prorsùs negligere noluerimus, præter ea quæ diximus, aliam quoque viam esse ad sublimia tendentem: qualis verò, & quænam hæc? Magnorum *nempe* qui ante nos scripserunt Auctorum, poëtarúmque imitatio & æmulatio: Et hunc quidem, ô charissime, firmiter teneamus scopum. Multi enim alieno ceu divino spiritu afflati, rapiuntur, eodem prorsùs modo, quo fama est, Pythiam *Apollinis Sacerdotem* tripodi admotam corripi: Vbi, ut perhibent, hiatus quidam est terræ, vaporem inde aurâmque exhalans divinam, factámque Deo plenam, numinis instinctu (*consulentibus*) responsa dare, & oracula reddere: sic ab illis priscorum magnis ingeniis, in animos imitantium ipsos, tanquam ex sacris ostiis rivi quidam feruntur, à quibus afflati etiam, qui, suâpte naturâ, non isto Phœbeo aguntur furore, aliorum magnitudine impulsi concitantur, rapiuntúrq; simul. Solus *Herodotus* valdè fuit *Homericus*, ante ipsum quoque *Stesichorus* & *Archilochus*, sed omnium hujus Poëtæ studiosissimus imitator fuit *Plato*, ab illis *Homericis* laticibus ad se seductos rivos quamplurimos transferens.

πωφόρτες εἰς γῆν, καὶ εἰς σταφίδας, βόσκοντες γεωργοῦντες, καὶ ὀρχεόμενοι. καὶ ἕνεκα τ τούτων πλεονεξίας λακπάζοντες, καὶ κυπείτζοντες ἀλλήλους σπουδῆς χάριν, καὶ ἐπαλαῖς, ὑποπινύουσι δὲ ἀσκησάντων. Ἐρεθίσαντες δ' ἡμᾶς ἔοικε ὁ ἀνὴρ, εἰ βουλόμεθα μὴ καταλιμφθῆναι, ὡς καὶ ἄλλη τις ἀοιδὸς τὸ ἐφημερίδα ὁδὸς ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ τείνει, πάλαι καὶ πάντες αὐτῶν; [a] ἡ γὰρ [a] ἐμετεσχεδίασεν μεγάλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν μίμησίς τε, καὶ ζήλωσις. καὶ τοῦτο γε, φίλτατε, ἀφ' ἑαυτοῦ ἐσκόπει. [b] πολλοὶ γὰρ ἀλλοτρίῳ θεοφορήτῳ ἐνθουσιάζουσι τὸν αὐτὸν ὕμνον, [c] ὃν καὶ τῶν Ἰλιάδων λόγον ἔχει τοιοῦτοι πλησιάζουσιν, ἔνθα [d] ῥῆγμά ὅτι γῆς ἀνάπαυσον, ὡς φασιν, ἀτμὸν ἔνδοθεν αὐτόθεν, καὶ ἐγκύμονα πᾶς δυσωνὶς καθικνεῖται ἰλιάδεως παρεμπίπτῃ χρησμῳδεῖν καὶ ἐπαοιδοῖσι· ὅτως [e] ἀπὸ τῆς τῶν ἀρχαίων μεγαλοφυΐας εἰς τὰς τῶν ζηλωτῶν ἐκείνοις ψυχὰς, ὡς ὑπὸ ἱερᾶς τροφῆς, ἀπορροιαί τινες φέρονται, ὑφ' ὧν ὀπιπευόμενοι καὶ οἱ μὴ λίαν φοιβαστικοὶ, τῷ ἑτέρων ζωπυρεῖσθαι μεγίθει. μόνος [f] Ἡσίοδος συμπαίστατος ἐγένετο. [g] Στησίχορος ἐπὶ πλέστερον, [h] Ἀρχίλοχος. πάντων δὲ τούτων μάλιστα ὁ Πλάτων, ἀπὸ τῆς Ὁμηρικῆς ἐκείνης πάμπατος εἰς αὐτὸν μυείας ὅσους περιφοιτᾷς ὑποχ-

a Ἐκ μιμήσεως. ἀοιδὸν συμβάλλει δὲ τὸ ὑψηλὸν ἡ μεγάλων συγγραφέων μίμησις.
b Ἐπιχείρημα.
c Ἐπιχειρήματος ἐργασία ἀπὸ τῶν ὁμοίων.
d Τῶν περιγράμματος ἀφήγησις.
e Ἀπόδοσις.
f Nova illustratio, sive Ἀπὸ τῆς ἀπορροίας τοῦ θεοφορήματος ἐργασία.
g Poëta Lyricus Doricâ linguâ plures libros scripsit. Vide Suidam. Apud Stobæum, Athenæum, & passim in Græcorum scholiis citatur.
h Hujus Poëtæ versus citantur aliquoties apud Stobæum & Athenæum. Iambici carminis Auctorem facit Horat in Arte.

rens. Et fortè hæc ſubjectis exemplis demonſtranda forent, niſi qui τὰ ἐπ' ἰνδοὺς καὶ οἱ περὶ Ἀμμώνιον ſelegerunt & enarrarunt, literis prodidiſſent. Factum porrò hoc non eſt cenſendum furtum, ſed tanquam ab honeſtis & præclaris moribus aut figmentis, aut operibus efficta expreſſaque forma. Neque etiam philoſophiæ dogmatibus tanta immiſcere videtur mihi, & ad poëticas materias ſubinde collabi, & phraſes: Niſi Hercle *quum* de primis toto animo cum *Homero*, tanquam novus antagoniſta cum eo qui jam fuerit omnibus admirationi, fortè quidem contentioſiùs veluti haſtâ certans, non tamen incaſſùm, ſtrenuè pugnare inſtituit: Utilis enim, juxta *Heſiodi* ſententiam, contentio mortalibus hæc eſt: & reverà præclarum hoc, & victoriâ digniſſimum, pro gloria certamen & præmium, quippe in quo à majoribus vinci non ſit inglorium.

Sect. 12.

VTile igitur & præclarum, quando molimur aliquid quod ſublimitatem & majeſtatem requirat, animis noſtris fingere, quomodo (ſi fortè contigiſſet) idem hoc *Homerus* dixiſſet, quomodo *Plato* aut *Demoſthenes* grande effeciſſent, aut in hiſtoria *Thucydides*. Illæ enim in imitationis negotio occurrentes nobis, ac veluti prælucentes perſonæ, animos noſtros quodammodo efferent tollentq; ſurſum,

ad

λοιώθ. καὶ ἴσως ἡμῖν ἀποδέξεται τῆς μιμήσεως τὸ ἐπ' Ἰνδοὺς καὶ οἱ περὶ Ἀμμώνιον ἐκλεκτοὶ ἀνόχλαψαν. ἔστι δ' ὃ κλοπὴ τοῦ ἔργου, ἀλλ' ὡς [a] ἀπὸ καλῶν ὠδῶν, ἢ πλασμάτων, ἢ δημιουργημάτων ἀποτύπωσις. καὶ δὴ ἂν ἐμβιβάσαι μοι δοκεῖ [b] πολιχνῆτά τινα τοῖς τῆς φιλοσοφίας δόγμασι, καὶ εἰς ποιητικὰς ὕλας πολλαχοῦ ζωγρεῖσθαι, καὶ φράσεις, εἰ μὴ περὶ τοσούτων ἦν Διὰ παντὸς ὑμῖν πρὸς Ὅμηρον, ὡς ἀντιπαγκρατιαστὴς νέος πρὸς ἤδη τεθαυμασμένον, ἴσως μᾶλλον φιλονεικότερον, καὶ οἱονεὶ διαθρασύνομαι, ἵνα ἀνωφελῶς δ' οὖν, διαγωνίζωμαι. ἀλλὰ μὴν, * καὶ τὸν Ἡσίοδον, ἔστι πᾶσι βεβιῶσι. καὶ περὶ ὁντινοῦν καλὸς ἔσται, καὶ ἀξιοπαράθετος εὐκλείας ἀγὼν [c] καὶ φέρων, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡττᾶσθαι τοῦ μεγίστου κρεῖττον, ἢ κατ' ἀξίαν.

a πάσχειν καὶ τί ἡ μίμησις.

b Tanta, tam magna. aliàs σμικρὰ ὅσα, tantula.

c Laudabile ſtudium, & certamen imitationis.

* ἐν τοῖς Ἔργοις καὶ Ἡμέραις.

ιβ.

Οὕτως [d] καὶ ἡμᾶς ἐκεῖνα ἂν διαπονῶμεν ὑψηγορίας τι καὶ μεγαλοφροσύνης δεόμενον, καλὸν [e] ἀναπλάττεσθαι ταῖς ψυχαῖς, πῶς ἂν εἰ τύχοι, ταῦτα τοῦτ' Ὅμηρος εἶπεν, πῶς δ' ἂν Πλάτων, ἢ Δημοσθένης ὕψωσαν, ἢ ἐν ἱστορίᾳ Θουκυδίδης. προϊσταμένου γὰρ ἡμῖν καὶ ζῆλον οἰκεῖνα τὰ μεγέθη, καὶ οἷον διαφλέγοντος, ταῖς ψυχαῖς ἀνοίσει πως πρὸς τὰ ἀνειδω-

d Præcepta quoad imitationem omnibus qui ſcripturi ſunt obſervanda tria.

e Cicero pro Milone, fingite animis, liberæ enim ſunt cogitationes.

ad rerum imagines & simulachra, adumbrante informantéque versus: sed magis etiam, si illud quoque cogitatione delineatum proponamus *quisque sibi*, quomodo hoc ipsum quod à me dicitur, præsens *Homerus* audire posset, aut *Demosthenes*, aut quomodo super hoc ipsi affecti fuissent. Reverà enim illud decus magnum, & quod palmarum loco ducendum, tale operum suorum constituere judicium & theatrum; nec non apud tantos heroas arbitros & testes pro scriptis causam dicere, eadémque illorum judicio citra omnem jocum subjicere. Istis adhuc *omnibus* hoc ad incitandum efficacius erit, si nempe addideris, quomodo hæc si in lucem dedero quod me sequetur sæculum excepturum sit. Si quis verò inde metuat, nequid quod vitæ suæ tempus excedat, proferat; necesse est quæ istius *hominis* animo concipientur, quippe imperfecta & cæca tanquam abortivum fœtum supprimi & extingui, quòd immatura & infrugifera illa famæ & nominis, apud posteros celebritatis tempus non attingant.

Sect. 13.

Amplitudinem, magniloquentiam, & contentionem præter ea, ô adolescens, maximè efficiunt phantasiæ, quas vocant nonnulli ἐνδιαθετικὰς, *interiores* formarum fictiones & repræsentationes. Vulgò enim phantasia definitur

ἐνδιαθετοτέρα μέτρα. Ἐπὶ [2] ἧ μᾶλλον, εἰ
μὴ τῇ διανοίᾳ σφοδρότερον ἐμβλέποιμεν, πῶς
ἂν τόδε τι τὸν ἐμὲ λεγόμενον περιὼν ὄψαι-
το ἄνεμος, ἢ Δημοκρίτειος, ἢ πῶς ἂν ὁπότερῳ
ἀπόδοιτο. τῷ γὰρ ὄντι μέγα τὸ ἀγώνισμα,
ἐπὶ τοσοῦτον ἐκτείνειν ὄψιν ἰδίων λόγων δυνά-
μεων, καὶ διάγειν, καὶ ἐν τηλικούτοις ἤρωσι, καὶ
τοιούτοις [3], καὶ μάρτυσιν ἐπέχειν τὴν γενομέ-
νην εὐθυμίαν, καὶ μὴ πτύξαι. [3] Πλέον ἢ τέ-
τρων περιττικῶν, εἰ σφριγῶντες, πῶς ἂν
μοι ταῦτα γένοιτο ὁ μετ' ἐμὲ πᾶς ἀ-
κούειν αἰών. εἰ δέ τις αὐτόθεν φοβοῖτο, μὴ
τὴν ἰδίαν βίβλον καὶ χρόνον φθέγξαιτό τι ἐπιφθονερόν,
ἀνάγκη καὶ τὰ συλλαμβανόμενα ἀπὸ τῆς τέ-
χνης ψυχῆς ἀτελῆ καὶ πυελὰ, ὥσπερ ἀμβλώδησι
καὶ ὑστεροφθορίαις ὅλης μὴ τελεσφορήσαντα
χρόνου.

ιγ.

Ὄγκε, καὶ ἰσχναλογίαι, καὶ [2] ἀγῶνι ἐπὶ τούτοις, ὦ νεανία, καὶ [3] φαντασίαι ἐξασκνασκιώτατα τοῦ [4] εἰδωλοποιίας αὐτὰς ἔνιοι λέγουσι, καλοῦσι, μᾶλλον δὲ καινῶς φαντασίαν, ἐξ ἧς φαντασίας, [2] Cic. lib. 1. Epist. ad Atticum Ἀγῶνα interpretatur contentionem seu contentionis studium. [3] Καὶ εἰ φαντασίαι, quas Graeci phantasias vocant, nos sanè visiones appellamus, per quas imagines rerum absentium ita repræsentantur animo, ut eas cernere oculis, ac præsentes habere videamur. Quint. lib. 6. c. 2. Cic. in Lucullo visum impressum. Efficiuntque, ait, quam τύπωσιν ἐν ψυχῇ definiunt.

[4] παῦ

tur quælibet notio mentísque conceptus, generandæ & procreandæ orationis vim habens quomodocunque rem exhibens: sed peculiari significatione in istis hoc nomen obtinuit quum scilicet ea quæ dicis, ab enthousiasmo & commoratione *quâdam vehementiori* cernere videris, *eademq́* auditoribus ob oculos ponis. Nec verò te lateat aliud velle Rhetoricam, aliud Poëticam phantasiam: ac in poësi phantasiæ finem esse Terrorem & Consternationem; In prosa autem evidentiam: utraque tamen hoc ipsum requirit, nempe commotionem. * *O mater, obsecro te, ne mihi immiseris*

Sanguinolentas puellas, & serpentibus horridas: Ipsæ enim jam propiùs me impetunt. Et, *Heu mihi! interficiet me, quônam fugiam?*

Hîc ipse Poëta non videbat furias: Attamen spectrum expressit quod propemodum ut cernerent auditores effecit. In his igitur duabus, furoris nempe & amoris, perturbationibus tragicè exprimendis & amplificandis laboriosissimus est *Euripides*, & in iisdem (siquibus in aliis nescio) fœliciſſimus, quinetiam ad prorumpendum in alias phantasias non inaudax: licèt suâpte naturâ minimè sit sublimis: Attamen hanc suam ipsius naturam ingeniúmque tragicum esse cogit, & præter quævis alia in Magnitudine, ut hîc illud Poëtæ usurpemus, *Et latera & lumbos hic sævo verbere cauda*

Excitat ad pugnam, totam dum colligit iram.

Pha-

πῶ [b] ὀνόματα λόγε ῥυθμικὸν ὁπωσοῦν πα-
ρέμβλον. [c] ἰδίως δ' ὅτι τούτων κεκράτηκε τύ-
χη, ὅτι ἀ λόγος, ὡσ' ἐνθουσιασμῶ καὶ πά-
θει βλέπειν δοκῆς, καὶ ὡσ' ὄψιν τινὰ τῆς ἀκρο-
ατ. [d] ὡς δ' ἕτερόν τι ἡ ῥητορικὴ φαντασία βέλε-
ται, καὶ ἕτερον ἡ ἐποποιϊκὴ ποιητῶν, ἐκ ἂν λάθοι σε.
εἰ δ' ἄρα ἡ ῥητορικὴ ἐν ποιήσει τέλος ὂν ἔκπλη-
ξις, τῆς δ' ἐν λόγοις ἐναργείας. ἀμφότερα
ἐμοὶ μὲν δοκεῖ ὀπτέον εἶναι τὸ συγκεκινημένον.

[e] * Ὦ μῆτερ ἰκετεύω σε· μὴ πόσις ἐμοὶ
Τὰς αἰμαστωπὰς, καὶ δρακοντώδεις κόρας.
[f] Αὖται γὰρ αὖται πλησίον θρώσκουσί μου.

καὶ,

Οἴμοι, κτανεῖ με· ποῖ φύγω;

ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς αὐτὸς ἐκ εἶδεν ἐεννύας· ὁ γὰρ
ἀκροατὴς, μικρὰ δεῖν θεάσασθαι καὶ τὰς ἀκόνας τα-
ράττεται. ἔστι μὲν οὖν φιλοτιμότατος ὁ
Εὐριπίδης δύο ταυτὶ παίδε, μανίας ἔρω-
τας ἐπεσχηματίσατο, καὶ τούτοις, ὡς ἐκ οἶδ' εἴ
τισιν ἔπεσεν, ὄπτιος κεῖται. ἐ μὴν ἀλλὰ καὶ
ἐν ἄλλαις ἐπιθέσεσι φαντασίαις ἐκ ἀτολμότα-
τος γέ τι μεγαλοφυὴς ὤν, ἅμα τῷ αὐτὸς
αὑτῷ φύσιν ἐν πολλοῖς ῥωμαίως τερατικῶς ἐπε-
δείξατο, καὶ παρ' ἔκπληξιν ἐπὶ τῶν μεγίστων, ὡς ὁ
ποιητής.

[g] * Οὐρῇ δ' πλαγιάσ τε καὶ ἰσόμοιρον ἀμφοτέρωθεν
Μάστιγι, ἕτ' αὐτὸν ἐποτρύνει μαχήσασθαι.

[b] *Verbâ*; prævisam rem non invita sequentur. Cic. ex inventione rerum, & cognitione efflorescat & redundet, oportet oratio, &c.

* Εὐριπίδ. ἐν Ὀρέσῃ.

[d] τῆς φαντασίας εἶδη.

[e] *Vide* Ciceronem Academicarum quæst. lib. 4. textu 157. *Incede*, Incede, adsunt, meme expetüt, &c. *Vide* locum. Et Seneca in Herc. furente, Cinxere tenebræ: Phœbus obscuro meat sine nube vultu. Quis diem retro fugat? &c.

* Ἰλιάδ. υ. ἀ σίγα καὶ κόλ-

λησιν accommodati, quos ex Il. υ. ad Cæsarem transtulit Lucanus lib. 1. Inde moras solvit belli, &c.

τῷ

Phaëtonti igitur tradens habenas Sol, *sic loquitur apud ipsum*; *Age jam, nêve Libycum aethera ingressus, Temperationem enim udam non habens quâ rotarum curvaturas Infra aspergat.* Deinde in sequentibus. *Vade ad septem Pleiadas cursum dirigens. Hæc quum audivisset, corripuit habenas: Percussa autem latera pennigerorum curruum Dimisit* equas: *hæ verò volabant ad cœli juga. Pater autem postè dorso Sirij conscenso Equitabat, monens filium, in eam partem dirige: modò huc flectebat currum, modò illuc.*

Annon diceres animam scribentis conscendere currum, ejusdémque periculi sociam cum velocibus equis, voluerem quoque factam convolare? Neque enim nisi cum iis, quæ in cœlis facta narrantur, pariter currens *una* ferretur, talia finxisset expressissétque unquam: hujus generis censentur illa apud eundem in *Cassandra*: *Verùm, ô Bellicosi Troës. Æschylum* quoque in phantasiis verè heroïcis audacem esse, argumento sunt illa, *in tragœdia quæ inscribitur* septem ad *Thebas*, apud ipsum;

Viri (inquit) *septem strenui turmarum ductores, Tauros* mactantes *ad scutum cujus nigrum est manubrium. Et contingentes manibus taurinum sanguinem, Martem, Bellonam, & sanguinarium* METUM *sanctè jurârunt.* In propriam ipsorum fine commiseratione mortem invicem conjurati: Quum porrò rudes

inter-

ἡ γὰρ φαίνουσι θεοὶ τὰς ὑνίας ἀ ἄν-
θρ,
Ἔλαχε δ, μήτε λεκτὸν αἰδέρ' ἐσβαλοῦσι,
Κεῖσιν δὲ γνῶναι ἐκ ἔχουν ἀνθρώπους λῶ
Κατὰ δίκαι, φησίν. εἰδ' ἔζῆς,
Ἅ δ' ἐρὰ b Πλειάδων ἔχων δέρμα.
Τοσαῦτ' ἀκούσας c εἶτ' ἔωλλεν ὑνίαι.
Χρύσεος δ πλάτεσσι πτεροφόρων ὀχημάτων,
Μεθῆκε· αἱ δ' ἔπεμπτ' ἐπ' αἰδέρ' πτυχάς.
Πατὴρ δ' ὄπισθε νῶτα Θερείας βιβὼς
Ἵπποις παῖδα γνῶναι, Ἐκεῖσ' ἔλα.
Τὸ δ' ἅρμα, τῷ δε.
Ἐν ἀκ εἴπους d ὅτι ἡ ψυχὴ τῶ γεράοντος
Ζωπυρώσαι τὸ ἅρματος, δ συχνὸν ἐωλύσας
Τοὺς ἵππους ζωπυρῆσαι; ἢ γὰρ ἂν, εἰ μὴ τοῖς
Ἐσχίοις ἐκείνοις ὄχλοις ἐσφορμίσας ἐφόρει,
Ταῦτ' ἂν ποτε ἐφαντάσθη. ὅμοια δ τὰ ὑπὸ τὰ
Καινάδρου αὐτῷ,

Ἀλλ' ὦ φίλιππος Τρῶες.

Τῷ δ' Ἀσχύλε φαντασίας ὑπολαμβάνω ἡρω-
ικὰς, ὥσπερ οἱ ἐπὶ τὰ Θύελας παρ'
αὐτῷ.

Ἄνδρες (φησὶν) ἐπὶ ἀνέμοι λοχῆται,
Ταυροσφαγοῦντες εἰς μελάνυκτον σάκος,
Καὶ δηλήσοντες χεροὶ πυρεῖκ φόνῳ,
Ἄρμ τ', Ἐρινύ, δ φιλαίματον θέλειν
Ὀρμηματίσαι,

ἐ ἴδιον αὐτῷ πρὸς ἀλλήλους δ' ἔχε φιλίαν Ζωσ-
πόλεως θάνατον. ἐνίοτε μέντοι ἀναστρέφεται,

b Ἐπτάπορος πλειὰς dicitur in Oreste, quòd Pleias septem stellis constet.

c τὰς ὑνίας συλλαμβάνουσι ὁ ἀνδρία & studium expressit his verbis Ovid. Metamorph. 2. Ille levem juvenilis corpore currum, &c. loci conferendi.

* ἵππους, τῆδε σφῶ.

d Sensus. Dicetes utique poëtam eodem vehiculum curru cœlestes illos tractus & vastitates tum lustrasse, tum borruisse simul cum Phaetonte periclitatum.

a Ἡρωϊκώτατα τὰ Αἰσχύλου φαντάσματα.

interdum & incultas hirtásque sententias usurpárit, seipsum tamen *Euripides* illis quoque ambitione quâdam adjungit periculis. Verbi gratiâ, apud *Æschylum* mirum in modum, & præter expectationem, regia Lycurgi non aliter quam si esset *Dionysii* celebritas, concitatur furítque. *Insanit jam domus, bacchantur tecta.* Idem hoc *Euripides* aliter, additâ insuper suavitate, pronuntiavit: *Totus Bacchantibus assonuit mons. Sophocles* autem in *Oedipo* moriente & seipsum, cum prodigiosâ quâdam tempestate, sepeliente, rerum imaginibus concipiendis summè excelluit, nec non in *Græcorum* discessu: Deinde quum *Achilles* ad sepulchrum solventibus *Græcis* apparet: quod visum nescio an aliquis evidentiùs repræsentárit *Simonides*. *Exempla* apponere omnia non possumus. Cæterùm quæ apud Poëtas reperiuntur, fabulosiores continent, & modum omnem, uti dicebam, fidémque superantes casus. Quod verò in Rhetoricâ phantasiâ præstantissimum semper efficacitas est & insita veritas: Contrà, graves & alienæ digressiones, si oratio fuerit poëtica & fabulosum figmentum, & ad quodvis absurdum deficiens; scilicèt id factitant hodiè qui periti & eloquentes apud nos Oratores volunt haberi: *nempe* tanquam Tragici vident furias. Nec illud boni illi animadvertere possunt, *Orestem*, quum ita loqueretur, *Mitte quæ una mearum erinnyum, medium me com-*

plecteris,

τὰ δίορει πτοεισθεῖς τὰς ἐννοίας, καὶ ἀμαλάκτους φέρεσθαι, ὅμως ἑαυτὸν ὁ Εὐριπίδης κἀκείνοις κατὰ φιλοτιμίαν τῶν κινδύνοις παραβιάζει. [b] καὶ παρὰ μὲν Αἰσχύλῳ παραδόξως τὰ τῆς Λυκίργυ βασίλεια καὶ πάνυ ἐπιφάνειαν τῇ Διονύσῳ θεοφορεῖται,

Εὐθυσπᾷ δὴ δῶμα, βακχεύει τέγη.

ὁ δ' Εὐριπίδης τὸ αὐτὸ τοῦθ' ἑτέρως ἐρημώσας ἐξεφώνησεν,

Πᾶν δ' ἔρημος ἀχέων ὅδε.

ἔρημος δὲ καὶ ὁ Σοφοκλῆς ἐπὶ τῶ θνήσκοντι Οἰδίποδι, καὶ ἐστιν μὲν δυσσημείας πυὸς θάπτοντι φαύσκουσα, καὶ τὸ ἐπιπλουσι τῶν ἑλλιῶν, ἔπειτ' Ἀχιλλέως περιφανομένου τοῖς ἀναγομένοις ὑπὲρ τὸ πέλαγος ἐκ οἶδ' εἴ τις ὄψιν ἐναργέστερον εἰδωλοποίησε Σιμωνίδης. πάντα δ' ἀμήχανον ἐξαπατᾶσθαι, καὶ μᾶλλον τὰ μὲν ἐξ ὀφθαλμῶν τοῖς ποιηταῖς μυθικωτέραν ἔχει τὴν ὑπόκρισιν, ὡς ἔφην, καὶ πάντη τὸ πρὸν ὑφαίρεσιν. [c] τῆς δὲ ῥητορικῆς φαντασίας, καλλίστου ἀεὶ τοῦ ἐναργοῦς δεινὰ δὲ καὶ [d] ἐκφυλοι αἱ ἐξαλλάσσεις, νῦν ἂν ἡ [e] ποιητικὸν τὸ [f] λόγου, καὶ μυθώδης τὸ πλάσμα, καὶ ἐς πᾶν ἐκφυσώμενον τὸ ἀδύνατον, ὡς ἡμῖν τὴ Διὰ καὶ οἱ καθ' ἡμᾶς δεινοὶ ῥήτορες, καθάπερ οἱ γαγγλιὶ, βλέπουσιν ἐεννύας. καὶ ἐδὲ ἐκεῖνο μαθεῖν οἱ γυναῖοι δύνανται, ὅτι ὁ λόγων Ορέστης, Μήδης, μί' ὅσα ἐμὲ ἐεννύων.

b Æschyli locus cum Euripidis loco comparatus.

c Locus est hic Oedip. Colon. ubi nuncius introducitur mortis Oedipi aliquis è comitatu Thesei, qui iamiam absorbendo terræ hiatu adfuerat Oedipo. Tota illa dictio legenda cuius initium est, πάντα δ' ἀμήχανον ἐξαπατᾶσθαι μᾶλλον τὰ μὲν, &c.

d Scilicèt φαντασιῶν ἐξαλλάγματα.

e Suprà, nempe in hâc eâdem sectione ὁ μὲν ἐν ποιήσει τύλος ἐστὶν ἡ ἐκπλήξις: & quod hîc ἐμπαθὲς καὶ ἐνάλιος, citato loco ἐν λόγοις ἐναργείαν dixit. τὸ ἐμπαθὲς Cic. in or. de petit. Cons. dicitur efficacitas.

f Ἑτερογενεῖς. ἡ παρέκβασις καὶ παρεκβατικὸς λόγος, ad causæ utilitatem excurrens oratio est Fabio. c suprà γυμνασικὸν τὸ λόγε, efficiens ad verbum fermè dixit Cic. Quod honestas actiones affert & efficit, id efficiens dici potest.

plecteris, ut in tartarum præcipites: hæc videri sibi videre quòd insaniret. Quæ igitur vis Rhetoricæ phantasiæ? *nempe hæc* quòd multa etiam alia tum ad contentionem, tum ad concitationem comparata insuper afferat. Immixta porrò argumentationibus ipsum spectantibus negotiũ, non flectit tantùm & allicit, sed etiam subigit auditorem. *Quòd si quis* (ait Orator) *derepentè clamorem audiverit ante forum judiciale, deinde dixerit quispiam apertum esse carcerem: captivos autem fugere; Nullus, quamlibet senex aut juvenis, nullus tam negligens & incuriosus reperietur, qui pro virili non accurrat ad auxilium: si quis prodiens dixerit, nec facta fuerit illi dicendi potestas, confestim obmutescat & pereat necesse est.* Sic sanè etiam *Hyperides*, quum servos post cladem apud *Chæroneam* acceptam libertate donavisset, *Hoc scitum*, inquit, *non rogavit Orator, sed Chæronenses pugna tulit impetravitq;*. Dum enim rem adstruit argumentis, simul quoque phantasiæ fecit locum. Quocirca etiam persuadendi terminum sumptione transcēdit. Naturâ autem quodammodo in his omnibus quod potius & præstantius est semper audimus. Quò fit ut à demonstratione ad id quod in phantasia terribile est, quo res ipsa *ceu* splendore & lumine circumfusa occultatur, distrahamur. Nec sine causa ita afficimur: De duobus enim compositis & coëuntibus in unum, semper quod est potius

&

Μῶν μ' ὀχμάζεις, ὡς βάλῃς εἰς ταρταρον; φαπίζεται ταῦθ' ὅπ μαίνεται. πῆ ἐν ἡ ῥητορικὴ φαντασία δύναται; ? πολλὰ μὲν ἴσως ἄλλα τοῖς λόγοις ἐναγώνια, καὶ ἐμπαθῆ φορεῖσθαι· κατακιρνᾶσθαι μὴν τοῖς τοιούτοις ἀπιχειρήσειν, ὃ πείθει τὸν ἀκροατὴν μόνον, ἀλλὰ καὶ δεῖται. Καὶ μὴν εἴ τις, φησὶν, αὐτίκα δὴ μάλα χρείαν ἔχοι τοῦ ἐν δικαστηρίοις, ἆρ' εἴποι τις, ὡς ἀνάγκη τὸ δεσμωτήριον, οἱ δὲ δεσμῶται φεύγουσιν, ἐκεῖθεν ὅπως ἔστι γέρων, ἔστι νέος ὀλίγωρός ἐστιν, ὡς οὐκ βοηθήσει καθ' ὅσον δύναται. εἰ δή τις εἴποι παρελθών, ὡς ὁ τοιοῦτος ἀφεὶς ἔστω, ἐᾶτε λόγου τυχεῖν, ἀλλ' ἀναγκαῖον ἂν ἀπολοῖτο. ὡς νὴ Δία καὶ ὁ Ἀθηναίοις κατηγορήσας ὑβρεως, ἐπειδὴ τὸς δήλους οὐ τῶν ἦτταν ἐλάβετο ἐψηφίσατο, τοῦτο τὸ ψήφισμα, εἶπεν, οὐχ ὁ ῥήτωρ ἔγραψεν, ἀλλ' ἡ ἐν Χαιρωνείᾳ μάχη. ἅμα δὲ τῷ φεύγοντι ἐπιχειρεῖν ἄμπως, πεφάνται. διὸ καὶ ὁ Δημοσθένης πρὸ λήμματος. φύσει δέ πως ἐν τοῖς τοιούτοις ἅπασιν ἀεὶ τὸ χεῖρον ἀκούομεν. ὅταν ἀπὸ τῶν ἀποδεικτικῶν φέλκωμεθα εἰς τὸ κατὰ φαντασίαν ἐπιπλαστικόν· ὃ τὸ φεύγοντα ἐγκρύπτεται φέλκυσμόν. καὶ τοῦτ' οὐκ ἀπεικότως παρῆκται. δοκεῖ γὰρ ζωγραφουμένων ὑφ' ἓν, ἀεὶ τὸ

ἐ τυχεῖν λόγου dicuntur ij quibus dicendi facta potestas, καὶ ἐκ ἀκείτως ἀπαγόμενον.

a Vicus est Boetiæ Atheniensium clade nobilitatus.

& præstantius alterius vim contrahit, vendicátque sibi. Atque hæc de ea quæ in sententiis posita est sublimitate, & quæ ab animi magnitudine, vel ab imitatione, vel à phantasia gignitur & proficiscitur, *dicta* sufficient.

SECT. 14.

ILlic *suprà in constitutione partium* τ ὑψους, *tertius* porrò figuris pariter assignatus est locus: hæ namque, ut dixi, si adhibeantur & adornentur eo modo quo oportuit, non utique pars magnitudinis contemnenda fuerint. Verum enimvero, quum omnes nunc quidem exactè persequi operosum valdè sit, imò infinitum, paucas ex his magnitudinem perficientes, propositæ quæstionis adstruendæ & confirmandæ causâ ideò percurrimus. *Demosthenes* administratæ Reip. declarationem & demonstrationẽ *talem* subjicit. Quis verò erat naturalis illius usus? *nempe hic, Non errâstis, ô viri Athenienses, libertatis & salutis Græcorum cum periculo defensione susceptâ, habetis autem domestica hujus rei exempla. Neq; enim qui in Marathone* pugnârunt, *erraverunt, neq; qui ad Salaminem, neque qui ad Plataas: sed tanquam derepente à Deo inspiratus, ac veluti afflatus Phœbi numine, quum per proceres Græciæ*, qui strenuè pugnantes occiderant in *Marathonia* pugna, *jurat exclamando, Non est quod deliqueritis, non per eos qui pro aliis in Marathone* peri-

κρεῖττον εἰς [8] [b] ἑαυτὸ πάλιν δυνάμιν ἀφεικὼς. τοσαῦτα περὶ τῆς τῶν ψυχῶν ὑφηλῶν, καὶ ὑπὸ μεγαλοφροσύνης, ἢ μιμήσεως, ἢ φαντασίας ἐπεφημισμένων ἀρκέσει.

[b] Hactenus prima pars, in qua de primo fonte actum, nec non de quibusdam velut particulis loco secundi fontis περὶ πάθους, de quo, proprio tractatu seorsim dicturum se recepit Auctor. Iam de tertio fonte dicendum.

ιδ'.

περὶ ἡμιάτων.

Ἀ Τόδι μὲν πῃ, καὶ ὁ περὶ ἡμιάτων ἐμφερὴς πέπαυται τόπος. καὶ δὴ ταῦτ', αὖ ἂν δέῃ παλαίειν πεῖραν ἔχοντα, ὡς ἔφην, ἐκ ἂν ἢ τυχόντα μεγάλως εἴη μεῖς. ὁ μὲν ἀλλ' ἐπεὶ τὸ παῦτα διαιρεῖσθαι πολὺ ἔργον ἐν τῷ παρόντι, μᾶλλον δ' ἀσχολίαστον, [c] ὀλίγα τούτων ὅσα μεγαλοψυχίας ἀποτελεστικά, τῶν προκειμένων ἕνεκα, καὶ δὴ δείξειν ὁ Δημοδόκης ὑφ' ἧς πεπολιτευμένων εἰσφέρει. τῆς δ' ἰδίας ἡ τῶν φύσιν χρῆσις αὐτῆς; ἐχ ἡμάρτετε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν ὑπὲρ τῆς τῶν ἑλλήνων ἐλευθερίας καὶ σωτηρίας κίνδυνον [d] ἀεράμενοι. ἔχετε δ' οἰκεῖα τούτῳ παραδείγματα· ἃ ἡ μὲν οἱ ἐν Μαραθῶνι ἠμύναντο, οἱ ἐν Σαλαμῖνι, οἱ ἐν Πλαταιαῖς. ἀλλ' ἐπειδὴ καθάπερ ἐμπεδωθεὶς ἐξαίφνης ὑπὸ θεῶν, καὶ οἱονεὶ φοιβόληπτος ἡνδρώθη, τὸν τῆς ἀσεβῶν τῆς ἐλλάδος ὅρκον ἐξεφώνησεν, * ἐκ ἔσω ὅπως ἡμάρτετε, ἢ μὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι

[c] ὀλίγα σήματα ὑψοῦς ποιητικά.

[d] ἀερόμενοι: Sic Plato de Rep. 2. ἐ φαῦλον παράγμα ἠφάμεθα, susceperimus, aggressi sumus, Alibi κινδύνους παρασαλαμβάνειν, dixit Demoss. * ἐν τῷ πρὸ τερ.

periclitati sunt, Videtur, unâ illâ, jurisjurandi formâ & figurâ (quam hîc ego Apostrophen voco) majores divinis prosecutus honoribus, eos qui sic occubuissent, tanquam Deos per quos jurare oporteat producere: Iudicibus verò ipsis Demonstrationis naturâ in eximiam quandam sublimitatem, concitationem, atque in novi insignísque jurisjurandi dignitatem, & auctoritatem mutatâ, eorum qui illic antè occubuissent animum insinuare, simúlque medicatricem quandam, & propulsandis noxiis aptam in auditorum animos demittere orationem: ut elatos laudibus non minùs pugnâ contra *Philippum*, quàm victoriis, tum *Marathoniis*, tum *Salaminiis* exultandum & confidendum esse doceat: quibus omnibus, auditores figurato dicendi genere correptum ivit: quanquam non desunt qui *hujus* jurisjurandi semen apud *Eupolidem* inveniri asserant, *Non enim per meam ad Marathonem pugnam, Gaudens quisquam eorum meum tristitiâ afficiet animum.* At quum quis jurat temerè & quomodocunque, non est magnum censendum: *jurare verò* ubi, quomodo, quibus convenit occasionibus & certo fine, *grandem demum efficit orationem*: sed in illo Poëtæ nihil est præter *simplex* juramentum, & quidem *conceptum* apud florentes nec ullâ indigentes consolatione *Athenienses*: Præterea, viros nequaquam faciens immortales juravit Poëta, ut illorum virtute

σχημα διωδίσαντας, [a] φαίνεται δὲ ἐνδς τῶ
ρητῶν σχημάτος (ὅπερ ἐνθάδε ἀποστροφὴν ἐγὼ
καλῶ) τὰς μὲν τεθνάναι ὑποτιθέσας, ὅτι δεῖ
τοὺς ὄντας ἀποθανόντας ὡς θεοὺς ὀμνύναι παρε-
σκεύασεν· τοῖς δὲ κείνοις, τὸ μὴ ἐπεὶ τεσκυ-
φωδιάντων ἐντιθεὶς φρόνημα, πλὴν δὲ τῆς
ἀνθρείας φύσιν μεθιστὰς εἰς ἀβρὸν ἄλλον ὕ-
ψος, καὶ πάθος, καὶ ξένων, καὶ ἀβρῶν ὅρκων
ἀξιοπιστίαν, καὶ ἅμα πανούργον τινα, καὶ ἀλεξι-
φάρμακον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀκουόντων καθεὶς
λόγον, ὃς κυριζομένους ὑπὸ τῆς ἐγκωμίων, μη-
δὲν ἧττον τῇ μάχῃ τοὺς Φίλιππον, ἢ ὑπὲρ
τῆς Μεγαδῶνα καὶ Σαλαμῖνα νικητηρίοις
πείσασθαι φρονεῖν, οἷς πάσι τοὺς ἀκροατὰς διὰ
τὸ σχηματισμὸν [c] ωαρφάσας ᾠχετο· καί τι
φᾶσι πρὸ [b] Εὐπολίδη τὸ ὅρκιον τὸ ἀπέρμα φασὶν
εἶπεῖν,

Οὐ γὰρ μὰ τὸν Μαραθῶνι τὸν ἐμὸν μά-
χην,

Χαίρων τις αὐτὴν τιμὰν ἀλγυνεῖ κἀρ.

ἐστὶ δ' ἡ τὸ ὑπωσοῦν τινα ὀμόσαι μέγα, τὸ δὲ
πῶς, καὶ πῶς, καὶ ἐφ' ὧν καιρῶν, καὶ τίνος ἕνεκα.
[d] ἀλλ' ἐπεὶ μὴν, ὑμῖν ἐστ' εἰ μὴ ὅρκος, [e] καὶ πρὸς
ἀνηκέστους ἔστι, καὶ ἡ δεομένους παρηγορίας,
τοῦ Ἀθηναίους. ἔτι [a] δ' οὐχὶ τοὺς ἄνδρας ἀπα-
δαναπάσας ὁ ποιητὴς ὤμοσεν, ἵνα τὸ ἐκείνων

a Ὁμοιοπτὸν γῆμα figura dianoias. (per quam furor Demosthenis in dicendo expressus,) Ἀποστροφὴν vocat Longinus.

b Athenienſis Comicus, cujus fabulæ non extant.

c Quando ſurpandum jus jurandum & quomodo, ut ſit μέγα.

d Eupolidis & Demoſth. locorum κατὰ ταυτὸν σύγκρισις.

e Συγκείσθω prius membrum,

quo deſcribitur Comici illius juramentum a perſonis. a Ajurisjurandi diverſa materia apud utrumque auctorem. Eupolis enim per inanimum quid jurat.

virtute auditoribus dignam ingeneraret orationem: Sed ab iis qui pro aliis dimicaverant ad inanimum quid, qualis ipsa est quam jurat pugna, aberravit: apud *Demosthenem* contrà juramentum circa eos tantùm qui occubuissent totum vertitur, ne *Chæroneam* ampliùs *Athenienses* tanquam inauspicatum quiddam averfarentur: Atque in eodem (uti dicebam) continentur simul, ratio quâ non errâsse *Athenienses* demonstrat, exemplum jurisjurandi, fides, laus, adhortatio. Et quoniam *hoc* occurrebat & objici poterat Oratori, Tu recitas cladem publicâ functus administratione, mox per Victorias juras? Hanc ob causam continuò, ut tutò agat, verba, quibus utendum, *veluti* regulâ *quâdam* admetitur, quòd vel in debacchationibus sobriè agere necesse sit, eos *qui ex majoribus ante Marathone* (inquit) *periclitati essent, & eos qui in Salamine navali certamine pugnâssent, eos etiam qui in Artemisio, & qui ad Plateas in acie stetissent, nusquam victoriâ potitos* dixit, sed prorsus finis suppressit & occultavit verbum, quia auspicatum foret, & iis quæ ad *Chæroneam* gesta essent contrarium. Quamobrem etiam ipsum auditorem antevertens & occupans statim subjicit, *Quos omnes sepelivit publicè civitas, ô Æschine, non eos tantùm qui rem prosperè gessissent.*

SECT.

ἀπᾶς τοῖς ἀκούσιν ἐντέκη λόγον ἄξιον, ἀλλ' ὑπὸ ἧς ἐφεκινδυνεύσατων ὅπῃ τὸ ἄψυχον ἀπαλανήσῃ, τοῦ μάχου. [b] παρὸ ἡ τῶ Δημοσθένει πεπεσγμάτευται φεὸς ἡτῆμβρυς ὁ ἄρηθ, ὡς μὴ Χαιρώνειαν ἔτ' Αθηναίοις ἀτύχημα φαίνεσθαι· καὶ χ' ταυτὸν, ὡς ἔφην, ἅμα ἀπόδειξις ὅτι τὸ μισθὲν ἡυρτηκένει, καὶ ἐφάδεγμα, ὅρκων πίστις, ἐγκώμιον, πεφθυπί. [c] καπειδὴ ὧν ὑσωίτα τῶ ῥήτορι, λέγεις ἧσαν, πολιτθσάμθ, εἶτα νίκας ὀμνύων; [d] διὰ ταῦθ' ἑξῆς καινονίζει, καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει. καὶ ὀνόματα διδάσκων, ὅτι καὶν βαρυδόμασι νήφειν ἀναγκαῖον, τὸς πεφκινδυνάτας φησὶν ἐν Μαραθῶνι ἧ περγόνων, καὶ τὸς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχήσαντας, καὶ τὸς ἐπ' Αρτεμισίῳ, καὶ τὸς ἐν Πλαταιαῖς παραταξαμένους, ἅδαμᾶ νικήσαντας, εἶπεν, ἀλλὰ ταύτᾳ τὸ τῶ τέλους διαφέρειν ὄνομα, ἐπειδὴ ὧν ἰῶ δ' ὑπῆρξε, καὶ τοῖς χ' Χαιρώνειαν ὑπεναντίον. διόπερ καὶ τὸν ἀκροατὴν φθάνων διδοὺς, ὑποφέρει, ὃς ἅπαντας ἔθαψε δημοσίᾳ, φησὶν, ἡ πόλις, Αἰσχίνη, ὃ τοὺς καταρθώσαντας μόνους.

b *Alterum membrum collationis de Demosthenis juramento: in qua multa notatu digna concurrere demonstrat.*

c φέλγη, cuius φάσις ἡ κατάσασις hæc Καπειδὴπερ ὑσωίτα τῶ ῥήτορι. Ἀπάντησις *seu* ὑποφορὰ, λέγεις ἧσαν πολιτθσάμθ, εἶτα, &c.

d λύσις *ab ipsius Demosthenis artificii consideratione.*

Sect. 15.

NEque verò hîc omittendum, quod præter alia ut scitu dignum aliàs à nobis observatum, chariſſime. Prorſùs brevis ero, figuras nempe naturâ quodammodo arma ſublimitati conſociare, & viciſsìm figuras ab ea mirum in modum juvari: quibus autem in locis & quomodo ipſe ediſſeram. Seorſim figuras uſurpando, callidè agere & dolosè, ſuſpectum eſt, atque inſidiarum, & paralogiſmi injicit ſuſpicionem, maximè ſi directa fuerit oratio ad Iudicem Dominum, & penes quem vel damnandi, vel abſolvendi poteſtas: Inprimis verò ad Tyrannos, Reges, & ſummos Imperatores. Graviter enìm & iniquo fert animo ſtatim, quòd tanquam puer aliquis imprudens, ab artis Magiſtro aliquo minutis quibuſdam figuris eludatur. Quinetiam in ſui contemptum accipiens, fallacem Ratiocinationem interdum quidem omninò efferatur. Quòd ſi maximè iram retinuerit orationis lepôre adductus, attamen mens licèt perſuaſa repugnat. Quamobrem tum quidem optima figurata oratio, cum figura ipſa quâ figura latuerit. Proinde tum granditas ipſa, tum affectus in exornanda *oratione*, adverſus *affectationis* ſuſpicionem, remedium adhibetur auxiliúmque præſentiſſimum. Atq; quodammodo aſſumpta Ars dolosè & callidè agendi, à pulchritudine & magnitudine, quod

reliquum

ιε.

Ὅτι ἄξιον δ' ἐπὶ τούτῳ ἢ τόπῳ θαυμάσειεν ἔν τι ἡμῖν πεφωρημένων, ἀφίημι. ἔσται δ' παίνυ ζύντομον, [1] ὅτι φύσει πως συμμαχεῖ πρὸς ὕψει τὰ ἁμάρτηματα· καὶ πάλιν αὐτισυμμαχεῖται θαυμασῶς ὑπ' αὐτῶν. πῶς δ', καὶ πῶς, ἐγὼ φράσω. [a] ὑποπτόν [2] ὄντων ἀεὶ τὸ διὰ σφαλμάτων παυργεῖν καὶ περιβάλλον ἀπίστου ἐνέδρας, ἐπιβελῆς, θαυμαστόν· καὶ ταῦθ' ὅταν ἢ πρὸς κεφαλὴν [b] κύριον ὁ λόγος, μάλιστα δ' πρὸς τυράννους, βασιλέας, ἡγεμόνας ἐν ἀφροσύναις. ἀγανακτεῖ γὰρ εὐθὺς, εἰ, ὡς παῖς ἄφρων, ὑπὸ τεχνίτου ῥήτορος σφαλεῖσι κατασοφίζεται· καὶ εἰς καταφρόνησιν ἑαυτοῦ λαμβάνων ἢ παρελογισμὸν, οὐδὲν μὲν ἀποβλέπεται τὸ ζύνολον· κἂν ἐπιχειρήσῃ δὲ τὰ ἢ θυμῷ πρὸς ἢ πειθοῖ πρὸς λόγον, πάντως ἀντιδιατίθεται. [c] διόπερ καὶ τότε ἄριστον δοκεῖ τὸ σφάλμα, ὅταν αὐτὸ τοῦτο διαλανθάνῃ, ὅτι σφάλμα ἐστί. [3] τὸ πίνων οἶνος, καὶ πάθος ἢ ἐπὶ τῷ σφάλλεσθαι ἀπονοίᾳ, ἀλέξημα, καὶ θαυμασίη τις βοήθεια καθίσταται. καὶ πως ἀφανισθεῖσα ἢ παυργεῖν τέχνη, τοῖς κάλλεσι, καὶ μεγέθεσι τὸ

a *Figuratio oratio insidiarum & paralogismi suspecta.*

b *Iudex, in cujus potestate, jus vel damnandi vel absolvendi. De hac potestate judicis in reum Cic. pro Quintio. Propterea quòd omnes, quorum in alterius manu vita posita est, sæpius illud cogitant, quid possit is cujus in ditione ac potestate sunt, quàm quid debeat facere.*

c *Κρίνεις τὸ σφάλμα τῷ optima illa, quæ τῷ ὕψει καὶ τῷ πάθει beneficio existit.*

λοιπὸν

reliquum erat, induit, omnémque ſuſpicionem effugit. Argumento ſit idoneo allatum ante *exemplum* ὃ μὰ τὸν ἐν μαραθῶνι. Quâ enim re hîc Orator ornatum occultavit orationis? *utique ut cuivis ſit* perſpicuum, ipſâ luce: fermè enim ut exile aliquod & obſcurum jubar, evaneſcit conſpectu noſtro, Sole undique illuſtratum. Sic Rhetoricæ Sophiſmata obſcurat undique circumfuſa magnitudo. Tale quid etiam fortè *aut ſaltem* non procul diſtans ab hoc ipſo, cernere eſt in picturâ: Ductis enim & collocatis in eodem plano lineis, æquali ſpatio diſtantibus, tum umbræ tum luminis adhibitis coloribus, occurrit inprimis oculis noſtris quod luminoſum eſt flagrans excellenter, & propiùs *admotum, aſpectui* multò magis conſpicuum apparet: ſic nempe quæ in oratione etiam concitata & grandia ſunt, propius admota animis noſtris, tum ob naturalem cognationem, tum ob ſplendorem, figuris ipſis multò magis conſpicua apparent, quippe quarum artificium obumbrant & tanquam occultum aſſervant.

SECT. 16.

QUid verò memorem illa, Percontationes *inquam* & interrogationes? an non ejuſmodi figurarum conformationibus contendunt fortius orationem, eâmque longè vehementiorem & concitatiorem reddunt? *Num vultis alius percontari alium in foro? age, dic mihi quid affertur novi? quid enim magis novum eſſe poteſt,*

ἐπὶ τὸν ἐπιδέουκε, καὶ πᾶσαν ἐπιμέλειαν ἐκπέμψει. ἱκανὸν δὲ τεκμήριον τὸ περιειρημένον μᾶλλον τῶν ἐν Μακεδονίᾳ. τίνι γὰρ ἐντυχὼν ὁ ἀνὴρ ἀπέκρυψε τὸ σῶμα; δῆλον ὅτι τῷ φοβεῖσθαι. φοβοῦνται γὰρ ὥσπερ καὶ τὰ ἀμυδρὰ φέγγη μεταφανίζεται τῷ ἡλίῳ παρεισιούσῃ, ἅτε δὴ τῆς ῥητορικῆς σοφίσματα ἐξαμαυροῦσι παρεισιὼν πάντοθεν τὸ μέγεθος. [a] Οὐ πόρρω δ' ἴσως τούτου καὶ ἐπὶ τῆς ζωγραφίας τὶ τοιοῦτο συμβαίνει. ὅτι γὰρ [b] αὐτοῦ κειμένων ὁπλιτῶν παγκάλλων ἐν χρώμασι τῆς σκιᾶς [c], καὶ [d] φανὸς, ὅμως πεφύκασιν [e] τὸ φῶς [f] ὄψεσι προσφορώτερον ἔχοντα, καὶ ἐγγυτέρω πως φαίνεται. ἐκοῦ καὶ ἑκὼν λόγων τὰ παθη, καὶ τὸ μὴ ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐγγυτέρω κείμενα, διά τι φυσικόν τινα συγγένειαν, καὶ διὰ λαμπρότητα ἀεὶ τῶν σωμάτων προεμφανίζεται, καὶ τῷ τέχνῳ αὐτῶν ἀποσκιάζει, καὶ οἷς ἂν κατακαλύψει πηρεῖ.

15.

[1] Τί δ' [a] ἐνεῖνα φῶμεν, τὰς πεύσεις τε, καὶ ἐρωτήσεις; ἆρα οὐκ αὐταῖς ταῖς τῶν σωμάτων ἰδιότησιν ἐμφατικώτερα καὶ σαφέστερα συμπίπτει τὰ λεγόμενα; [2] ἢ [b] βούλεσθε, εἰπέ μοι, φεύγοντες ἀλλήλων πυθάνεσθαι, λέγεται τι καινὸν; ἢ τὸ ἂν ἠθέλετο τύπτειν

[1] περὶ πεύσεως καὶ ἐρωτήσεως. a Vide Hermog. περὶ μεθοδ. δεινοτ. ἐρώτησις καὶ πεῦσις pro eodem: sunt tamen qui πεῦσιν genus, πεῦσιν vero speciem dicant. * ἐν τῷ καὶ φιλ. α'. b Legendum in infinitivo πυνθάνεσθαι.

καμέ-

test, quàm quòd vir Macedo Athenienses de bellat & subigit, & Græciam regit & administrat? obijt Philippus? non per Iovem, sed egritat. Quid verò vestrâ interest? etsi enim maximè aliquid acciderit humanitùs, celeriter vos alium Philippum facietis. Et rursum, *Nos vigemus in Macedoniam* (inquit) *At quò appellemus, Roget aliquis? Bellum ipsum deprehendit res illius labefactatas.* Quod si rem dixisset simpliciter, totius negotii summæ & dignitati impar fuisset oratio. Nunc verò Divina illa & celerrima concitatio Interrogationis & Responsionis, itémque quòd sibi ipse tanquam alteri objicienti occurrit, non solùm sublimius effecit quod dixit, verùm etiam credibilius. Tunc enim magis movent & impellunt *Auditorem* perturbationes, quum ipsas non affectare Orator, sed ipsas gignere occasio ipsa videbitur. At interrogatio, *quam quis* ad seipsum *dirigit*, cum subjecta responsione imitatur affectus opportunitatem. Fermè enim qui ab aliis interrogantur, incitantur è vestigio ad id quod cum contentione dictum est, atque ab ipsa veritate contrà occurrunt, sic interrogationis & responsionis figura eò adducit auditorem, & ita decipit, ut existimet quæcunq; meditata afferuntur, ex tempore *nata aut* excitata dici. Præterea (unum enim illud *Herodoti*, si quod aliud, sublimitate maximè excellere existimatum est) si ita

Non

κρότερον, ἢ Μακηδὼν ἀνὴρ Ἀθηναίας κατα-
πολεμῶν, καὶ τὰ τῆς ἐλλιμένων διοικῶν; τί δὴ
καὶ φίλιππος; ἐμὰ Δί', ἀλλ' ἀθηνεῖ. τί δ'
ἡμῖν διαφέρει; καὶ γὰρ αὖ ἕτος τι πάθῃ, τα-
χέως ὑμεῖς ἕτερον φίλιππον ποιήσετε. καὶ
πάλιν, πλέωμεν ἐπὶ Μακηδονίαν, φησί. ποῖ
δὴ δεισφυήσεσθα ἤρετό τις; δίρησει τὰ σα-
φρὰ τῆς φιλίππου πραγμάτων αὐτὸς ὁ πόλε-
μος. ὡς μὲν ἁπλῶς ῥηθὲν τὸ πρᾶγμα, πᾶ
τοῦτο καταδεέστερον. νυνὶ δὲ τὸ ἔνθεν, καὶ ὁ-
ξύρροπον τῆς πάσεως, καὶ ἀπρεπείσεως, καὶ τὸ
πρὸς ἑαυτὸν, ὡς πρὸς ἕτερον, ἀδυπαρτᾶν,
μόνον ὑφηλότερον ἐποίησε τῷ ῥηματισμῷ
τὸ ῥηθὲν, ἀλλὰ καὶ πιστότερον. ἄγει γὰρ τὰ πα-
θητικὰ τότε μᾶλλον, ὅταν αὐτὰ φαίνηται
μὴ ὑπηνδέναι αὐτὸς ὁ λέγων, ἀλλὰ ἄλλων
τινῶν. ἡ δ' ἐρώτησις ἡ εἰς ἑαυτὸν, καὶ
ἀπορεῖσις, μιμεῖται τὸ πάθος τὸ ὑπάρχον.
οὐδὲν γὰρ ὅσον ὑφ' ἑτέρων ἐρωτώμενοι πα-
ροξύνονται εἰς τὸ παραλεῖμμα φωνὸς τὸ λεχθὲν
ἐναγώνιος, καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας ἀνυ-
ποπτώσιν, ὅτω τὸ ῥῆμα τῆς πάσεως καὶ ἀπο-
ρείσεως, ἐς τὸ δοκεῖν ἕκαστον τῶν ἐσκεμμένων ἐξ
αὐτοῦ κινεῖσθαί τ', καὶ λέγεσθαι, ἀπροαιρέτως
ἀπαγει, καὶ παραλογίζεται. ἔστι τοίνυν (ἂν
γάρ τι τῶν ὑφηλοτάτων τὸ Ἡροδότειον πεπί-
στηται) ἕως ὅτου

ἁπλοκὴ

cVide Hermogenem citato loco pag. 415. adeoque de hac interrogandi & respondendi forma in methodo εὑρετικῇ pag. 234. in fine.

d valim ὅσου.

* * * *

Non implicata excidit, ac veluti profunditas oratio, ipsum etiam propemodum præveniens Oratorem. Et *collatis* (inquit *Xenophon*) *clypeis urgebantur, pugnabant, interficiebant, moriebantur.* & illa *Eurylochi*,

* * * *

Ivimus, ut jusseras, per sylvas, inclyte Ulysses; Invenimus in vallibus fabricatas ædes Circes. Hæc enim concisa inter se & nihilominùs accelerata, ingentis doloris *Orationem Eurylochi* partim impedientis, partim moderantis & regentis simul, significationem præ se ferunt. Talia protulit asyndetis usus Poëta.

SECT. 17.

SUmmopere etiam concurrentes in idem figuræ afficere solent: *ut verbi gratiâ*, cùm duæ aut tres tanquam factâ societate permixtæ, robur, persuadendi vim, & pulchritudinem invicem contribuunt. Qualia sunt illa in *Midiam* anaphoris seu repetitionibus diatyposi, *Informationem & descriptionem vertunt*, simul juncta & immixta asyndeta, *Multa enim is qui verberat fecerit quorum qui læsus est, quædam aliis nec referre possit gestu, obtutu, voce.* Deinde ne ad idem prolapsa oratio subsisteret (etenim in constructione ordinata quies & perturbationum sedatio, ut contrà in confuso ordine ipsa perturbatio, quæ est animi impetus

&

* * *

ἁπλοῦς [a] ἐκπίπτει, καὶ ῥίονες θεραπεῖται τὰ λεγόμενα, ὀλίγα δεῖν φθάνοντα καὶ αὐτὸν [*] λέγοντα. [*] Συμβαλόντες, φησὶν ὁ Ξενοφῶν, τὰς ἀσπίδας, ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέκτεινον, ἀπέθνησκον. καὶ τὰ τῆς Εὐρυλόχης.

* * *

[*] Ὦμοι, ὡς ἐπέλαβες, ἀνὰ δυμὰ φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.

Εὐρυπόρῳ ἐν βήσσῃσι τετυγμένα δώματα Κίρκης.

τὰ δὲ ἀλλήλων διακεκομμένα, καὶ ἐδὲν ἦττον πεπεπασμένα, [b] φέρει τὴν ἀγωνίας ἔμφασιν, ἅμα καὶ ἐμποδιζούσης τινὸς καὶ ζωηροκινούσης. τοιαῦθ' ὁ ποιητὴς ἐξιλύσσηκε διὰ τῆς ἀσυνδέτων. [c]

ιζ.

Ἄκρως [d] δὲ καὶ ἐπὶ τοῦτο ζωοδοτεῖ τὴν ἡμάτων εἰωθὼς κινεῖν, ὅταν δύο, ἢ βία τῆς ἴσης ζωμοσίαν ἀναιρεῖν αὐλῶν, ἀλλήλοις ἐρεθίζῃ πως ἰσχνὸς, πλὴν πειθὼ, τὸ κάλλος. ὅπου καὶ τὰς τῶν Μεδίων ταῖς [d] ἀναφοραῖς ὁμοῦ, καὶ τῇ διαπτώσει ζυναναπαλεμμένα [e] τὰ ἀσύνδετα· πολλὰ δὲ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπος, ὧν ὁ παθὼν ἕνια ἐδ' ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναιτο ἑτέρῳ, τῷ ῥήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ. εἰθ' ἵνα μὴ ὦσι τῆς αὐτῆς ὁ λόγος ἰὼν ᾖ, (ἐν τάξει δὲ τὸ ἀρρεμὲς, ἐν ἀταξίᾳ δὲ τὸ πάθος, ἐπεὶ φορὰ ψυχῆς

a Ασυνδέτῳ εἰσβολὴ μεγάλῳ ἐνδεικνυμένη λύπῃ διὰ τῆς ἑταίρων ἀδικίαν πότμον, ut loquitur Hom.

* ἐν τῷ εἰς Αγησίλαον.

* Ος κ'.

b Τετέσι μεγάλης λύπης δηλωτικὰ τὰ ἀσυνδέτως ἐξενεχθέντα.

συνοδοῦ τῆς ἡμάτων.

c Elegans καὶ τερπικὴ in unum idémque concurrentium figuratum ἐνεργεία; descriptio.

d διαπτώσει miscentur Epanaphorae & Asyndeta apud Demosth. pag. 337. text. 130. 416. item pag. 309. lin. 1. item pag. 348. 4. & 19. item pag. 161. 3.

e τῆς ἀσυνδέτων Herm. in methodo deiv. pag.

& commotio)ſtatim ad alia aſyndeta & epanaphoras tranſiliit. *Quum ut inſultans, quum ut inimicus, quum pugno, quum in mala.* Quibus *omnibus* Orator non aliâ ratione quàm qui verberat affecit, dum aliorum ſuper alia additorum impetu ferit judicum animos. Deinde rurſum hinc tanquam ſupernè ingruentium ventorum procella, factâ novâ impreſſione, *ſubjicit continuò*, Hæc commovent, hæc ad inſaniam adigunt homines ferendis contumeliis non aſſuetos. *non eſt qui hæc referens rei geſtæ acerbitatem repræſentare poſſit.* Epanophorων igitur, ſive repetitionum & aſyndetων naturam, frequenti mutatione ubique ſervat. Atque ita tum Ordo inordinatum, tum vice versâ, Inordinatum, certum quendam ordinem includit, eodem comprehendítque.

Sect. 18.

AGe igitur, adde conjunctiones ſi velis, uti faciunt Iſocratici *hoc modo. Atqui nec iſtud omittendum quod is qui verberat multa fecerit*, quorum qui læſus eſt quædam nec referre poſſit aliis, *primùm quidem geſtu, deinde verò obtutu, tertio denique etiam ipsâ voce.* Et intelliges *hæc* ita inſuper adſcribens in ſequentibus, urgendi & exaſperandi vim in affectibus, ſi conjunctionibus æquaveris, in lævem quandam & prorſus aculei exortem lenitatem degenerare atque continuò extingui. Quemadmodum

ἡ συλλογισμός ἐστιν) εὐθὺς ἐπ' ἄλλα μεταβαίνει ἀπιθανότερα, καὶ ἐπαναφορᾶς τινὰς ποιούμενος, ὅταν μὲν ὑβρίζων, ὅταν δὲ ἐχθρὸς, ὅταν δὲ κατηγόρος, ὅταν δὲ κόλαξ. ἄλλο δὲ τοιοῦτον ῥήτωρ, ὃ ἔφαμεν, ἐρεθίζει τὴν διάνοιαν τοῦ δικαστοῦ, καὶ ἐπιπολὺν πλάττει φοράν. εἶτ' ἐντεῦθεν πάλιν, ὡς αἱ κατευθύνσεις, ἄλλην ποιούμενος ἐμβολήν, Ταῦτα κινεῖ, ταῦτα ἐξίστησιν ἀνθρώπους, οὐδὲν ὄντας τοῦ θεμιτὰ κρίζειν. οὐδεὶς ταῦτα ἀπαγγέλλων, δύναιτο τὸ δεινὸν παρεῖναι. ὧν τὸ μὲν φύσει τοῦ ἐπαναφορᾶς καὶ ἀσωμάτων πάντη φυλάττει τὴν ζωηρὰν μεταβολήν. ὅπως αὐτῷ καὶ ἡ τάξις ἄπακτον, καὶ ἀμπαλὴν ἡ ἀπειρία ποιᾶν θεωρουμένη τάξιν.

---

in,

φέρε δὴ θεάσῃ τὸν Ζωσίμην, εἰ δήλοις, ὡς ποιῶν οἱ Ἰσοκράτειοι· καὶ μοὶ ὃ τῷ τὸν καὶ παραλιπεῖν, ὡς πολλὰ ἂν ποιήσειεν ὁ ῥήτωρ, φρῶτον μὲν τῷ σώματι, εἶτα τῷ βλέμματι, εἶτά γε μὴν αὐτῇ τῇ φωνῇ. καὶ ἔστι καὶ τὸ ἐξῆς ὅπως θεραπεύων, ὡς τὸ πάθος τὸ Ζωσιμιανὸν καὶ ἀποκεκηνόμενον, καὶ τοῖς Ζωσίμοις ἐξομαλίσῃς, εἰς λειότητα ἀκαθέν τε σφαλτὸν, καὶ εὐθὺς ὀφθέντα.

a δεῖ δὴ πολυσωμάτων, quibus orationis pathetica vis, ἀκμὴ & contentio remittitur & relaxatur, eiusdémque retardatur impetus.

modum enim si quis currentium corpora colligaverit, eorum quoque impetum *necessariò* sustulerit: sic etiam ipsa perturbatio sive affectus vehementior, si conjunctionibus & aliis additamentis impediatur, non fert: liberum enim cursuræ abrumpit impetum, nec non vim illam, quâ tanquam ab Instrumento quodam emittitur.

Sect. 19.

IN hac quoque Idea erunt reponenda hyperbata: est autem *hyperbaton*, verborum aut sententiarum quoad consequutionem mutatus & turbatus ordo, & quasi contentiosi affectûs verissimus, & maximè germanus character. Ut enim qui verè irascuntur, aut metuunt, aut indignantur & dolent vehementius, sive à suspicione & invidia, sive quovis alio *turbati affectu* (multæ siquidem adeóq; infinitæ perturbationes, quas proinde nullus recensere possit) dum subinde *sententiâ*, quippe qui alia sibi proposuissent, excidunt, ut plurimum ad alia transiliunt, mediis quibusdam *tum rebus tum verbis* temerè interjectis: deinde ad prima rursum revoluti, ac præ doloris vehementia, tanquam ab instabili spiritu, in omnem partem modò huc, modò illuc diversè revulsi & retracti, verba, sententias, quoad ordinem qui in naturali serie positus est, omnibus modis multiplici conversione immutant. Sic præstantissimi quíque auctores

[b] ὥσπερ γὰρ εἴ τις ξυνδήσειε τῶν θεόντων τὰ σώματα, τὴν φορὰν αὐτῶν ἀφῄρητο, ὕστερ καὶ τὸ πάθος ὑπὸ τῶν [c] ξυνδέσμων καὶ τῶν ἄλλων τεθνηκότων ἐμποδιζόμενον ἀγανακτεῖ· τὴν γὰρ ἀληθείαν ἀπολύει τὸ δρόμου, καὶ τὸ ὡς ἀπ' ἀγάπης τινὸς ἀφίεσθαι.

[b] *Illustratio argumenti à simili.*

[c] Τῶν δεσμῶν, Herm. p. 416.

19.

Τῆς [1] μὲν αὐτῆς ἰδέας καὶ τὰ ὑπερβατά ἐστιν. [2] ἔστι [2] δὲ λέξεων, ἢ νοήσεων, ὅταν τὸ κατ' ἀκολουθίαν κεκινημένην τάξις, καὶ οἷονεὶ [b] χαρακτὴρ ἐναγωνίου πάθους ἀληθέστατος· [3] ὡς γὰρ οἱ τῷ ὄντι ὀργιζόμενοι, ἢ φοβούμενοι, ἢ ἀγανακτοῦντες, ἢ ὑπὸ ζηλοτυπίας, ἢ ὑπὸ ἄλλου τινὸς (πολλὰ γὰρ καὶ ἀναείθμητα πάθη, καὶ ὧν' αὖ ἑκάστην τις ὁπόσα δύναιτο) ἐκβάσεσι φερόμενοι, ἄλλα τεθέωμοι, πολλάκις ἐπ' ἄλλα μεταπηδῶσι, μέσα πνὰ παρεμβαλόντες ἀλόγως, εἶτ' αὖθις ἐπὶ τὰ πρῶτα ἀναχυκλοῦντες, καὶ πάντα πρὸς τῆς ἀγωνίας, ὡς ὑπ' ἀσάτου πνεύματος τῆδε κἀκεῖσε ἀγχεφόρως ἀντιπαπάμενοι, τὰς λέξεις, τὰς νοήσεις, τὴν ὃν τῷ χρόνον εἰρμῷ παντοίως πρὸς μυείας ἕρπας ἐναλλάξωσι τάξιν· ὕπου [4] φέρει τῆς ἀείσεως

[1] ἀεὶ ὑπερβατῆς.

[a] *Tum verborum tum sententiarum trajectione conficitur hyperbaton.*

[b] *Perturbationum animi character verissimus τὸ ὑπερβατόν.*

[c] *Supra* μεταλλαγὴ *in eadem significatione usurpatum.*

ctores in hyperbatis hujusmodi imitantur naturæ opera. Tunc enim perfecta ars, quum naturam ita exprimit ut natura ipsa esse videatur. Rursum, Natura est succesſu fœlix, quum latentem in se continet & regit artem. Hujusmodi sunt illa *Dionysii Phocensis Ducis* apud *Herodotum*, *In summum enim discrimen res nostræ adductæ sunt, viri Iones, ut aut liberi simus aut servi, & quidem tanquam fugitivi: si igitur vultis devitare calamitates, subeundus est vobis inpræsentiarum labor: Ita superatis hostibus liberi esse poteritis.* Si in istis ordo servaretur, dicendum esset, *ô Viri Iones, nunc tempus & occasio sese vobis offert* labores suscipiendi: *res enim vestræ sunt in summo periculo.* Hîc verò verba illa, *ô Viri Iones*, trajecit: Adjecit enim statim post incussum priùs metum, ne si præmisisset in principio, statim ipsos ad imminentem & proximè apponendum terrorem videretur appellare auditores: Deinde sententiarum etiam invertit ordinē: antequam enim ipsis suscipiendos esse labores dicat (hoc enim ipsum est *ad* quod *illos* hortatur) reddit priùs causam ob quam sit labor subeundus, inquiens, *In summo periculo res vestræ positæ sunt*, ut non videatur meditata dicere, sed coacta. Quum etiam *Thucydides*, quæ naturâ prorsùs unita, nec illi distributioni obnoxia, sejungendi ab invicem ejusmodi trajectionibus peritissimus & sagacissimus

συγγραφεῦσι διὰ τῆς ἁρμοττούσης ἡ μιμήσεως ὅτι τὰ τῆς φύσεως ἔργα φέρεται, [d] τότε γὰρ ἡ τέχνη τέλειος, ὅταν λάθῃ· φύσις δὲ ἀκριβὴς. ἡ δ' αὖ φύσις ὑπογράφει, ὅταν λανθάνουσα παρέχῃ τὸν τόπον. ὥσπερ λέγει ὁ Φοινικεὺς Διονυσίῳ ἐν τῇ Ἡροδότῳ· * ὑπὲρ δὲ ξυρᾶ γὰρ τῆς ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρόγματα, ἄνδρες Ἴωνες, ἢ ἐν ἐλευθερίοισι, ἢ δούλοισι, καὶ τέτοισι, ὡς φρονέουσι· νῦν ὦν ὑμέες ἰὼν μὴν βάλλησθε τυραννίδος ἐνδέκεσθαι, τὸ παρεὸν πῆμα μὴν πόνῳ ὑμῖν ἔσαι, οἷοί τε ἐστὲ ἁρπαλλόμενοι τὸν ἐναντίον, ἢν ἐλευθερίοισι. [c] ἐνταῦθ' ἰὼν τὸ καιρὸν τάξιν, ὦ ἄνδρες Ἴωνες, νῦν καιρὸς ὅδε ὑμῖν πόνες ὑπερέχεσθαι. [a] ὑπὲρ ξυρᾶ γὰρ ἀκμῆς ἔχεται ἡμῖν τὰ πρόγματα. ὁ μὲν, ὦ ἄνδρες Ἴωνες, ὑπερέβαλεν. παρέβαλεν γὰρ ἐυθὺς ὑπὸ τῷ φόβῳ φθάναν, ὡς μηδ' ἀρχὴν δοῦναι τοῖς ἐφεξῆς δόξαν παρασκευῆς τοὺς ἀκούοντας. [b] ἔπειτα μὲν τὴν φύσιν νομίσαν ἀπέστρεψε τάξιν. δεῖ γὰρ φῆσαι, ὅτι αὐτὸς δεῖ πονεῖν, (τοῦτο γάρ ὅδε ὁ παρακελεύεται) ἐμοῦ δὲ ὑποδίδωσι τὴν αἰτίαν δι' ἣν πονεῖν δεῖ, ὑπὲρ ξυρᾶ ἀκμῆς, φήσας, ἔχεται ἡμῖν τὰ πρόγματα· ὡς μὴ δοκεῖν ἐπεμένα λέγειν, ἀλλ' ἠναγκασμένα. ἔτι [c] ἢ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης καὶ τὰ φύσει πάντως ἰωμένα, καὶ ἀδιανόητα, ὅμως ταῖς ὑπερβάσεσιν ἀπ' ἀλλήλων ἄγειν δεινότατος.

d *Naturæ & artis conjunctionem quâvis occasione inculcat, ὅτι καὶ ἡ Ἀράχνα τέχνη ἔστρεξε φύσιν καὶ φύσις τέχνην:*

* *ἐν τῇ ἑρατοῖ.*

c *Νῦν ἐν κινδύνῳ ὄζει τὰ καθ' ἡμᾶς. Sic apud Soph. ἐν Antig. Tiresias Vates loquitur, φρονεῖ βαζὼς αὖ νῦν ὅδε ξυρᾶς τύχης, i. sapias scito te versari in fortunæ novacula, i. in summo discrimine.*

a *Sic loquitur Nestor apud Hom. Il. κ'. Νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ὑπὲρ ξυρῆς ἴσταται ἀκμῆς θεσπεσίοιο μάχης, ἠὲ ζωοὶ καὶ ἔπειτα γενώμεθα, ἢ ἅμα πάντες ὀλώμεθα.*

b *Hermog. pag. 419. in Hyperbatis.*

mus est. At in istis *Demosthenes* parcior & prudentior *Thucydide*, qui in hoc genere etiam ad satietatem usque omnium creberrimus est, tum vehementiam magnâ ex parte, tum certè ex tempore dicendi facultatem *ab ejusmodi* trajectionibus esse consignificans. Ad hæc etiam in periculum commune longorum hyperbatorum eos qui audiunt dum rapit (sæpè enim sententiam quam dicere cœperat suspendens, ac interea veluti alieni & abhorrentis ordinis gratia, alia aliis per medium, etiam extrinsecùs aliunde attexens, conjecto in metum ipso auditore, non aliter quàm si in summo versaretur discrimine tota Oratio, adeóque ab anxietate & æstu quodam animi simul cum Oratore periclitari coacto,) mox præter expectationem longo post tempore quod antea quærebatur, opportunè adjiciens, hoc ipso auso & facto periculoso & lubrico in verbis sententiisque ita transponendis multò magis afficit percellítque. In tanta autem exemplorum copia iis supersedendum puto.

Sect. 20.

Quod porrò ad Polyptôta quæ dicuntur, attinet, Congeries, Commutationes, & Gradationes, planè *ista omnia* ad contentionem & vehementiam comparata, ut tutè scis, ad ornatum omnémque sublimitatem & affectus conferunt. Quid verò Casuum, Temporum

ἢ ἡ Δημοσθένης οὐχ ἕτως μὴν αὐθάδης, d Demosthenes prudenter & aptè utitur hyperbatis.
ἀπὸ τῶν, παίτων δ' ἐν τῷ ἡνίκ' τότῳ κα-
παφέρεται Θ, καὶ πολὺ τὸ ἀγωνιστικὸν, ἐκ τῆς
ὑπερβιβάζειν, καὶ ἔπ νὴ Δία τὸ ἐξ ὑπογύε
λέγειν, ζυνεμφαίνων· καὶ ὡς τότοις εἰς τὸν
κίνδυνον τῆς μαχρῶν ὑπερβατῆς τοὺς ἀκέοντας
ζυνεπαναβιβάζει Θ. πολλάκις γὰρ τὸν νοῦν, e Quid efficiat τὸ ὑπερβατὸν apud auditores, μακρῷ ὑπερβατῷ describit.
ὃν ὥρμησεν εἰπεῖν, ἀνακρεμάσας, καὶ με-
τάξυ, ὡς εἰς ἀλλότυλον καὶ ἀπροικίαν τάξιν,
ἀλλ' ἐπ' ἄλλοις δὲ μέσε, καὶ ἔξωθέν ποθεν
ἐπισκηλῶν, εἰς φόβον ἐμβαλὼν τὸν ἀκροα-
τὴν, ὡς ἐπὶ παντελεῖ τῇ λύγῳ διαπτώσει, καὶ
ζυναποκινδυνεύσειν ὑπ' ἀγωνίας τῆς λέξεως
ζυναναγκάσας, εἶτα ὑπερβάλλοντος διὰ μακρᾶ
τὸ πάλαι ζητέμενον ἐυκαίρως ἐπὶ τέλει πε
ρισταθὲς, αὖτῳ τῇ χρῆται τὰς ὑπερβάσεις παρ-
βάλλῳ, καὶ ἀκροσφαλεῖ πολὺ μᾶλλον ἐκ-
πλήξει. φανερὸν δὲ τῆς παραδειγμάτων ἕτω
δὲ τὸ πλῆθΘ.

κ.

Πολύπτωτα.

ΤΑ' γε μὴν πολύπτωτα λεγόμενα, ἀ-
θεσμοὶ, καὶ ἀντιμεταβολαὶ, καὶ κλίμα-
κες, πάν ἀγωνιστικὰ, ὡς οἶδα, κόσμε ἔ, καὶ παντὸς
ὕψες, καὶ πάθες ζυνεργά. τί γὰρ ἐὰν τῶν πτώσεων,

porum, Personarum, Numerorum, Generum mutationes? quomodo tandem elocutionem ipsam variant excitántque? Aio igitur quoad numerorum mutationes, non tantùm ornatum addere illa quæ formâ & terminatione singularia, potestate, si attentè consideres, pluralia deprehenduntur, *statim, inquit, populus infinitus ad littora properans divisi clamaverunt: at illa* observatione potiùs digna, quia reperiuntur quandoque pluralia grandiora, ipsâque adeò numerimultitudine, elatæ ac inflatæ Orationis ambitionem præ se ferentia. Talia sunt *Oedipi* apud *Sophoclem, ô Nuptiæ, Nuptiæ! genuistis nos, & postquam genuistis, rursum remittitis idem semen: atque exhibuistis Patres, Fratres, Liberos, Sanguinem cognatum, Sponsas, Uxores, Matresq́, & quæ turpissima inter homines censentur.* Hæc enim omnia unum nomen sunt, *Oedipus*: ex altera verò parte, *Iocasta*. Verumtamen fusùs in pluralia numerus simul etiam infortunia multiplicavit & auxit: cujus generis amplificationum sunt & illa, *prodierunt Hectoresq́ & Sarpedones.* Nec non *Platonis* illud quod etiam de *Athenientibus* verba facientes usurpavimus, *Neque enim Pelopes, Neque Cadmi, neque Ægypti, Danaïve, Neque alii Naturâ Barbari unà nobiscum habitant: Sed ipsi Græci duntaxat nullâ prorsus infecti Barbarorum confusione* has terras *incolimus*, & quæ sequuntur. Naturâ enim

ρίων, σεσωπων, ἀεθμῷ, ἡμῶν ἐναλλάξεις;
ῶς, πότε καταποικίλλωσι, καὶ ἐπιχείρουσι τὰ
λωδικά; [a] φημὶ δὴ τῷ καὶ τὰς ἀεθμὰς
μένα ταῦτα κοσμεῖν, ὁπόσα τοῖς τύποις ἐνι-
ὄντα, τῇ δυνάμει καὶ τῷ ἀναθεωρήσιν
πληθωτικὰ διείσκυται, αὐτίκα [a] (φησὶ)
ὰς ἀπείρων θυμῶν ἐπ' ἠϊόνεσι δϊεταίμυοι
μάθησαν. [b] ἀλλ' ἐκεῖνα μᾶλλον παραπρήσεως
ξία, ὅτι ἐὰν ὅταν περαιτέρω τὰ πληθωτικὰ
μεγαλοφημονέστερα, καὶ αὐτῷ ἀξιοκομπώτατα τῷ
γλῳ τῷ ἀεθμῷ. τοιαῦτα φησὶ τῆς Σοφο-
λέους τὰ ὑπὸ [c] Οἰδίπου. * -- ὦ γάμοι γάμοι,
Εφύσατ' ἡμᾶς, καὶ φυτεύσαντες, πάλιν
[b] Ἀνεῖτε ταυτὸν σπέρμα, καὶ πεδείξατε
Πατέρας, ἀδελφοὺς, παῖδας, αἷμ' ἐμφύλιον,
Νύμφας, γυναῖκας, μητέρας [c], καὶ ὅσα
Αἴσχι' ἐν ἀνθρώποισιν ἔργα γίνεται.
ταῦτα γὰρ ταῦτα ἐν ὀνομά ὄζιν, Οἰδίπους * ὑπὸ
τῆς Σατύρου Ιοκάστης. ἀλλ' ὅμως καθεὶς εἰς τὰ
πληθωτικὰ ὁ ἀεθμὸς, ξυνεπλήθυνε καὶ τὰς
ἀρχάς, καὶ ἀς ἐκεῖνα, πεπλεόνασεν,
Ἐξῆλθον Ἑκτορίδες [d], καὶ Σαρπηδόνες.
καὶ τὸ Πλατωνικὸν, ὃ καὶ ἑτέρωθι ἐφρασθεί μεθα
ὑπὸ τῶν Αἰθιόπων. * ὁ γὰρ Πέλοπες, ἐξ ἧς Κάδμοι,
ἐξ Αἰγυπτοί [d], καὶ Δαναοὶ, ἐξ' ἄλλοι πολλοὶ φύ-
σει βάρβαροι ξυνοικοῦσιν ἡμῖν, ἀλλ' αὐτοὶ ἕλλη-
νες, ὁ μιξοβάρβαροι οἰκοῦμεν, καὶ τὰ ἔξης. φύσει

Πληθωτικά.

a *Thucyd. locus est.*

* ἐν τῷ Οἰδίπ. τυράννῳ.

b Ἀνεθῆκατε ἔγνετε, ὦ μῆτερ ἡ γυνήσασά με καὶ πάλιν ἑαυτῇ εἰς πατρὸς ἐμοὶ δ' ὔσα.

c Διότι ἐκ μητρὸς ἐπαιδοποίησα, καὶ δὶς πι, ὃς ἔπεσεν ἐκ τῆς αὐτῆς μητρὸς ἐγγυνήσατο.

* ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ.

enim res ita congeſtis acervatim nominibus percipiuntur grandiores: Nec tamen *hoc* ipſum in aliis factitandum, niſi in quibus ſubjecta Materia, amplificationis, aut multitudinis, & copiæ, aut exceſſûs, aut affectuum, capax eſt. ſeorsìm nempe iſtorum unius aut plurium ſimul. Siquidem ubique adhibere & appendere tintinnabula aut crepitacula ejuſmodi nimis Sophiſticum.

Sect. 21.

QUin etiam quæ contrà ex pluribus contrahuntur in ſingularia, interdum videntur ſummè ſublimia, *Deinde Peloponneſus univerſa in factiones erat diviſa*, inquit *Demoſthenes*. Etiam illud *Phrynicho* fabulam agenti *Mileti* excidium, *nempe* in lachrymas prorumpunt Spectatores. Etenim eorum quæ diviſa ſunt numerum ad unita revocare & contrahere, corpulentius *quiddam exiſtit*: Cauſam verò ornatus in utriſque eandem *eſſe* cenſeo. Ubi enim occurrunt verba ſingularia, ſi præter expectationem feceris pluralia, affecti & perturbati animi indicium erit: Si contrà pluralia fuerint, & in unum quiddam benè ſonorum quæ plura erant collegeris & contraxeris, ob rerum ipſarum in contrarium transformationem præter opinionem, *commoti quoque animi ſignum eſſe judico.*

Sect.

ἐξαίρετα τὰ πράγματα κομπώδεσερα ἀπαλλὸν ἔπος τῶν ὀνομάτων ὑπουνπτεμένων. μήτε δεῖ ποιεῖν αὐτὸ ἐπ' ἄλλων, εἰ μὴ ὧν δέχεται τὰ [a] ὑποκείμενα αὔξησιν, ἢ ἀπαλὸν, ἢ ὑφελοῦ, ἢ πάθος, ἔν τι τέτων, τὰ πλείονα. ἐπεὶ τοι τὸ παντελὲς [b] κώδωνας ἐξῆφθαι, λίαν σοφιστικόν.

a lego ὑποκειμένα.

b Κατὰ τρόπον μεταφορᾶς τεῖτον παρ' ἑρμογένει ἐν τῇ συμπ. Sunt autem Κώδωνες quos vulgò sonalios vocamus, ex equorum phaleris propendentes plerumque tinnabula. Propriè Κώδων τὸ τῆ Σάλπιγγος πλατὺ, à cujus similitudine tintinnabula Κώδωνες dicuntur Græcis.

κα.

Ἀλλὰ μὴν [1] καὶ τἐναντίον, τὰ ὀνόματα τῶν πλειόντων εἰς τὰ ἑνικὰ ὑπουναγόμενα, ἐνίοτε ὑφιλοφανέςατα. [2] * ἔφεσε δ' ἡ [c] Πεπόνησος ἅπασα διειρήκει, φησί. καὶ δὴ [d] ἐφυνίκων δρᾶμα Μιλήτε ἄλωσιν [1] διδάξαντι, εἰς δάκρυα ὑπεσον οἱ θεώμενοι. [2] τὸ γὰρ ὀνόματα τῶν διηρημένων εἰς τὰ ἰωμμένα ὑπουρέλαι τὸν ἀεθμὸν, σωματειδέςερον. αἴτιον δ' ἐπ' ἀμφοῖν τὸ κοσμεῖ ταῦτον οἶμαι. ὅπερ [f] γὰρ ἑνικὰ ὑπάρχει τὰ ὀνόματα, τὸ πολλὰ ποιεῖν αὐτὰ, δοκεῖ δόξαν, ὡς πάθος ὅπερ [f] πλειντικὰ, τὸ εἰς ἓν τι ἑυηχον συγκορυφοῦν τὰ πλείονα, διὰ [f] εἰς τἐναντίον μεταμόρφωσιν τῶν σχημάτων, ὀφελόγω.

* ἐν τῷ περὶ στεφ.

c Exemplum aliud ode 18. lib. 3. carm. Ludit herboso pecus omne campo. quum novæ redeunt Decembres Festus, in pratis vacat otioso cum bove pagus.

d Quod Græci dicunt δρᾶμα διδάξαι, Cic. agere & docere fabulam vertit. De utroque Phrynicho, Tragico, & Comico. vide Suidam. Unde porrò pendeat Dativus iste ex contextu non constat. Haud dubiè quia locus citatus ἀτελὴς aliunde pendet, quod hic in contextu non expressum: simile quid habes in sequenti pag. in illo Herod. loco.

xc.

Sect. 22.

Quoad temporum verò immutationem cùm præterita tanquam præsentia, ne aliter quàm si jam fierent, induxeris; orationem ipsam non ampliùs effeceris narrationem, sed rem ipsam, quasi coràm gereretur, repræsentabis. *exempli gratiâ, Et cùm quidam cecidisset subter equum Cyri*, inquit *Xenophon*, *& conculcaretur, gladio ventrem equi ferit.* Equus autem, saucius *quum nutaret, Cyrum excutit: hic cadit.* Talis in plurimis *Thucydides.*

Sect. 23.

Peræquè etiam efficax personarum commutatio, quæ facit sæpè ut auditor versari se putet in mediis periculis: *cujusmodi est Homericum illud, Dixeris indefessos & indomitos inter se occurrere bello, tanto studio & contentione pugnabant:* Et *Aratus, Hoc cave te Ponto studeas committere mense.* Sic alibi etiam *Herodotus, ab Elephantina*, inquit, *urbe sursùm contendenti* locus occurrit acclivis, &c. *postea pervenies planum in locum: Peragratâ autem regione alterum rursus navigium ingressus duodecim diebus navibus. Postmodum venies in urbem magnam cui nomen Meroë.* Vidésne, amice, ut assumptam animam tuam per illa deducat loca, auditum in aspectum convertens? Hæc autem hujus generis omnia, ipsis applicata rebus, ad ea quæ aguntur, adducunt sistúntque auditor-

Hunc versum ita vertit Cic.

κβ.

Ὅταν γε μὴν τὰ παρελπιδόντα τοῖς ῥέουσι εἰσάγῃς ὡς μυθίμαια, καὶ παρόντα, ἔλαττον ἔτι τὸν λόγον, ἀλλ' ἀναγώνιον θήσεις πίστιν. πεπωκὼς δέ τις, * φησὶν ὁ Ξενοφῶν, τῷ Κύρῳ ἔφηβος, καὶ πατάξας πύξει εἰς τὸν μασχάλην τὴν μαχαίρᾳ τὸν ἵππον αὐτοῦ. ὁ δὲ σφαδάζων ἀποσείεται τὸν Κῦρον. ὁ δέ, πίπτει. τοῦτον τοῖς πλείοσιν ὁ Θουκυδίδης.

* ἐν τῷ ζ'. τῆς παιδείας.

κγ.

Ἐναγώνιον δ' ὁμοίως καὶ ἡ τῶν προσώπων ἀντιμετάθεσις, καὶ πολλάκις ἐν μέσοις τοῖς κινδύνοις ποιοῦσα, † ἀκεραίαν δοκεῖν σῴζειν.

Προσώπων ἀντιμετάθεσις.

* Φαίης κἀμὲ μάχης καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν
Ἀντιθὺ ἐν πολέμῳ· ὡς ἐσυμβόρως ἐμάχοντο.
καὶ ὁ Ἄρης,
Μὴ κείνω ἐνὶ μυρὶ φερεκλύζοιο θαλάσσης.
καὶ ὁ Ἡρόδοτος, * Ἀπὸ δὲ ἐλεφαντίνης πόλεως ἄνω ἰόντι, † καὶ ἔπειτα ἀπίξεαι ἐς πλοῖον λαῶν. ἐξελθὼν δὲ τοῦτο τὸ χωρίον, αὖθις εἰς ἕτερον πλοῖον ἐμβὰς, δυώδεκα ἡμέρας πλεύσας ἀνω καὶ ἔπειτα ἵξεαι ἐς πόλιν μεγάλην, ἡ ὄνομα Μερόη. ὁρᾷς, ὦ ἑταῖρε, ὡς θαλαττῶν συνιὼν λέγω, διὰ τῆς τόπων ἄγει, τὴν ἀκοὴν ὤφελον τοιῶνδε πάντα καὶ τὰ τοιαῦτα πρὸς αὐτὰ ἀπηρεισθῆναι, τὰ θεάματα, ἐπ' αὐτῆς ἵστησι τὸν ἀκρο-

* ἐν τῇ Εὐτέρπῃ.

† Supple ἄναντες ὅτι χωρίον, &c. multa de industria omissa a Rhetore, quæ si videbitur, supplebis ad illa usque verba καὶ ἔπειτα, &c.

auditorem: Et quum veluti non omnes, sed tanquam unum aliquem alloqueris, *exempli gratiâ, Tydidem autem non agnosceres nisi interesset*, & commotiorem protinùs, & attentiorem & curâ plenum reddes ad teipsum *directis* compellationibus excitatus.

Sect. 24.

Præterea, fit interdum ut Auctor ipse *aliquid* de aliquo narrans repentè prælapsus illius subeat locum. Et hæc quidem species *Personarum commutationis* nihil est aliud quàm Affectuum impressio quædam & impetus; *ut, Hector autem Trojanis imperabat longè clamans, in Naves ut ruerent, omitterent autem spolia cruenta. Quem verò ego procul à navibus alibi animadvertero hîc ei mortem inferam.* Nimirùm narrationem utpote convenientem, sibi vendicavit: brevem verò & præcipitem comminationem, concitato Ducis animo, repentino quodam impetu sine ulla alia prænonitione attribuit: frigeret enim Oratio si interjecisset, *putà, hæc aut ejusdem sententiæ alia verba.* Talia quædam dixit *Hector*, Nunc autem repentè prævertit transeuntem ipsa Orationis transitio. Quocirca, usus hujus figuræ est tum maximè quum urget Temporis opportunitas, nec patitur scribentem diutiùs immorari, sed statim cogit ex personis ad personas transire, ut apud *Hecataum*, *Præco autem hæc gravia esse ratus, confestim Heraclidarum filios*

ἐμβατίων τὴν ἐνεργημάτων. καὶ ὅταν ὡς ὁ ποιητὴς
ἅπαντας, ἀλλ' ὡς περὶ μόνον τινὰ λαλῇ,

* Τυδείδῃ δ' ἐπ' ἀμφὶ φρεσὶν θῆκε Ἀθήνη. Ιλ. ε.

ἀκριβέστερόν τε αὐτὸν ἅμα, καὶ θερμοτικώτερον, καὶ ἀγῶνος ἐμπλέων ἀποτελέσεις, ταῖς εἰς ἑαυτὸν θεοσφωνήσεσιν ἐξεγειρόμενον.

κδ'.

ΕΤι [a] μὴν ἔοικε τοῦτο δεῖ τὸ ποιητικὸν δημιούργημα ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρενθεῖναι εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀνυποδίστατον. καὶ ἵνα τὸ ταύτην εἶδος [b] ἐμβολή τις πάθους,

* Ἕκτορ ἢ Τρώεσσιν ἀκήλετο [c] μαχέσασθαι αὐτῶς, Ιλ. ζ.
Νηυσὶν ὑπαντιάσειεν, ἐᾶν δ' ἕναρα βροτόεντα,
Οὐ δ' ἂν ἐγὼν ἀπαΐδης νεῶν ἐτέρωθι νοήσω,

Αὐτῇ οἱ θάνατον ὑπόσσεται.

καὶ μὴν ἢ μὴ δύνησαι, ἅτε φρένας, ὁ ποιητὴς πρὸς ἑαυτὸν ἔφη· τοῦτο δ' ὑπότομον ἀπειλὴ τοῦ συμβῆναι ἢ ἡμιόνου ἐξαπίνης, [a] ὃ δὴν προσδιάσας, ἀπεθάνετο. ἐφύλαττε γὰρ εἰ παρενθείη, ἔλεγε ἢ τοῦτό τινα, καὶ τοῦτο ὁ Ἕκτωρ. νοῦν δ' ἔφθακεν ἄφνω τὸν μεταβαίνοντα, ἢ τὸ λόγου μεταβασις· διὸ καὶ ἡ περίχρησις τοῦ ῥήματος τότε ἦν ἴκα ὀξὺς ὁ καιρὸς ὤν, διαμένειν τοῦ γεγραφότι μὲν διδῶ, ἀλλ' οὐδὲν ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν ὀνόματος εἰς πρόσωπα. ὡς καὶ τὰ τοῦ Ἑκαταίου, Κῆρυξ ἢ ταῦτα δεινὰ ποιήσας, αὐτίκα ἀκήλατο τοὺ Ἡρακλειδῶν

a ὃ περιέχων τὸ πάθος dixit Herm. in idea veritatis.

filios discedere jubet, Neq; vos ut non amplius superstes tueri possum: atq; ipsi periistis, me quoq; ejicientes ad alium quendam populum cogetis *transire*. At enim *Demosthenes* alio quodam modo in Aristogitone hanc personarum varietatem promptamque mutationem affectibus plenam repræsentavit, *Neq; quisquam vestrûm* (inquit) *iram & indignationem præ se ferens reperietur, quòd nefarius hic & impudens leges violet? Qui* (*ô sceleratissime omnium*) *clausâ tibi hâc effrænati oris audaciâ non cancellis, non foribus, quæ clàm fortasse aperiri queant:* In imperfectâ sententiâ mutatis *personis*, & fermè uno vocabulo præ ira in duas discerpto personas, *Qui* (*ô improbissime*; Oratione deinde, quâ *Aristogitonem* urgebat, revocata, ita ut è vestigio absistere videatur, nihilominùs affectibus multò magis flexit attraxítque *auditorem:* nec aliter quàm *Penelope, cujus hæc sunt verba, Præco, cur te præmiserunt proci* isti *superbi? An dicturum ancillis Ulyssis Divini ut ob opere cessent, ipsis autem convivium apparent? Nec ambientes, nec usquam aliò decedentes, ultimùm & postremùm nunc hîc cœnent: qui quidem congregati simul victum hîc absumitis multum, bona Telemachi prudentis. Nunquam ne à Patribus anteà audistis pueri cùm essetis qualis Ulysses erat?*

ξυμφύνες ἐκχωρεῖν. ὑμῶν γὰρ ἀνατός εἰμι ἀρήγειν ὡς μὴ ὤν, αὐτοὶ τ' ἀπώλεσθε, κἀμὲ ἐξώσατε εἰς ἄλλον τινὰ δῆμον ἀποίχεσθαι. ὁ μὲν γὰρ Διομήδεως καὶ ἄλλον τινὰ ἕψεται ἐπὶ τ' Αειτυγείτονα ἐμπαθὲς τὸ πολυπρόσωπον καὶ ἀγχίστροφον παρέσεσθαι. * καὶ ὑμεῖς ὑμῶν φείσεσθε (φησὶν) ὡς ἀρχηγὸν ἔχοντες; ᵇ εὑρεθήσεται ἐφ' οἷς οὐδὲ λυεῖς ἔσθ', καὶ ᶜ ἀνανδρίας βιάζεται; ὃς (ὦ μιαρώτατε ᵈ ἁπάντων) κεκλεισμένης (οἱ τῆς παρθενικῆς, ἢ κιγκλίσιν, ἢ δὲ θύραις, ἃ καὶ θέμενοι ἔξειεν ἄν τις· ἐν ἀτελεῖ πῷ νῷ ταχὺ διαλλάξαι, καὶ μονονοὺ μίαν λέξιν, διὰ τ' ὀμμάτων εἰς δύο διαπάσας πρόσωπα, ὃς, ὦ μιαρώτατε ἐπὶ τὸν θεὸς Αειτυγείτονα λόγον ἀποτρέψας, καὶ ἀπολιπεῖν δοκῶν, ὅμως διὰ τ' πάθος πολὺ πλέον ὑπέστρεψεν ἢ κ' ἄλλως ἡ Πηνελόπη,

** Κῆρυξ, πίπτε δέ σε πρόσθεν μνηστῆρες ἀγαυοί;
Ἦ εἰπεῖν ἀμῶσαι ὀμώσιον Ὀδυσῆϊ θείῳ
Ἔργων πεύσασθαι, ὁρίσαι δ' αὐτοῖς δαῖτα πενέσθαι;

ᵇ Μὴ κτησάμενοι, μηδ' ἄλλοθ' ὁμιλήσαντες
Γαστρὶ καὶ πόμασιν νῦν ἐνθάδε δειπνήσεσθε.
Οἱ θαμὰ ἀγειρόμενοι βίοτον κατακείρετε πολλόν,
Κῆπον Τηλεμάχοιο διαφθερέοντ' ἐνθάδε τε παῖς ὧν
Τωτέρων οὐ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ὀόντες,
Οἷόν Ὀδυσσεὺς ἔσκε.

* ἐν τῷ χῖ Αειτυγείτονα ὰ.
ᵇ In codice φανήσεται.
ᶜ ἀνανδρίας ἀνδρωθ' ὑτοσὶ βιάζεται τὰς νόμους.
ᵈ ἁπάντων τῶν ὄντων ἀνδρώπων.
a Doloris impatiens accedentem ad se præconem conspicata antevertit, & prior quærit & quæritur Penelope. Κῆρυξ &c.
* Οὐ δ'.
b Ἐνθαδέτε θ' ἀρχὴ τ' Πηνελόπης χῖ μνηστήρων.
c Καὶ) ἄλλο ῥῆμα (scilicet ἐν ἴσῳ ἀντιμετασχόσα προσώπου quam vocat Auctor) ἐν διαδέτε λόγῳ χῖ ἀρχὴ τοῦ δ' ῥήματος θ'. φησὶ διαλλάζουσα.

Sect. 25.

Quòd periphrasis grandem etiam efficiat sermonem, nullus est, opinor qui dubitet. Ut enim in Musicâ ex discordibus (quæ vocantur) vocibus, qui præcipuus & primarius est sonus suavior efficitur: Ad eundem sæpè modum Periphrasis cum propria concordat loquutione, & ad ornatum ut plurimùm consonat: & maximè si nihil ventosum & insulsum, sed suaviter temperata [omnia] habeat. hujus doctrinæ argumento & testimonio idoneo esto ipse *Plato*, initio funebris Orationis, *Rè quidem ipsâ, Iusta his apud nos exhibita sunt, quæ jam assequuti iter fatale peragunt, tam publicè à civitate quam privatim à suis magnifico sumptu dimissi.* Mortem igitur dixit fato *destinatam fatalem viam: & quod* justa persoluta assequuti sint publicis sumptibus, institutam quandam à patriâ pompam [interpretatur.] An istis mediocriter tumidam grandémque fecit sententiam? Aut nudam simplicémque dictionem modulatus est tanquam concentum quendam circumfusâ per periphrasim [ejusmodi] suavi melodiâ? & *Xenophon, laborem ad jucundè vivendum ducem existimate. Quæ autem res est omnium pulcherrima, maximéque bellatoribus conveniens, eam animis vestris acquisivistis, quòd laude magis quàm aliis rebus omnibus delectamini.* Pro velitis exer-

κε.

Περὶ περιφράσεως.

ΚΑὶ μήτοι καὶ ἡ [a] περίφρασις, ὡς ὑψηλοπρεπὲς ὄδεις ἄν, οἶμαι, διϊσχυρίσαιτο. ὡς δὲ ἐν μουσικῇ διὰ τῆς συμφώνων καλλιφώνων ὁ μέσος φθόγγος ἡδίων ἀποτελεῖται, [d] οὕτως ἡ περίφρασις πολλάκις συμφθέγγεται τῇ χειρολογίᾳ, καὶ εἰς κόσμον ἐπὶ πολὺ ξυνηχεῖ. καὶ μάλιστα ἂν μὴ ἔχῃ φυσῶδές τι καὶ ἄμουσον, ἀλλ' ἡδέως κατεγκώμιον. ἱκανὸς δὲ τοῦτο τεκμηριῶσαι καὶ Πλάτων καὶ τὴν εἰσβολὴν [e] ὀπταφίν. Ἔργῳ μὲν ἡμῖν οἷδ' ἔχουσι τὰ ἑξηκοντούτια αὐτοῖς, ὧν τυχόντες πορεύονται τὴν ὑμετέραν πορείαν, φοπομπεύοντες κοινῇ μὲν ὑπὸ τῆς πόλεως, ἰδίᾳ δὲ ἕκαστος ὑπὸ τῆς [c] περιόντων. ἐκεῖνο τὸν θάνατον εἶπεν [a] εὐδαίμονα πορείαν, τὸ δὲ τετυχηκέναι τῆς νομιζομένων, φοπομπὴν πάνα δημοσίαν ὑπὸ τῆς πόλεως. ἆρα δὲ τούτοις μετρίως ὠγκωσε τὴν φράσιν, ἢ φιλῶ λαβὼν ἢ λέξιν ἐμελοποίησε καθάπερ ἀρμονίαν τινὰ ἢ ἐκ τῆς περιφράσεως ἐκκαλυφθῇ διμέλειαν; καὶ Ξενοφῶν, * πόνον δὲ ζῆν ἡδέως ἡγεμόνα νομίζετε. κάλλιστον δὲ κτημάτων καὶ πολεμικώτατον κτῆμα εἰς τὰς ψυχὰς ξυγκεκόμισθε. ἐπανεύφροι γὰρ μᾶλλον ἢ τοῖς ἄλλοις ἅπασι χαίρετε, ἀνὴρ τῷ πονεῖν

d *Grandis periphraseos exemplum vide apud Horatium ode. 17. lib. 3. carm. Auctore ab illo originem, &c. Hic porrò est ὑπόδοσις, cujus sententia, Sic periphrasis ex diversa sonantibus exprimit concentum. id est sensum tῆς χειρολογίας, non sine maxima voluptate.*

e *In textu apud Platon.* ὑπὸ τῆς οἰκείων.

a *Mortis periphrasis.*

* ἐν τῷ δ. τῆς παιδείας.

exerceri labore, *laborem ducem ad jucundè vivendum ducite*, quum dixit, & alia itidem dilatavit, magnum quendam ſenſum laudationi inſuper adjecit & deſignavit. Inimitabile etiam illud *Herodoti, Scytharum autem illis qui templum ſpoliâſſent Dea* [*Venus*] immiſit fœmineum morbum.

SECT. 26.

QUanquam in Periphraſi opportunitatis major habenda ratio quàm in cæteris, niſi [forte] ſine modo & ineptè ab aliquo uſurpetur. Continuò enim remiſſum quid & languens accidit, Orationis vanitatem & obœſitatem redolens: unde & ipſum *Platonem* (qui gravis ſemper in hoc ornamento, quamvis nonnullis intempeſtivè [uti eo] videatur) in legibus dicentem, *Nec argenteas opes nec aureas in civitate ſedem habentes, habitare permittendum eſſe*, irrident & ſubſannant: & ſi pecorum, inquiunt [iſti,] greges boûmque armenta poſſidere prohibuiſſet, perſpicuum eſt dicturum fuiſſe *in pecoribus & armentis poſitas divitias*. Verùm enimverò hæc pro uſu figurarum quæ ad ſublimitatem comparatæ ſunt, Chariſſime *Terentiane*, diſſeruiſſe ſufficiat. Quod hæc omnia Orationem concitatiorem & commotiorem reddant: Affectus autem granditati tantum participat, quantum ipſa granditas ſive ſublimitas voluptatis & ſuavitatis.

SECT.

ζήλεπε, πόνον ἡγεμόνα τῆ ζωῆ ἡδέως ποιεῖσθε ἁπάντων, καὶ τ' ἄλλ' ὁμοίως ἐπικτείνας, μεγάλων πᾶ ἔννοιαν τῷ ἐπαίνῳ περσεθειώσατο. καὶ ὁ ἀμίμητον ἐκεῖνο τῆ Ἡροδότῳ, [b] ἧς ἡ σκυθίων τοῖς συλήσασι τὸ ἱερὸν, ἐνέβαλεν ἡ θεὸς ἀήθειαν νόσον.

b ἐν λεπτοῖς.

κη.

Ἐπίκμεσον [x] μάλιστα τὸ περῶγμα ἡ πεῖφερέσις ἧς ἄλλων πλέον, εἰ μὴ [c] ἀσυμμέτρως πὶ λαμβάνοιτο. εὐθὺς γὰ ἀλαζονείας περσπίπτει, κακολογίας τε ἄξον, καὶ παχύτητος. ὅθεν καὶ τὸν Πλάτωνα (δεινὸς γὰ ἀεὶ περὶ ῥῆμα, εἰ καί ποιν ἀκαίρως δοκεῖ) [d] ἐν τοῖς νόμοις λέγοντα, ὡς ὅτε ἀργυρῶν δεῖ πλῆτον, ὅτε χρυσῶν ἐν πόλει ἱδρυμένον ἐᾷν οἰκεῖν, [e] διαχλευάζουσιν, καὶ σκώπτουσι, φασιν, ἐκώλυε κεκτῆσθαι, ἧλον ἅπι περβάτειον αὖ, καὶ βόειον πλῆτον ἔλεγεν. [f] ἀλλὰ γὰρ ἄλλος ὑπὲρ τῆς εἰς τὰ ὑφηλὰ ἧς ῥημάτων χρήσεως ἐκ παρενθήκης τοσαῦτα περιλολόγηται, Τερεντιανὲ φίλτατε. πάντα γὰρ παῦτα παθητικωτέρως, καὶ συγκεκινημένως ἀποτελεῖ τὰς λόγους· πάθος δ' ὕψει μετέχει τοσῦτον, ὅσον ὕψος ἡδονῆς.

c περιφέρεσις, id est qui luxuriat circumlocutionibus, effertúrque, ut inquit Cicero, immoderatione verborum is ἀμετροεπὴς Homero dicitur.

d Νομ. ε.

Sect. 27.

QUum porrò orationis tum ſententia, tum dictio, alterutro pandatur plerumque nobis: age jam de eâ parte quam phraſis conſtituit, ſi quæ præterea ſunt reliqua, inſuper expendamus. Quod autem propriorum grandiúmque verborum delectus mirè afficiat & permulceat auditores, ipsísque Oratoribus, & in genere ſcriptoribus omnibus, ſummum dicendi genus ſectantibus, magnitudinem ſimul, pulchritudinem, perſpicuitatem, pondus, vim, robur, & alia præter ea ſi quæ ſunt, conciliet, idémque faciat ut verbis tanquam pulcherrimis quibuſdam ornamentis effloreſcant, ac veluti animam quandam vocalem rebus indat, ſuperfluum apud artis peritos fuerit pluribus demonſtrare. Utique enim propria mentis lux, præclara vocabula: quorũ tamen majeſtas non ubique utilis. Minutiſſima enim quæq; magnis & gravibus verbis exprimere, perinde eſt ac ſi quis Tragicam magnámque perſonam puero alicui vel infanti attribuerit.

* * *

Fœcundum ac prægnans illud Anacreontis, Threïſſa non mihi ùltrà curæ. Sic & illud Theopompi laudabile propter analogiam & quod optimè reſpondeat: mihi enim ſignificantiſſima habere videtur, quod *Cecilius* neſcio quo modo accuſat damnátque, *Philippus* (inquit)

rerum

κζ.

Ἐπειδὴ [a] μέντοι ἡ τῶν λόγων νόησις, ἡ [b] φρόνησις, τὰ πλεῖστα δι' ἑκατέρου δέδηγκται, ἴσως δὴ καὶ τὸ φρονεῖσθαι μέρος, εἴ τινα λοιπὰ ἔστι, περιπεπτασώμεθα. ὅτι [c] μὲν τοίνυν ἡ τῶν ἀκουόντων ψυχὴ μεγαλοφρεπῶν ὀνομάτων [c] ὀλογὴ θαυμασῶς ἄγει, καὶ [d] κατακηλεῖ τὸς ἀκούοντας, καὶ ὡς πᾶσι τοῖς ῥήτορσι, καὶ ξυγγεγραφόσι κατ' ἄκρον ὀπτῆδόμα, μέγεθος ἅμα, κάλλος, περίνοια, ἢ βάρος, ἰσχύν, κρότος, ἔτι δὲ τὰ ἄλλα, ἂν ὦσί τινα, τοῖς λόγοις, ὥσπερ ἀγάλμασι καλόσις, δι' αὐτῶν ἐπιπόθητα παρασκευάζουσα, καὶ εἰσνεῖ ψυχῇ τινα τοῖς φαίνεσθαι φαντικὴν ἐπίδοσιν, μὴ καὶ [e] φέρεσθον ἢ πρὸς εἰδότας δηξίνειαν: [f] φῶς γὰρ τῷ ὄντι ἴδιον τῶν καλῶν ὀνόματα. ὁ [g] μέντοι γε ὄγκος αὐτῶν ἐ πάντη χρειώδης· ἐπεὶ τοῖς μικροῖς φρονήμασιν ἐπιπόνειαι μεγάλα καὶ σεμνὰ ὀνόματα, τοιοῦτον ἂν φαίνοιτο, ὡς εἴ τις παγκάκιον πρόσωπον μέγα περιθείη νηπίῳ. πλὴν ὁ μὲν ποιήσει καὶ

* * *

ἀφελικώτατον, καὶ γόνιμον. [g] τὸ δ' Ἀναχρέοντος, ἐκεῖνο Θρηϊκίης ἐπιστρέφομαι. ταῦτα καὶ [f] Θεόπομπος, ἐκεῖνο τὸ ἐπαινετὸν, ἀλλὰ τὸ ἀνάλογον, ἐμοὶ γε σωματικῶς ἔχειν δοκεῖ ὅταν ὁ Κεκίλιος ἐκ οἵων ὅπως, καὶ ἀμέμφετο. Δεινὸς ὢν, φησὶν, ὁ Φίλιππος μὴ καὶ γελοῖον ἦ. *Illud verò quod Ægyptii facilitant ridiculum.* [f] τῶν καλῶν ὀνομάτων ὄρος κατ' εἰκόνα. g *Post γόνιμον tollo distinctionem, & legoque τὸ δ' Ἀναχρέοντος, &c.*

περὶ ὀνομάτων ὀλογῆς.

a *Inter ea quæ mutuam sibi præstarē interpretationem & explicationem censentur.*

b *Græcum vocabulum retineamus ut receptissimis. quo genus loquendi significatur.*

c *Verborum delectus eloquentiæ origo. Cic. in Bruto.*

e Κυείως, *si quidem* ἡ κήλησις, ἡδονὴ δὲ ὧν κατακηλεῖται, *voluptas auditus animum deliniens, inquit Cic. Tusc. 4.*

e *Superfluum [fuerit] ut τὸ μὴ καὶ sit παρέλκον, ut & in illis apud Athenæum* τὸ ἦ κατ' Αἰγυπτίους

rerum neceſſitatem devorare callidus. Simplicitas interdum eſt ipſo ornatu multò evidentior & ſignificantior: quod vel inde ex ipſa communi vita agnoſcitur. Quod autem jam in uſum receptum conſuetúmque, illud quoque credibilius & perſuaſibilius. Igitur de eo qui turpia & ſordida, ut rebus ſuis conſulat impenſiùs, patienter ſuſtinet, & lubenti perfert animo, ſignificantiſſimè uſurpatum illud, *Rerum neceſſitatem devorare*. Sic ſe quodammodò habent illa *Herodoti: Cleomenes* (inquit) *furens carnes ſuas gladiolo in minutas partes concîdit, donec totum reſcindens perierit. Et Pythes eò uſque pugnando reſtitit in navi, donec totus velut in laniena concîſus*. Hæc enim prope adradunt idiotam & illiteratum hominem, quanquam, quoad ſignificatum, nihil rude & imperitum.

Sect. 28.

Quoad Tranſlationum etiam multitudinem, *Cecilius* videtur conſentire cum iis, qui præcipiunt duas aut ad ſummum tres in re unâ [exprimendâ] admittendas eſſe. At *Demoſthenes* nobis horum [eſto] regula. Pluribus metaphoris tum opportunus locus videlicet, quum affectus torrentis inſtar aguntur, eâſque tanquam neceſſarias ſimul rapiunt volvúntque ſecum magnâ copiâ. *Homines*, inquit, *nefarii, & adulatores, & furiæ, qui ſuam*

quoque

ἀναγκοφαγῆσαι πρᾶγματα. ἔστιν ἃ δ' ὁ ἰδιωτισμὸς ἐνίοτε τῷ κόσμῳ πεφεύγηκεν ὑπερβολὴν ἐμφανίσαι μᾶλλον. ἐπιγινώσκεται γὰρ αὐτόθεν ἐκ τοῦ κοινοῦ βίου. τὸ δὲ σύνηθες ἦν ποτέρου. ἐπὶ τοῦ αἰσχροῦ καὶ φυσικῶς πλημμόνως, καὶ μὴ ἀδόκως, ἕνεκα πλεονεξίας καρτερούντων, τὸ ἀτάκτως φαγεῖν τὰ πρᾶγματα, ἐναργίσαντα παρελπίσαι. ὃ δὲ πως ἔχει καὶ τὰ Ἡροδότεια. ὁ Κλεομβρότης, φησὶ, μανεὶς, τὰς ἐαυτοῦ σάρκας ξιφιδίῳ κατέτεμνε εἰς λεπτὰ, ὡς ὅλον καταχρησθῆναι ἑαυτὸν διαθρεῖρεν. καὶ, ὁ Πύθης ἕως τοῦδε ἐπὶ τῆς νεὼς ἐμάχετο, ἕως ἅπας κατεκρεουργήθη. ταῦτα γὰρ ἐγγὺς ἀφάσσει τὸν ἰδιώτου, ἀλλ' οὐκ ἰδιωτεύει τῷ σωματικῷ.

a Dicitur de eo qui se indigna ac turpia patienter lubentique animo perfert ut suis rebus consulat & satagat impensius.

b ἐν τῇ ἑαυτοῦ.

c ἐν τῇ πολυμιξίᾳ.

κη.

Περὶ δὲ [1] πλήθους καὶ μεταφορῶν, ὁ μὲν Καικίλιος ἔοικε συγκαταπεπτεῦσθαι τοῖς δύο, ἢ τὸ πλεῖστον χρεῖς ἐπὶ ταυτὸ νομοθετοῦσι ταύτεσθαι. ὁ γὰρ Δημοσθένης ὅρος καὶ ἦν τοιούτων. [d] ὁ τῆς χρείας δὲ κανὼν, ἔνθα τὰ πάθη χειμάρρου δίκην ἐλαύνεται, καὶ τὴν πολυπλήθειαν [e] αὐτῆς ὡς ἀναγκαίαν ἐνταῦθα ξυνεφέλκεται. [2] * ἄνδρωποι, φησὶ, μιαροὶ, καὶ ἀλάστορες, καὶ κόλακες, ἠκροατηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν

Περὶ πλήθους μεταφορῶν.

d Quando in eadem periodo pluribus metaphoris locus sit.

e αὐτῆς μεταφορῶν.

* ἐν τῷ περὶ στέφ.

quoq; patriam mutilarunt, quasi propinatâ libertate, olim Philippo, nunc Alexandro, ventre metientes etiam fœdissimis libidinibus fœlicitatem: libertatem autem, & nulli parere Domino, qui veteribus Græcis fines erant & regulæ bonorum, subverterunt. Hîc verborum tropicorum multitudine & copia palàm fit, & sese prodit in proditores Oratoris animus. Quocirca, *Aristoteles*, & *Theophrastus*, audaciorum translationum hæc aiunt esse lenimenta quædam, *ut sic dicam*, & *tanquam*, item, *Si in hunc modum loqui oporteat*, & *Si quid gravius & periculosius dicere fas*. Etenim *Excusatio*, inquiunt, *remedium est contra nimiam in Metaphoris audaciam*. Ego verò hæc quoque admitto & probo: ita tamen, ut translationum tum multitudinem, tum audaciam (quod dicebam) nec non ipsas tempestivè usurpatas figuras, affectus vehementiores & [dictionis] præstantiam statuamus remedia seu amuleta quædam granditatis propria, quòd hæc ipsa impetus vehementia, transversa auferant, provolvântque simâpte naturâ alia omnia, atque adeò quæ sunt audacia tanquam omninò necessaria exigant, nec auditorem immorari sinant in pluribus illis metaphoris examinandis & reprehendendis, quippe qui cum ipso Oratore communi furoris rapiatur affectu: quin etiam in Locorum tractationibus & descriptionibus non est aliud quippiam adeò significans uti

fre-

ἑαυτῷ ἕκαστα παρεῖδας, ἢ ἐλευθερίαν περιπποτες, περότερον φιλίππῳ, νυνὶ δ' Αλεξάνδρῳ· τῇ γαστρὶ μεξωῶντες, καὶ τοῖς αἰσχίστοις τὴν εὐδαιμονίαν· τὸν δ' ἐλευθερίαν, καὶ τὸ μηδένα ἔχειν δεσπότην αὐτῶν, ἃ τοῖς περτέροις ἕλλησιν ὅροι ἦν ἀγαθῶν ἦσαν, καὶ κανόνες, ἀνατεθραφότες. ἐντεῦθα τῆ πλήθει τῆ ξυπικῶν ὁ κατ' τῆ περῥητορ Θ δυμός. [a] [b] διόπερ ὁ μὲν Αριστοτέλης, καὶ ὁ Θεόφραστος μειλίγματά φασί τινα τῶν ἁμαρτάνων εἶναι τὰ τοιαῦτα μεταφορῶν, τὰ ὥσπερεὶ φάνες, καὶ οἱονεὶ, καὶ, εἰ χρὴ τοῦτον εἰπεῖν τὸν τρόπον, καὶ, εἰ δεῖ θρασυνθυμώτερον λέξαι. ἡ γὰρ ὑποπτωσις (φασὶν) ἰᾶται τὰ τολμηρά. [c] ἐγὼ δὲ καὶ ταῦτα μὲν ὑπερέχομαι, ὅμως δὲ πλῆθ Θ, καὶ τόλμαν μεταφορῶν (ὅπερ ἔφην) καθάπαξ τῶν ἁμαρτάτων τὰ δύνασθαι, καὶ τὰ σφοδρὰ πάθη, καὶ τὸ ἐνθουσιῶδες, ὑγιοῦς εἶναι φημὶ ἰδιά τινα ἀλεξιφάρμακα· ὅτι τῇ ῥοδίῳ τῆς φορᾶς ταῦτ' πέφυκεν ἅπαντα τ' ἄλλα θεραπεύειν, καὶ φρονεῖν, μᾶλλον δὲ καὶ ὡς ἀναγκαῖα παίτως εἰσφέρεσθαι τὰ φαβόλα, καὶ ἐκ τᾶ τὸν ἀκροατὴν χολάζειν δεῖ τὸν τᾶ πλήθους ἔλεγχον, [d] διὰ τὸ ξυνθετικῶν τῇ λέγοντι. [e] ἀλλὰ μὴν ἔν γε ταῖς τοπηρείαις, καὶ διαχαρακαῖς, ἐκ ἄλλό τι ὅπως κατασημαντικὸν, ὡς οἱ ξυνεχεῖς καὶ

* καὶ ὁπὶ περσδεῖ, ἢ ὅτι περσδέει.

a ἐπιφερόμενον ἔμπεσόντων ἤγνεν φανερὸς ἢ δηλ Θ πᾶσι γίνεται ὁ τῆ ῥήτορ Θ δυμός.

b Quo pacto ex sententia Aristotelis & Theophrasti μεταφοραὶ τραχεῖαι sint molliendae.

c Longini ἐπίνεισις.

d ξυνομοιοπαθεῖ γὰρ ὁ ἀκούων ἀεὶ τῷ παθητικῶς λέγοντι. ad Theodorum Rhet. 3.

ἐπαλ-

frequentes & continui tropi: quibus etiam apud *Xenophontẽ* humani tabernaculi anatome magnificè, ſed diviniùs multò apud *Platonem* depingitur. Hominis quidem caput vocat, *arcem: Iſthmum* verò, medium inter ædificandum cervicem collúmque, quo [caput] à pectore ſeparetur interjectum fuiſſe: Vertebraſq; tanquam cardines [in cervicis converſionem & flexum] ſuppoſitas & conſtitutas eſſe dicit: *Et voluptatem hominibus eſſe malorum eſcam: linguam ſaporum probatricem:* [*Cor*] *venarum originem, fontemq; ſanguinis, per omnia corporis membra impetu quodam manantis, in haſtatorum domicilio collocatum:* Meatuum diſcurſus *fauces* ſive *anguſtias* appellat: cordis trepidationi à terribilium metu, iræ, item concitationi quæ ab igne eſt, *remedium molientes* [*Dii*] (*aiunt*) *pulmonum cordi ſubſtantiam adhibuerunt mollem & exanguem: & canales fiſtulasq; intus habentem tanquam mollem ſaltum, ne quando nimia fervet ira in ipſo, ad obſequium noceat: & cupiditatum domicilium, gynæceum vocavit*; Iræ verò ipſius ſedem *Andrôna*: [quem locum in ædibus viris ad conveniendum ſolis deſtinatum vocant.] Ipſum Lienem *Inteſtinorum coquinam, unde purgamentis expletus excreſcit tumetq; ſanie. Poſteà, hæc omnia* (*inquit*) *carne deſuper operuerunt: Carnem verò ipſam adverſus calores & hyemis injurias propugnaculum & munimentum*

πολλοὶ ὄντες. [a] εἰ δὲ καὶ Ξενοφῶντι τῷ ἀνθρωπίνῃ ζήλῃ ἀνατομὴν ποιμπῶς, ἔτι μᾶλλον ἀναζωγραφεῖται θείως παρὰ τῷ Πλάτωνι. * πλὴν μὴ κατάλιπὼ αὐτὸ φυσιν ἀκέφαλον. ἔδωκεν δὲ μέσον διοικοδομῆσαι μεταξὺ τῆς ῥίγους τὸν αὐχένα, σφονδύλους τε αὐτοῦ παρενείρασι φησιν, οἷς περιφυγας. καὶ πλὴν μὲν τοῖς ἀνθρώποις ἕνεκα κακῶν δέλεαρ, γλώσσαν τε γλύσεως δοκίμιον. [c] ἄιμα δὲ τῆς φλεβῶν, καὶ πηγὴν τὴν περιεχομένην πάντα τὰ μέλη ποτιζῶν αἵματος εἰς πλὴν δορυφορικὴν οἴκησιν κατατεταγμένην. πᾶς δὲ διαδρομὰς τῆς ῥίγους ὀνομάζει στενωπούς. τῇ δὲ πιθήσει τῆς καρδίας ἐν τῇ τῆς δεινῶν περισσοκία, καὶ τῇ τοῦ θυμοῦ ἐγέρσει, ἐπειδὴ διάπυρος ἐστὶν, ἐπικουρίαν μηχανᾶσθαι (φασὶ) πλὴν τῷ [a] πλεύμονος ἰδέαν ἐνεφύτευσαν μαλακὴν, καὶ ἄναιμον, καὶ [b] σύριγγας ἐντὸς ἔχουσαν οἷς [c] αἷμα μαλακὸν, ἵν' ὁ θυμὸς ὁπότ' ἐν αὐτῇ * ἀκμάζῃ, εἰς ἀπείκον μὴ λυμαίνηται. καὶ πλὴν μὲν τῶν ἐπιθυμιῶν οἴκησιν, περιτείνουσι γαστρὸς ἱτίον, πλὴν τὸ θυμῷ ᾖ, ὥσπερ ἀνθρώπιον. τὸν γε μὴν ἀπλοῦν τῶν ἐντὸς μαγειρεῖον, ὅθεν πληρώσῃ τῶν ἐπιφαινομένων, μέχρις καὶ [d] ὑστέρας αὔξεται. μὴ δὲ ταῦτα σαρξὶ πάντα αὐτὰ (φησι) κατεσκίασαν ἄνωθεν. τὴν δὲ σάρκα περιόλην μὲν χαμμάτων,

* ἐν τῷ Τιμαίῳ.

e Lego Νᾶμα supplendo ex Platone πλὴν καρδίας.

a πνεύμονος.
b σύριγγας canales & fistulas.
c Lego ἅλμα, & suppleo ex Platone εἰς ἐντέλειαν reliqua.
* χρ. ζέσῃ.
d Legitur apud Plat. ὑπόψος male, corrigendum ex Longino ὕστερος.

περι-

tum dixit, Et quæ tanquam lana coacta contra varios casus malliter & benignè corporibus cessura esset : carnium autem pabulum dixit sanguinem : Alimenti verò causa, inquit, corpus rivis deductis humectârunt non aliter quàm hortos aquæductibus, ut à scaturiente liquore pertenues corporis meatus venarum lactices fluant : Quum verò aderit vitæ finis, animæ facultates solvi dicit, *tanquam quibus in littore religatur navis funes, dimittiq; liberam.* His consimilia sunt infinita alia quæ ibidem sequuntur : sufficiunt quæ annotavimus ad demonstrandum quàm sint naturâ grandes [in verbis mutationes] quantúmque ad sublimem efficiendam Orationem conferant Translationes : Et quàm affectibus, adeóque simplicibus expositionibus constantes loci illis ut plurimum gaudeant. Earum porrò usum, ut & alia quæ pulchra sunt in Oratione omnia, ad excessum pollicere, etiam nobis tacentibus, jam [satis] perspicuum : Etenim hoc maximè nomine *Platonem* insectantur [nonnulli] quòd sæpè veluti à bacchante quodam verborum furore ad immoderatas & duras metaphoras, adeóque ad allegoricam [quandam] magniloquentiam rapiatur. *Non enim facilè intellectu,* inquit, *quòd Civitas similis esse debeat patera in qua merum, quod primò infusum bullit, statim altero sobrio Deo castigatum, atque optimè temperatum, bonus & moderatus potus efficitur,*

σβλημα ἢ χειμώνων, ἔτι ἢ πλωμάτων οἷς
τὰ πάντα ἔσεσθαι κτήματα σώμασι μαλακῶς
ἢ σφόδρα ἀπεικασε. νομίζω ἢ Σαρκῶν ἔφη
τὴν ἕξιν. τὰς ἢ ἕξεις ἕνεκα (φησὶ) διαχα-
λᾶσθαι τὸ σῶμα, τίμενοντες ὥσπερ ἐν κύ-
κλοις ἀγῶσι, ὡς ἐκ τινος νάματος ὀπόν-
τος, ἀραιᾶ ὄντος αὐλῶν τοῦ σώματος,
τὰ τῆς φλεβῶν * ῥέοντα νάματα. ἡνίκα ἢ ἐπι-
λάβηται παρέξῃ, λύεσθαί φησι τὰ τῆς ψυχῆς,
οἱονεὶ νεὼς πείσματα, μεθιέσθαί τε αὐτίκα
διδόντας. Ταῦτα ἢ τὰ ἀθλοπαίσια μυεῖ
πᾶσιν ὅσην ἕξεις. ἀπέχει ἢ τὴ διδασκαλικά,
ὅσα δείξει, ὡς μεγάλαι τίνι φύσιν εἰσὶν αἱ ἕξεις
αὗται, καὶ ὡς [a] ὑψηλοποιὸν αἱ μεταφοραί· καὶ
ὅτι οἱ παιδαγωγικοὶ καὶ ἐπιφανεστικοὶ καὶ τὸ πλεῖστον
τοιαῦτας χαίρουσι τόποις. [b] ὅτι μὴν τὰ καὶ ἡ χρῆσις
τῶν ἕξεων, ὅσπερ τ' ἄλλα πάντα καλὰ ἐν λό-
γοις, εὐφραγωγὸν ἀεὶ φέρει τὸ ἄμεινον, δῆλον
εἶναι, κἂν ἐγὼ μὴ λέγω. ὅπερ γὰρ τέτοις καὶ τὸν
Πλάτωνα ἐκ ἤνεγκα διασύρσι, πολλάκις ὥσπερ
ἐκ βακχείας τινὲς τῶν λόγων, εἰς [c] ἀκράτους
καὶ ἀπλωτέρους μεταφορὰς, καὶ εἰς ἀλληγορικὸν
τρόπον ἐκπεσόντα. * ἐ γὰρ ῥᾴδιον ἐννοεῖν (φη-
σὶν) ὅτι πόλιν ἔστι δεῖ δίκλιν κεκαμμένον ζεῖ,
ἐκ μανδύλιον μὲν οἷον ἐγκεχυμένον ζεῖ,
καζόμενον δ' ὑπὸ νήφοντος ἑτέρου θεᾶ, κα-
λιὰ καινοῖσι λαβὼν, ἀγαθὸν πόμα, καὶ μέτριον

a *In quibus commodissimè possint usurpari metaphoræ.*

b *Cavendus illarum abusus.*

c *Quales sunt tertii & quarti generis metaphoræ apud Herm. ἐν μεθ. σεως.*

* Νόμων ς'.

efficitur. Sobriam enim, aiunt, facere divam aliquam ipſam aquam, & caſtigationem ipſam temperationem, Poëtæ utique eſt alicujus non uſque adeò ſobrii hujuſmodi defectus ſtudioſè ſectari. At certè *Cecilius*, ex hoc ipſo loco in ſuis in *Lyſiam* commentariis, *Lyſiam Platoni* in univerſum præſtare fidenter pronunciavit, duobus ſine ratione & temerè impulſus affectibus: Quum enim *Lyſiam* tanto quanto non ſe ipſum proſequeretur amore: in univerſum tamen illius in *Platonem* odium majus eſt quàm ejuſdem in *Lyſiam* ſtudium. Verùm fortaſſe hæc animo contendendi affirmavit, quæ tamen (uti voluiſſe videtur) certæ non ſint & indubitatæ obſervationes. Etenim tanquam inculpatum, & purum Oratorem illum producit in medium, multis in locis lapſo *Platone*. At adeò non eſt verum, ut ne veriſimile quidem videatur iſtud. Age igitur: jam ſumamus verè purum Scriptorem aliquem & inculpatum.

Sect. 29.

AN non illud etiam de hoc ipſo quærere universè operæpretium eſt? utrum tum in poëmatibus, tum in aliis orationibus præſtet magnitudo quæ in nonnullis erret, an omnibus numeris abſoluta, probata & omnis immunis errati mediocritas? Atque adeò [quod quæritur] amplius, utrum plures virtutes in oratione, an quæ majores ſunt ſure primas teneant?

Iſta

d Plauerinus apud Agellium lib. 2. cap. 5. de Lysia & Platone solitus est dicere, Si ex Platonis oratione verbum aliquod demas mutesve atque id nimis dissimile fuerit, de elegantia tantum detraxeris. si ex Lysiae, de sententia.

29.

a Vtrum praestet Oratio sublimis nonnunquam errans, an vero quae nunquam erret mediocritas.

b Quicquid probatur υγιὲς Graeci dicunt.

Istæ enim doctrinæ de sublimi oratione quæstiones maximè propriæ, adeóque quid super his statuendum sit omninò requirentes. Ego verò scio excellentem & exuberantem magnitudinem, naturâ minimùm puram esse: Quod enim usquequaque accuratum, periculum est, ne in parvum & humile degeneret: quod in maximis sit divitiis, id cernere est in orationis magnitudine, [nempe] necesse est aliquid ferme negligi. Ac nescio an hoc quoque necessarium sit, humilia & mediocria ingenia, quod nusquam periclitentur audaciùs, nec quæ summa sunt affectent, errare ferè non posse & tutiora permanere: Granditatem autem ipsam per se lubricam esse & periculosam: sed neque me latet alterum illud, in rebus humanis naturâ ita comparata omnia, ut ab eo quod deterius est dijudicentur censeanturque potiùs: Adéoque peccatorum indelebilem permanere, contrà eorum quæ præclara sunt citò effluere memoriam. Propositis non paucis tum *Homeri*, tum aliorum maximorum quorumque auctorum erroribus, tametsi mihi minimè [omnium] probentur, non errata quidem vococum sint potiùs voluntaria [dicenda] quam hallucinationes per negligentiam temerè, & fortè fortunà à magno ingenio citra animadversionem admissæ: nihilominùs censeo majores virtutes, etsi in omnibus non æqualiter & plane se habeant, meo calculo primas tenere semper

[illegible] ἐκείνα τῆς ὠδῆς ὑμῶν σκεμμάτων
[illegible] ἐπιπείτως ἐξ ἁπαντος λύθρα. ἐγὼ c Grande ante-
[illegible] οἶδα μὴν, ὡς αἱ ἐξεζολαὶ μεγέθους φύσει ponit.
[illegible] καθαραί· τὸ δὲ ἐν παντὶ ἀκριβὲς, κἂν μικρὸν
[illegible] σμικρόπτωτον. ἐν ᾧ τῆς μεγάλοις, ὥσπερ
[illegible] τῆς ἄγαν πλήκτοις, εἶναί πῃ χρὴ καὶ παρεγ-
[illegible] γραμμένον. μή ποτε δ' τοῦτο καὶ ἀναγκαῖον
[illegible] τὰ μὲν ταπεινὰς καὶ μέσας φύσεις, ἀλλὰ
[illegible] μηδαμῆ παρακινδυνεύειν, μηδὲ ἐρίζειν τῇ d Serpit humi
[illegible] μέγεθος, ἀναμάρτητος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ ἀσφα- tutus nimium
[illegible] λέστερος διαμένειν, e τὰ δὲ μεγάλα ὀλισθηρὰ timidus, pro-
[illegible] ἀπὸ γίνεσθαι τὸ μέγεθος· ἀλλὰ μᾶλλον ἐκ cellæ. Horat. in
[illegible] ἀγνοεῖ τὸ δύσκολον, ὅτι φύσει παντὸς Arte Poët.
[illegible] ἀνθρωπείου ὑπὸ τοῦ χείρονος ἀεὶ μᾶλλον e Sic Plato
[illegible] πταίοντες τοῦ, καὶ τῷ μὲν ἁμαρτημάτων ἀνεξι- πολιτειῶν ε'. τὰ
[illegible] κακίαν ἢ μνήμη φαμένει, τῷ καλῶν δὲ τα- δὲ μὴ μεγάλα
[illegible] χέως ὑπορρεῖ. φράσαιθ' ἂν ἐν ὀλίγῳ καὶ πάντα ἐπισφα-
[illegible] αὐτὸς ἁμαρτήματα, καὶ Ὁμήρου, καὶ τῶν ἄλλων λῆ· καὶ τὸ λε-
[illegible] ἐστι μείζονι, καὶ ἥκιστα τοῖς πλείοσιν ἀρεσκό- γόμενον τὰ κα-
[illegible] μενον, ὅσῳ δὲ ἐκ ἁμαρτήματα μᾶλλον αὐτὰ λὰ τῷ ὄντι κα-
[illegible] μεγάλα καλῶν, ἢ παρεγράμματα δι' ἀμέλειαν λεπά.
[illegible] ἀνθρωπείως, ὡς ἔτυχεν, ἐκ μεγαλοφυΐας ἀνεπισ- f Sic lin. 4. ἐπεὶ
[illegible] κόπως παρενηνεγμένα; ἄλλην ἴσμεν αἰτίαν τοῦ μεί- τὰ χείρονα νι-
[illegible] ζονος ἁπάντων, εἰ μὴ ἐν πᾶσι θαυμαλίζοιεν, κᾶ· quæ Homeri
[illegible] τῷ πεπτικὸν ψῦχος μᾶλλον ἀεὶ φέρεσθαι, verba, παρε-
[illegible] τὸ κακὸν ἕξι τοῦ ἀγαθοῦ. a Lego ἀρετᾶς. Sic enim supra præ- γράζων ὁ Εὐ-
[illegible] cedente pag. lin. 12. in quæstione ipsa πότερον αἱ πλείες ἀρε- ριπίδης (inquit
[illegible] ται, &c. Eustath.) φησὶν
ἐπεὶ δὲ χρεῖσσον

& si [maximè] ob nullam aliam causam [sæpè] ipsius sublimitatis gratiâ. Quandoquidem [ut hîc utamur aliquâ Communicatione] nunquam labitur *Apollonius Argonauticorum* Scriptor, & in *Bucolicis* paucis exceptis exoticis, *Theocritus* fœliciſſimus eſt, utrum te malles factum *Homerum*, an verò *Apollonium*? Quid *Eratoſthenes* in *Erigone* (omnibus enim partibus abſolutiſſimum illud *Poëmation*) an *Archilocho* quòd multa & quidem haud ita bene diſpoſita malè tractet, idque illo erumpentis eructantiſque [magna] Divini Spiritûs impetu quem legi ſubjicere difficile, major Poëta [cenſendus]? in *Lyricis* quoque quid? utrum te præoptares eſſe *Bacchylidem* an *Pindarum*, & in tragœdia *Iônem* illum *Chium*, aut certè *Sophoclem* ipſum? ſiquidem illi nuſquam lapſi deprehenduntur, & quoad venuſtatem prorſus compti & elegantes. At tum *Pindarus*, tum *Sophocles*, interdum incitatione quâdam & vehementiâ veluti omnia incendunt, ac poſtmodum non ſervatâ proportionis ratione extinguuntur ſæpè caduntque infœliciſſimè, an aliquis [ad hæc] ſanâ mente præditus vel unico fabulæ, quæ *Oedipus* inſcribitur, actu, quamlibet in unum collata *Iônis* omnia [ſcripta] digna inde dixerit?

SECT. 30.

QUòd ſi virtutes ex numero, non autem ex re & veritate ipsâ æſtimentur, hoc utique ſe-

ἀν᾽ αὐ μὴ δι᾽ ἑνὸς ἑτέρου, τῆς μεγαλοφραδείας ἅπτεσθαι ἔνεστι. [5] ἐπείτοι γε καὶ [b] ἄπαντος ὁ Ἀπολλώνιος ὁ τῆς Ἀργοναυτικῶν ποιητὴς * καὶ ἐν τοῖς βουκολικοῖς, πλὴν ὀλίγων τῆς ἔξωθεν, οὐ ῥᾴδιος ἐπιτυχεῖν· ἀρ᾽ οὖν Ὁμήρου αὖ μᾶλλον, ἢ Ἀπολλωνίου ἐθέλοις ἡγεῖσθαι; τί δὲ Ἐρατοσθένης ἐν τῇ Ἠριγόνῃ (διὰ παίντων γὰρ ἀκμάσαντων τὸ ποιημάτιον) Ἀρχιλόχῳ πολλὰ καὶ ἐπιτυχόντα θρασύεσθαι, * καὶ εἶτα τῆς ἐκείνου τὸ λεπτὸν καὶ σύμμετρον ὁρμὴ, ἰὼ γοῦν γήρᾳ πάσχει δύσκολον, ἆρα δὴ μείζων ποιητὴς τὰ δ᾽ ἐν μέλεσι μᾶλλον αὖ ἢ Βακχυλίδης ἅλοιο, ἢ Πίνδαρος, καὶ ἐν τραγῳδίᾳ Γεωργοῦ, ἢ νὴ Δία Σοφοκλῆς; ἐπειδὴ οἱ μὲν ἀδιάπτωτοι, καὶ ἐν παντὶ γλαφυρῷ πάντῃ κεκαλλιγραφημένοι· ὁ δὲ Πίνδαρος, καὶ ὁ Σοφοκλῆς, ὁτὲ μὲν ὅλῃ παίντα ὑπολάμπουσι τῇ φορᾷ, σβέννυνται δ᾽ ἀλόγως πολλάκις, καὶ πίπτουσιν ἀτυχήματα. ἢ ἀδεὲς αὖ δὲ φρονῶν ἑνὸς ἁμαρτεῖν; [c] Οἰδίποδος εἰς ταυτὸ ζωδεὶς τὰ Γοργοῦς ἀντιμήσαιτο ἐξῆς;

b *Id est erratè immunis Apollonius Homero postpositus quamvis interdum lapso. Sic reliqui omnes, qui sublime dicendi genus sunt sectati, quamvis errârint interdum, nunquam lapsis mediocribus præstant. Hæc igitur omnia συγκειται.*

* κ. καὶ εἶτα.

λ.

Εἰ δ᾽ ἀεθμῷ, μὴ τῷ ἀληθεῖ, κείνοιτο τὰ κατορθώματα, ὅτιος αὖ κ᾽ Ὑπε-

sequetur, *Hyperidem Demosthenis* superiorem, tantóque Oratori omninò anteponendum esse. Est enim ipso verbosior, & pluribus instructus virtutibus, & fermè in omnibus summus tanquam *Pentathlus Quinquertio*, qui videlicèt primas aliis certatoribus cedit, obtinet verò inter vulgares & rudiores. *Hyperides* enim ad imitationem virtutum omnium *Demosthenis*, exceptâ compositione, *Lysiacas* insuper virtutes & veneres adjecit comprehenditque. Etenim orationis simplicitatem ubi oportet, emollit, nec omnia uno perpetuóque tenore, ut *Demosthenes*, pronunciat: [quod] moratum [est] retinet cum suavitate [conjunctum] dulcedine [nempe] subtiliter condîtum: innumeræ apud ipsum urbanitates, aliorum dicta suspendendi naso ratio percivilis, ingenuitas, in confligendo colluctandóque per ironias facilitas fœlicitásque, scommata secundùm *Atticos* illos non insulsa nec inerudita, sed instantia & [prementia adversarium] objecta crimina elevandi ridendíque ratio faceta & expedita, comicæ venustatis & leporis plurimùm: item cum certo nec irrito joco aculeus: inimitabilis, ut sic dicam, in omnibus istis elegantia & venustas: ad commiserandum interdum propensissimus aptissimúsque, præterea in fabulosis narrationibus fusus, spiritûs mollicie & agilitate ad digrediendum summè flexibilis, ut verbi gratiâ, quum in poëtica illa de

εἰδὼς τῷ παντὶ σοφέχει Δημοδένης· ἢ γὰρ αὐτὸ πλυσωνότερος, ἢ πλείας ἀρετὰς ἔχων, ἢ ἀμφὸ ὑπαρχεις ἐν πᾶσιν, ὡς ὁ πένταθλος, ἢ τὰ μὲν τῷ μὴ σοφτείων ἐν ἅπασι τῷ ἄλλων ἀγωνίσων λείπεται, σοφτυδεῖ ἢ τῷ ἰδιωτῷ. ὁ μὲν γὰρ Ὑπείδης σοὸς τῷ παῖτα, ἔξω γε τῆς ζωθέσεως, μιμεῖδαι τὰ Δημοδένεια κατορθώματα, ἢ τὰς Λυσιακὰς ἐκ σεκτῆς σοειλημμένας ἀρετὰς †, ἢ χάσεπος. ἢ γὰ μαλακίζεται ἀσελείας ἕνδα χεῖ), ἢ ὁ παῖτα ἢ ἐξῆς μοπόνως, ὡς ὁ Δημοδένης, λέγει· τό, τε ἡδὺ ἔχει μ῀ γλυκύτητ῀ ἠδὲ λιτῶς ἐφηδυσμένον· ἀρατοί † σοὶ αὐτὸν εἶσιν ἀσεῖσμοὶ, ἢ μικτὴρ πολιτικώτατ῀, ἀγχίνοια, τὸ χ῀ τὰς ὑποψίας ἀσάλεκτον, σκώμματα ἐκ ἄμουσα, ἐδ' ἀνάγωγα χ῀ τὰς Αθ]ικὰς ἐκείνας, ἀλλ' ὀπτικὸν ῥῆμα· ᵇ διαπυρμὸς τε ἐπιδέξι῀· ἢ πολὺ τὸ κωμικὸν, ἢ μὴ παιδιᾶς ἀ'σόχυ κίνδυν, ἁμίωτον ἢ ἀνεῖν τὸ ἐν πᾶσι τέτοις ἐπαρέσθτον· οἰκπσαδαί ποτε σοφσφύσατ῀, ἔτι ἢ μυδολογῆσαι κιχμάν῀, ἢ ἐν ὑγρῷ πάμαι διεξοδεῦσαι ἴτι δύναμὶς ἄκρως. ὥσπερ ἀμέλει τὰ μὲν

c *Per πενταθλους vulgò intelligimus eos qui certabant & exercebant se πένταθλοις, ἤτοι ἀγῶσιν, ἅλμαπι, δίσκῳ, ἀκοντίῳ, δρόμῳ ἢ πάλῃ. χ῀ μεταφορὰν qui in omni literarum genere versati sunt πενταθλοι dicuntur. in philosophia πένταθλος Democrit. dictus apud Laertium; sic in omnis generis virtutibus orationis quòd excelleret Hyperides, πένταθλ῀ λέγε῀.*

a *ὁ τῆς ἠθικὸν ἔχει μ῀ γλυκύτητ῀ ἤτοι χ῀ τὸ ἡδὺ λιτῶς ἐφηδυσμένον. Retinet moratum cum suavitate [conjunctum, hoc est] dulcedine leniter & modicè conditum. Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci.* c *μυκτὴρ ingestu potiùs quàm in verbis consistit. Persius naso suspendere dixit.* b *Hâc figurâ tanquam ludentes quæ ab adversariis objiciuntur refutamus: quâ methodo totus ille locus de jure civili in Sulpitium tractatur pro Murena.*

de *Latônæ* figmenta excurrit: funebrem orationem cum tanta compoſuit oſtentatione, ut an quiſpiam alius [talem concinnare potuerit] neſciam. At *Demoſthenes* ad mores & affectus effingendos ineptus, non diffunditur, minimè fluidus ſive cupidus oſtentationis: omnium ferè quæ antè recenſuimus expers. Vbi porrò riſum movere & urbanus eſſe nititur, non magis riſum movere quàm ipſe ridetur: quúmque huc contendere velle videtur propiùs ut ſit jucundus & lepidus, tum abſcedit longiùs: ſed quoniam (meo quidem judicio) alterius virtutes, quamvis multæ, carent tamen magnitudine & [quod dicitur videntur eſſe] ſobrii corde, otioſa & ejuſmodi quæ auditorem quieſcere ſinant: nullus utique *Hyperidis* lectione vehementiùs afficitur. At [*Demoſthenes*] hinc quidem acceptum ſummi ingenii, & ad faſtigium uſque conſummatæ in grandi oratione virtutis tonum, animatas putà perturbationes, ubertatem [& copiam in dicendo] ſolertiam, celeritatem: illinc verò, quod præcipuum eſt, omnibus inacceſſam eloquentiam, gravitatem & vim (ſi quidem hæc cenſeo tanquam divinitùs immiſſa quædam dona, humana enim dicere nefas) confertim ad ſeſe contraxit. Quocirca iis, quibus præditus eſt virtutibus, ſemper vincit, & pro iis quibus deſtituitur tanquam attonitos reddit, & luminis ſplendore circumfundit omnes omnium ætatum Oratores: ita ut quiſpiam

δεῖ τὸν λόγον ποιητικώτερον, καὶ ὑπὲρ τὸν ἐπιτάφιον ἐπιδεικτικῶς, ὡς ἂν οἶδ' εἴ τις ἄλλος, λέγειν. ὁ γὰρ Δημοσθένης [d] ἀνυπόπτωτος, ἀδήχυτος, ὥσπερ ὑγρὸς ὢν ὁ ἐπιδεικτικὸς, ἁπαίτων ἐξῆς τῷ σφοδρῷ καὶ τῷ πλέον ἀμοιρεῖ. ἔνθα μὲν γὰρ ἐξ ἀνάγκης βιάζεται, καὶ ἀπνεύστως, καὶ γάλαντα κατεῖ μᾶλλον, ἢ καταγελᾶται. ὅταν δ' ἐγγίζειν δόξῃ τῷ ἐπιτάφῳ, τότε πλέον ἀφίστησι. ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ὅλον ἐμοὶ μὲν δοκεῖ κακὸν, καὶ εἰ πολλὰ, ὅμως ἀμείνων ἐστὶ [e] κορδύλη νήφοντος, ἀρχαῖ, καὶ τὸν ἀρχαῖον ἡρεμεῖν ἐῶντα. ἐδεῖς γοῦν Τιμοθέου ἀπομνημόνευμα φοβεῖται. ὁ δ' ἔνθεν λαβὼν τὸν νῦν μεγαλορρημοσύνῃ, καὶ ἐπ' ἄκρον [a] ἀρτᾶς ξυντεταραγμένης, ὑψηρείας τόνον, ἐμφάσεις πάθη, ἐκπλήξεις, ἀγχίνοιαν, τάχος, ἔνθεν δ' ἐκεῖθεν τὸν ἅπαντα ἀπαύστου [b] δεινότητα καὶ δύναμιν, ἐπειδὴ ταῦτα (φημὶ) ὡς ἐνδημοῦντα πάντα ἀφῆκεν (ὁ γὰρ εἰπεῖν δεινὸν αὐθημόνα) ἀθρόα ἐς ἑαυτὸν ἔσπασε, διὰ τοῦτο οἷς ἔχει καλοῖς ἅπασιν ἀεὶ νικᾷ, καὶ ὑφ' ὧν ἂν ἔχει, καὶ ὥσπερει καταβροντᾷ, καὶ κατεφόρησε τοὺς ἀκροατὰς. καὶ θᾶττον ἂν τις

[d] *Vide Budæ comment.*

[e] *Plutarch. περὶ ἀδολεσχ.*

[a] *Alludit haud dubiè ad alicujus, qui Dorica lingua scripserit, Auctoris sententiam, cujus hemistichium καὶ χόλωσιν inserit Auctor.*

[b] *δεινὸν vide Hermoderatrix est & cultus omnium figurarum modus dicendi aptus, uno verbo eloquentia est.*

παρα-

piam cadentia fulmina apertis oculis facilius possit aspicere, quàm crebros illius motus & affectus obtueri.

Sect. 31.

IN *Platone* porrò alia quædam est, uti dicebam, differentia, non enim quoad magnitudinem [tantùm] sed etiam quoad multitudinem virtutum multo inferior *Lysias*, &, quod amplius est, pluribus exsuperat erratis, quàm virtutibus deficit. Quid igitur divini illi [auctores] viderunt, tum quæ maxima sunt inter scribendum captantes, tum' in omnibus accuratam illam diligentiam despicientes? Præter multa alia illud, quod natura non nos humile animal aut ignavum, hominem [inquam] statuit, sed tanquam in magnam aliquam Panegyrim, in vitam, adeóque in hunc universum orbem [cœu] spectatores quosdam cunctorum quæ sunt in ipso futuros, adeóque honoris & gloriæ cupidissimos certatores introducens, inexpugnabile continuò ingeneravit desiderium in animis nostris, cujusvis rei magnæ & tanquam nostro respectu divinioris. Quapropter humanæ mentis contemplationi & cogitationi ne totus quidem sufficit orbis. Quinimò cuncta ambientis [cœli] terminos sæpè excedunt cogitationes [nostræ] & si quis vitam eam undique circumspexerit quæ quod excellens in omnibus & magnum magis obtinet, intelliget illicò ad

quænam

μενοις φερομένοις ἀντανοίξαι τὰ ὄμματα
λύπτο, ἢ ἀντοφθαλμῆσαι τοῖς ἐπαλλήλοις
ἐκείνε πάθεσιν.

λα.

Ἐπὶ μέντοι τῶ Πλάτωνος καὶ ἄλλη τίς
ἔστιν, ὡς ἔφην, διαφορά. ὁ γὰρ μηδὲν ἡμῖν
ἀφτῶν, ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει πολὺ λειπόμενος
ὁμήρε. καὶ ὁ πλεῖον ἔτι, τοῖς ἐμπλήμασι
σκηλύει, ἢ τῇ ἀρεταῖς λείπεται. πότ' ἂν
ἴδοι οἱ ἰσόθεοι ἐκεῖνοι, καὶ πῶν μιμήσεων ἐπο-
μβλάθμοι τῆς συγγραφῆς, τῆς δ' ἐν ἅπασιν
ακριβείας ὑφορμήσωσιν; πρὸς πολλοῖς
ἄλλοις ἐκεῖνο, ὅτι ἡ φύσις ὑ ταπεινὸν ἡμᾶς
ζῶον, ὑδ' ἀχρὺς ἔκεινε τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ'
ὡς εἰς μεγάλων τινὰ πανήγυριν, εἰς πὸν βίον, καὶ
εἰς τὸν σύμπαντα κόσμον ἐπάγαγε, θεατάς
τινας τῶν ὅλων αὐτῆς ἐσομένης, καὶ φιλοτιμω-
τάτες ἀγωνιστάς, ἀθλοις ἄμαχον ἔρατα ἐνέφυ-
σεν ἡμῖν ταῖς ψυχαῖς πάντος ἀεὶ τῦ μεγά-
λυ καὶ ὡς θεοὶς ἡμᾶς φιλονικωτέρυ. δύπερ τῇ
φύσει, καὶ δικαίᾳ τῆς ἀνθρωπίνης ὑπολο-
λῆς, ὑδ' ὁ σύμπας κόσμος ἀρκεῖ, ἀλλὰ
καὶ τοὺς τῦ κρείττονος πολλαχοῦ ὅρους ἐκ-
βαίνουσιν αἱ ἐπίνοιαι. καὶ εἴ τις ἀφελὼ-
νατο ἐκ κύκλῳ τὸν βίον ὃς πλέον ἔχει τὸ
φιλῶν ἐν πᾶσι, καὶ μέγα, ταχέως εἴσεται
φεὺς

quænam nati ſimus: Hinc fit, ut tanquam naturæ quodam inſtinctu, non quidem quæ parva ſunt, vel lympida & commoda fluenta miremur, ſed *Nilum* & *Iſtrum*, & *Rhenum*, multóq; magis *Oceanum* ipſum: nec hanc vel illam à nobis accenſam flammulam, quoniam purum ſervat ſplendorem: cœleſtes & ingentes magis ſtupemus [flammas,] etſi ſubinde obſcurantur, & atrâ teguntur caligine: neque admirabilius quicquam eſſe putamus *Ætnæ* crateribus, [quippe] cujus meatus lapides ex profundo gurgite, atque integra ſolidáque ſaxa egerunt, fluviósque interdum illius generis, hoc eſt, totos igneos, effundunt. Quare ex omnibus illud ſtatuamus, quod utile aut etiam neceſſarium, hominibus facilè parari poſſe, verumtamen præclarum ſemper [videri] & admirabile quod novum eſt prætérque hominum expectationem.

Sect. 26.

IN orationis igitur verborúmque granditate, in quam non jam extra neceſſitatem utilitatémque cadit magnitudo, ex hoc ipſo loco ſimul obſervandum, à peccandi immunitate longè quidem remotos tantos viros, nihilominùs tamen omnes quod caducum & mortale eſt ſuperare; atque quod ad alia quidem attinet, eos à quibus uſur pantur, arguunt homines tantùm: Sublimitas verò proximè ad Dei evehit majeſtatem:

ρὸς ἃ γιγνόμενα. ἔστιν φυσικῶς πως ἀγόμενος μὲ Δί᾽ ὑπὸ μικρᾶς ῥοπῆς θαυμάζομαι, καὶ διανοῶ, καὶ χρήσιμα, ἀλλὰ Νεῖλον, καὶ ἴσως, ἢ Ῥῆνον, πολὺ δ᾽ ἔτι μᾶλλον τὸν Αἰτναῖον. ὑδέ γε τὸ ὑφ᾽ ἡμῶν τετὶ φλογίον ἀναβόμενον ἐπεὶ καθαρὸν σώζει τὸ φίλτρον, ἀντιλημβόμεθα ἧσσ᾽ ἐρεμνίων μᾶλλον, καὶ ἧσσ᾽ πολλάκις ἐπισκοτεμένων, ὑδὲ ἧσσ᾽ τῆς [a] Αἴτνης ἐρεμνῶν ἀξιοθαυμαστότερον νομίζομεν· τῆς μὲ ἀναχαὶ, πέτρης τε ἐκ βυθοῦ, καὶ ὅλως ὀχμῶν ἀναφέρουσι, καὶ ποταμὸς ἐνίοτε τῦ ῥεύματος ἐμπίπτει, καὶ αὐτῷ μόνῳ φερομένοις πυρός. ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἔστι τοιούτων ἀπαίτων ὁπόσων ἂν εἰπόμην, ἐκ ὑπόκειται μὲν ἀνθρώποις τὸ χρειῶδες, ἢ καὶ ἀναγκαῖον, θαυμαστὸν δ᾽ ὅμως ἀεὶ τὸ παράδοξον.

a Ætnæ incendium quàm mirandum, vide Georg. primo sub finem lib. Vide & Agellium lib. 17. cap. 10.

b κρητῆρες in Monte Ætna dicuntur foramina quibus ignis cinisque evomitur, à crateris similitudine.

λβ.

Ὅτι οὐ [b] ἐπί γε τῆς ἐν λόγοις μεγαλοφυΐας, ἐφ᾽ ὧν ὑκέτ᾽ ἔξω τῆς χρείας καὶ ὠφελείας πάμεν τὸ μέγεθος, φερόντως ἂν ἐπιδειχθείη αὐτόθεν, ὅτι τῦ ἀναμαρτήτου πολὺ ἀφεσῶτες οἱ πλεῖστοι, ὅσων παίπτεις εἶσιν ἐπαίσω τῦ ἁπτοῦ. καὶ τὰ μὲν ἄλλα τὰς χρωμένας ἀνθρώπους ἐλέγχειν δ᾽ ὕψος ἐγχύς ἄρειμεγαλοφροσύνης θεῦ.

ſtatem: ipſa porrò ab erratis immunitas non vituperatur quidem, at quod magnum eſt etiam ſuſpicitur. Sed quid plura ad hæc attinet dicere? tantorum ſcriptorum verbi gratiâ unumquodque omnia vitia unâ ſæpè redimere & compenſare ſublimitatis virtute; &, quod præcipuum eſt, ſi quis annotârit & ſimul in unum congeſſerit *Homeri*, *Demoſthenis*, *Platonis*, & quorumvis aliorum maximorum auctorum errata, minimum quid [illa] atque adeò ne milleſimam quidem deprehenſum iri partem eorum, quæ paſsim dicuntur ſcribunturq; præclarè ab illis Heroïbus. Quam ob cauſam etiam omnis ætas, omnéſque omni ævo mortales, qui modò livoris dementiâ capi non potuerunt, Victoriæ præmia illis deferenda ſemper cenſuerunt, & ad hunc uſque diem non auferenda conſervant & conſervaturi videntur, *Donec erunt fontes, dumq; arbos celſa vireſcet.* Eum igitur qui ſcribit, Coloſſum in quo ſit aliquid vitii non prætare Polycleti [nobiliſſimi illius ſtatuarii] doryphoro, promptum eſt excipere hoc, præter alia multa, reſponſo: in arte quidem accuratam diligentiam, in naturæ verò operibus ſuſpici magnitudinem. Naturâ autem homo eſt rationis particeps: atque in ſtatuis quæritur quod homini ſimile eſt, in Oratione verò quod ſuperat (uti dicebam) quæ ſunt humana. Par eſt tamen (redit enim unde orta erat in hac commentatione inſtituta nobis ad-

quod non est erraris obnoxium,

ad errans im-

adhortatio) quum non esse erratis obnoxium, ut plurimum artis sit operæpretium quoddam, nec in multa sublimitate [reperiatur facilè] unus idémque tenor, una eadémque spiritûs ac toni inventio, uti ad perficiendam orationis granditatem ars naturæ succurrat: quippe in quorum cohærentia mutua fortè ipsa sit constituenda perfectio. Atq; hæc quidem, ad ea quæ disquirenda proposita fuerant, demum constituere [nobis] necesse fuit: suo tamen quisque fruatur judicio.

SECT. 33.

VIcinæ metaphoris (redeundum enim) paparabolæ & icones sive imagines, eo tantùm discrepantes,

* * *

Tales etiam, *siquidem vos cerebrum in capite & non in calcibus supplantatum attulistis.* Quamobrem, scire oportet quousque in singulis sit progrediendum. Interdum enim qui sit ulteriùs progressus tollit hyperbolem, & id genus alia transcendentia remittuntur, depriméturque. Quin etiam interdum in contraria degenerant. *Isocrates* igitur nescio quomodo pueriliter egit ambitioso quodam cuncta amplificandi & exaggerandi studio. Est enim illi in sua panegyricâ oratione propositum demonstrare *Athenienſium* Civitatem in *Græcos* beneficiis, *Lacedæmoniorum* Rep. superiorem esse

ἢ φαίνεσις) ἐπειδὴ τὸ μὲν ἀδιάπλαστον ὅ-
ση τὸ πολὺ, τέχνης δεῖ κατορθώσεως, τὸ δ' εὐ-
φυὲς ἢ πολλῆς ὁμοπαθοῦς, μεγαλοφυΐας βοη-
θήσασα τῇ φύσει παντὶ ποιεῖ ἔδαφος τῷ τέχνῳ.
ἡ δὲ ἀλληλουχία τούτων ἴσως γνώσεται ἂν τὸ τέ-
λειον. τοιαῦτα δὴ ἀναγκαῖον ὑφ' ἡμῶν θεωρεῖ-
σθαι τῶν ὑποκειμένων σκεμμάτων. χαιρέτω δ' ἕκα-
στος οἷς ἥδεται.

c τῇ παντὶ.
d Natura fieret carmen laudabile an arte Quæsitum est, &c. Horat. in arte.

λγ.

Ταῖς [a] ἢ [b] μεταφοραῖς χρηστυνόμενον (ἐπαινε-
τέον δὲ) αἱ ὑπερβολαί, καὶ εἰκόνες, ὑπείροι-
μόν τι παραλλάττουσαι,

* * *

τὴ καὶ ταύτας, [*] εἰ μὴ ὑμεῖς τὴ ἐγκεφάλου
ἐν ταῖς κεφαλαῖς, καὶ μὴ ἐν τῇ πέρνᾳ κατατε-
τμημένου φορεῖτε. [c] διόπερ εἰ δέονται χρὴ τὸ μέγεθος
τὸ πρέπον ἔχειν· τὸ δὲ ἐνίοτε περαίνεσθαι
ὑπερβάλλοντα, ἀναιρεῖ τὸν ὑπερβολὴν, καὶ τὸ τοι-
αῦτα ὑπερτείνοντα χαλᾶται· ἔδηλον ὅτι καὶ εἰς
ὑπεναντιώσεις ἀπαντήσεται. ὁ [b] γὰρ Ισοκρά-
της, ὡς οἶδ' ὅπως, παῖδας πρεσβύτας ἔτεκεν, διὰ
τὸ πάντα αὐξητικῶς ἐθέλειν λέγειν φιλοτιμί-
αν. ἐπὶ μὲν γὰρ ὑποθήσεως αὐτῷ τὸ πατρικοῦ
λόγου, ὡς ἡ Αθηναίων πόλις ταῖς εἰς τοὺς ἕλληνας
εὐεργεσίαις ὑπερβάλλει τὸν Λακεδαιμονίων.

a De quibus supra sect. 28.
* ἐν τῷ περὶ τὴ Λεονήσου.
c Vide Herm. τὰ ἀκρεῖα καὶ τετραμμένην λέξις καὶ ἀφ' ἑαυτῆς. σκληρά.
* περὶ ὑπερβολῆς.
b Hæc celebrata & ferè princeps inter Isocrateas, quam alii decem, alii quindecim annis elaboratam putant, ampliore utique spatio temporis quam Elephanti pariunt.

esse. Hîc verò statim initio hæc præmittit, *Quum autem ea natura & vis sit orationis, ut magna dicendo deprimi, parva exaggerari possint, & veteribus nova velut vestis indui, & his quæ recèns acta sunt vetustatis quædam opinio conciliari queat.* Siccine igitur (excipiet quispiam) ô *Isocrates*, quæ de *Lacedæmoniorum* & *Athenienſium* rebus habentur, immutaturus es? Fermè enim ista orationis commendatio adversus ipsam incredulitatis & diffidentiæ præceptum præmonitio neque auditoribus designavit. Igitur hyperbolarum optimæ (uti etiam antè de ornamentis & figuris orationis diximus) illæ videntur esse quæ sunt occultæ, quum nempe nos latet hyperbolas esse: Tale quid autem accidit quando à maxima perturbatione & commotione cum quadam circumstantiæ & casûs magnitudine simul proferuntur: quod à *Thucydide* præstitum in historia de iis qui in *Sicilia* perierunt. *Sed Syracusani illuc descendentes trucidârunt eos præcipuè qui erant in fluvio, unde subitò aqua corrupta est, ex qua nihilominùs cœnosa & cruenta bibebatur, deq; ea inter multos certabatur. Sanguinem cum cœno epotum, & eo usque expetitum ut de eo certaretur, facit credibile cladis affectusq; exuperans magnitudo & circumstantia.* Simile & illud *Herodoti* de iis qui ad *Thermopylas* pugnârunt. *Hoc in loco, defensantibus se gladijs qui adhuc eis supererant, barbari circũ-*

fun-

ἀμ' ἀνάγκη ἐν τῇ εἰσβολῇ ταύτῃ πίπτειν, Ἐπεὶ οἱ λόγοι τοσαύτῃ ἔχουσι παράλογον, ὥσθ' ὅσον τ' ἐξ ἀρχῆς τὰ μεγάλα πράττειν παῖσαι, καὶ τοῖς μικροῖς φοβεῖσθαι μᾶλλον, καὶ τὰ παλαιὰ πάντως εἶναι θεῖα, καὶ φεύγειν νεωστὶ γεγενημένων ἀρχαίως ἀπολαβεῖν. ὅμοιον (φησὶ τις) Ἰσοκράτης, ὅταν μέλλῃς καὶ τὰ περὶ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων ἀναλαμβάνειν, χρόνον δὲ τὸν ἀπὸ τότε ἔχωμεν, ἀπιστίας τῆς πρὸς αὐτὸν τοῖς ἀκούσι φόβητρον ἔσεσθαι. μὴ πρὸς ἓν ἀφίστασθαι τῶν ἀπόλων, ὡς καὶ ὑπὲρ τῶν χρημάτων ἀγωνιούμενον, αἰσθόμενος τοῦτο φοβηθήσεται ὅτι εἰσὶν ἀπόλεις. γίνεται γὰρ τοιοῦτόν τι, ὑφ' ἡδονῆς ὑπὸ ἀπαιδείας μεγάλης συνεκφωνοῦνται ἀφιστάσθαι. ὅθεν ὁ Θουκυδίδης ὑπὸ τῆς ἐν Σικελίᾳ φθορᾶς ἐλπίζειν ποιεῖ. * οἱ δὲ Συρακούσιοι (φησὶν) ὑπερεβάλοντες τοῖς ἐν τῷ ποταμῷ μάλιστα ἐσφάζον. καὶ τὸ ὕδωρ ἅμα διέφθειρετο. ἀλλ' ἦν πάνυ ὑπόπλεων ὁμοῦ τοῦ πηλοῦ καὶ αἱματοβρύτου, καὶ ἀμφιμάχητον ὡς τοῖς πολλοῖς. ἅμα καὶ πηλὸν καὶ ἰλὺν, ὅπου εἴη, ἀμφιμάχητα ἔτι, ποιεῖ πρὸν ἢ πάθος ὑποχωρῆσαι. καὶ τὸ Ἡρόδοτον ὅτι ἐν Θερμοπύλαις, ὑμοῦ ἐν τούτῳ ζώσας τοῦ χώρου ἀλεξομένους μαχέσθαι πρὸς αὐτῶν καὶ ὑπολειφθῆναι ἐπὶ τῷ

* ἐν τῇ ζ'.

In loco citato dicit πελοτονήσους. cæterum simile exemplum in Dario suppeditat Cic. turbidam aquam bibente, & cadaveribus inquinatam. Tusc. Quæst. lib. 5.

* ἐν τῇ Πολυμήδ.

funduntur, & manibus & vocibus pugnare contra armatos. Et quale illud quæso dixeris, telis obrutos esse? Verumtamen perinde credibile ac superius illud *Thucydidis*. Non enim ad inserviendum hyperbolæ res assumi, sed contrà hyperbole rectè, & ut rationi consentaneum, ab ipsa re gigni videtur. Cujusvis enim (ut institutum sermonem prosequamur) in oratione audaciæ reparatio & *Panaceæ* quædam videntur esse, quæ proximè ad id quod quæritur accedunt tum res tum affectiones: Vnde etiam comica, quamvis aliàs ad id quod incredibile est excidant, probabilia tamen ob ridiculum fiunt. [Quale illud] Comici cujusdam poëtæ, fundum minorem possidebat epistolâ laconicâ. Etenim *risus, affectus quidam in voluptate* positus. Cæterùm hyperbolæ, ut ad augendum, sic quoque ad minuendum aliquid adhibentur: utrique enim communis intensio, adeóq; quodammodo diasyrmus sive elevatio, est demissionis & depressionis amplificatio.

Sect. 34.

EArum partium, quas initio recensuimus, sublimitatem perficientium quinta jam nobis superest expendenda, ô optime, ipsa nempe apta orationis compositio, de qua quum jam duobus integris voluminibus fusè disserierimus, quantúmque ex observatione datum fuit assequi, ea tantùm quæ necessariò ad præsens argu-

ἐκεῖνα, ἢ χαρὰ, ἢ φύσει συντέχνως πε-
φυκέναι βούλονται. ἐπεὶ τῷ ἄξιον ὅτι τὸ ἐν
σώμασι μέγεθος πρὸς ὄψιν ἀγόμενον, ἢ ἀκρό-
ασιν τερπνὸν βέλτιον ἐρεῖς; πάλιν ὁμοίως
ἔχει τοῦτο. ἡ γὰρ τοῦ ἀέρος ὑγρὰ πέφυκε
φύσις ἀφθαρμάτιστον νοεῖν, ἢ ὑπερβολὴν
ἐναντίως, ἡνπάθομεν πρὸς τὸ ἀέρωμα τοῦτο
ἢ (ἵνα μὴ παλαιὸν λέγων) σπιτὸς τοιχοποιΐα
τῶν πέντε λύσις ἢ σπάνιά τις, τὰ ἔγγιστα
ἐξετάσαι ἄρχα, ἢ πάσῃ δῆλον ἢ τὸ ἀναγκαῖ-
ον εἰς ἐπιστήμην συντείνοντα, πάντα διὰ τὸ τὴν
μεσότητα. [ἀεὶ γὰρ τὸ] ἀγαθὸν ἐκ ἐλαττόω ἢ πλεί-
ονος ἐπιτείνεσθαι πέφυκεν. ἢ δὴ τὸ τέλος, πάντ-
ων ἐν ἅπασι κρατεῖν. εἰ δ' ὑπερβολαὶ καθάπερ ἐπὶ τῶν
μᾶζον, ἢ τὸ ὀπτὸν πλατύτερον· ἐπειδὴ καὶ δὶς τὸ
ἀμφὶ τὸ ὀπτὸν εἶναι. καί που ὁ θεσπρωτὸς, πάντων
πάντες ὄξιν αὔξησις.

b Ita hunc locum ex Strabonis & Isaaci Casaboni in ipsum notis restituimus. Aristoteles Rhet. lib. 1.

λθ.

Ἡ μιμητικὴ ποιεῖ πρὸς τὰ ὑποκείμενα ὡς θεὸς τὸ ὑλικόν. ὃν γὰρ ἐστὶν ἀρχὴ ἐκ τοῦ ἐκείνου, ἢ δύναται μὴ λείπεται, ὃ κρατεῖ, ἢ διὰ τῆς λόγων αὐτῶν καὶ ἐμφάσεως, ὑφ' ἣν ἐν ἀνάγκαις ἀπολωλότες ζωγράφοις, ὅσα γὰρ ἐν ἀνάγκαις ἐστὶν ἡμῶν ἐμπίπτει, ποιεῖν ἐξ ἀνάγκης

argumentum pertinent ad jiciamus, [videlicet] harmoniam non esse solum persuasionis & delectationis naturalem in hominibus effectum, sed maximè tum libertatis tum affectuum admirabile quoddam instrumentum. Non enim tibia quosdam erudientibus tantùm ciet motus, ac eos veluti de justa mentis sede deturbat, & corybantum furores implet, ad jectóque rhythmo cogit auditorem sequi numerorum pondera & progressus, & modulationem exprimere, verùm etiam quotquot sunt omninò sonitus [verbi gratiâ] ipsius citharæ, nihil quidem per se significationes, sonorum mutationibus & mutuâ ipsorum inter se coitione & concentûs mixturâ & temperatione æquali, admirabilem, veluti ad stuporem, illecebram & mulcedinem aliis afferunt, imprimúntque: etsi talia idôla & simulachra adulterinæ sunt persuasionis, nequaquam autem, uti dicebam, hominis naturæ proprii & germani fœtus & effectus; an non censebimus compositionem harmoniam & concentum quemdam existentem hominibus insitæ ingenitæque orationis, & quidem ad animum ipsum, non autem ad aures solas pertinentis varias verborum, rerum, pulchritudinis, concinnitatis seu elegantiæ, omnium [denique] nobis usitatorum cognatorúmque formas moventem, atque unà cum mixtione & multiformi varietate sonituum inter se eos quibus tum incitatur Orator affectus in eorum

qui

ευφυέστατα. ἐν δὲ τῷ παρόντι λόγῳ, οὐ μόνον ὡς πειθοῦς, καὶ ἡδονῆς ἡ ἁρμονία κτῆμα ἀνθρώποις ἐνήργηται, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀληθείας, καὶ πάθος θαυμαστόν τι ἔχουσαν. οὐδὲ αὐλὸς μόνον ἐπῳδοί τινα πάθη τοῖς ἀκροωμένοις, καὶ οὐ φορεύς, καὶ κρουματικῆς πλήρεις ἀποτελεῖ, καὶ βάθην ἐνίοις τισὶ ῥυθμοῖς, ὡς ἐκείνοις παύτῃ * ἀναγκάζειν χαίνειν ἐν ῥυθμῷ, καὶ ξυνεξομοιοῦσθαι τῷ μέλει τὸν ἀκροατήν, καὶ ἄλλοις ὅσοι πανταπασι, καὶ τὴ Διὰ φθόγγοι κιθάρας ἐπὶ ἀπλᾶς σημαίνοντες, ταῖς τῆς ψυχῆς μεταβολαῖς, καὶ τῇ ὡς ἀλλήλοις κρᾶσει καὶ μίξει τῆς ξυμφωνίας, θαυμαστὸν ἐναγωγὸν πολλαχοῦ ἐπίσασιν ἐλέγχειν. καὶ τοι τὰ τοιαῦτα εἴδωλα, καὶ μιμήματα ὄντα πειθοῦς, οὐχὶ τῆς ἀνθρωπείας φύσεως, ἀλλ' ἔργα, ἐνεργήματα ἡμέτερα. οὐκ οἰόμενα δ' ἔγωγε τῶν ξυμφώνων ἁρμονίαν τινὰ οὖσαν λόγων ἀνθρώποις ἐμφύτων, καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, οὐχὶ τῆς εἰκόνος μόνης ἐφαπτομένων πομπὰς καινοῦσα ἰδέας ὀνομάτων, νοήσεων, ῥημάτων, κώλων, εὐμελείας, πάντων ἁπλῶς ἐνδέχεται καὶ ξυγχωρῶν, καὶ ἅμα τῇ μίξει, καὶ πολυμορφίᾳ, καὶ ἑαυτοῖς φθόγγων τὸ πρέπον τῷ λέγοντι πάθος εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πλησίον

L 5 παρει-

a Etenim compositione veluti amentis quibusdam nervisque intendi & concitari sententiæ videntur. Ideò eruditissimo cuique persuasum est eam valere quamplurimùm, non ad delectationem modò, sed ad motum animorum. Fab.

b Illustratio & probatio doctrinæ à Sinili. Vide Aristotelem polit. lib. 8. cap. 6.

* χρ. ἰσῶ.

* χρ ἀναγκάσει.

c ἀποδοῦσι.

a Lego ἐν πνεύσεσι.

qui adsunt animos insinuantem, & communes continuò auditoribus facientem, verborúmque superstructione magnitudinem per hæc ipsa conciliantem, ad amplitudinem, majestatem, & sublimitatem, adeóque ad illud omne quod in seipsa continet, simul pollicere; & nos undique jus omne sibi in sensum nostrum vindicando pariter animare? Sed de rebus tam certis támque evidentibus dubitare furor est, comprobat enim hoc ipsum satis sola experientia. Sublimis utique in speciem & reverà admirabilis est sententia illa, quam post decretum subjicit [continuò] *Demosthenes: hoc decretum effecit ut quod Remp. circumdederat periculum præteriret ut nubes*, sed non minori harmoniâ pronunciata videtur sententia: tota namque constat dactylicis numeris, præstantissimi autem isti & magniloquentiæ accommodatissimi: Quam ob causam etiam Heroïcum omnium eorum quæ novimus carmen pulcherrimum efficiunt constituúntque. Quandoquidem si ex propria sede aliquid transposueris quacunque volueris ratione, ut verbi gratiâ, si dixeris, τῆτο τὸ λίφισμα ὥσπερ νέφος ἐπέσκιασε τὸν τότε κίνδυνον παρελθεῖν; vel certè si unicam tantùm syllabam detraxeris, dicens, ἐπέσκιασε παρελθεῖν ὡς νέφος, tum cognosces quantopere granditati consonet harmonia. Illud enim ὥσπερ νέφος longâ præcedentis numeri syllabâ innixum quatuor dimensum temporibus incedit, dempta

πτωσάγνευμα. ἐς μεγάλαις αὐτῆ τὰ ἀκόσμητα, ἀεὶ καθάπαξ τῆ τὰ δὴ λέξιον ἐπαινοῦσιν τὸ μηδὲν ζημιαμίζουσι δ' αὐτῆ τάτιμα, ἐμπῖν τε ὁμῶς ἐς ὄγκον ἐ καὶ ἀξίωμα, καὶ ἀνθ' ἑκάστου ἐπὶ ὀλίγοις αὐτῆ ἐφιλοτιμήσατο καὶ πάμπολλα ἐκάστοις ἐδωρήσατο, πάμπολλα δὲ ἐκ τῶν ἰδίων ἐπιτρέψασα, πολλὰ δ' ἐκ τῶν κοινῶν ἐπιτρέψασα· πολλὴ δ' ἐν τοῖς μεγίστοις ἐπὶ τῆ ἀρετῆ ὑπὸ πάντων ὁμολογουμένων διατροφῆν. ἀπηχθάνατο δὲ ἐπὶ τέτοις ἐπὶ τῆ ἀκαίρῳ τῆ ἐλευθερίᾳ καὶ ἐπὶ τῆ ἀκαίρῳ τῆ παρρησίᾳ·

dempta autem una syllaba, ὅτι περὶ Θ, ejusmodi concisione & detractatione labefactatur continuò sublimitas: ut contrà si produxeris [restituta syllabâ] παρελθὸν ἐπίπονον ἄλλως περὶ Θ, illud idem significabis: at non amplius idem assonabis, quoniam longiori extremorum temporum morâ [ultimi scilicèt præcedentis numeri & primi proximè sequentis] simul solvitur & laxatur quæ abrupta fuerat sublimitas.

SECT. 35.

ORationibus præterea tanquam corporibus addit magnitudinem membrorum apta conjunctio, quorum unum quidem amputatum ab altero [cui adhæresceebat membro] per se ipsum nihil quidem retinet laudabile: sed alia cum aliis conjuncta omnia simul totius corporis compagem constituunt, & justam illi magnitudinem afferunt. Eodem modo quæ magna sunt si fuerint à se invicem alia alio disjecta & dispersa, sublimitatem una secum dissipant: contrà, si communione fuerint in unum corpus coacta, & præterea harmoniæ vinculo conclusa, hoc ipso evadunt ambitu sonòra. Ut sit ferme in periodis granditas orationis [ceu] comparata multorum collatione cœna. Quinetiam multos tam Scriptores tum Poëtas, qui quum suâpte naturâ minimè essent sublimes, nunquam tamen magnitudine cæruerint, licet alioqui vulgaribus & plebeiis verbis, nec quicquã exquisitum insi-

ραιδεύσας ἢ τῆς μιᾶς συλλαβῆς, ὡς νέφρ· ὡς ἀκροτελεύτῃ τῇ συγκοπῇ τὸ μέγ· ὡς ἅμαλλον, ἂν ἐπιλείψῃς, παρελῇς ἐποίησεν ὥσπερ νέφρ, τὸ αὐτὸ σημαίνει, τὸ αὐτὸ ἢ ἔτι σφαλερόν, ὅτι τῷ μήκει τῶν χρόνων συγκλύεται καὶ διαχαλᾶται τὸ μέγ τὸ ἀπότομον.

a Id eſt, hæc verba ita pronunciata detracta syllabâ non minùs fœdè mutilant granditatem, quàm corpus humanum deformant aures amputatæ. Veteres ijs qui in aliquo ſcelere deprehenſi eſſent ſummas auricularum partes amputabant.

λε.

Μελῶν ὑποσώσεις.

Ἐν ἢ τοῖς μάλιστα μεγαλοπρεπεῖ τὰ λεχθέντα, καθάπερ τὰ σώματα, ἡ τῶν μελῶν ὑποσώσις. [a] ὧν ὧν μὲν ἑνὶ τιμὴν ἀφῄρηται καθ' ἑαυτό τι ἀξιόλογον ἔχει, πάντα ἢ μετ' ἀλλήλων ἐκπληροῖ τέλειον σύστημα. ὥσπερ τὰ μεγάλα σκευαζόμενα μὲν ἀπ' ἀλλήλων ἄλλο ἄλλῃ, ἅμα ἑαυτοῖς συνδιαφορεῖ καὶ τὸ ὕψος· σωματοποιούμενα ἢ τῇ κοινωνίᾳ, καὶ ἔτι τῷ δεσμῷ τῆς ἁρμονίας ἀσυγκλειδώτως, αὐτῷ τῷ κύκλῳ φωνήεντα γίνεται. καὶ χαλὸν ἐν ταῖς ἀειδούσαις ὀργάνοις ὅτι πλήθους τὸ μεγέθη. [b] ἀλλὰ μὴν ὅτι τε πολλοὶ καὶ συγγραφέων, καὶ ποιητῶν ἐκ ὄντες ὑψηλοὶ φύσει, καὶ ποτε ἢ καὶ ἀμελήσεις, ὅμως κοινοῖς, καὶ ὑπωδήσι τοῖς ὀνόμασι, καὶ ἑδὲν ἐπαγομένοις

πρεπτὸν

sinuantibus, plerumque uterentur: unius tamen compositionis & harmoniæ beneficio, assumptis [quæ vocantur] veluti vocum spatiis intumuisse, & fecisse ne unquam viderentur humi serpere (qualis inter alios quamplurimos & *Philistus*, *Aristophanes* in nonnullis, in plurimis *Euripides*) abundè satis à nobis demonstratum, ut, verbi gratiâ, apud ipsum *Euripidem*, *Hercules* interfectis liberis ita loquitur, *Abundo malis, nec in me restat alteri locus.* Valdè plebeium & vulgare dictum illud, sed factum est sublime [ceu musici] cantus sono respondens. Quòd si hæc ipsa aliter concinnaveris, tum fiet tibi perspicuum, *Euripidem* in compositione quàm in sensu fuisse feliciorem. In tragœdia verò, quæ *Raptata à tauro Dirce* inscribitur, εἰ δέ τι τύχοι πλέξε, &c. *sicubi fortè circumrotârit, raptârit: simul correptam mulierem, saxum, arborem, subinde mutans.* Sublimis quidem sententia illa, at fit sublimior & vehementior hoc ipso quòd harmonia non fuerit præcipitata, nec tanquam moles aliqua devoluta pondere suo ruat. Sed fulcimenta habeant mutua inter se verba, temporúmque adminicula, quibus ad solidam pervenitur magnitudinem.

SECT. 27.

NIhil porrò est quod sublimia ita deprimat, ut numerus fractus & concitatus pronunciatione,

ἐστὶν ὡς τὰ πολλὰ συγχρώμενοι, διὰ μὲν τὴν ἡδονὴν καὶ ἁρμόττει ταῦτα, δίων ὑγρὸν, καὶ [b] διάστημα, καὶ τὸ μὴ τατεινοὶ διεῖν καὶ ἀναλαλοῦντο, [a] καθάπερ ἄλλοι [b] πολλοὶ, ἄλυσις, Λεσβοφανὴς ἐν τισιν, ἐν τοῖς πλείοσι Εὐριπίδης, ἰκανῶς ἡμῖν διάλλωτος. μὴ γὰρ τὴν τεχνοτονίαν Ἡσχλῆς φησι,

Τίμων κακῶν δὶ' κύκλ' ἔδ' ὅπῃ τεθῇ.

οὐδὲ ἁμαῦδες τὸ λεγόμενον ἀλλὰ γίγνεσθαι τῇ [b] πλάσει ἀναλογῶν. εἰ δ' ἄλλως τὰ ζωμερμόσης, φανήσεται σὺ σῦλον, ὅτι τῆς ζωμέσεως τοιαύτης ὁ Εὐριπίδης μᾶλλον ἔστιν ἢ νῦ. ἐπὶ δὲ τῆς συγκλίσεως ἐστὶ τὸ τοιοῦτον,

-- εἰ δέ τι
Τύχοι πρὸς ἐλίξας εἶλκεν ὁμῶς λαβών

Τυπάνα, τέτρων, ὁρῶ μεταλλάσσειν δεῖ.

ἐστὶ μὲν γυναῖον τὸ λῆμμα, ἀδρότερον δὲ γίγνεσθαι τὴν ἁρμονίαν μὴ κατεστραμμένης, μηδ' ὀξυκύμαντά τι φέρειν, ἀλλὰ σημείοις ἔχειν πρὸς ἄλληλα τὰ ὀνόματα, καὶ ἐξερίσματα τῆς χορδῆς, πρὸς ὑδραῖον διαζεύγνυσθαι μέγεθος.

b Hinc διαζυγματικὴ φωνὴ, intervallata vox, quæ cum intervallo suspenditur, ut in cantionibus & legendis versibus heroicis.

a Εὐριπ. ἐν Ἡσχλεῖ μαινομένῳ.

b Cantûs flexionem, & veluti figurationem, cantûs varietatem, πλάσιν dici Græcis intelligimus ex illis Theophrasti de Plant. li. 4. c. 12. ἐπεὶ δὲ εἰς πλάσιν μετέβησαν. Id est, interprete Plinio, Postquam varietas cantûs accessit, & cantûs luxuria dicitur, & πλάσμα. Vertimus igitur τὸ ἀναλογῶν τῇ πλάσει, quod sono & varietati ejusmodi in musicis respondet. Quod pares obtinet vires, quod quadrat, convenit.

κδ'.

Μιξοπολὺ δ' ἐδὲν ὕπως ἐν τοῖς ὑφηλοῖς, ὡς ῥυθμὸς κοσμεῖσθαι λόγῳ, καὶ

ciatione. cujusmodi sunt Pyrrichii, trochæi, & dichorei prorsus saltationi convenientes. Quæ enim numerotum legibus astricta sunt, elegantia, subtilia & exilia, atque per uniformem illam rhythmi speciem sine ullis affectibus fluitantia continuo apparent. Præterea, quod istis pejus est, quemadmodum cantiunculæ auditores avocant à rebus ipsis, & ad sese rapiunt, sic quæ in oratione ad numeros compositæ sunt audientibus, non sententiæ ipsius, sed numeri affectionem imprimunt, ita ut interdum quæ expectantur necessariò terminationes prænoscant, dicentibúsque assonent, & tanquam in saltatione aliquâ clausulam anticipent. Eâdem ratione magnitudine carent nimis compositæ, nec non in minuta & brevi syllaba concisæ, & tanquam clavis frequentibus incisim asperéque copulata.

Sect. 37.

QUin etiam minuendæ granditatis vim habet concisum genus dicendi: magnitudinem siquidem ipsam mutilat, dum nempe nimiâ coarctatur brevitate. Hîc verò intelligi volumus, non quæ commodè versa & justo ambitu comprehensa, sed contrà, quæcunque parva & dissecta. Enimverò concisa & truncata phrasis impedit intellectum, at compendiaria dirigit [ipsum.] quid vice versâ statuendum sit de iis quæ longiùs explicata porrigun-

tur

ἡ συσκηνία. οἱ δὲ πυρίχιοι, καὶ ἔνοπλοι, καὶ ὀρχηστικοὶ τέλεον εἰς ὀρχησικὸν ζωοκτόνον τες. ἐνδὺς δὲ πάντα φαίνεται τὰ κατάρυθμα καὶ φαῦλα, καὶ μαινόμενος, καὶ ἀπαιδεύτως διὰ τῆς ὁμοιότητος ἐμπολάζοντα, καὶ ἔτι τούτων τὸ χείριστον, ὅτι ὥσπερ τὰ ὠδεῖα, τοὺς ἀκροατὰς ἀπὸ τῆς φθογγῆς ἀφέλκει, καὶ ἐπ' αὐτὰ βιάζεται, ὅτως καὶ τὰ κατερρυθμισμένα ἧττον λογισμῶν ἐν τῷ λόγῳ πάθος ἐνδίδωσι τοῖς ἀκούσι, τὸ δὲ ῥυθμοῦ, ὡς ἐνίοτε προσωδίας τὰς ὀφειλομένας καταλήξεις αὐτοῦ ὑποκρίνειν τοῖς λέγουσι, καὶ φθάνοντας ὡς ἐν χορῷ τινι, προσαποδιδόναι τὴν βάσιν. ὁμοίως δὲ ἀκούειν καὶ τὰ λίαν ζυγκεκλιμένα, καὶ εἰς μικρὸν, καὶ βεκκυσύλλαβα ζυγκεκομμένα, καὶ ὥσπερ τοῖς μέλεσι τισὶν ἐναλλὰξ κατ' ἐγκοπὰς, καὶ σκληρότητας ἐπισωδιζόμενα.

c *Fortasse melius* ἐφ' ἑαυτά.

λζ.

ΕΤι γὰρ [a] μᾶλλον ὕβρις μειωτικὸν καὶ ἡ ἄγαν τῆς φρονήσεως συγκοπή. [a] περὶ δὲ τοῦ μέγεθος, ὅταν εἰς λίαν ζωάγηται βεκκυ. [a] ἀκούσεσθε δὲ νῦν μὴ τὸ δέοντος ζωεσταλμένα, ἀλλ' ὅτα ἀντικρὺς μικρὰ, καὶ κατακεκερματισμένα. συγκοπὴ μὲν δὲ κωλύει τὸν νοῦν. ζωτομία δ' [b] * ἐπ' ἐνδύ.

Φρονήσεως ζυγκοπή.

a *Supra* συνονίμως ἀκροατηριάζειν *dixit.*

b *Commodus sensus si lacuna impleatur pronomine* αὐτὸν, *legamus* ὑφ' ἑαυτοῦ.

ὦ *pro* ἐπ' ἐνδύ, ἐπιφθύνει

tur, constat: Pro excrementis enim & stercoribus, quæ prolixitatem importunam absurdámq; accersunt, habenda.

Sect. 38.

AD granditatem præterea sive magnitudinem orationis detur pandam & corrumpendam, efficacissima quoque verborum exilitas. Apud *Herodotum* igitur, quoad quidem propositiones & sententias, tempestas divinè descripta est: sed certè materiâ ipsâ quædam continet ignobiliora, quale fortè hoc, ζεσάσης τῆς θαλάσσης: quod verbum multam convellit sublimitatem propter difficilem & ingratam ipsius pronunciationem: item illud ὁ ἄνεμος, inquit, ἐκοπίασε. καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ ναυάγιον βεβοσκομένας ἐξεδίκησε τέλος ἄχαει. Verbum enim κοπιᾶσε gravitati non respondet, quippe tritum & vulgare. Quod verò attinet ad illud ἄχαει, ad tantum malum exprimendum improprium. Sic etiam *Theopompus* eximio cultu & ornatu descriptam *Persa* expeditionem in *Ægyptum* quibusdam verbulis totam transfixit. *Quæ enim Civitas*, inquit, *aut natio in tota Asia non misit legatos ad Regem? ecquid eorum quæ vel ex terra nascuntur, vel artificio conficiuntur, tum pulchrum tum pretiosa ad eum non comportatum? Quot quæso & quàm pretiosa tapeta & stragula? quot militares vestes partim purpureæ, partim variegatæ, partim etiam albæ? tentoria*

aurea

ἕλκειν δ' ἐς ἔμπαλιν τὰ ἐπιπόλων. ὑπόψεσθε γὰρ τὸ μῆκος ἄκριτον ἀναγκαίως.

λη'.

Μικρότης ὀνομάτων.

Δεῖ δ' αἰσχύνεσθαι τὰ μεγάλα, καὶ ἡ μικρότης ἧττ' ὀνομάτων. ἔστι γοῦν τῷ Ἡσιόδῳ καὶ τὰ λήμματα δυμενίοις ὁ χειμὼν πόρσας, καὶ ἡ νὺξ Διὶ σκιόεσσα τῆς ὕλης ἀπόξεσις· καὶ τοῦτο μὲν ἴσως, * ζεσάσης ἡ τῆς θαλάσσης· ὡς τὸ ζεσάσης πολὺ τὸ ὕψος σημαῖνε, ἀλλὰ τὸ καθόλου. καὶ, * ὁ ἄνεμος, φησὶν, ὁπόσους καὶ τοὺς περὶ τὸ ναυάγιον βεβασανισμένους ἐξεπίνησε τέλος ἄγαν. ἄσημον γὰρ τὸ κοπάσαι, καὶ ἰδιωτικόν. τὸ δ' ἄγαν, * τηλικοῦτο πάθος ἀνθρώπων δυσίων καὶ ὁ Θεόκριτος ἐκφαυλίζει σκάλας πλὴν τῶν Πέρσαι κατέβασαν ἐς λίμνην, ὀνομαίοις τοῖς τὰ ὅλα διδάσκειν. Πῶς γὰρ πόλις, ἢ ποῖον ἔθνος ἧττ' καὶ πλῆθος ἀνδρῶν, ἐκ ἐφεσβεύετο θεὸς βασιλέα; τί δὲ ἧττ' ἐκ τῆς γῆς γεννωμένων, ἢ ἧττ' καὶ τείχεσι ἐπιπυργώσεων καλῶν, ἢ τιμίων, ἐκ ἀνομίζειν ἔχειν ὡς αὐτόν; ἐ πολλαὶ μὲν, καὶ πολυτελεῖς γεμίζει καὶ χλανίδες· τὰ μὲν * ἀλουργεῖς, τὰ δὲ ποικίλται, τὰ δὲ, λευκαί, πολλαὶ δὲ σπανιαὶ λευκῆς πορφύρεον. Platoni definitur purpurei quasi ἁλὸς ἔργον, maris opus ex marina concha.

Μικρότης ὀνομάτων.

* ἐν τῇ Πολυμνίᾳ.

* ἐν τῇ Οὐρανίᾳ.

c Sic Homerus quum in similitudine omnem aliâs in re sublimitatem continente, voluit Græcorum in hostem vadentis exercitus alacritatem & impetum, describere & veluti ob oculos ponere Il. ζ'. dixit.

a ἐρυθρὸν μέν coloris species,

aurea quamplurima omnibus iis quæ utilia forent instructa, multa [etiam alia] purpurea & subtiles vestes, lectiq; sumptuosi, argentum præterea aurumq; cælatum: pocula item crateresque, quorum alios gemmis distinctos, alios accuratè & sumptuosè elaboratos vidisses: his addes armorum, tum Græcanicorum, tum barbaricorum, myriadas innumeras. Numerum quoq; omnem superantia jumenta, concidendas ad hec victimas, condimentorum multos modios: librorum aliarumq; rerum utilium ad vitam cistas sacculosq; complures, tot salsas omnis generis pecudum carnes, in tantos congestas acervos, ut accedentes è linginquo tumulos esse collesq; surrectos conjicerent. Sublimiora defugiens sectatur humiliora: quum contrà facere debuerit ut increscceret oratio: atq; admirabili illi totius apparatûs narrationi admiscens cistas, condimenta, sacculos, culinæ visionem fecit exhibuítque. Perinde enim est, ac si quis in illa magnifica suppellectili [instruenda] inter aureos & baccatos crateras, argentum cælatum, tabernacula & pocula aurea, cistulas sacculósq; medios collocaret: quod quidem factum esset aspectu fœdum: ita quoque hujusmodi verba interjecta intempestivè, sunt fœdæ maculæ & tanquam probroseq, notæ orationi inustæ. In promptu verò erat tanquam summatim percurrere etiam quos colles & prominentes tumulos conjecturâ habitos fuisse dicit, atque quoad alium appa-

χοῦ, κατασκάσμάναι πᾶσι τῆς χρείας· ναὶ ἢ ξυσίδες, καὶ κλῖναι πολυτελεῖς. ἔτι ἢ καὶ ἀργυρᾶ, καὶ χρυσᾶ ἀπειργασμένα, καὶ πώματα, καὶ κεστῆρες, ὧν τοὺς μὲν λιθοκολλήτους, τοὺς δ' ἄλλως ἀκριβῶς καὶ πολυτελῶς εἰδέναι ἂν ἐπαναγκαίως. φεῦ ἢ τότε ἀναείθητοι μὲν ἦσαν μυελάδες, ἦσαν μὲν ἐλλιμενικῶν, ἦσαν ἢ βαφέων. ὑπερβάλλονται ἢ τὸ πλῆθος ὑποζύγια, καὶ φεῦ καταχορτάζειν ἱερεῖα εἰς ταῦτα. καὶ πολλοὶ μὲν [b] ἀρτυμάτων μέλλοντι, πολλοὶ δ' οἱ δυλάκιον, καὶ σάκκοι, καὶ χάρται βιβλίων, καὶ ἦσαν ἄλλων χρημάτων. τοσαῦτα ἢ κρέα τετακεχαλασμένα παντοδαπῶν [c] ἱερείων, ὡς σωρεὶς αὐτῆς γίνεσθαι πολίτης, ὥστε τοὺς προσόντας πορρώθεν ὑπολαμβάνειν ὄχθους εἶναι, καὶ λόφους ἀναθυμιάσεως. ἐπεὶ ἦσαν ὑψηλοτέρων ἐπὶ τὰ ταπεινότερα ὑποδεέστερα, δέον πτήσασθαι τὴν αὔξησιν ἅμιλλαν. καὶ τῇ θαυμασίᾳ τῆς ὅλης [a] παρασκευῆς ἐγγελία φερομένας τοὺς δυλάκους, καὶ τὰ ἀρτύματα, καὶ τὰ σακκία, μαγειρεῖα τινὰ φαντασίαν ἐποίησεν. ὥσπερ ὃ εἴ τις ἐπ' αὐτῆς ἐπίνοιαν ἦσαν προκοσμημάτων, μεταξὺ ἦσαν χρυσίων, καὶ λιθοκολλήτων κρατήρων, καὶ ἀργύρου κοίλου, πλοίων τε ὁλοχρύσων, καὶ ἐκπωμάτων φόρων μέσα ἔθηκε δυλάκια, καὶ σακκία, ἀφεῖπες ἂν ὧν τῇ προσόψει τὸ ἔργον, ὅπου καὶ τῆς ἁρμονίας τὰ τοιαῦτα ὀνόματα ἄχθη, καὶ οἱονεὶ σίγματα καθίσαται παρὰ κωμῳδοῖς ἐγκαταλατσόμενα. παίνετο δ' ὡς ὁλοχερῶς ἐπλάθην, καὶ ὡς ὄχθος λέγει ζυμεβλῆσθαι, καὶ φεῦ τῆς ἄλλης φρα-

b Athen. lib. 2. horum etiam meminit, sed ἀρτύματ@ legit.

c Observamus Græcos Scriptores ἱερεῖα appellare non solùm victimas, quæ verè ἱερεύονται, & in sacrificiorum usum macktantur, verùm etiam quæcunque ad comedendum jugulantur animalia. Hìc igitur, per τὰ ἱερεῖα, omnes quibus vescimur carnes intelligimus.

a Sensus, quid verò, ista in tanto apparatu non benè habent, an fuerunt silentio prætereunda? Fuerunt, sed alio loco collocanda percurrendáq;

apparatum mutuo sermone dicere camelos, & jumentorum multitudinem gerentium subvectantiúmque quæcunque ad luxum usúmque mensarum submini∫tranda forent, vel acervos vocare omnis generis seminum eorum etiam quæ ad lautitias, & id genus alia, ad hominum victum oblectationémque pertinentia sunt præstantiora: vel ad hunc modum scribere, quæ (uti volebat) sufficerent ad condimenta paranda mensarum instructoribus & cupedinariis. Neque enim in sublimibus ad sordida & contemptissima temerè descendere fas est, nisi extremâ aliquâ adigente necessitate: sed verbis quæ rerum dignitati respondeant uti convenientissimum fuerit, ipsámque in effingendo homine occupatam naturam imitari, quæ in nobis partes latentes, quæque honestè nominari non possunt, totiúsque molis corporeæ excrementa, non posuit in fronte & conspectu omnium, sed prout dabatur occultavit, atque, ut illa *Xenophontis* usurpemus, istorum canales citra ullum ullius animalis dehonestamentum quàm longissimè fieri potuit, avertit. Sed enim hunc tractatum eorum quæ orationem minuunt longiori enumeratione amplificari nihil attinet, si quidem ex præmissis & prænonstratis iis quæ ipsam gravem & sublimem efficiunt, perspicuum fit horum contraria tandem deprimendi & lædefactandi vim ut plurimùm habitura.

ξαπλοῦς ὅτως ἀλλάξας εἰπεῖν κυμίλοις, καὶ
λάθρῳ ὑποζυγίων φορταγωγούντων παντα τὰ
ἐκ τῆς τρυφῆς, καὶ ἀπολαυσιν τραπεζῶν χορη-
γήματα, ἢ σφραγὶς ὀνομάσας πανσίων ἀσφαλέ-
στερον, καὶ οὐχ ἧττον διαφέρει τῆς ὀψοποιίας,
καὶ ἡδυπαθείας μᾶλλον, ἢ παντα ὡς ἐδύλετο
μαγείρων ὅτως δεῖναι, καὶ ὅσα τραπεζοκόμων,
καὶ ὀψοποιῶν ἡδύσματα. ὁ γὰρ δεῖ καταντᾶν
ἐν τῇς ὑψεσιν εἰς ῥυθμὸν καὶ ἐξυβεισμένα,
ἀν μὴ ζοβόρα ὑπό τινῶν ἀναγκης ζωιδιωκώ-
μενα. ᵇ ἀλλὰ σφῶν ῥηγμάτων φέρεσι ἀν καὶ
πὶ φωνὰς ἔχειν ἀξίας, καὶ μιμεῖσθαι τὴν δυ-
νηγήσασαν φύσιν τὸν ἄνθρωπον, ἢ τις ἐν
ἡμῖν τὰ μέρη τὰ ὑποῤῥήτα ὐκ ἔθηκεν ἐν τρα-
χήλῳ, ὐδὲ τὰ τῶ παντὸς ὄγκω ἀστιβώματα·
ἀπειρύψατο ἢ, ὡς ἐνῆν, καὶ, * κατ' τὸν
ξενοφῶντα, τὸν τάτων ὅτι ποῤῥωτάτω ὀχε-
τὸν ἀπέστρεψεν, ὐδαμῆ καταιχμάσασα τὸ τῶ
ἦθους κάλλος. ἀλλὰ γὰρ ὐκ * ἐπιδὺς
ἐπὶ τὰ μικροπρεπῆ διαεθμεῖν. τρεῦποδε-
δεγμένων γὰρ σφῶν ὅσα ἐυσχημοσύνῃ καὶ ὑψηλοῖς ἐρ-
γάζεται τὸν λόγον, ὅλον ὡς τὰ ἐναντία
τούτων ταπεινὸς ποιήσει κατ' τὸ πλεῖσον, καὶ
ἀσχήμονας.

b *Verbis utendum quæ cum rerum magnitudine conveniant.*

* ἐν τῷ Γ'. ἐπομνημ.

Sect. 39.

CÆterùm ingenii & docilitatis tuæ gratiâ illud insuper appingere & declarare non gravabor, charissime *Terentiane*, quod non ita pridem de philosophis unus quærebat. Miror utique (inquiebat ille) cum multis aliis, quî tandem factum sit ut hoc nostro ævo summè docilia, civilia, perspicacia, & maximè ad eloquentiæ voluptatem proclivia, adeòque sublimia, magnáque supra modum non ampliùs, nisi raro, nascantur ingenia? Tanta nempè disciplinarum & discendi facultatis toto orbe terrarum hominum genus occupat sterilitas: An herclè, inquit, credendum vulgò jactatum illud, democratiam optimam esse magnorum [ingeniorum] nutricem: quippe cum quâ fermè solâ floruerint & conciderint eloquentissimi quique. Etenim ad fovendas, inquit, alendásque sublimes sublimium cogitationes, necnon ad illam inter se concertandi & contendendi veluti de primis partibus tum excitandam alliciendámque, tum semel perpellendam, libertas efficacissima est. Quin etiam ob proposita in Rebuspublicis præmia insignes illæ, quibus excellunt oratores, animi dotes exercitationibus excultæ undique exacuuntur, ac veluti tundendo eliciuntur, simúlque cum ipsis rebus, ut par est, effulgent liberæ. Nos verò hoc ævo videmur, inquit, jam à pueris servitutem justam didi-

ΕΚεῖνο [a] μέντοι λοιπὸν, ἕνεκα τῆς σῆς χρηστομαθείας, οὐκ ὀκνήσω σοι ὑποσχεθεῖναι, καὶ διαπεῖραι, Τερεντιανὲ φίλτατε, ὅσῳ ἐζήτησέ τις τῶν φιλοσόφων πρότερος. [b] Θαῦμα μ' ἔχει, λέγων, ὡς ἀμέλει καὶ ἕτεροι πολλοὶ, πῶς ποτε κατ' τὸν ἡμέτερον αἰῶνα πιθανοὶ μὲν εἰσὶ λέγειν, καὶ πολιτικοὶ, δεινοὶ δὲ ἅμα, καὶ ἐναργεῖς, καὶ μάλιστα πρὸς ἡδονὰς λόγων δύφορεῖ, φλαῦροι δ' ἄλλως, καὶ ἀθρομελέθειοι, πλὴν εἰ μή τι ἀπαίνιον, ὑκέτι γίνονται φύσις, τοσαύτη λόγων κοσμικὴ τις ἐπέχει τὸν βίον ἀφοεία. Ἦ γὰ Δί', ἔφη, πεσδύτερον ἐκείνῳ τῷ θρυλλουμένῳ, ὡς ἡ δημοκρατία τὴν μεγάλων ἀγαθῶν τίκτουσι, ἡ μόνη σχεδὸν καὶ ζωπύκασαν οἱ τοιοῦτοι λόγοι δεινοὶ, καὶ ζωαπθανον. [d] Τρέφεται τε δὴ, φησὶν, ἰκανῶς τὰ φρονήματα τῆς μεγαλοφυΐας ἡ ἐλευθερία, καὶ ἐρεθίζεται, καὶ ἅμα διωθεῖν τὸ πρόθυμον ἐς πρὸς ἀλλήλας ἔριδος, καὶ τῆς ἐπὶ τὰ πρωτεῖα φιλοτιμίας. ἔτι γὰ μᾶλλον διὰ τὰ φρονούμενα ἐν ταῖς πολιτείαις ἐπαθλα, ἐκάστοτε τὰ ψυχικὰ πρωτερήματα, τῆς ῥητόρων μελετώσης, ἀκονᾶται, καὶ ὀξύνεται, καὶ ταῖς πρώγμασι χρῆται τὸ εἰκὸς ἐλευθέρα συνεκλάμπει. [e] οἱ δὲ νῦν ἐοίκασιν, ἔφη, παιδαριδίοις ἐν

a Ὑποθέσεως difficilis & lubricæ quæstionis μεθοδοθείσα κρῖσις μετάσασιν εἰς ἄλλο πρόσωπον.

b τῆς ἐπειᾶς κατασασις, cum tam effæta ingeniorum ætas Longini. Hæc eadem quæstio excutienda proponitur initio Dial. de orat.

c Ejusmodi magnorum ingeniorum sterilitatis prima causa à communi hominum opinione.

d Ingeniorum nutrix & parens sub Democratico statu libertas: cui assertioni confirmandæ subserviunt τὰ ζωεχῶς ἐπαγώμενα. e A contrario Resp. statu.

didiciſſe, ipſius moribus & inſtitutis à teneris adhuc intellectûs ipſius notitiis propemodum faſciati, quippe quibus de uberrimo illo fœcundiſſimóque eloquentiæ rivo, (libertatem, inquiebat, intelligo) guſtare non licèt, proinde jam omnes magnifici evadimus adulatores. Hanc ob cauſam alios quidem habitus etiam in famulum cadere poſſe aſſerebat, ſervum verò oratorem fieri poſſe negabat: illicò enim ſcaturit atque emergit muſſans ac minimè loqui audens ſervile ingenium, & quaſi conſtrictum, hæſitans, ipſâ aſſuefactione debellatum atque expugnatum. *Namq; bonam partem virtutis tollere viſa ſerva dies*, ut illud *Homericum* uſurpemus. Quemadmodum igitur (ſi modò illud quod audio credibile) glottocoma ſive ſcrinia in quibus *Pygmæi*, quos vulgò nanos & pumiliones dicimus, educantur, non tantùm impediunt, verumetiam contrahunt coarctántque incluſorum adoleſcendi incrementum, circumpoſito ori vinculo: ſic quiſpiam rectè quamlibet ſervitutem, etiam juſtiſſimam, animi glottocomum & communem ſtatuerit carcerem. Verùm inquit, ô optime, facilè illud mihi perſuadeo, hominis proprium eſſe, ſemper de præſenti rerum ſtatu conqueri, vide autem ne unquam

* * *

Si univerſalis totius orbis pax magna corrumpit ingenia, multò magis quod deſideria & ſtudia

δικαίας δικαίαις, τοῖς αὐτοῖς ἔθεσι καὶ ὁπλισμοῖς χρωμένους ἐξ ἀπαλῶν ἔτι φρονημάτων μονονοὺχ ὑπασπιζομένους, καὶ ἀγάλμασι καλλίστοις, καὶ γραμματικῆς λόγων πάσης τῷ ἑλληνικῷ ἐπιτρέφοντας, λέγω. διόπερ οὐδὲν ὅτι μὴ κόλακας ἐπιδεικνύμενοι μεγαλοφυεῖς. διὰ τοῦτο τοὺς μὲν ἄλλους ἕξεις καὶ εἰς οἰκέτην πίπειν ἔφασκεν, δοῦλον ἢ μηδένα γίνεσθαι ῥήτορα. εὐθὺς γὰρ ἀναζεῖ τὸ ἀπαρρησίαστον, καὶ οἷον ἔμφρυγον, ὥσπερ Ζωπυρίδας αὖ κεκονδυλισμένον.

* Ἥμισυ γάρ τ' ἀρετῆς, (φησὶ τὸν Ὅμηρον) ἀποαίνυται εὐρὺ μέτωπον. b ὥσπερ οὖν (εἴη, φησὶ, τοῦτο πρὸν ὄζειν) ἀκόνη τὰ γλωττόκομα, οἷς οἱ Πυγμαῖοι καλύπτωσι νᾶνοι τρέφουσι, ἃ μόνον κωλύει ὅλως ἐγκυκλεισμένων τὰς αἰσθήσεις, ἀλλὰ καὶ Ζωπύρει διὰ τὸν εἰρημένον τῆς ῥώμου δεσμόν. c ὕπως ἅπασαν δυλείαν, κἂν ᾖ δημοτάτη, ψυχῆς γλωττόκομον, ἡ κοινὸν δή τις ὑποφυόμενον δεσμωτήριον. d ἐγὼ μέντοι γε ὑπολαμβάνω ῥᾴδιον (ἔφη) ὦ βέλτιστε, καὶ ἴδιον ἀνθρώπου, τὸ καταμέμφεσθαι τὰ παρόντα. ἔρα γὰρ μή ποτε

* * *

ὀλιγωρίας εἰρωνία διαφθείρει τὰς μεγάλας φύσεις, πολὺ ἢ μᾶλλον ὁ κατέχων ὕφος τὰς

a Sic κονδυλιζόμενον ἤτοι κονδύλοις πλαττόμενον. Plautinus ille Sosias ad illud iteratum Mercurii, Cujusnam es? Tuus, respondet. Nam pugnis usus fecisti tuum.

* Od. ρ'.

b Simile, cujus affinitatis lucem affert proverbio, ἡ δυλεία ψυχῆς γλωττόκομον.

c ἀπόδοσις, in qua proverbium.

d ἐπιδόξωσις

quæ corrigit aut eludit superiorem solutionem, ne Imperatorem offenderet à querulâ hominum naturâ.

ὄκνο-

ſtudia remoratur hoc ſine fine bellum: Et herclè huc accedunt illæ quæ præſentem obſident vitam, atque eandem agunt ferũntque præcipitem, perturbationes. Pecuniæ ſiquidem, cui ſumus omnes addictiſſimi, & voluptatis amor nos redigit in ſervitutem, ſive potiùs (quod quis dixerit) mores & ſtudia cum ipſis hominibus demergit & abſorbet. Avaritia quidem morbus ſordidus, voluptas verò abjectiſſimus & viliſſimus. Nec verò [iſta] reputanti mihi & perpendenti conſtare poteſt, quî fieri poſſit ut qui immenſas tanti faciunt divitias, eáſque, ut veriùs loquar, in religionem trahunt, & tanquam Deum colunt, illis inſita mala in animos noſtros prorumpentia non admittant ſuſcipiántque. Immenſas enim & nimias divitias continenter, &, ut aiunt, paſſibus æquis ſequitur profuſio & luxus, & alia [hujus generis], perrumpentibus illis urbium domorúmq; portas, & limina, ad quæ aſcendunt, & in quibus unà habitant: hæc verò ſi in hominum vita commorata fuerint diutiùs, ex ſapientium ſententia nidulantur atque continuò in gignenda prole occupata. Hinc collige & animo reputa, quid pariant [rurſum iſta], taſtum nempe ſive arrogantiam, delicias & luxum, non adulterinam quidem, ſed prorſus germanam ipſorum & propriam progeniem. Si verò quis harum divitiarum ſobolem adoleſcere ſinat, ſtatim crudeles & inexorabiles animis ingenerant Dominos,

ἐπιθυμίας ἀπελθόντος ἐντοσὶ πόλεμος. καὶ
ἡ Δία πρὸς τούτοις, τὰ φερόμενα τὸν νῦν
βίον, καὶ ἔτι κάρτα ἄγοντα καὶ φέροντα παυτὶ
πάθη. ἡ γὰρ φιλοχρηματία, πρὸς ἓν ἅπαντες
ἐπλήσμεν ἤδη νοσοῦμεν, καὶ ἡ φιλησδονία, δυλα-
γωγοῦσι, μᾶλλον δ' (ὡς ἄν εἴποι τις) κα-
ταδυδίζουσιν αὐταύδρως ἤδη τοὺς βίους. φι-
λαργυρία μὲν, νόσημα μικρεπρεπὲς· φιλη-
δονία δ' ἀχρηνέσατον. ὁ δὴ ἔγω λογίζομαι
δρᾶν, ὡς οἷόν τε πλουτον ἀόριστον ἐπιμή-
σασθαι, τὸ δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν, ἐκδειά-
σασθαι, τὰ συμφυῆ τούτῳ κακὰ εἰς τὰς ψυ-
χὰς ἡμῶν ἐπεισιόντα μὴ δραδέχεδαι. ἀκο-
λυδεῖ γὰρ τῷ ἀμείζω πλούτῳ, καὶ ἀκολάσῳ,
ζωπμένη, καὶ ἴσα (φασὶ) βαίνουσα πολυτέλεια,
καὶ ἄλλα ἀνοίγαντα ἐκείνε τῶν πόλεων καὶ
οἴκων τὰς εἰσόδους, εἰς ἃς ἐμβαίνει, καὶ ζυνοι-
κίζεται. χρησίσαντα δὲ ταῦτα ἐν τοῖς βίοις,
ποιησοποιεῖται καὶ τοὺς σοφὲς, καὶ ταχέως
ῥᾳδίως ἐκεῖ τεκνοποιίαν, * ἀνάλεξον ἔν
τι ῥηθῶσι, καὶ πύρον, καὶ ζειφλὴ, ἃ νόθα ἑαυτῶν
ῥηπμασα, ἀλλὰ καὶ παῦ γνήσια, ἐαν δὲ καὶ τέτε
τὶς ᾖ πλέτε τὲς ἐκγόνες εἰς [b] ἡλικίας ἐλθεῖν
ἰάσῃ, ταχέως διαπέτας ᾖ ψυχαῖς ἐντίκτεσιν

c *Aliæ cauſæ, φιλοχρηματια, φιλησδονία, &c.*

a *Vide Horat. carm. lib. 3. ode. 16.*

b *Galli ad verbum, ἐὰν εἰς ἡλικίδν ἐλθεῖν dicunt, laiſſer venir en aage.*

ἀπερυ-

Dominos, contumeliam, insolentiam & impudentiam. Hæc enim ita fieri necesse est, nec ampliùs homines ad sublimia spectare & aspirare nec [ullam] orationem supra vulgatum sermonem assurgere, sed ejusmodi vitæ corruptelam paulatim undique perfici, contrà tabescere & emarcescere, atque adeò neglectas vilescere magnas illas animi dotes, ubi primùm sua quidem, sed caduca, nec ullius usus, homines cœperint admirari, omisso virtutum cultu & incremento: nec enim fieri potest, ut quis in judicio, si corruptus fuerit, de iis quæ justa sunt & honesta liberè integréque judicet: Etenim cujus mens oppressa est præmio, & lingua astricta mercede, necessariò quæ conveniunt & propria sunt naturæ suæ, pro honestis & justis habet: ubi verò mores vitámque nostram omnium in universum, ut arbitræ regunt & moderantur judiciorum corruptelæ, alienæ item & horrendæ mortium venationes, testamentorum insidiæ, ac lucrum ex re qualibet, vel ipsa anima, quâ etiam sua quisque facti mancipia emimus, an in tanta támque pestilenti vitæ morúmque corruptione putamus adhuc magnorum, & ad omne ævum pervenientium scriptorum, judicem aliquem ingenuum ita ab illa rei familiaris augendæ & amplificandæ cupiditate liberum, ut ei blandienti & sæpiùs interpellanti, nunquam assentiatur? Nunquid igitur ita nobis quidem comparatis satius est alterius imperium

ferre,

ἀναγκαίως, ὕζειν, καὶ ὀδυνᾶσθαι, καὶ ἀναπαύεσθαι. ταῦτα δὲ ὅτων ἀνάγκη γίνεσθαι, καὶ ἀνθρώπους ἀναβλέπειν, * μηδὲ ἐπὶ μίαν φύσιν βλέπειν τινὰ λόγον· ἀλλὰ τοιαύτην ἐν κύκλῳ πλεονεργεῖσθαι κατ' ὀλίγον τῶν βίων τὸν διαφθορέα, φθίνειν δὲ, καὶ καταλιπαίνεσθαι τὰ ψυχικὰ μεγέθη, καὶ ἄζηλα γίνεσθαι, ἢ ἐκεῖνα τὰ ὄντα ἑαυτῶν μίξιν [c] κανόνητα ἐκπαιδεύοντες [d] παρέντες αὔξειν τὰς * ἀρετάς. ἐν δὲ τῷ κείσει μέν τις ἀναδεὶς, ὃν ἂν ὁπὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν ἐλαύνοντα, καὶ ὑμῖν ἂν ἀρέσκοι χρήσιμος. ἀνάγκη δὲ τῷ [a] δωροδόκῳ τὰ ἀδικεῖα * μὲν φαίνεσθαι καλὰ καὶ δίκαια· ὅταν δὲ μηδὲν ἐκείνου τοῦ ὅλως ἤδη βίου διακοσμοῦσθαι, καὶ ἀλλόφυλοι θῆραι [b] θανάτων, καὶ ἥττους διαθηκῶν, τὸ δ' ὃν ἐκ παντὸς κερδαίνειν ὠνύμενα, τῆς ψυχῆς ἕκαστον θεὸς τῆς ἑαυτοῦ λυδρα ποδισμένοι, ἆρα δὴ ἐν τῇ τοιαύτῃ λοιμικῇ βίου διαφθορᾷ, δικεῖσθαι ἐπ' ἀλαθείαν τινὰ κεῖται τῶν μεγάλων ἢ δικαίων πρὸς τὸν * [c] αἰῶνα καὶ ἅπαντα ὁπολεγόμενα, καὶ μὴ καταρχαιρεσιάζεσθαι πρὸς τῆς πλεονεξίας ὁλιγωμίας; ἀλλὰ μή ποτε τοῖς τοιούτοις, οἷοί περ ἐσμὲν ἡμεῖς, ἄμεινον ἄρχεσθαι,

* χ. μηδὲ ἔτι ἐχ.

c, Sic ἀνόνητα σώματα dixit Soph. id est ἀνωφελῆ.

d Omisso virtutum cultu & incremento.

* χ. ἀρετάς.

a Cic. in Pisonem interpretatur, Cujus mens oppressa præmio, lingua adstricta mercede.

* χ. μὴ.

b Mortium. verbera & experimenta telorum mortium pertulêre patientiam. Quintil. declam. 2.

* χ. αἰῶνα.

c Ad omne ævum. Recte. Nam si lectionem retineamus, quis sensus?

ἢ ἐλαύ-

ferre, quàm noſtri juris eſſe? Quando quidem illæ plus habendi & acquirendi immodicæ cupiditates prorſus laxatæ, ut qui ex carcere liberi dimittuntur contra vicinos, ipſum etiam terrarum orbem cladibus incendere & inflammare poſſunt. Denique à ſumptibus dicebam proficiſci illam ingeniorum quæ hoc ævo naſcuntur pigritiam & mollitiem, in qua plerique fere omnes (paucos enim excipio) vivimus, non aliter laborantes quàm qui recèns convaluerunt ex morbo & meliuſculè habere incipiunt, niſi laudis & voluptatis, at nequaquam profectûs alicujus cauſa, qui ſit æmulatione dignus & honore. Sed ſatius fortè fuerit hæc omittere, & ad ea quæ conſequuntur progredi. Sunt autem illæ animi perturbationes, de quibus ex profeſſo, tractatu proprio ſcripturos nos promiſimus, quippe quæ (ut in genere cujuſvis orationis) ſic & ipſius ſublimitatis bonam partem nobis videntur continere.

FINIS.

ἡλικίας ἔτι); ἐπεὶ τοι γε ἀφειδῶσι τὸ ζῷον ὡς ἐξ εἰρκτῆς ἄφρτι καὶ πρὸ πλησίον αὐ πλουτεῖαι, καὶ ὀπηρύσασαν τοῖς κακοῖς τὸ οἰκουμένῳ. [e] ὅλως δὲ δοκοῦσιν ἔφλω ἔτι καὶ νῦν ἡμιμένων φύσεων καὶ ῥαδυμίας, ἢ, σπανιώτερον, πάντες ἐγκαταζεύγνυσθε, ὡς ἄλλως παύοντες ἢ ἀναλαμβάνοντες, εἰ μὴ ἐπαίνῳ, καὶ ἡδονῆς ἕνεκα, ἀλλὰ μὴ τῆς ζήλου, καὶ τιμῆς ἀξίας ποτὲ φιλείας. κράτιστον δ' εἰκῆ παῦτ' ἐᾶν, ὑπὲρ τὸ ζωικὸν χωρεῖν. [f] ἵν' δὲ παῦτα τὰ πάθη, ἐὰν ἐς ἰδίαν σωτηρυμένους κατεχόμενα χαλάσωμεν ἀναπνεύσαντα, πρός τε τὰ ἄλλα λόγου καὶ αὐτὸ τὸ ὑγιὲς μᾶλλον ἐπιγένωνται, ὡς ἡμῖν δοκεῖ.

d Vide Senecam in Prolog. decla. Quantum quotidiè ingenia decrescunt.

e ἀναλαμβάνοντες, καὶ ἀναλαμβανόμενοι, ἀντὶ τοῦ ἀναχωμιζόμενοι ἐκ τῆς γῆς, ἀναρρώννυσθαι ἀπὸ τῆς ἀδυναμίας, ῥαύζοντες ex morbo convalescentes, meliusculè habentes.

f Supra, nempe Sect. 2. in fine.

ΤΕΛΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ AD SINGULAS SECTIones ζυνόψεις μερικώτεραι.

Hujus libri duæ ſunt partes primariæ, quarum poſterioris & primariæ quot ſint membra præcipua ex illo quod ſubjecimus diagrammate cuivis ſit ſatis perſpicuum.

Prioris verò, quæ nihil eſt aliud quàm εἰσβολὴ, *ut* Longini *verbo utamur, analyſis antequam ſingularum, ut propoſitum eſt, ſectionum hypotheſes præmittimus, eſto ejuſmodi.* Εἰσβολὴς τῆς βιβλίου hypotheſis eſto. *Libri* Cecilii *cenſura, & doctrinæ περὶ ὕψους ſubjicitur, unde duæ illius partes perſpicuæ: ac priorem quidem conſtituit κρίσις & cenſura libelli quem ſcripſit* Cecilius περὶ ὕψους: 1. *quòd ſit* ὅλης ὑποθέσεως ταπεινότερος. 2. *quòd non attigerit quæ ſunt præcipua, unde colligit non eſſe ergo magnæ utilitatis.* 3. πραγματεία *de ſcopo ad quem ſcriptores collimare decet.*

Εἶτ' ἐπὶ πάσης] 4. *Caſtigationis ratio* ἀπὸ τῆς ἀτελείας τῆς βιβλίου *repetita & confirmata: quòd nempe de duobus, quæ in tradendis artibus requiruntur neceſſariò, alterum omiſerit, ac quidem potius, quippe cujus gratiâ illud prius.*

Πλὴν ἴσως] 5. *Apologia, ſive potiùs* ἀκέραιος

Codi-

ἐπιδιορθώσεως, & censura superioris ἐπιδιόρθωσις ἢ παρεμφασία. Verùm, inquit, non tam carpendus nobis auctor ille ob ea quæ desiderantur in ejus libro, quàm laudandus ob istam commentationem & studium, juxta illud, In magnis voluisse sat est: &, ut infrà videbimus, Μεγάλων ἐπιδιδόντων ἁμάρτημα εὐγενές.

Ἐπεὶ δ' ἐπεκτείνω] 6. Hæc altera pars præfationis, & primùm προέκθεσις, doctrinæ, quam illustrat causâ παρασκευαστικῆ, & personarum dignitate, quibus vult consultum maximè hoc suo scripto, quibus tum seipsum, tum maximè suum Terentianum κατ' ἰδίωμα ἔννοιαν καὶ εὐδοξίαν λαμπρύνει & accenset. Ὑπόθεσιν, sive προέκθεσιν, ἢ αἰτιολογήσας hanc appingit γνώμην sive ἐπόδειγμα de duobus quibus proximè ad Deos, ex Demosthenis sententiâ, mortales accedere dicit, beneficentiâ scilicèt & veritate.

Τεθέαμαι γὰρ πρὸς σε] 7. Antequam ad rem aggreditur, προδιασκευαστικῶς ad id quod præcipuum est properare se profitetur, omissâ probatione accuratiore duplicis ὑποθέσεως tanquam ὁμολογούσης, hoc est, anticipatæ notionis in mente benevoli & eruditi lectoris, qualem testatur fuisse suum Terentianum. Nempe ita, semper ad eventum festinat, & in medias res, non secus ac notas, auditorem rapit. Prior ὑπόθεσις, ὅτι ἀναγκαῖος καὶ ἐξαιρέτως δεῖ τὰ ὑμῶν. Altera, ὅτι οἱ πανταχοῦ καὶ συγγραφέων μέγιστοι ἐντεῦθεν μόνον ἐπορώρυξαν.

Οὐ γὰρ εἰς πάντα] 8. Κατασκευὴ ab effectis.

Παντὸς ἦ κ]. 9. Ἐπεξεργασία & illustratio confirmationis.

Εἶτα τὸ μὲν πιθανὸν]. 10. τῆς ἐπεξεργασίας ἐπιτατικὸν καὶ σύγκειται, eamq; duplicem. Prioris sententia, Nam τὸ πιθανὸν ut plurimum nostræ est potestatis: At τὰ ἐκφρῶντα vim quandam & robur ineluctabile præ se ferentia omnem auditorem superant. Altera σύγκειται. Præterea quoad orationem, in qua τὸ πιθανὸν tantùm spectatur, tum inventionis dexteritatem & peritiam, tum rerum ordinem & dispositionem, non ex uno aut duobus, sed ex universo demùm orationis contextu emergentem, vix animadvertimus. At sublimitas in tempore & loco usurpata, suas statim vires ostentat, turbinis aut fulminis instar omnia disturbans.

Ταῦτα μὲν οὖν]. 11. Συμπέρασμα.

Ad Sectionem secundam.

Ἡμῖν δ' ἐκεῖνο]. 1 Rectè hæc in antecessum præmittitur excutienda quæstio, εἰ ἔστιν ὕψος τις ἢ βάθος τέχνη. Existimant enim alioqui non posse ullis artis præceptis τὸ ὕψος comprehendi, nec ullâ doctrinâ parari, quia sit φύσεως ἐν ἡμῖν ἢ τέχνης ἔργον. Naturæ opera autem si quis artis præceptionibus astringere volverit, longè deteriora reddet. Sententia. Eorum quæ à Natura proficiscuntur non est ars. Atqui τὸ ὕψος, quòd ideò μεγαλοφυὴς dicitur, hoc est granditas sive sublimitas, à naturâ est, γεννᾶται γὰρ τὰ μεγαλοφυῆ: Ergò, si ὕψος ἐκ ἔστι τέχνη, as proinde τὰ μεγαλοφυῆ ἢ διδακτὰ γίνεται.

Εἰ

Εἰ ἔστιν ἁλλ' ἀπό τις] 2. *Syllogismus superior hoc apagogico excipitur. Quorum non est ars, eorum nec ulla methodus: sed contrà futilis & temeraria confusio erit: Sed, ut isti volunt, eorum quæ à natura proficiscuntur nulla est ars: Ergò eorum quæ à natura proficiscuntur nulla methodus, sed temeraria quædam futilitas. Quod absurdum sequeretur necessariò, si simpliciter major illa propositio admitteretur. Quare ita constituendum, etsi αὐτόνομον ἡ φύσις, adeoq; (ut ad subjectam materiam addicamus quod γνωικώτερον dictum) ἐν τῷ ὕψει, non est tamen existimandum esse ἀμεθοδόν τι, quia majori ex parte videatur φυσικὸν ἔργον τὸ ὕψος: rectè enim conveniunt in unum & amicè conjurant φύσις καὶ τέχνη, juxta Agathonis illud, φύσις ἔστερξε τέχνην, κἀ τέχνη φύσιν.*

Καὶ ὅτι αὐτὴ μὴν φιλότεχνόν τι] 3. *Non vult tamen naturam cum arte, & artem cum natura confundi, sed tanquam æquissimus judex vir criticus suum cuiq; κατ' ἀξίαν tribuit, ut sit natura tanquam στοιχεῖον ἀρχέτυπον τῆς γνώσεως τοῦ ὕψους: Ars verò habeat ipsius incrementa, exercitationem certissimam & usum.*

Καὶ ὡς ἐπικοινωνοῦσα] 4. *Ἐργασία ἐκ κατασκευῆς ἐπιχείρημα, de necessitudine quæ intercedit inter utrumque, naturam & artem, ἀπὸ τῶν ὁμοίων, sive potiùs nova confirmatio à genere ad speciem, ut sit novum ἐπιχείρημα, quod τὸ δ' insinuat, & quemadmodum rursum &c. quod alterum*

argumentum seu similis ἀπόδοσιν *confirmat proverbiali sententiâ*, Δεῖ γὰρ αὐτὸν, *&c. quasi dicat, Non sufficit ad granditatem naturæ, requiritur enim amplius prudentia & peritia artis, quâ ceu stimulo excitetur nimius in illis stupor, in istis verò tanquam fræno temerarius impetus & ἀμαθὴς rudis illa audacia coërceatur, adeò ut ad naturam necesse sit accedere artem. Quam conclusionem* συμπέρασμα ἐπάγων τὸ τῆ Δημοδίνους ἀποφθεγμα *pluribus persequitur. Nuda sententia est, tolli naturæ illam δύναμιν, sive δύσθεσιν inutilem reddi, si ars ad ipsam non accesserit. Quod fit duobus modis: vel quum nullis artis præceptionibus excitata & adjuta natura tanquam sopita & emortua manet, vel quum cæco impetu quodam abripitur deficiente artis fræno. Hæc videtur esse sententia. Quanquam pleraq; ista desiderantur, partim tamen ex præcedentibus, partim ex consequentibus facilè colligimus. Partem exempli granditatis sine arte, & quæ solo fertur impetu naturæ, habemus: quam qui solam sequuntur, τέχνης ἄτερ, Icarum imitantur. Dum enim sublimia nimis petunt, ad vilissima feruntur. Hoc vitio laborâsse appositis exemplis docet* Leontinum *quendam* Gorgiam, Callisthenem, Clitarchum, Amphicratem, Hegesiam, & Matridem.

Ὅλως ἔοικεν εἶναι] 5. *Admonitio, ut eò cautiùs agamus, quò sumus proniores naturâ ad tumorem ambitiosè sectandum, & omnem declinandam humilitatem.*

Καιοὶ

Καχοὶ δ' ὄγκοι] 6. *Quinam sint vitiosi tumores in oratione. De tribus vitiis in granditate, primum est* κακὸς ὄγκος, *quo qui laborant, hydropico similes esse dicit.*

Τὸ μεσεγχωδὲς] 7. *Alterum vitium superiori contrarium. Ejus definitio. Quinam sint obnoxii huic vitio.*

Τέτῳ παράκειται] 7. *Parenthyrsus tertium vitii genus, quod fugiendum est in sublimi oratione. Ejus definitio. Quum affectus, ubi affectibus opus non est, clamosè & importunè adhibentur. Huc referre possumus illud* Horatii, *quo hoc quoq; vitium carpere visus est.*

Telephe vel Peleu malè si mandata loquaris,
Aut dormitabo aut ridebo.

Ad Sectionem tertiam.

Θατέρου δ'] *frigidæ orationis exempla ex* Timæo, Xenophonte, Platone, & Herodoto.

Ad quartam.

Ἅπαντα ταῦτα] 1. *Ejusmodi in oratione vitiorum una causa* τὸ κενόσπουδον περὶ τὰς ῥοπάς. 2. *Ad aliam transitus, indicatò fine quorsum hæc omnia, de quibus hactenus, spectant.*

Ad quintam Sectionem.

Εἰδέναι χρὴ] τὰ ὕψη ἴδια & *nota certissima omnium.* 1. *Illud magnum quod non excidit animo, sed firmâ & indelebili retinetur memoriâ.* 2. *Nota: illa vera Granditas quæ per omnia & omnibus placet. Hæc duo* τὰ ὕψη ἀποτελέσματα *in auditorum animis.*

Ad sextam Sectionem.

Ἐπεὶ δ' πάντε ὡς ἂν εἴποι] πρὸ τῶν ὅλων μερῶν, *sive Idearum, quas idem vocat auctor, quibus constat* τὸ ὕψος, κατάστασις, *& Cecilii reprehensio quòd in suo tractatu & partium numeratione, quibus constituitur* τὸ ὕψος, τὸ ζητούμενον *perperam omiserit.*

Ad septimam Sectionem.

Οὐ μὴν ἀλλ' ἐπεὶ] 1. *Ad granditatem maturè assuefacienda oratorum ingenia, quæ aliàs Naturæ donum.* 2. *Virioratoris ne sit* φορτικὰ παχύνειν καὶ ἀγλυκὲς, *quale servitiorum: grandia enim verba, cujus graves & ponderosæ fuerint sententiæ. juxta illud* Horatii *in Arte,*

Verbáq; prævisam rem non invita sequentur.

3. ἐννοιῶν, ἢ φορτικῶν μεγάλων *exempla plura.* 4. *Homeri Iliadem scribentis & Odysseam concinnantis, adeoq; utriusq; poëmatis differentia.* 5. *Digressio ad aniles quasdam Odysseæ fabulas, & cur.*

Ad octavam Sectionem.

Φέρε γὰρ εἴπωμεν] *Transit ad alia quædam & ipsa* ὑψηλοποιὰ, *qualia sunt* πρὸ ἀκμῆς λημμάτων συλλογὴ, καὶ ἡ περὶ ἄλλα ὑπαναίρεσις, αὔξησις, χώσις, μίμησις, φαντασία. *De quibus singulis suis locis: ac primùm de primo hâc sectione octavâ, cujus hæc membra.* 1. *Ad alia* τῷ ὕψει ποιητικὰ *transitus, quorum eandem esse rationem insinuat cum sublimitatis sententiis, quam accidentium cum substantia, vel etiam partium cum toto.* 2. *Quod*

primùm

rimùm ad τὸ ὕψος καὶ βροδρὸν πάθος requiritur, nihil aliud est quàm propositionum ex primarijs ac summis circumstantiis delectus & coagmentatio. 3. exemplum luculentum, ejusdemq; consideratio. 4. Ejusdem assertionis ἐπανάληψις, de duobus illis, circumstantiarum videlicèt præcipuarum delectu, & in unum veluti corpus constructione cum apotelesmate. 5. Doctrinæ ejusdem illustratio novis exemplis Homeri, & aliorum auctorum, idq; κατὰ σύγκρισιν. 6. Quæ hîc cavenda, futiles nempe circumstantiæ, quæ grandem deformant orationem.

Ad Sectionem novam.

Σωτηρίου ὄντος τοῦ ἔργου]. 1. Αὐξήσεως descriptio, quando scilicèt, re hoc postulante, gravibus graviora semper in periodis, principijs, & clausulis multis, donec ad summum quid perventum sit, continuâ serie advoluta attexuntur. 2. Pro varia materia varia amplificationes. 3. In solis miserationibus & extenuationibus à sublimitate amplificatio separata, aliàs verò nunquam deprehenditur. 4. Ad sequentia transitus, & ostenso discrimine αὐξήσεως, & doctrina proximè in superiori sectione tradita.

Ad Sectionem 10.

Οὐ μὴν ἀλλὰ τεχνολογήσωμεν.] 1. Vulgaris definitionis αὐξήσεως refutatio. 2. Illius nova definitio, & quid ab argumento & probatione differat. 3. Ciceronis cum Demosthene comparatio. 4. In quibus Demosthenicæ, quæ densior est, &

Tul-

Tulliana, quæ fusior & copiosior, orationi s
locus.

Ad Sectionem 11.

Οτι μέντοι ὁ Πλάτων] 1. *Platonis locus, in qu*
μεγθ& δικ χύσιν. 2. μίμησις *imitatio præstanti*
simorum auctorum: quæ sit illius vis simili
dine & exemplis confirmat. 3. περίληψις, *qu*
illorum occupat & refutat sententiam, qui fa
ctum istorum tanquam furtum damnârit.

Ad Sectionem 12.

Οὐκ ἂν χ ἡμᾶς.] *Doctrinæ continuatio tribu*
præceptis. Primum, Qui dicturus est aut scrip
turus aliquid sublimioris stylo, in Homerum
Platonem, Demosthenem, Thucydidem *intue*
atur, & quâ methodo, quibus verbis idem illu
tractaverit & expresserit diligenter observet.
2. *Præceptum, Scribendum dicendumq́ tan*
quam in gravissimorum illorum auctorum co
mitijs. 3. *Qui scribit ne suam ætatem tantùm*
sed perennem seculorum seriem cogitet; quò s
respexisse, votiq́ compotes factos esse splendid
gloriantur in suis poëmatibus concinnandis O-
vidius & Horatius, *Exegi monumentum ær*
perennius, &c.

Ad Sectionem 13.

Ογκος χ μεγαληγορία.] 1. *De phantasiis tum*
poëticis tum oratoriis. 2. *Definitio* φανταστέ
3. *Specialior vocabuli acceptio.* 4. *Inter poëti*
cam & oratoriam discrimen. 5. *Poëtica exem*
pla. 6. *Oratoria phantasia proprio fine à supe-*
riori

ri distincta. 7. Illius vis, exemplum, & id in probationibus efficiat. 8. Conclusio doctrinæ de particulis τῆ ὕλης.

Ad Sectionem 14.

κὐτὸ δι μέντοι] De tertio sublimitatis fonte, hoc est, de figuris, quarum alias sententiæ, alias dictionis, juxta communem Rhetorum sententiam fecit. Constat porrò hæc sectio 1. πρεκδιέσει, quòd dicturum se de figuris tantùm aliquibus, quæ grandem efficiunt orationem, profitetur. 2. Demosthenici loci δ' ὁμοτικῶν χήματ & tractati considerationem, ac eorum quæ in jurejurando usurpando spectanda sunt traditione, ex ejusdem Demosthenis loci observatione.

Ad Sectionem 15.

Οὐκ ἄξιον δ' ὅσοι τότε] 1. figurarum & granditatis conjunctio necessaria. 2. quòd simplex figurarum usurpatio absque granditate odiosa & periculosa, ut contra earum magna vis sit auditorem lateant. 3. quod sit τῆ ὕλης beneficio, tanquam jubare splendidissimo, ipsarum scintillas obscurantis. 4. Cui illustrandæ & approbandæ doctrinæ inservit & alterum simile à pictura.

Ad Sectionem 16.

Τὸ δ' ἐναντίον φαῦλον] 1. Πίστως καὶ ἐρωτήσεως in oratione vis. 2. Exemplum, ejusdemq; ad institutum accommodata consideratio. 3. Cujus generis maximè interrogationes grandem efficiant orationem. 4. Currentem celeriùs & concisam efficiunt Asyndeta.

Ad

Ad Sectionem 17.

Ἄχρως ἢ κ᾽ ἐπὶ τοῦτο] *Hactenus de figuris aliquot seorsim. Iam quid conjunctis viribus, & quod dixit Poëta* παντοδίη ὁρμώμεναι *efficiant, subjecto exemplo ostendit.*

Ad Sectionem 18.

Φέρε ἴν᾽ ἐφάδιος ᾖ] *Quæ sit vis* τῆς ἀσυνδέτου *demonstratio à contrariis, & illustratio* ἀπὸ τῆς ὁμοίου.

Ad Sectionem 19.

Τῆς δ᾽ αὐτῆς ἰδέας] 1. *Ad aliam figuram* ὑποτυπωτικῶν *transitus,* τὸ ἐπίρρητον *nempe.* 2. *Ejus definitio.* 3. *definitionis particulæ illius quâ character affectus dicebatur, sententia explicatior.* 4. *Ejusdem declarationis approbatio ab artis & naturæ consensu.* 5. *Hyperbati exemplum ex* Herodoto. 6. *Explicatio.* 7. *Crebriùs* Thucydides, *parciùs* Demosthenes *utitur.* 8. *Quid* Thucyd. *frequenti hujus figuræ usu consignificet.* 9. *Quæ sit vis* τοῦ ἐπίρρητος, καὶ ὑπερβατοῦ μακροῦ *demonstratio.*

Ad Sectionem 20.

Τοῖς μὲν πολύπλοκα] 1. *Quarumdam eôdem pertinentium aliarum figurarum recensio.* 2. *Quæ sit singularium multitudinem sectantium,* 3. *& contrà unitatem insinuantium vis in oratione, cum exemplis.* 4. *Admonitio pro pluralium loco singularium.*

Ad Sectionem 21. & 22.

Ἀλλὰ μὴν καὶ τἀναντίον] 1. ἐπανάληψις *doctrinæ de*

singularibus multitudinem significantibus
um exemplis. 2. Cur tum collectiva singularia,
um pluralia unum quid notantia, pariter ad
natum & vehementiam orationis conferant.
3. Præsentis temporis pro præterito usurpatio
quid faciat. 4. Exemplum.

Ad Sectionem 23.

Εναργώτερον δ' ὁμοίως] *quæ sit* τῆς ἡδὺ προσώπων
μεταβάσεως *vis.*

Ad Sectionem 24.

Επὶ δὲ μᾶλλον ἔδει ὅτε] 1. τῆς ἡδὺ προσώπων ἀντιμεταβάσεως *species, quâ fit ut repentè ipse auctor, ἀνδ' ἑνὸς προσλέγειν, πάθους illius personam induat de quo verba facit. 2. quid faciat. 3. Exempla.*

Ad Sectionem 25.

Καίτοι καὶ ἡ περίφρασις] 1. *Periphrasis* ὕψους *propria.* 2. *Quod ex* Platone, Xenophonte, & Herodoto *desumptis exemplis probatur.*

Ad Sectionem 26.

Επικαιρον μέντοι] 1. *Non ubique & cuivis sine discrimine* παρέφεσιν *locus.* 2. Plato *ridetur à nonnullis, quòd interdum visus sit hanc figuram usurpâsse intempestivè.* 3. *Totius hujus tertiæ partis, in qua de figuris aliquot sublimitatis actum, conclusio.*

Ad Sectionem 27.

Εστιν δὲ ἡ μέντοι] 1. *Ad Phrasim transitus.* 2. *quid efficiat.* 3. *Non ubique grandia verba & promiscuè usurpanda.* 4. *Anacreontis locus.* 5. *Theopompi alter quem simul à Cecilio reprehensum ostendit*

oſtendit. 6. *Tertius* Herodoti.

Ad Sectionem 28.

Περὶ δ' πλήθους]. 1. *De plurium tranſlationum in una periodo uſurpatione.* 2. Demoſthenis *exemplum.* 3. *quæ ſint audaciorum tranſlationum lenimenta ex* Ariſtotele & Theophraſto. 4. *Sententia Auctoris.* 5. *Troporum frequens uſus in deſcriptionibus.* 6. *Exempla* Xenophontis *ac* Platonis. 7. *Vitandus abuſus, cujus damnatus* Plato. 8. Longini *ac* Cecilii *de* Lyſia & Platone *diverſæ ſententiæ.*

Ad Sectionem 29.

Ἆρ' ἐκ ἄξιον ἔτι]. *Quæſtionis* (*utrum ſcilicet interdum errans granditas, an probata & ἀναμάρτητος mediocritas præſtet: hoc eſt, majoresne an plures numero virtutes primas teneant*) κρίσις. 2. *Ratio quæſtionis.* 3. *Ad* λύσιν προοίμιον, *quæ continet περίληψιν contrariæ ſententiæ & refutationem.* 4. *Unde* λύσις, *majores virtutes pluribus præſtare in quovis ſcripti genere.* 5. *quam ſuam ſolutionem & ſententiam evincit & confirmat quâdam oratoriæ communicationis ſpecie,* κατ' ἀντίθεσιν καὶ σύγκρισιν *diverſorum auctorum in ſuo genere.*

Ad Sectionem 30.

Εἰ δ' ἀεθμῷ]. *Superioris ſententiæ confirmatio* Hyperidis & Demoſthenis *comparatione.*

Ad Sectionem 31.

Ἐπὶ μέντοι]. 1. *Quid de* Platone & Lyſiâ *ſentiat contra* Cecilium *pronunciat.* 2. *mox* [illegible] μείζονα

ἢ αἰρετὰς ἢ τὰς πλείστας μᾶλλον θαυμάζεσθαι, πρὸς cur magni illi auctores in ea fuerint sententia, τὸ διὸν humanæ mentis & ingenii exsentiam σαφεστάτη descriptione subjicit.

Ad Sectionem 32.

Οὐκοῦν ὅπῃ μὲ τῶν]. 1. Ἐπιτήλεψις ἢ ἀντιθέσεως ostituta comparationis eorum qui grandem ım iis qui mediocrem sectantur orationem, nà ostendit semper excellere quamlibet ἀνεπιτήτους πολὺ ἐφεξῆς τὰς μεγαλοφυεῖς, etiam omnis ni hominum judicio. παρέλειψις ἢ ἀντιπαρόντος λύσις per distinctionem τῶν ἀνομοίων. ἐπαύξησις, qua quod quæsitum statim initio, sectione secundâ, cum iis quæ suprà quærebantur sectione 29, complexus, perfectionem in artis cum natura amicè conspirantis conjunctione positam se tandem constituit.

Ad Sectionem 33.

Ταῖς δὲ μεταφοραῖς]. 1. Post benè longam digressionem ad τὸ φορτικὸν reditus, de quo quarto sublimitatis fonte cœpit dicere sectione 27, & de metaphora sectione 28. quibus haud ita absimiles esse dicit Parabolas & Iconas. 2. Admonitio de servando modo in hyperbolis. 3. Isocrates reprehensus. 4. Quæ sint optimæ hyperbolæ exemplis demonstratur Thucydidis & Herodoti. 5. quo pacto incredibiles hyperbolæ non ineptæ interdum videri possint.

Ad Sectionem 34.

Ἡ πέμπτη μοῖρα]. 1. Quintus fons sequitur

τῆ ὑλῆς, *apta nempè orationis compositio, de qua ad institutum quantum attinet dicere propositum κατ' ἀποδιωξιν longioris tractationis, harmoniam scilicèt persuadendi & delectandi vim sive facultatem tantùm non esse, sed admirabile libertatis, & affectuum instrumentum. 2. Quod argumento (ut dicitur) à minori ad majus probat & illustrat, à musicorum instrumentorum concentu ad naturalem illam orationis compositionem, cujus longè alia vires: ex collatione fit satis perspicuum. Observa in compositionis natura & viribus describendis compositionis exemplum luculentissimum. 3. Aliud tamen sequitur ex* Demosthene: *ejusq; consideratio.*

Ad Sectionem 35.

Ἐν δὲ τοῖς μάλιστα] 1. *Altera compositionis species, non verborum tantùm, sed maximè τῶν μελῶν, membrorum, quibus ὅλον τι σύνισταται in periodo, quæ est tanquam corpus suis membris* τῆ δ' ἁρμονίας δεσμῷ *compactum. 2. Quæ sit vis ejuscemodi compositionis, nempe ea vis est τῆ συνδέσεως, ut auctores qui suâpte naturâ tales non sunt, grandes efficiat. 3. Quod subjecti probat exemplis.*

Ad Sectionem 36.

Μικτοειδὲς δὲ ἁδὲν ἅπτως] *Quæ in compositione sublimitati adversentur,* Pyrrhichii *nempè,* Trochæi, Dichorei, *brevibus constantes syllabis dictiones.*

Ad Sectionem 37.

Ἐτι γὲ μὴν ὑλῆς] 1. *Contraria etiam grandi-*

tati

tiæ concisa nimis oratio. 2. Exceptio. De ijs quæ intempestivam prolixitatem sectantur quid sentiat Rhetor.

Ad Sectionem 37.

Δεινὸν δ' αἰσχύνει] Granditatem dedecorat & corrumpit verborum exilitas: duplici demonstratur exemplo, Herodoti uno; altero, eoq; longiori, Theopompi.

Ad Sectionem 39.

Ἕλεγόν τι λοιπὸν] Appendix, in qua excutitur quæstio illa, Quî fieret ut ætate Longini non tam clari & sublimes uti antea reperirentur oratores? Respondet, primò aliam esse Reipub. formam: Democraticam ingeniorum nutricem fuisse, quippe sub qua libertas fuit Eloquentiæ alumna & mater: quæ ratio, quia odiosa, devolutis ad unius arbitrium & imperium rebus, non suam, sed philosophi cujusdam ἀνωνύμου & recenti ex vulgo fuisse dicit: eámque, ut omnem declinet invidiam, refutare voluisse videtur, à querulâ hominum naturâ, qui suâ sorte nunquam sint contenti. Causas deinde alias attexit. 1. ἀπειρόκαλον πόλεμον: 2. Avaritiam, deinde luxum: hinc occasionem arripit in divitias invehendi pluribus: quippe quibus factum ut cum ipsis hominibus boni quoque mores perierint. Tandem

dem post multa concludit, quum ita cupidi-
tibus mancipati fuerint sui temporis homines
præclarè cum ipsis actum esse, quum alte-
rius, atque adeò unius arbitrio
subjecti fuerint.

FINIS.

NOTARVM AVCTARIVM.

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ,

VBI IN AVTHO-

is prosapiam, & patriam
nquiritur. Criticus quare voca-
tus: *qui olim sic dicti. Enumeratio*
Scriptorum Longini. *De Anti-*
macho. Cyclus epicus.

Abes (LECTOR) *Longini* vitam ab interprete concinnatam; actum non agam; ea solùm quę ab illo prætermissa sunt, lubet ἐπανορθωσαι.

Quod ad prosapiam *Longi*-, convenit illud è *Milesiis Apulcii, Origi-* *materna fundamenta à Plutarcho illa* *clyto Philosopho prodita gloriam illi faciunt.* Mater enim illi nomine *Frontonis*, quæ fra- rem habuit *Cornelium Frontonem* Orato- em, Magni *Plutarchi* nepotem. Qui *Athe-* vitâ functus *Longinum* Criticum sororis filium

a *Suid. in Frontone.*
b *Rualdus in vita ex Sarisbur.*

filium hæredem scripsit. Erat, cùm hâc conjecturâ ductus, cum interprete, eum è *Syria* oriundum crederem, (*Emisa* enim *Syriæ* urbs.) Sed ex quo in [c] *Nicandri* scholia incidens illud legerem, Διονύσιος ὁ φασηλίτης ἐν τῇ πρὸς Ἀντιμάχου ποιήσεως, in eo sum, ut *Pamphyliæ*, in qua *Phaselis*, eum nos debere putem. *Dionysium* enim illum *Phaselitem* ab hoc nostro non alium fuisse facilè credet qui ex *Suida* didicit in *Antimachum* scripsisse *Longinum*. Quem authores passim *Criticum* appellant. [d] Critici autem olim dicti qui postea Grammatici. Critica hæc, quæ *Aristotelem* patrem agnoscit, in eo præcipuè versatur ut quæ authorum γνήσια, quæ ἀναβολιμαῖα discernat: & hoc munus (*Athenis*, ut puto) *Longino* impositum; de quo [e] *Eunapius* sic refert, εἴ τις κατέγνω τινὸς ἢ παλαιῶν ἢ τῶν δοξάντων ἐχέφρων εἶναι φέρεσθαι, ἀλλ' ἢ Λογγίνου πάντως ἐχέτω κρίσις. *Si quis in antiquorum aliquem calculum ferret, sententia rata habita non est, priusquam* Longinus *accederet*: quam provinciam ante eum administravit alter *Dionysius* è *Caria*. *Athenis* autem, fidem facit ἀποθεωσμάτιον illud *Porphyrii* ex [e] libris περὶ φιλοσόφου ἱστορίας, ubi se à *Longino* Πλωτίνια *Athenis* celebrante inter alios ad festum vocatum tradit. *Plotinia* autem haud dubiò, in *Plotini* defuncti præceptoris honorem instituit, die forsan emortuali; [f] natales enim suos ex consulto discipulos cælari voluit. Scripsit

c *in Theriac.*

d *Dion. Chry. Or. de Homero.*

e *In vita Porphyrii.*

e *Quorum* 3. *citat Stephanus in* γαῦλος.

f *Porph. in vita Plot.*

Scripsit *Longinus* plurima, eáque non vul- Eunap.
γρίας· ἢ περὶ βιβλίων ἢ ἄλλου πολυ ἀπλήθους φέρεται, ἢ
τι παραπλήσιον θαυμάζεται. Quæ à *Suida* me-
morantur breviter percurram.
περὶ ἢ περὶ ῥητορικῆς commentarium, crediderim
declamationem contra *Phidiam*; fortè Mendi-
cæ *Demosthenis* est.
ζητήματα ὁμηρικά. *Dubia Homerica*, ea sunt
quorum liber quintus citatur ab *Homeri* Ιλ. ε'.
scholiaste, ubi Draconem passeres devoran-
tem *Sthenium* vocatum refert, ὅτινος δὲ ἱστόρηται
παρὰ τοῖς περὶ ἀπόρων. διαπρεπέστατον ὁμηρικῶν
etiam libros sex conscripsit *Aristoteles*. *Laer.*
ὁ φιλόσοφος Ὅμηρος. An *Homerus fuerit Phi-* in *Pyr-*
losophus. Apud *Laertium* sunt qui *Scepti-* rhone.
corum Principem putant. Et *Anaxagoræ* k *lib.* 2.
succenturiat *Horatius*, hoc ei elogium ferens, l *Epist.* 1. 1.

Quid sit pulchrum, quid turpe, quid utile, quid non,
Plenius ac melius Chrysippo & Crantore dicit.

προβλήματα ὁμήρου καὶ λύσεις. *Quæstiones & solutiones Homericæ*. Ex quo mustaceo lau-
reolam anteà captârant haud pauci. Putà *Heraclides Ponticus* λύσεων ὁμηρικῶν, *lib.* 2. quos vertit & in lucem dedit *Gesnerus*, titulo *Allegoriarum* in *Homeri* fabulas. *Porphyrij* etiam ζητήματα ὁμηρικά, majoris operis pro-gymnasmata, ad nos deduxit ævi fluxus; reli-quis ejusdem nominis absorptis.

5 τίνα δὲ καὶ περὶ τῆς ἱστορίας οἱ γραμματικοὶ ὡς ἱστορικὰ ἐξηγοῦνται. Quæ Grammatici præter hiſtoria ut hiſtorica commentantur: & in hoc etiam opere *Cæcilium* habuit facem præferentem qui (ut idem *Suidas*) de iis ſcripſerat quæ rhetoribus ſecundùm hiſtorias, vel præter hiſtorias referuntur.

6 καὶ ὅλῳ παρ' ἀμφοῖν πολλὰ σημειωτῶν λέξεων

De dictionibus *Polyſemis* apud *Homerum*: opus grammaticum, quale illud [a] *Protagoræ* de *Homeri* gloſſis: fortè & [b] *Demetrii* de Iliade & Odyſſea: Nam de *Baſilide*, quem in Epitomen redegit [c] *Cratinus*, res eſt extra aleam, περὶ Ὁμηρικῆς λέξεως pariter inſcripto.

a Laert. l. 5. & 9.

b Etymol. in ἀείζηλος.

7 Ἀττικῶν λέξεων ἐκδόσεις δ'. Atticarum dictionum Editiones duæ: quibus in limine operis ſui ſe in eo congerendo uſum eſſe agnoſcit *Suidas*; præivit hic etiam *Cæcilius Siculus* quibus eo in loco ſubjunguntur *Lupercus*, *Pacatus*, & *Poſſio Alexandrinus*. Addit *Photius Dionyſium Halicarnaſſæum*, *Pauſaniam Mæridem*, *Atticiſtas* omnes: melioris notæ quàm paucula illa *Phrynichi*, *Magiſtri*, aut *Moſchopuli*, quibus tamen reliquorum jacturam levamus ex parte.

c Curtius V. 8.

d Apollonii ſchol. lib. 1.

e Apollonii & Nicandri Schol.

8 Ἀντιμάχου καὶ † Κλείονος.] *Cleones* duo, unus poëta *Siculus*; alter [d] Κυκλικὸς *Argonauticorum* ſcriptor, à quo multa *Apollonius*. *Antimachum* talem fuiſſe, ut *Delio* natatore opus haberet, ex iis patet quæ apud [e] authores ſeruntur

ur: Hujus æmulus & mirator [c] *Hadrianus Cæsar, Catacrianos*, libros obscurissimos, eum imitatus scripsit, Indicio etiam sunt tum quæ *Nicandri* scholiaste adducuntur, tum quòd *Nicandrum* pariter ejus æmulum prædicat, & ab eo multa mutuatum: fortè non in *Theriacis* sed *Thebaicis*, uterque enim argumentum illud tractavit. [d] *Tzetzes* inter Poëtas ἰαμβικοὺς reponit, quales ei sunt numero quinque, *Homerus*, *Hesiodus*, *Panyasis*, (corruptè Πάνυσις) *Antimachus*, & *Pisander*. Cum *Homero* conjungit [e] *Propertius*,

Tu non Antimacho, non tutior ibis Homero.

Imò & præferre ausus est [f] *Hadrianus*, qui de abolendo penitùs *Homero* cogitavit, ut *Antimachum* induceret, cujus anteà ne nomen quidem apud plures innotuit. ὃ ωνδὲ τὸ ὄνομα πολλοὶ πρότερον ἠπίσαντο. Litem dirimat [g] *Gregorius* Theologus, qui hoc inter eos discrimen ponit, quod *Homerus* multa paucis complexus sit, hic pauca multis; eóque brevitatis palmam *Homero* defert, τοῖς πρέγμασι κείνων τὸ μὴκος, ἀλλ' ὁ τοῖς γράμμασι. Alterum etiam correctorem nactus est, *Longini* συμφοιτητὴν, [h] *Zoticum* scilicèt, & ipsum *Criticum*; operis nomen Τὰ Ἀμφιμάχου διορθωτικά. Fuit autem *Antimachus* Scriptor *Cyclicus*, si verum doceat [i] *Acron* Grammaticus, tam ambitiosè digressionum amans ut viginti quatuor libros impleret priusquam ἐπὶ τὰ ἐπὶ δέκα perduceret.

c *Spartian. in vita.*

d *In prolegom. ad Lycophr.*

e *lib. 2. el. 34.*

f *Dio. l. 69.*

g *Naz. ep. 3.*

h *Porphyr. de Plot.*

i *In Horat. de Artepoet.*

k *Porphyrio ibid.*

1 *Apud Photium in Chrestom.*

Verum[1] *Proclum*, cui hâc in parte tutiùs credendum, *Antimachum* & quatuor comites superiùs adductos ab Epico Cyclo apertè excludit. Κυκλὸς autem ἐπικὸς fuit historia mythologica à diversis descripta, sed in unum corpus congesta; in quo, fabularum quicquid ab ipsis deorum incunabulis ad reditum *Ulyssis* in *Ithacam* invaluit, mendax *Græcia* lætanter agnovit. Authores ejus passìm audiunt, Κύκλιοι, & ἐγκύκλιοι: opus ipsum, Κυκλὸς ἐπικὸς, κύκλια ἔπη, ποίημα ἐγκύκλιον, &, sine addito, aliquando κυκλὸς.

m *ubi supra.*

9 Hæc de operibus *Longini* à *Suida* memoratis, succedant quæ[m] *Porphyrius* retulit: Inter quæ, ordinem ducit liber περὶ ἀρχῶν. De principiis. *Philarchæus* etiam geminum illi opus elaboravit, nisi malit quispiam τοῦ φιλαρχαίου sic accipere, ut φιλαρχαῖον sit inscriptio alterius operis *Longini*: utcunque habeat, hoc statuere possumus syntagma illud politiori literaturâ refertum fuisse, licèt primâ fronte nihil minus pollíceatur; inde enim illud *Plotini* effatum, *Longinum philologum esse, philosophum nequaquam.*

10 Πρὸς Πλωτῖνον καὶ Γεντιλιανὸν Ἀμέλιον περὶ τέλους. *De fine, ad Plotinum & Amelium*; Continet responsum ad ea quæ ab ijs objecta: librum inscripsit *Marcello* cuidam.

11 Πρὸς τὸν Ἀμέλιον ἐπιστολή. Epistolam vocat, quod volumen erat; quia ad *Amelii* Epistolam rescripta.

12 περὶ

12 Περὶ τῆς κατὰ Πλάτωνα δικαιοσύνης. *De justitia secundùm Platonem*; & hoc etiam contra *Amelium*.

13 Περὶ τῶν ἰδεῶν. In quo sententiam suam de Ideis adversus *Plotinum*, ejúsque hyperaspistem *Porphyrium* tuetur.

14 Πρὸς τὰ τῶν στοϊκῶν περὶ ψυχῆς δόξαν ἀντίῤῥησις. † *Disceptatio adversus Stoicorum de animæ opinionem*: in qua probat animam non esse corpoream. Sed vereor ne titulum istum *Eusebius* ipse particulæ ab integro aliquo opere abstractæ imposuerit. † *Euseb. de præpar. evang. l. 15.*

15 Περὶ συνθέσεως λόγων. *De compositione orationum*, quâ de re duo syntagmata à se conscripta refert cap. 34. hujus.

15 Περὶ παθῶν. *De passionibus* commentarium promittit ad finem hujus; an absolverit incertum.

16 *De aciebus bellicis.* Librum *Romæ* servari refert * *Gesnerus*. * *In biblioth.*

17 Περὶ ποιητικῆς. *De Poëtis. Dionysii Phaselitæ* opus; citat *Nicandri* Scholiastes.

18 Κεκιλ. ª *Laertius* citat *Dionysium* ὁ Κεκιλιος agnomen Critici huic nostro datum facit ut hoc ei opus adscribam; nec enim dubito quin *Laertius Longino* posterior esse poterit. ª *In Thalete.*

19 Περὶ ὕψους. *De sublimitate*; sic enim conceptum ab authore titulum conjicio, tum quòd passim ipse sic appellat; tum quòd *Cæciliani*

ciliani operis epigraphe talis fuerit. Circumforaneum illud περὶ ὕψους λόγου, & *Gesneri* alterum περὶ ὕψους λόγου ῥητορικοῦ, minùs probo. τ. ταῦτα μὲν ἢ ταῦτα.

CAP. I.

Cecilius quis. Σχηματα, *& syntagmata. Viri politici, & sophistici. Pythagoræ discipuli, Augusti, politici, mathematici. Fœminæ politicæ. Emaculatio authoris tentata. Acroamata.* ἀκροώμενοι. *Quatuor pœnitentium ordines.*

Τοῦ μὲν Καικιλίου.] Præter Comicum, Jurisconsultum, & *Cæcilium Bionem* περὶ δυνάμεων, duos invenio *Cæcilios*; alterum [a] historicum *Romanum*, illum forsan quem *Salustio* prætulit [b] *Hadrianus*, (sic enim antiquiores codices, sed Criticorum παιγνιῶδες *Cæcilii* loco *Calium* substituit) Rhetorem alterum, *Siculum*, qui olim *Archagathus* dictus. Ejus mentio apud [d] *Plutarchum* sæpiùs: vixit sub *Augusto*, *Dionysii* [c] *Halicarnassei* familiaris: quos conjungit [f] *Quintilianus*. *Calantianum* vocat *Suidas*, rectiùs *Athenæus* ἀπὸ Καλῆς Ἀκτῆς, E *Cala Acta*, quam *Siciliæ* urbem fuisse probat πολυμαθέστατος *Casaubonus*. Erat & altera Καλὴ Ἀκτὴ urbs [g] *Cretæ*, eandem existimo quam in D. *Pauli* διάπλῳ

a *Strabo lib. 5.*
b *Spartian.*
c *Suid.*
d *De decem Rhetor.*
e *Halic. in ep. ad Pōp.*
f *Inst. 3. 1.*
g *Steph.*

synonymâ

nonymâ voce signatam leginus [b] καλὴ λι- [b] Actorum. 27. 8.
μήν. Ex divisis vocibus καλὴ Λιμὴν in unam concrescentibus fit καλλίμην, quod in aliis id genus insolens non est; ut Νέα πόλις, Νεάπολις. Μεγάλη πόλις, Μεγαλόπολις. Inde *Polybius Megalopolitanus* dictus: Et ἀπὸ καλῆς Ἀκτῆς *Caecilius Calactianus*: unde lapsus *Athenaei* interpres qui in *pulchra Attica* natum dixit, quia nimirum *Atticam* olim Ἀκτὴν vocatum novit.

Συγγεγραμμένον.] *Cacilii* opus συγγεγραμμένα vocat, vere: proprium autem ὑπόμνημα, modestè. Quasi illud *syntagma* esset, hoc tantum *Commentarius*. Quid interfit, lubet ex [k] *Ammonio* docere, Scripta ὑπομνήματα ἐκείνα καλοῦσιν, ὅσα ὥσπερ δικείαν ἀπομνημόνευτα ὑπόμνημα, &c. Commentarios vocant, quæcunque in subsidium memoriæ annotant. Solebant enim antiqui priorum opera relegentes, opiniones eorum & argumenta annotare, quin & sua; ut si quando ad scribendum se accingerent, in procinctu haberent antiquorum eâ de re sententiam, futuri operis materiam. Συντάγματα verò ὅσα φέρειν ἔχει πρόνοιαν Συντάγματα, ἤγουν μὴ κεφαλαίων ἄνακτον διαίρεσιν. In quibus & phrasis magis elaborata, quæque syntagma deceat, & ordinatior in capita partitio. Ideò *Agellii* liber propriè Commentarius est, *quem ad subsidium memoriæ, quasi quoddam literarum penus, recondebat.* Uti habet in calce operis;

[i] Cap. 1. & 32.

[k] In Arist. Categ.

operis; quæ tota narratio, quod à *Plinio* factum, potiori jure à fronte libri collocetur una cum *Elencho* capitum; ut in *Plinio* factum cernimus, exemplum cujus secutus est *Gellius*, (& præfationem maximâ ex parte mutuatus) ut *Plinius Sorani*. Simili sensu & ὑπομνηματίδια vocantur Grammaticis, qualia[l] *Phavorinus* composuit: licèt Rhetores vocem strictiùs sumant, quibus [m] ὑπομνηματίδιον ἀφελὲς ἔστιν ἢ λόγος βιωφελής. *factum vel dictum utile*. Et inde *Cæsari* vitio vertitur quòd opus illud suum Commentarios inscripserit, quod veriùs historiam poterat.

l *Gell. & Laert. passim.*
m *Theon. progym. cap. 5.*

P. 5. Ἀνδράσι πολιτικοῖς.] Viros politicos appellat non tam qui rempub. administrant, quàm Oratores illos qui causas civiles in foro agebant; ut ab umbraticis illis doctoribus separaret, qui fictas tantam controversias, μελέτας scilicet, vel Suasorias in scholis declamitabant: discrimen illud & [n] *Pollux* admittit; ῥητορικὴ, ἢ αὐτὴ καὶ πολιτικὴ καὶ σοφιστική. Rhetorica inquit, quæ & politica & sophistica. Illam judicialem vocat [o] *Philostratus*, apud quem *Damianus* δικανικῆς σοφιστικώτερος, σοφιστικῆς δικανικώτερος audit: Et [p] alibi, λόγον ἀγωνιζόμενον, qualem scilicet agones scholastici agnoscunt, opponit politico. Huc facit illa [q] *Pythagoræ* discipulorum distinctio; quorum alii, qui contemplationi vacabant, *Augustii*, σεβαστικοὶ appellati; qui rebus agendis, Politici; qui

n *Lib. 4. cap. 1.*
o *De vitis soph. l. 2.*
p *In Apollonio Nauc ratite.*
q *Theocrit. schol ad Idyll. 14.*

qui Geometriæ, & Astronomiæ, Mathematici. Adde quod [a] hodierni *Græculi* vænalis pudicitiæ fœminas πολιτικὰς vocant.

[a] *Heins. in Hesiod.*

Εὖ γὸ δὴ ὁ Σοφηνέτωρ.] Chriam istam, quam eruditus interpres ἀυξήσεως ad *Demosthenem* refert, ego productis tabulis in antiqui domini possessionem revoco; [b] *Pythagoras* is est, qui duo hæc homines habere dixit deorum operibus quàm similia, τὸ ἀληθέσιον καὶ τὸ εὐεργετῶν.

[b] *Ælian. var. hist. l. 2. c. 39.*

Καὶ ἴσως ἀφέλαλον ἐυκλείας ἢ αἰῶνα.] Vertit interpres, *Et laudibus suis orbem implevisse. Græca* non ferent: quæ per se etiam nimis dura; Ego sic corrigendum censeo, καὶ ταῖς ἑαυτῶν ὑφέλαλον ἐυκλείας τὸν αἰῶνα, & reddendum, *vitam famâ supergressi.* αἰῶνα enim, præter alia, etiam humanam vitam significare & pueri nôrunt. ἀφέλαλον autem pro ὑφέλαλον lapsus proclivis.

Οὐ γὸ εἰς πειθὼ τοῦ ἀκροωμένους.] Ἀκροώμενοι dicuntur, sed latiùs sumptum, quivis auditores; strictiùs, scholastici; ἀκροάματα enim olim professorum ad discipulos dictamina. ὡρὶς γνησίους ἀκροατὰς, ut [c] *Ammonius.* Quæ [d] ἀκροατικοὺς λόγους vocavit *Aristoteles*, in quibus arcana Philosophiæ recluſa: Imò & disciplinæ ἀκροάσεις vulgò audiebant: Vocabulum illud etiam *Latiari* togâ olim donatum, & *Acroama* apud [e] *Ciceronem* etiam de persona dicitur. *Actor & acroama.* Sequiori seculo,

[c] *In Aristot. Categ.*
[d] *Gell. lib. 20. c. 5.*
[e] *plut. in Alex.*
[f] *Orat. pro Sest.*

[g] *Acro-*

a *Isidor. in gloss.* a Acroamata vocata est auditio tibiarum & lyrarum. Demùm quæ vis vocis ἀκροώμενοι, apud Scriptores Ecclesiasticos licèt doctioribus non ignota, quia tamen non ita vulgò cognita, lubet hic explicare. Erant in Ecclesia primitiva quatuor ordines pœnitentium, προσκλαίοντες, ἀκροώμενοι, ὑποπίπτοντες, & συνιστάμενοι. Primi intrà portas oratorii non admissi;

b *Anon. MS.* b Προσκλαίοντες μὲν εἰσὶν οἱ ἔξω τῆς θύρας τῆς εὐκτηρίου ἑστῶτες, καὶ πρὸς τὴν εἴσοδον τῶν τε εἰσιόντων καὶ ἐξιόντων πᾶσιν εὐχήν τε αἰτοῦντες, καὶ τὴν τῶν ἁμαρτιῶν συγχώρησιν. Ἀκροώμενοι intra portas, in narthece, stabant, & sacras Scripturas, & communem doctrinam audiebant, posteà cum *Catechumenis* unà exibant: Ἀκροώμενοι οἱ ἔνδον τῆς θύρας ἑστῶτες ἐν τῷ νάρθηκι, καὶ τὴν θείων γραφῶν καὶ τὴν κοινὴν ἐπακούοντες διδασκαλίαν: εἶθ' ὕστερον μετὰ τὴν κατηχουμένων ἐξερχόμενοι. Ὑποπίπτοντες, intra Ecclesiam stantes, sed post ambonem, οἱ ἔνδον τῆς ἐκκλησίας ἑστῶτες κατόπιν τοῦ τῶν ἀμβώνων· καὶ μετὰ τῶν κατηχουμένων καὶ αὐτοὶ ἐξιόντες, ἡνίκα τὸ, ΟΣΟΙ ΚΑΤΗΧΟΥΜΕΝΟΙ, ἐκφωνηθείη παρὰ τοῦ διακόνου. Συνιστάμενοι, qui precibus & psalmis cum fidelibus communicant, sed à sacris mysteriis abiguntur; οἱ τοῖς πιστοῖς μὲν συνδεχόμενοι, καὶ συμψάλλοντες, τῶν δὲ τῶν ἁγίων μυστηρίων ἀπεχόμενοι συνόψεως, μέχρις ἂν, ἐξήκοντος τοῦ νενομισμένου χρόνου, τὸ τέλειον αὐτοὺς τῆς θείας ἐκδέξηται κοινωνίας.

Παύτῃ δὲ καὶ ὧδε ἐκπλήξει τὸ πάθος.] Mallem legeretur τὸ ὧδε ἐκπλήξει, ut sint duo cola ἐκ-

πλή-

ὀβολὸν jacentia, & κρεῖττον verbum ἀπὸ κοινοῦ utrique respondeat; in hunc sensum: *Semper enim quod percellit, & illud quod in stuporem agit, eo fortius quod ad gratiam.*

Ὡς πὸ πολλά.] *Ut plurimùm.* Non enim hoc vult, in nobis *semper* positum esse ut persuadeamus; præsertim sine granditate, sed ὡς ἐπὶ τὸ πολύ.

CAP. II.

Βάθος, *altitudo. Virgilius dithyrambicus.* Δόλος, δολός. *Gorgias Leontinus; à quo* γοργιάζειν, & γοργεῖα. θορυβάλλειν. *Orationes Gorgiæ* λαμπάδες. *Callisthenes quis. Clitarchus.* φορβειὰ *quid. Amphicrates. Hegesias. Matris. Scholastici.* πατσομιδῶν. *Theodorus. Parenthyrsus.*

Εἰ ἔστιν ὕψος τις ἢ βάθος τέχνη.] Βάθος & ὕψος nonnunquam voces synonymæ. Sic [a] *Theocritus*, — ὡς ἦ βαθεῖαι τοὶ ἀτρεμιπυλίδες ἐπί. Quàm altæ sunt atractulides! Ita altum & profundum apud *Latinos*; ut, Juvat ire per *altum*: Et,

Terráque, tractúque maris, Cœlúmq; *profundum*.

pag. 7.

[a] Idyll. 4.

Κατασκελετεύσεται.] Rectè quidem, *arefacta*; inde enim [b] ἁλίσκω & ζηλεύω de mortuis dicuntur

[b] Plut. Sympos. l. 8. c. ult.

dicuntur (quos gabbaras vocant *Ægyptii*) λοιδορημάτης τὰ ὀνόματα τῆς ξηρότητος. Illud enim διὰ τὸ μὴ ἔχειν λιβάδα, hoc περὶ τὸ σκέλος dictum.

Πλεκτάνας, καὶ τὸ πρὸς ὀργὴν ἐξεμεῖν.] Audaces illæ translationes pyrgopolinicis alicujus, apud tragicum nescio quem, jactantiam redolent; qui minatur sese cœlo oppedere, *Boream* pro *fistulatore* habere, & *undoso flammarum vortice* tectum incendere. πλεκτάνη autem apud *Pollucem* cincinnos implexos designat. Et

c In ὄρνιθι. apud ᶜ *Comicum*, Αὐραῖ διαλαίρουσι πλεκτάνας καπνοῦ. *Aura diventilant volumen fumi.* Invenias forsan & apud *Æschylum* quædam hisce gemina; imò (quòd mireris) apud *Virgilium*. Lege, & pronuncia:

Æneid. 3. *Horrificis juxtà tonat Ætna ruinis:*
Interdumq́ atram prorumpit ad æthera nubem
Turbine fumantem piceo, & candente favillâ:
Attollitq́ globos flãmarum, & sydera lambit.
Interdum scopulos, avulsaq́ viscera montis
Erigit eructans, liquefactáq́ saxa sub auras
Cum gemitu glomerat; fundoq́ exæstuat imo.

d Ulpian. in Demost. περὶ παραπρεσβ. Τεθολωται.] Θόλος d *Athenis* locus erat ὅπου ἐστιοδοτοῦντο οἱ τῷ δημοσίᾳ γεγραμματεῖς, ἢ χειροτονηθέντες ὑπὸ τῆς πόλεως. ἐκλήθη δὲ θόλος, διὰ τὸ θολοειδὲς καὶ στρογγύλον ἔχειν τὸ σχῆμα: *in quo scribis publicis, & magistratibus à civitate electis victus præbebatur; sic dictus quòd figura esset rotundæ, ad instar tholi.* Θολὸς autem atramentum

sum sepiæ; unde apud *Philostratum* occurrit huic nostro geminum, vinum dicit, Ἐρασμῶ τὸ τῇ χῦ συσκότει, δηλονότι τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐθρ, sudum mentis obfuscare.

Κὰν πρὸς αὐγὰς ἀναλάμπῃς.] *Si ad solem suspicias.* Metaphora à rei vestiariæ institoribus desumpta; qui, si quid latentis in panno vitij insit, sic explorant. Vide sis *Macrobium* Satur. l. 2. c. 4.

P. 11. Τὰ ἐκ τῶ Λεοντίνω Γοργίου.] *Gorgias Leontinus*, Rhetor *Siculus*, de quo librum integrum scripsit *Hermippus*; primus sophistarum pater, quem cognomine dialogo exagitat *Plato*; à quo hoc responsum retulit, ὡς ἐδὲ Πλάτων ἰαμβίζειν, *Plato* optimè novit convitiari; sic enim interpretari mallem, quàm, *optimè* novit iamborum usum; ἰαμβίζειν δὲ ἔλεγον οἱ παλαιοὶ τὸ ὑβρίζειν, & inde iambis nomen. A *Gorgia* τὸ ῥητορεύειν *Thessali*, ejus miratores, γοργιάζειν vocabant; & ῥήματα quædam orationis γοργεία dicta; quibus & ipse *Plato* nimis pueriliter quandoque exultat: de quo *Dionysius Halicarnassæus*, ῥήμασι ἐ ποιημασὶ καὶ μάλιστα τοῖς γοργείοις ἀκαίρως καὶ μειρακιωδῶς ἐκβακχεύεται. Adeòut ipsi *Gorgiæ* in gorgiando primas cederet, ἔστι πᾶ Γοργίᾳ παίσαι τὸ ἄκρον ἄμεινον γοργιάζειν: ab hoc inflatum illud orationis & cristas, τὸ μεγαλόφρονον καὶ πῖλον ὀρθὸν mutuati sunt *Critias* & *Thucydides*. Schemata ista *Gorgiana* quæ fuerint licèt ex *Diodoro*

* *In vita Apollonij. l. 1. c. 6.*

a *Athen. lib. 11.*
b *Philostr. in Gorg.*
c *Athen. ib.*
d *Dionys. & Hephæstionis Schol.*
e *Philostr. ib. & in Critia. Max Tyr. diss. 7.*
* *De Demosth. & in Isæo: & de compos. &*
f *Philostr. in Ep. ad Julian. Aug. & in Critia.*
g *Biblioth. l. 12.*

doro Siculo discere: nempe antitheta, ἰσόκωλα, πάρισα, & ὁμοτέλευτα: quem imitandum sibi proposuit *Æschines* in oratione de *Thargelia*, unde *Gorgianum* hoc desumit *Philostratus*, Σαργηλία ἐλθοῦσα εἰς Θετταλίαν, ξυνῆν Ἀντιόχῳ Θετταλῷ, βασιλεύοντι παίντων Θετταλῶν. Fuit autem tam præsentis ingenii *Gorgias*, [h] ut *primus in conventu poscere quâ de re quisque audire vellet, ausus sit*: nempe cùm *Athenas* legatus veniret, & ingenii specimen in theatro edere vellet, edixit [i] Προβαλλέτω. Proponite quod vultis; unde vox illa extemporaneis dicendi magistris in posterum solennis: inde tantus illi delatus honor, ut *universa Græcia in templo Delphici Apollinis statuam solido ex auro ei poneret*; cùm *cæterorum, ad id tempus, auratas collocâsset*. Ita *Valerius*; licèt paulò aliter *Athenæus*. Imò *Athenienses* posteà [k] τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐν αἷς ἐπεδείξατο ἑορτὰς ἐκάλεν· τὰς δὲ λόγους αὐτῶν λαμπάδας. dies illos, quibus se audiendum populo propinavit, festos; & Orationes ejus lampadas vocabant: rationem subjungit, quia nimirùm ὥσπερ τὸ φῶς ἐκμύσεται τὸ σκότος, ὕπνος τοὺς ξυνετοὺς λόγους τὰ ἄνοια. Nec tamen evasit Criticorum censuras; in quo [l] *Dionysius Halicarnassæus*, ὄγκον ποιητικῆς κατασκευῆς, Poëtici ornatus fastum culpat; & hic noster adductis exemplis abundè probat, quod alter ille [m] alibi de eodem dixerat, ἐν πολλοῖς πάνυ φορτικὸς

h *Valer. Max. l. 8. cap. 15. Plato in Gorgia.*

i *Philostr. de vitis. lib. 1. in initio.*

k *Troilus sophista in prolegom. rhetor. MS.*

l *Ep. ad Pompeium.*

m *In Lysia.*

ἐγκώμιον ποιῶν ἢ πανηγυρικὸν λόγον, καὶ ὑπὲρ τοῦ διδασκάλου ἐνδοξότερα φθεγγόμενος.

Ξέρξης ὁ τοῦ Περσῶν Ζεύς.] *Xerxes Persarum Jupiter*: nollem poëtam aliter dixisse;[n] *Oppianus* optimè,

Αὐσονίῃ Ζηνὸς γλυκερὸν θάλος Ἀντιόπειαι.

Sed in oratore nimis audax; habeo tamen quo *Gorgiam* excuſem; quid ſi illud *Helleſpontii* viri ante oculos haberet, quo *Xerxem* jam tranſvectum excepit?[o] Ὦ Ζεῦ, τί δὴ αἰδρείδμων Πέρσ. καὶ ἄνουμα αὖτε Διὸς Ξέρξεα δέμας, &c. *O Jupiter, quidnam in ſub ſpecie viri Perſæ, & accepto Xerxis pro Jovis nomine, Græciam è ſedibus ſuis, exturbare vis, omnes homines ducens, cùm etiam citra hoc tibi id facere liceret?*

n Κυνηγετ. lib. 1.

o Herodot. Polymn.

Τύμβος, ἐμὸν τάφος.] Neque hoc effugit *Hermogenis* notam,[p] qui ſubligneis iſtis ſophiſtis non alia, quàm quæ ipſi adornârunt, ſepulchra imprecatur. Ἀρὰ τοῖς ἰσοξύλοις τούτοις σοφισταῖς πάμπολλα δόξοις ἄν. τάφος ἐμὸς ἡ τῶν ἐμῶν ψυχῶν γύπας λέγουσιν, ὥσπερ εἰσὶ μάλιστα ἄξιοι, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ψυχαδίοντες πάμπολλα.

p Deideūl. l. 1. c. 6.

Καὶ τινα τῶν Καλλισθένους.] Fuit *Calliſthenes Ariſtotelis* in *Alexandri* inſtitutione ſucceſſor; impotentis linguæ, & cui[q] ἀκαιρόστομον παῤῥησίαν paſsim tribuunt authores.[r] Scripſit hiſtoriam *Græcanicam*; ſophiſtam vocat *Athenæus*; & confirmat illud *Alexandri* in eum jactatum, μισῶ σοφιστὴν ὅστις οὐδ' αὐτῷ σοφός. Quod ad ſtylum

q Arrian. exp. Alex. 8. Sen. Suaſor. 1. Laert. in Ariſt.

r Athen. lib. 10.

ſtylum ſpectat, de quo hic agitur, δεινὸν ei tri-
s *In Alex.* buit s *Plutarchus*; & *Suidas* πολλὴν ῥυμὴν plurimum impetum: s *Ariſtoteles* ejus in dicendo vires agnoſcit, ſed prudentiam exigit: λέγειν μὲν ἱκανὸς καὶ δυνατὸς καὶ μέγας, ἀλλὰ νοῦν οὐκ ἔχων.
t *Plut. in Demoſth.* †*MS. apud Meurſium in gloſſ.* Erat etiam *Calliſthenes* alius, t Orator *Atticus*, quem, inter cæteros, dedi ſibi poſtulabat *Alexander*. † Alius de vita *Alexandri*, Ψευδόκαλλισθ.

Τὸ κλειτάρχου.] *Clitarchus*, φλοιώδης ἀνὴρ, homo corticeus, φλοιὸς μεσὸν dixiſſet u *Crantor*.
u *Laert. l. 4.* x *Athen. lib. 4.* y *l. 1. & alias.* z *De leg. l. 2.* x Scripſit hiſtorias de rebus geſtis *Alexandri*. Ejus mentio apud y *Plinium* & *Plutarchum* ſæpiùs: ſtylus ejus haud injuriâ reprehenſus à *Longino*; accedit *Cicero*, qui cum τὰ μειρακιώδη in *Siſenna* reprehenderet, z *Unum Clitarchum neque quenquam praterea de Graciis eum legiſſe videri, dixit.*

Φυσῶν, κατὰ τὸν Σοφοκλέα,

Μικροῖς μὲν αὐλίσκοισι, φορβειᾶς δ' ἄπερ.

Totum illud *Sophoclis* correctius habes apud *Ciceronem*,

Φυσᾷ γὰρ ὡς σμικροῖσιν αὐλίσκοις ἔτι,

Ἀλλ' ἀγκύλας φύσασι φορβείας ἄπερ.

Non jam modicas inflat tibias, ſed ingentes
a *De proſodia dictionum in Odyſſea.* *folles ſine capiſtro*: niſi quòd φορβειὰ acutitonum ſit, ut a *Herodiano* placuit libro περὶ τῆς ὀδυσσειακῆς προσῳδίας. Eſt autem φορβειὰ capiſtrum quo tibicines ora ſibi colligabant, *Suidæ*, φόρβιον, & φορβία, *Heſychio* etiam (neſcio quàm emen-

datè)

datè) φορβαία & φορβία. Usus ejus ἵνα μὴ ῥήξῃ τὸ χεῖλος. *ne fortè labrum findatur*; *Suidas*. Addit scholiastes [b] Comici, ὅπως ἂν σύμμετρον τὸ πνεῦμα παραπέμψῃ ἡδεῖαν τινὰ φωνὴν τῷ αὐλῷ ποιήσῃ: *ut spiritus moderatiùs emissus vocem tibiæ dulciorem efficiat*. Inde *Pollux*, καὶ φορβειὰ ἀναπίπτει τοῖς αὐλοῖς, καὶ ἡ τῶν φορβειῶν κατειλημμένον, ἐμπεφορβημένον ἔλεγον: malè interpres; *Ligulæ tibicinibus conveniunt, unde & ligulis detentum, alligatum nominant*: ligulæ enim tibiarum, φορβειαὶ tibicinum: author forsan ad illud [c] Comici respexit, ὅπου κόραξ εἶδον ἐμπεφορβι-ωμένον. *Nunquam corvum vidi capistratum*. Sed uter ex altero corrigendus incertum, an uterque ex [d] *Eustathio*: qui ἐμπεφορβεωμένον habet.

b *in Vespis.*

c *Aristoph. in Avibus.*

d *In Odyss. τ.*

Τῆς φορβειᾶς speciem uti meliùs dignoscas, ecce tibi, post eruditum Criticorum par *Schottum* & *Salmasium*, monumentum à *Velsero* primitùs doctis exhibitum, recusum damus.

Picturam hanc [a] *Andreas Schottus*, author non ingenuus minùs quam eruditus, contendit esse vel servi, vel homicidæ, cui os camo obturatum: sed, pace tanti viri, quæ in medium producit, *Aristophanis*, *Chrysostomi*, & è Menologio testimonia haud facilè evincunt. Si *Harpocratis* esset, quorsum rimula ista ori adaptata, siquidem per nares liceat respirare? Et satis probat ἀμφοτίδας non esse, quibus aures sibi palæstritæ muniebant: Ego quidem *Rubeniorum* sententiæ lubens accedo, qui *Marsyæ* tibicinis iconem putabant; uti & [b] *Salmasius*, ὁ πάνυ: Tum quòd *Marsyam* constet & φορβειὰν in usu habuisse, quæ ideò perforata ut tibia ori inseratur; tum quòd aures habeat satyricas, *Marsyas* enim è satyrorum genere, uti

a *In append. Vaticanam præmiarum.*

b *In exercit. Plinianis.*

uti & *Midas*, cujus aures penè ad proverbium notæ; ‘μετῆλθε σατύρων γένος ὁ Μίδας, οὐς ἐλίλυτο τὰ ὦτα; utrumque expressit *Simonides*, ubi de *Marsyæ* contentione verba faciens, sic habet, χρυσῷ δ' ἀγλαΐην περιπρέπουσιν ἀμφὶ δασείας Κόρσας, ἠδ' οὖλα λάβρον ὀπαδοδέτησιν ἰμᾶσιν. *Aurum splendidum adaptavit hispidis supercilijs, & ori ingenti retrò ligata vincula:* uti ex eo tum [d] *Johannes Tzetzes*, tum [e] *Plutarchus*. Objicit *Schottus*, ex *Apuleio*, *Marsyam hispidum, multi-barbum, spinis & pilis obsitum fuisse*: hunc verò glabellum penitùs & imberbem juvenem: & sanè *Marsyas* iste marmoreus, cujus iconem ex ædibus *Valensibus Romæ*, nobis spectandum præbet [f] *Baptista de Cavalleriis* abundè barbatus est. Verùm minori negotio expediemus de barba controversiam, quàm de auribus ille, quarum in servo, vel damnato, prolixitatem nullus docet.

c *Philostr. de vita Apoll. l. 6. c. 13.*

d *Chiliad. 1. hist. 15.*

e *De ira cohibenda.*

f *Antiquarum statuarum Romæ l. 1. 85*

Ἀμφικράτης.] *Amphicratis* ἀεὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν, *De viris illustribus*, libri meminit *Athenæus l. 13.* sed poëtam illum fuisse ex districho ibi loci adducto abundè constat; ego hunc nostrum solutâ oratione scripsisse ex ijs quibuscum hic conjungitur persuasum habeo.

Καὶ Ἡγησίας.] fuêre haud dubio *Hegesiæ* plures; unus *Salaminius* poëta; [g] de quo dubium an χώραν ἔπη, *versus Cyprios*, composuerit. De eorum authore quæstio satis antiqua.

g *Athenæus. l. 15.*

Herodotus in *Enterpe* eos *Homeri* non esse, sed alterius cujuspiam, probat h *Proclus*, nec *Hegesie* esse, sed *Stasini Cypri*. Alter *Hegesias Maroneus*, à quo *Plinius* nonnulla mutuatus est l. 8. Tertius *Magnesius*, quem *Halicarnassaus* sophistam vocat, *Theon* rhetorem; uterque in eo styli vitia damnat. *Dionysius* quidam postquam luxatis sententijs orationem *Herodoti* infractam reddiderat, statim subjicit Ἡγησιακὸν τὸ ῥῆμα τοῦτο τῆς Ζωιδίσιος, *hanc esse formam compositionis Hegesiana*· τῶν γὰρ τοῦ λόγου ἱερῶν ἐκεῖνος ἀνήρ, *Est enim istius modi nugarum antistes*. Et in eandem planè sententiam k *Theon* Sophista, tum illum, tum *Asianos* rhetores alios malæ compositionis reos peragit; ut qui deperirent nimium τῶν ἐμμέτρων καὶ εὐρύθμων λέξιν. l *Plutarchus* etiam frigiditatis incusat, qui templū *Ephesi*, εἰκότως ἂν καταφλεχθῆναι, τῆ Ἀρτέμιδι θαλλούσης καὶ τῆ Ἀλεξάνδρᾳ μαίοσιν. *Meritò conflagrâsse dixit, quasi Dianâ, tunc nascente Alexandro, in obstetricio munere occupatâ. Epiphonema*, inquit *Plutarchus, adeò frigidum, ut incendium ipsum restinxisse potuerit*, καταβρέσαι τὴν πυρκαϊὰν ἐκείνην ἀπὸ ψυχείας δυνάμενον.

h *in Chrestom. apud Photium.*

i Ζωιδίσιος ὄγκος.

k *Progym. cap. 2.*

l *In Alexandro.*

a *Athenæus. l. 10.*

Καὶ Μάτριδι θ'.] Scripsit *Matris* a *Herculis encomium*; orationem puto, non poëma panegyricum.

p. 13 Σχολαστικὸν νόησις.] *Notio scholastica.* *Scholastici* olim dicti Rhetores qui vænalem

Suet. de claris rhet.

in

in ſcholis eloquentiam venditabant: unde *Scholaſticæ controverſiæ*, in dialogo de Oratoribus, quem & *Tacito* ſtylus abjudicat; & longè aliud opus fuiſſe illud *Quintiliani*, *De cauſis corruptæ eloquentiæ*, abundè conſtat ea quæ ad finem libri octavi, cum ijs quæ in dialogo dicuntur, conferenti. Imò [b] *Seneca* pater luculenter docet exercitamenta Rhetorum, quæ *Ciceroniano* ſeculo *Theſes*, ab ipſo *Cicerone cauſæ*, audiebant, ſuò tandem *Declamationes* & *Scholaſticas controverſias* appellata: noſtro demum notionem iſtam in peculium ſuum vindicavit Theologia.

b *Præfatione ad controverſ.*

Τὸ ἐξηρτῆσθαι πεποιημένου.] *Eximium* & *fictum*. πεποιημένον dicitur quod peregrinum in ſermone eſt, & poëticum. Sic *Halicarnaſſæus*, ὅτε ξένοις διαλέγεται καὶ ἀδήμοις, ἀλλὰ δὴ γλώττῃσι πολλαί τινες, ἐπεξεῖναι καὶ πεποιημέναι ὀνόματα. Diſtinguit [c] *Technicus* inter ποιητικὰ & πεποιημένα vocabula, necnon ξένα, ἀρχαῖα, ξένα, & ὁμώνυμα: quòd poëtica ſunt ὅσα τινὸς ἐξηγήσεως δεῖται, quæ *interpretatione indigent*, ut κρήγυον & ἀντιφερίζειν. Πεποιημένα autem, ut χίλαδος, κόναβος, κελαρύζειν. † nimirùm quæ per ὀνοματοποιΐαν à ſonis rerum formantur. Verùm hæc non ubique obtinent.

c *Theon. cap. 4.*

† *Ariſtot. Rhet. l. 3. c. 2.*

Οἷον ὁ Θεόδωρος παρενθύρσον ἐκάλει.] Scriptores ſatis multi, *Theodori* nomine inſigniti; erat [d] qui περὶ ἀρέσεων commentatus eſt: viginti præterea *Theodoros* enumerat [e] idem alibi. Si quis

d *Laert. in Ariſtippo.*

e *ad finem.*

ex iis omnibus hic à *Longino* referatur, *Byzantius* erit, ὁ ἀπὸ λόγων πολιτικῶν. *Orator civilis*: quem & λογοδαίδαλον vocat [f] *Quintilianus* ex *Platone*. Verùm ego totus in hanc sententiam feror, ut *Theodorum Gadarenum* hic intelligendum putem, qui [g] *Gadaris* natus, docuit *Rhodi*, & se dici maluit [h] *Rhodium, quem studiosè audîsse, cùm in eam insulam secessisset, dicitur Tiberius Cæsar*. Eúmque sæpiùs inter objurgandum *Theodorus* appellavit. [i] πηλὸν αἵματι πεφυρμένον. *Lutum sanguine maceratum*. [k] Servili ipse genere natus filium reliquit Senatorem: ad *Hadriani* tempora pervenit; & inter cætera scripsit περὶ ῥητορικῆς δυνάμεως, de *facultate rhetorica*: ubi dixerim & *parenthyrsum* ab eo descriptum, & scholastica notiones alias de novo introductas; nam & quod vulgò *Thesis*, [l] *Theodorus* hic κεφάλαιον ἐν ὑποθέσει vocavit. *Parenthyrsus* autem committitur quando vel περὶ μικρῶν ὑλῶν: vel περὶ ἐυτελῶν σημαίνω differimus.

f *Instit. lib.* 3.

g *Strabo lib.* 16.

h *Quintil.* 3.

i *Sueton. in Tiberio.*

k *Suidas.*

l *Theon. cap.* 12.

CAP. III.

Timæus dictus Epitimæus. Messene. Bellum Messeniacum. Isocratis Panegyricum. Ἑρμαῖ. *Interpretis lapsus. Dionysius sacrilegus. Socratis palæstra. Xenophontis locus altiùs excussus.* Κόρη. Ἀναμαλυπήσεια. ὑπόβολον. ὀπήσεια,

Athenæum, & alia nuptialia. Λέλτοι. Ἄξονες. *Kύρβεις. Monumenta expressa Platonis.*

Οὐ λυχνὸς πλήρης ὁ Τίμαιος, ἀλλοσίων μὲν ἐλεγχικώτατος ἁμαρτημάτων, ἀγνοεῖν δὲ τὰ οἰκεῖα. *Frigido passim laborat Timaus, ad alienos errores reprehendendos propensissimus, propriorum autem sensu destitutus.* [m] *Timæus* [m] *Suidas.* historicus *Siculus*, Tauromenites; plura de eo *Suidas*, qui eandem ei maledicendi licentiam cum hoc nostro objicit: qua de causa, eo *Timæo*, *Epitimæum* ab *Athenienſibus* vocatum narrat, ἀπὸ τοῦ ἐπιτιμᾶν, à *reprehendendo*. Hoc ei nomen imposuit [a] *Ister Callimachius* libro contra eum scripto, cui titulus, Αἱ κατὰ Τίμαιον ἀντιγραφαί. [a] *Athen. lib. 6.*

Λακεδαιμόνιοι τριακοστὸν ἔτος Μεσσήνην παρέλαβον. *Lacedæmonii triceſimo tantùm anno Meſſenem ceperunt:* [b] *Meſſene* ſeu *Meſſenia*, ex quinque maritimis *Peloponneſi* regionibus una; in qua poſtea urbs *Meſſene* extructa: eſt & altera ejuſdem nominis in *Sicilia*, prioris colonia; *Ethnicorum* author hoc intereſſe refert, quod hæc *Sicula* per ſimplex σ, Μεσσήνη, illa *Peloponneſi* duplici, Μεσσήνη ſcribatur: *Latinis* hæc *Meſſene*, illa *Meſſana* dicitur. Cum *Meſſeniis*, infenſiſſimi eorum hoſtes, *Lacedæmonii* nec unum bellum, nec breviculum habuerunt; [d] occaſio pro vario partium ſtudio varia refertur. Primum bellum *Meſſeniacum* per [b] *Strabo l. 8. Pauſan l. 4.* [c] *Plinio & Melæ.* [d] *Vide Pauſan: in Meſſeniis & Iſocratem in Archedamo.*

per viginti annos continuos duráſſe, unanimi consensu scriptores tradunt; nam per undeviginti annos obſeſſam, viceſimo tandem capiam à *Lacedæmoniis Meſſenem*, ex *Tyrtæo* ducunt [e] *Strabo* & [f] *Pauſanias* quo tempore *Parthenia* à *Spartanis* virginibus editi. *Tyrtæi* verſus ſic habent:

e *Lib.* 6.
f *Lib.* 4.

Ἐκτῷ δ' οἱ μὲν πρῶτα μάχης λιπόντες
Θεόδωρον Ἰθωμαίων ἐν μεγάλων ὄρεων.

Anno bis deno linquentes pinguia rura,
Meſſeni Ithomes deſeruêre juga.

Incepit autem hoc bellum *Olympiadis* non anno 2. *Amphiâ* à *Lacedæmoniis* captâ; deſi anno 1 *Olympiadis* 14: (malè *Amaſæus*, *Pauſaniæ* interpres, reddit, viceſimæ quartæ: duravit ergò ultra annos novendecim. Bellum hoc *Meſſeniacum* primum deſcripſit *Myron Prienenſis* hiſtoricus. Secundum incepit anno quarto *Olympiadis* 23. annis poſt *Ithomes* excidium quadraginta; deficientibus *Spartanis* *Meſſeniis*, ſuaſore primùm, poſtea duce, inclyto illo heröe *Ariſtomene*. *Lacedæmoniis* verò ductor erat *Tyrtæus* poëta oraculi juſſu ab *Athenis* petitus; finem habuit bellum hoc, *Irâ* captâ, *Olympiadis* 2 anno primo; duravit ergò non ultrà duodeviginti annos. De hoc bello *Rhianus Benam* poëta. Tertii etiam belli *Meſſeniorum* mentio apud [g] *Diodorum Siculum*; apud [h] *Strabonem* & quarti, ἐν ᾧ κατελύθησαν οἱ Μεσσήνιοι, qu

g *Lib.* 15.
h *Lib.* 8.

no occidione penitùs deleti Messenii. Verùm nec quamdiu duraverint non habeo dicere; nec illum ex diligentissimo *Messenicorum* scriptore *Pausania* subsidium; adeò ut quomodo *Longinus* noster qui bellum hoc ad tricesimum usque annum protendit, cum historicorum vulgo, qui intra vicesimum claudunt, in gratiam reducendus sit, planè nesciam. Neque illud prorsus ἀνωμοιογενὲς quod proximè subjungit.

Ὁ δὲ παναγυρικὸν ἐν μόνοις δέκα συνετάξατο.] *Isocrates autem solo decennio orationem panegyricam composuit*; & sanè citiùs pariunt elephanti. *Dionysius* noster ex ijs est, qui in hac parte minimum ponunt; sic enim alter ille ex *Halicarnasso* de *Isocrate* loquens, ὁ μὲν γὰρ τὸν παναγυρικὸν λόγον, ὃν οἱ πλεῖστον χρόνον γεγραφέναι ἀποφαίνουσι, ἐν ἔτεσι δέκα συνετάξατο. Sunt qui anno tandem decimo quinto perfectum ferunt; uti *Plutarchus*, τὸν δὲ παναγυρικὸν ἔτεσι δέκα συνέθηκεν, οἱ δὲ πεντεκαίδεκα λέγουσιν: *panegyricum annis decem (ante obitum,* addit interpres, haud rectè) *aut, si aliis credendum sit, quindecim.* Accedit *Photius*, συνέθηκε μέντοι παναγυρικὸν, οὗτος ἔτεσι φασὶ δέκα οἱδὲ ἐπὶ πέντε; *panegyricum aiunt decem annis alij, alij quinque annis elaborâsse.* Mendosa versio summi viri, quæ nec verbis nec veritati consona; sic corrige, *Alii decem annis, alii quinq; ad hos* (nempe quindecim) *elaborâsse aiunt.*

m *Dionys. Halic.* περὶ συνθέσεως ὀνομ.

n *De decem Rhetor.*

o *Myriobibli cod.* 260.

p Halic. in Isocrate.

aiunt. Et hinc oratio ista [illegible] πολυθρύλητος audit apud authores; quem tanto conamine fecit tandem: Imò ne fecit quidem nam totam penè ex q Leontino Gorgia & Lysia traduxit; Imò & ipse Gorgias a à Melesegora suffuratus est; & Neoptolemeion planè expertus Isocrates, cujus panegyricum hoc

q Plut. & Photius ib.

r Clemens strom. l. 6.

s Porphyrius de philos. historia.

s Theopompus historicus defloravit: qui & hoc etiam vitium cum magnis viris commune habuit; quos, stromatum sexto, plagii admissi reos peragit Philosophus Alexandrinus.

Τοῖς Ἀθηναίοις ἁλοῦσι περὶ Σικελίαν.] Captis Athenienſibus in Sicilia. Athenienſium expeditionem in Siciliam, duce Niciâ incaſſum renitente, ſuſceptam, cladémque ingentem à Syracuſanis illatam, latè proſequuntur t Thucydides, u Diodorus Siculus, & x Plutarchus; quò lectorem remittimus, ut exinde diſcat y Veſperias Siculas Athenienſibus etiam accidiſſe, quorum & vitâ plurimi & reliqui libertate mulctati; unde natum proverbium, z Ἧττον κεδνήκων, ἢ διδάσκει γράμματα.

t lib. 6. & 7.

u lib. 13.

x In Nicia.

y Veſpres Siciliennes. v. Paſchaſium. Recherch. l. 8 c. 56.

z Zenob.

Εἰς τὸν Ἑρμοῦν ἀσεβήσαντες ἢ κρεμάσαντες αὐτὸν τὰ ἀγάλματα.] Quòd in Mercurium impii fuiſſent, ejuſq; ſtatuas mutilaſſent. Statuæ autem Mercurii recepto vocabulo ἑρμαῖ vocatæ ſunt; quas in viis & veſtibulis ædium collocabant; a ἐπὶ φυλακῇ τῆς ἄλλων κλεπτῶν, in aliorum furum cuſtodiam, erat enim Mercurius furatrinus Deus: b materia illis lignea, vel lapidea

a Ariſtoph ſchol. in Pluto.

b Ulpian. in Orat. contra Lept.

idea; forma talis; faciem *Mercurij* præfe-
cebant; [c] definebant non in pedes, sed epistylium quadrangulare: [d] In hoc epigrammata
insculpta erant; qualia legere est apud *Plutarchum* in *Cimone*: tale illud — [e] Αντ' ἐυεργεσίης
ἀγαθέμονα δῆσαν Αχαιοί. — formabant autem
sine manibus & pedibus, & propterea ἀγυιὰς
vocabant, [f] χαὶ χερσὶν, διὰ τὸ μὴ χεῖρας ἔχειν ωὐδὲ
πόδας· γύῳα γὰρ τὰ μέλη: unde & [g] *Pausanias*
ἑρμᾶς vocat. Stabat etiam *Mercurius Midia-*
ἐντεταμένῳ καὶ ὀρθιάζοντι, extento scilicet mu-
tone; uti habet [h] *Herodotus*, quem præ oculis
habuit doctissimus *Eustathius*. Neque hoc
tamen de omnibus verum erat, sed iis tantùm
Mercurii anathematis quæ senem eum refe-
rebant: eos enim ἑρμᾶς ἐντεταμένους τοῖς μορίοις
exhibet [k] *Plutarchus*: de junioribus expresse
negat *Phornutus* (quem codex noster *MS.*
Cornutum vocat) οἱ δ' ἀρχαῖοι τοῦ μὲν πρεσβυτέ-
ρους καὶ γωνιῶντας (*Velarius* legisse videtur γυμνοῦν-
τας) ἑρμᾶς ὀρθὰ ἐπέιδεν τὰ αἰδοῖα ἔχοντας· τοῦ δὲ νεω-
τέρους καὶ λείους παρειμένα παρέχεσθαι. *Antiqui seniores & barbatos Mercurios erectis membris faciebant, juniores & glabros reclivibus.* De
reliqua supellectile *Mercuriali*, *caduceo*, pe-
taso, talariis, & marsupio, non dico; satis est
cum *Mercurio* ἐφοδίῳ digitum intendisse. Hi-
storiam de mutilatis unâ nocte *Mercurii*,
quotquot erant *Athenis*, statuis, latè [l] *Andocides* (qui istius criminis reus in alios amoli-
tur)

c *Pausan.*
d *Demost. contra Lep. & Ulpian. ibid.*
e *Harpocrat. in æquat.*
f *Ulpian. in Demost.*
g *In Atticis.*
h *Eustath. in Il. i lib. 2.*
k *lib. an seni resp.*
l *In Orat. de Mysteriis.*

m lib. 6.
n In Alcibiade & Nicia.

tur) [m] *Thucydides*, & [n] *Plutarchus*: præter cæteros, *ex Attico Pausaniæ lexico*, refert scholiastes τοὺς τετμημένους τὰ αἰδοῖα τοὺς ἑρμὰς ἐκάλουν ἀπὸ τοῦ τοὺς ἑρμοκοπίδας καλεῖσθαι. *Mercurii statuas collis & veretris circumcisas; ejusq; rei authores Hermocopidas vocatos.* De posteriori concinit *Hesychius*; quem non gravabor ὡς ἐν παρόδῳ insigni mendo liberare: in Ἑρμῆς sic legitur: Τὸν Ἑρμοῦν ἐπὶ πάσιν ἐλεγον, καθάπερ ἀγαθὸν δαίμονα καὶ Διὸς σωτῆρα. Corrige mecum ἐπὶ πάσιν εἶδος ἔλεγον. *Mercurium* vocabant ultimum poculum, ut aliud boni Genii, *Jovis salvatoris* aliud; res est nota ex *Polluce*. *Phavorinus*, ut sæpè aliàs, ipsum hoc *Hesychii* erratum transcripsit.

Οὐκ ἦκεν δὲ ἕνα ἄνδρα ὃς ἀπὸ μὲν μητρὸς Συρακουσίου καὶ πατέρων τοῦ Ἑρμοκράτους τοῦ Ἑρμωνος.] Mentem authoris non attingit hoc loco eruditus interpres; neque enim *Athenienses* propter *Hermocratem* pœnas dederunt, sed per eum; fuit enim *Syracusanarum* partium ductor; neque ille in admissi criminis culpa, sed *Athenienses* ipsi. Ego sic reddendum censeo. *Idq; præcipuè per unum hominem, qui, quod ad parentes spectat, à parte læsa nomen habuit, Hermocratem scilicèt, Hermonis filium.* Vult enim *Timæus* in exigendis pœnis ob truncatos Ἑρμᾶς (*Mercurii* statuas) ingenium numinis conspicuum fuisse, quod eo maximè pro instrumento uteretur, qui & ipse & pater etiam

niam à *Mercurio* injuriâ affecto diceretur, ἐμοὶ γὰρ ὁ Ἑρμῆς. In simili nominis
oratione lusit etiam *Timæus*, quando mali
minis *Athenienſibus* fuiſſe dixit, quòd [a] *Plut. in Nicia.*
ἐκ νίκης ἔχων τὄνομα, (*Nirias* nimirum)
qui à victoria nomen habuit, in expeditione
ſia *imperator electus, munus illud detrectaret.*
Unde non immeritò jocatur *Longinus* mirùm
eſſe quòd non & in *Dionyſium* dixerit, quia
in *Jovem* & *Herculem* impius fuiſſet, εἰς τὸν
Διὸς καὶ τὸν Ἡρακλέα) ideò *Dionē* (ὁ ἀπὸ τοῦ Διὸς) & [b] *De natu-*
Heraclidem (ὁ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλέους) *cum regno ſpo-* *ra Deorum.*
liaſſe. Qui *Dionyſii* hâc ex parte commiſſa *lib. 3. &*
ſore cupit, [b] *Ciceronem* adeat: reliqua quæ huc *Clem. pro-*
ſpiunt videantur apud *Plutarchum*, [c] & *Di-* *trept.*
odorum Siculum. [c] *In Dione.*
[d] Ὅταν γὰρ οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, καίτοι γ' ὄντ' ἀπὸ τοῦ Σωκρά- [d] *libb. 15. &*
τους παλαίσται.] *Xenophontem* & *Platonem* *16.*
Socratis diſcipulos, heroas appellat; utpotè
ob eloquentiæ optimè meritos; nam, ut ta-
ceam reliquas grammaticorum λεπτολογίας, ſunt
qui heroas nomen ſuum rhetoricæ debere vo-
lunt, rhetoricam illis originem: ἡ ῥητορικὴ ἐν
τοῖς ἥρωσι πρῶτον ἐφάνη, ὅθεν καὶ ἥρωες ἐκλήθησαν,
ὅτι τὸ εἰρεῖν καὶ λέγειν: verba ſunt commentatoris [a] *De Sta-*
in *Hermogenem*, anonymi, anecdoti; qui *tibus.*
Homerum advocat in teſtimonium, [b] quaſi [b] *Sic &*
Troilus
cauſarum genera in heroibus ſuis expreſ- *ſophiſta in*
ſerit; in *Menelaq* deliberativum, qui ἐστὶ δημηγορικὸς *prolegom.*
ἐν ἀρχῇ τῆς *Iliad. γ'.*

Παῦρα μὲν ἀλλὰ μάλα λιγέως. *Succinctè concionabatur pauca quidem, sed valdè acutè.* In
d Ιλιαδ. α. *Nestore* demonstrativum, d οὗ καὶ ἐκ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
E cujus lingua melle dulcior fluebat oratio.
In *Ulysse* autem judiciale, cui tribuere solet
e Ιλιαδ. γ. e ἅτε νιφάδεσσιν ἐοικότα χειμερίῃσιν.
Verba nivibus similia hybernis.
Palæstram Socratis pro schola dixit, ille enim
f *Idomeneus in Socraticis apud Laert.* f πρῶτος ῥητορικὴν ἐδίδαξε, *primus rhetoricam docuit:* & sophistis omnibus eloquentiæ palmam præripuit. Non ausim tamen hoc asserere *palæstræ* nomen per eminentiam dici de loco ubi docuit, licet *Academia Platonis, Peripatus* in *Lyceo Aristotelis, Cynosarges Antisthenis, Stoa Zenonis* fuerit: neque enim satis compertum habeo *palæstram Socratis* esse nomen
g *Plut. in Isocrate.* peculiare, uti erat g *palæstra Hippocratis*: sed ut gymnasium quod proriè locum athletarii exercitiis destinatum designat, ad professorum scholas transfertur: sic & palæstra cognatæ, imò ejusdè significationis dictio, de cujus originatione
h *Lib. 2. probl. 4.* differit *Plutarchus* h *in symposiacis.*
Ἀσθμονεστέρους δ' ἂν αὐτὸς ἡγήσατο καὶ αὐτῶν παῖδας ἐν παῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων. *Xenophontem* planè ἐκ βελτίων statuit vulgata lectio, quæ θαλάττους habet, non ὀφθαλμοῖς. Loquitur i historicus de *Lycurgo*, qui adolescentes sic instituravit, ut etiam fœmineo sexui se modestiùs gererent; quos *verecundiores* esse dixeris

i αὐτὸν

ἀνδρῶν τῶν ἐν θαλάμοις παρθένων. Sive autem thalamus pro mulierum conclavi, (θαλάμοις Lacæd. enim ἀνδράσι opponit * Herodotus,) sive magis strictim pro claustro sponsarum sumatur, (uter locus à verecundia abhorret: quod de thalamo dixi suis non destituitur authoribus; ut nymphicum sponsorum conclave, (k νυμφεῖον τὸ τούτου ἐν ᾧ οἱ νυμφίοι) sic *thalamus* sponsarum: l θάλαμος κυρίως ἔστιν οἶκος ἐν ᾧ κατακλείονται αἱ νυμφόβυλλαι: unde & virgines desponsatæ *scbol.* θαλαμόβλητοι dicuntur. Thalamum autem de novo constitui solitum docent *Etymologus* m *Homeri* scholiastes: atque inde *Theocri-* n *tus*, Περὶ δὲ νεοτρεφέϊ θαλάμῳ χορὸν ἐστήσατο. Et ἐκθαλάμιον θαλάμων, dixit o *Diodorus*; eóque antiquior *Homerus*, ᾧ δόμος ὑψερεφὴς: quo recidisse crediderim p *Valerium Flaccum*,

Primo domus imperfecta cubili.

Sed frustra sumus, siquidem tellis exceptione major *Longinus*, contra hodiernam codicum lectionem, *Xenophontem*, ἐν τοῖς θαλαμοῖς, scripsisse asserit. Est tamen quo *Atticam Musam* aliquatenus excusemus, si, ut q aures memorant, frons genio, dextra fidei, genua miseritudiæ; sic r oculos verecundiæ sacros dicamus: & propterea *Xenophontem juvenes è spartanos ipsis oculorum pupillis verecundiores* dixisse: per metalepsim scilicet, à poëtis sæpius usurpatam: quæ sit quoties vocum duarum inter se diversa significantium, utraque

* *Lib.* 1.

k *Eustath. Il.* ξ.

l *Pindari*

m Ιλ. β.

n *Idyll.* 18.

o *Anthol. l.* 3 *c.* 23.

p *Argon. l.* 6.

q *Servius in* 3. *Æneid*

r *Et hinc proverbium.* ἐν ὀφθαλμοῖς τίθεσθαι. *Aristot. rhet. l.* 2 *c.* 6.

tamen alicui tertiæ æquivocæ, secundùm diversas significationes æquipollente, altera pro altera ponitur. Exempla alia suppeditabunt technici; mihi satis est vox Κόρη, quæ æquivocè & virginem designat, (quæ propriè παρθένον) & oculi pupillam, quæ γλαυκὸν dicitur; unde fit ut μεταληπτικῶς nonnunquam γλαυκὸς sumatur pro virgine, ut [r] Ἐρρέ κακὴ γλαυκὲ, fac. cesse timida puella, & vice versâ παρθένος pro pupilla, ut in hoc *Xenophontis*.

r Homer. Il. θ.

Ἀμφικράτει τῷ ὑ Ξενοφῶντι.] De *Amphicrate* suprà nonnulla: addo [s] ex *Plutarcho*, fuisse etiam istius nominis oratorem *Atticum*; qui cum *Seleuciæ* exularet, scholam ea in urbe aperire recusavit, quòd diceret, ὡς ὐδὲ λεκάνη δελφῖνα χωρεῖν. *Pelvis delphinem non capit.*

s In Lucullo.

Ἐκ τῶν ἀναγλυπτικείων ἀρτιάσαντα.] *Anacalyptoria* quid sint ut distinctiùs innotescat, date veniam (Lectores) rem ipsam paulò altiùs repetendi. Novam nuptam ad sponsum velatam deducere mos erat ubique gentium solennis: apud [t] *Hebræos*, *Græcos*, *Romanos*. *Græci* velum illud ἐπὶνὸν & καλύπτρεον vocabant; Romani flammeum. [x] *Tertullianus* jugum [y] *Flammeo autem amicitur nubens boni omnis causâ, quòd eo assiduè utebatur Flaminica, cui non licebat facere divortium.* Colore sanguinei, propter *ruborem custodiendum* tradit *Juvenalis* scholiastes; verùm ἐξ ἐτοίμου λαμβάνει. Fuit enim lutei; unde [z] poëta, *Ut*

t Gen. 24. 66.
u Poll. l. 3. c. 3.
x De veland. virg.
y Festus.
z Ad sat. 6.
a Virgil. in Cyri.

ibi Corycio *glomerarem flammea luto*: Et *Lucanus*, *Lutea demissos velârunt flammea vultus*. Accedit *Plinius*, *lutei video honorem antiquissimum, in nuptialibus flammeis tonum fœminis concessum*: qui color & in soccis nuptialibus obtinuit:

[a] *Luteo plantas cohibente socco.*

Velum hoc peractis nuptiis amovere pronubæ munus; *Hymenæus* enim in nuptiis *Mercurii*, & *Philologiæ* sic præcipit:

Flammea virgineum quæ obnubere sueta
Regina deme pronuba. (*pudorem*

Dies autem quo hoc peractum ἀνακαλυπτήρια vocatus est, ἡμέρα ἐν ᾗ ἐκκαλύπτει τὴν νύμφην: & Neque id solùm, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπ' αὐτῇ δῶρα, *sed & munera etiam, quæ eo die sponsæ data, ἀνακαλυπτήρια vocata sunt.* Data autem à sponso, & ab amicis demesticísque, ὅταν τὸ πρῶτον ἀνακαλύπτονται ἀνδράσιν ὀφθῆναι, *cùm primùm viris se spectandas præberent nuptæ* depósito velo. Hinc *Hermocrates sophista*, cùm *Severi* Imperatoris jussu uxorem duceret non adeo formosam, & è familiaribus quidam interrogaret, *Quando præbiturus esset* ἀνακαλυπτήρια; urbanè respondit, ἐγκαλυπτήρια μὲν οὖν, τοιαύτην λαμβάνων, *imò potiùs* ἐγκαλυπτήρια, *qui talem duxerim.* Majores orationem, *Lysiæ* vulgò adscriptam, viderunt, [b] Περὶ ἀνακαλυπτηρίων: in qua τὸ ζητούμενον hoc fuit, *An uxori per vim ductæ licet* ἀνακαλυπτήρια retinere; uti nobiscum observavit

[a] *Lucanus*, *Lib. 2. vultus.* [b] *Plinius*, *Hist. l. 21. c. 8.* [c] *Seneca in Hippol.* [d] *Martian. Capella l. 9* [e] *Pollux. l. 3. c. 3. Harpocr. Suid.* [b] *Theon. progymn.*

servavit 'Philippus Maussacus: qui & hoc etiã annotat, *Alexandrinos* θεώρητα vocare quæ reliqui *Graci* ἀναλυτήρια. Eo adductus (uti credo) quod *Harpocration* dixerit, τὰ παρ' ἡμῖν θεώρητα, ut qui [d] *Alexandrinus* fuerit. [e] *Eustathius* tamen contrarium videtur innuere; & *Moschopulus* γαμικὴ τῦ κεφαλῆ, dum ἀναλυτήρια interpretatur, τὰ κοινῶς θεώρητα, quæ communiter θεώρητα. [f] Est autem θεώρημα ex quaque dotis libra sex aurei, plura suppeditabit *Ja.* [g] *Meursius* ἀνὴρ πολλῶν αὐτάξιος ἄλλων. Qui ex glossis etiam observat eadem & ἀθήλια vocari δῶρα πεμπόμενα ἀφὰ τῶν συγγενῶν τῆς γαμμένης παρθένοις. *Dona quæ à cognatis recens nuptis mittuntur.* Ἐπαύλια etiam vocata sunt quæ die secundo à nuptiali, sponsõ pariter & sponsæ à patre hujus cum pompæ specie oblata; qualia sunt, *patina*, *smegmata*, *pectines*, *sandalia*, &c. quæ ex *Pausania* descripsit *Suidas*, Dies autem ipse quo hæc peraguntur: ἐπαυλία dicitur *Etymologo*, *Eustathio*, & *Hesychio*; cui per omnia æquivalet ἀπαυλία; uti & *Polluci* ἀπαύλια sunt etiam munera sponsæ data; quæ & παρθενεύτρια: & διαπαρθένια dona ob virginitatem amissam: ex *Agia* Comico. Nempe *illud*.

[g] *Quod prima pro nocte datur.*

Quod grassante barbarie apud *Latinos*, sed parum *Latinè*, *Morganatica* audiit; morghengabe, quòd *manè daretur*. Aliàs *morgengabis*

c *Ad Harp.*

d *Suidas.*

e Ia. λ. ex *Pausaniæ lexico.*

f *Harmen. in proch. l. 4. tit. 10.*

g *In gloss.*

g *Iuvenal. sat. 6.*

gebis, donum *morganiticum*, & *vitalitia*: quæ portenta verborum si cui vacat intelligere, consulat *Ludovicum de la Cerda*.

Περιτέλεια etiam in eorum numero est quod & diem designat, (h qua scilicet parentes novam nuptam in aream ad *Minervam* deducebant,) & i dona; *Eustathius* enim περιτέλεια & ἐπαύλια confundi putat. Apud k *Halicarnassenses* vox ista, nescio quid in futuri conjugii sponsionē viro (ut videtur) à sponsa collatum denotat; ubi *Tarquinius* major cum minore *Tullia* contrahit, historicus sic habet, αὐτίκα δὲ αὐτῇ πίστις, λαβὼν τὰ περιτέλεια (mendosè legitur, περιτόλεια) τῶν ἀνεψιῶν γάμων, καὶ διαπεραίνων ἐπήρχετο. Dona etiam quæ sponsæ ad flammei depositionem dantur Ὀπτήρια vocantur ab *Hesychio*, & *Polluce*. l Ὑπόβολον donum ante nuptias; est & alia non dissimilis vocabuli notio apud m *Hermeopulum* in *hexabiblo*: *Suidas* exponit δακτυλίδιον, *annulum*: nescio an nuptialem velit; quem nascentis *Christianitatis* ævo in usu fuisse satis constat. Sunt qui originem altiùs repetunt; & annulum pronubum ex gemma onychina, vel amethysto, quo *Josephus* B. *Mariam* desponsavit, in *Perusia Umbriæ* civitate servari tradunt: de quo peculiari libro egit. *Jo. Baptista, Laurus, Perusinus, Urbano octavo* pontifici à cubiculo. Περίζ item, quæ apud *Homerum* dotem, apud posteros pro nuptiali

i *Adver. sacr. cap.* 131.
k *Suid.*
l Ια. λ.
m *Antiq. lib.* 4.
n *Bud in Pand.*
o *Prochiri. l.* 4. *tit.* 10.

dono sumitur. Μείλια vel ὀπυίλια, dona quæ parentes nubentibus conferunt: ἕδνα vel ἕδνα, mutua nubentium munera: φέρνη, quod maritus sponsæ: ἐπιφέρνια, quæ illa viro tribuit. Sic enim distingui volunt literaturæ Græcæ Triumviri. Ἐπίσεμνα, secundum post dotem dotem exponit *Hesychius*.

p. 19. Ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρνας ἔχων.] Tribuit hoc *Plutarchus* rhetori nescio cui, ὃν ὁ μὲν ῥήτωρ ἀναίσχυντον ἐκ τῶν κορῶν ἐν τοῖς ὄμμασιν ἔχειν, ἀλλὰ πόρνας. *Impudentem dixit non pupillas in oculis habere sed meretrices.* Quod, præter interpretem, ad oras manuscripti *Iuniani* annotavit *Stephanus* ὁ μαχαίτης.

Τὰς πλάτας.] Tabulas quasvis ad scribendum paratas πλάτας vocant, quòd olim & ipsæ tabulæ figuræ triangularis, & libri sic compacti ad imaginem literæ Δ. Ἐπὶ τῶν πλατῶν ἐγράφον, ἤγουν ἐπὶ τῶν πλατῶν τῶν χαλκῶν. Habuerunt *Athenienses* tabulas suas æneas, πλάτας χαλκᾶς, *quibus olim insculpti, & ritus patrii, & leges sacrorum.* Nec non & κύρβεις suas ejusdem figuræ tabulas; *primò lapideas, postea ex ligno dealbato confectas*: quas & σανίδας etiam vocabant, & ἄξονας, in quibus *Solon* leges suas perscripsit. *Hesychius* & alii *Axones* & *Cyrbes* confundunt: qui autem accuratiùs loquuntur, has triangulares, illos tetragonos fuisse volunt: deinde in his ἰσοστασίαν, *censum civium*, in illis leges exaratas: addit inter

p *Eustath. in Odyss. α. Hesych. & Pollux.*
q *Eustath. Il. γ.*
r *Pollux. l. 8. c. 10.*
s *Apollonii Schol. l. 4.*
t *Aristoph. schol. ad Nubes, & Aves. At Comment. anon. in Aristot. rhet. l. 1. c. 23.* refert, *Athenis* (σιλλῶν) *columnam erectam, ἐν ᾗ ἔθετο κύρβεσι* (lege κύρβεσιν) *in qua tabulâ suspendebant proditorum nominibus inscriptam.*
u *Plutar. in vita.*
x *Apollon. schol. l. 4.*
y *Etymol.*

inter cætera, παλιοσυρραπτάδης ille *Suidas*, *Cyrbes* leges de rebus sacris, *Axones* de privatis continere. Qui alibi etiam leges in eis βουστροφηδὸν scriptas fuisse refert (quod [1] fit cùm superiori versu à sinistra ad dextram exarato, inferior à dextra regreditur ad sinistram) unde fit ut ὁ κάτωθεν νόμος apud *Demosthenem* de lege, quam inferior *Axonis* versus præferebat, exponatur. Totum illud *Suidæ* ex *Harpocratione* tralaticium est. Quæ continuâ serie apud *Suidam* leguntur, ὅτι διαμαρτάνει, & ἐν ἑξακοσίοις sunt ad illud de quo agit planè ἀνεπιδόντως: in suum quodq; ordinem redigendum est, prout in *Harpocratione* conspiciuntur: inde & παρέρραμα *Æmilii Porti* prodet sese, qui dum illud Οὐδεὶς γὰρ τῶν εἰρηκὼν ab antecedentibus divellit; & πρὸς τὰ ἐπόμενα refert, mentem authoris planè pervertit. In eundem sanè lapidem impingit vir impensè doctus *Phil. Maussacus*, qui *Harpocrationem* suum sic interpungit. Ὅτι ἑξακοσίοις ἦν πάλαι τὸ τίμημα· Ἀττικῆς, Δημοδένης φησὶν ὅτως. Ego post Ἀττικῆς, periodum pono; & Δημοδένης φησὶν ad sequentia retraho: in quibus nec correctionem [b] *Meursii* admitto, qui pro ὀκτακοσίοις reponit ἑξακισχιλίοις: fatendum quidem est in loco *Demosthenis*, quem adducit *Harpocration*, c. 1. ἑξακισχιλίοις nunc legi, idque emendatiùs; sed codex *Harpocrationis* ὀκτακισχιλίοις habuit; vidit hoc Criticus, & virgulâ notavit: in hanc sententiam.

[1] *In* ὁ κάτωθεν νόμος.

[a] *Vide Paus. in Eliacis.*

[b] *Lection. Att. l. 1.*

sententiam, *Census* Atticæ 6000 *talenta. Demosthenes, in oratione de classibus ita dicit* Agri nostri censum audiet esse 8000 talenta. *Quod vel erratum est scriptura, vel forte orator hoc astutè dixit, ut respub. majores facultates habere videretur ad bellum cum rege gerendum. Census enim Atticus revera sex millia talentum: Philochorus in decimo historiæ Atticæ: & Orator ipse divisis postea rationibus, varium eorum calculum instituens, ostendit.* Locum intelligit ubi *Demosthenes* 60. talenta, partem 100ma census, 120 partem 50ma vocat: inde enim conficitur integrum esse sex millia.

θεῖος Πλάτων.] *Divinus Plato.* Non temerè δι' ὃ τι ἔτυχεν epitheton hoc *Platoni* tribuit[a]. [2] Epitaphia passim ingerunt: neque vel [b] adversarius hoc ei invidit elogium: Ταῦτα λέγει Πλάτων, ὁ τὰ ἐπιγράμματα & μετιὼν, καὶ δι' ὃν τὸ Ἀρίστωνος & γένος & θεῖον οἷς ἀληθῶς, *Hæc Plato, in quem epigramma conscriptum est, & per quem divinum planè redditum Aristonis genus.* Scholiastes ἀνέγνω in eum locum, epigramma illud in *Aristonem* patrem scriptum refert in hæc verba, Ὦ παῖδες Ἀρίστωνος κλεινοῦ, θεῖον γένος. *O nati Aristonis inclyti, divinum genus! quod, θεῖον, alii Platonis solius causâ positum volunt, ut indicaret, ὅτι θεῖος ἦν: alii quia pater ejus fortiter fecerat.* Imo tam præsentis divinitatis indicia in *Platone*, ut *Aristoteles*

a *Apud Laert invita.*
b *Aristid. orat. Platonica* 1.

teles discipulus aram ei ponere non veritus
hoc consignatum carmine.

Βωμὸν Ἀριστοτέλης ἱδρύσατο τὸν Πλάτωνος
Ἀνδρὸς ὃν οὐκ αἰδεῖν τοῖσι νεκροῖσι θέμις. b *Append. ad Anthol.*

Aram hanc Aristoteles Platoni posuit, viro quē non laudare malis fas est. Et *Longini* præceptor *Plotinus* à *Galieno* Imperatore tantùm impetravit ut *Platonopolin* conderet; urbem in qua Philosophi ad leges *Platonis* viverent. c *Porphyr. in vita.*

Cupressea monumenta appellat *Plato* instrumenta illa quibus pacta, emptiones, & locationes consignantur, quæ magistratûs examini subjecta in templis reponi præcipit. *Cupressea* autem, quòd ex cupresso pugillares olim, seu codicilli, ad scribendum facti, uti & ex ebore, citro, buxo.

Ἀλγηδόνας ὀφθαλμῶν.] Habet & hoc *Herodoti* accusationem aliam, nempè quòd *Alexander* postea mulieres Persicas dolores oculorum appellavit: d ὡς εἰσὶν ἀλγηδόνες ὑμέτερον αἱ Περσίδες. d *Plutar. in Alex.*

Ἀλλ' οὐδ' ἐκ τούτων, &c.] *Sed neque ex istiusmodi hominum exemplo, ob degeneris animi vitium, in omne avum fas est ineptire.* Sic enim legit *Stephanus*, ἀχρειοῦν πρὸς τὸ αἰῶνα ἅπαντα. Τοῦτα μέντοι, &c.

CAP. IV.

CAP. IV.

Partes Grammaticæ. Critici munus. Τὰ ἐξαίρετα. Οἱ ἔξω. Ἡ ἔξω θάλασσα. *Lapsus interpretis.* Ἐπίβολον, & ἀδρεπίβολον. *Aloidæ. Pompici rhetorum,* & ἐπιδείξεις. Φοιβάζω.

Κορυβαντιῶσιν.] Quæ sit vis vocis hujus dicemus postea ad authoris *Sect.* 34. *p.* 137.

P. 21. Ἡ δὴ λόγων κρίσις πολλῆς ὅτι πείρας τελευταῖον ἐπιγέννημα.] *Scriptorum Crisis est longæ experientiæ accessio ultima.* Ecce elogium quod celeberrimus *Criticus* arti suæ tribuit; quam suprà dixi supremam Grammatices partem constitui, [a] ὃ δὲ κάλλιστόν ἐστι πάντων δὴ ἐν τέχνῃ. De qua multa & erudita [b] *Maussacus*: unicum hoc superaddo, utcunque *Dionysius* ipse sex Grammaticæ partes faciat, ejus tamen [c] Commentator quatuor tantùm ab antiquis agnitas refert. διορθωτικὸν, quæ in emendatione authorum: ἀναγνωστικὸν, in lectione; ἐξηγητικὸν, in enarratione; & demum κριτικὸν, quæ in judicio consistit. *Criticus autẽ discipulis tradere solebat, quæ poetarũ effata rectè, vel perperam, quæ oppositè, vel secus, opportunè vel intempestivè ponerentur: nec non qui versus obelo, qui asteriſco notandi docere.* ὁ κριτικὸς δὲ δὴ πάντων καλῶς ἢ κακῶς, ἐν δεόντι ἢ μὴ ἐν δέοντι, εὐκαίρως ἢ ἀκαίρως πεδεῖσθαι ἔννοιαν παρεδίδου τοῦ νέου. Paulò latiùs quàm apud [d] *Diomedem Varro.*

a *Dionys. Thrax.*
b *In differ. Critica.*
c *Gr. MS.*
d *Gram. l.* 2.

P. 21.

p. 21. Πολὺ τὸ ἔξωθεν παρεισαγωδούμενον.] Τὰ ἔξωθεν dicuntur passim bona externa, seu fortunæ: qui sunt, quæ hic recensentur, divitiæ & honores. Οἱ ἔξω autem, & οἱ ἔξωθεν, in sacra pagina vocantur quotquot à Christianis sacris alieni: unde consuetudo invaluit, ut Scriptores Ethnici apud Patres ubique audiant, οἱ ἔξω, & οἱ ἐκτὸς θύραθεν: ut profanæ literæ, ἡ ἔξω παιδεία, & ἑλληνικὴ;* sacræ, βαρβαρικὴ: imò & apud [f] *Græcos* dividitur mare, εἰς πλὼ ἔξω, vel ἐκτὸς θάλασσαν, εἰς πλὼ ἔσω, vel ἐντός: illo *Atlanticum* mare, hoc nomine *Mediterraneum* vocant: undè inter antiquiores *Homeri* enarratores, *Cratetem* & *Aristarchum*, controversum est, [g] an *Ulysses* erraverit ἐν τῇ ἔξω θαλάσσῃ, an ἐν τῇ ἔσω: [h] Hoc autem nomine appellabant maria illa quibus Romanum Imperium olim terminatum. Græci autem ipsi maris sui fines statuebant inter *Cyaneas* insulas, & *Chelidonias*, uti ex [i] *Plutarcho* notavit [k] *Seldenus* noster ὁ θαυμάσιος.

e 1 Cor. 5. 12. 1 Tim. 3. 7. et alibi.

* Tatian. contra Græcos.

f Apollonii Schol. Strabo. l. 2. & 3.

g Gell. l. 14. c. 6.

h Idem. lib. 10. cap. 7.

i In Cimone.

k In mari clauso.

P. 23. Ἂν τὸ ζωηρὸς ὑποστῇς.] *Si contextum* orationis *observes*. Neque enim facilè quispiam probaverit ὑποστῇς, nomen pro verbo, uti legit interpres; & consequenter mendosè transtulit, *Meditationis continuatio*.

P. 25. Τὸ περὶ τὰς γαμήσεις ἐξηρτισμένον.] Ἐνεπιβόλως equidem interpres noster, vocem authoris, quam haud temerè alibi invenias, expressisse videtur. Ἐπιβόλον hoc in sensu apud [l] *Homerum*

l Odyss. 6.

merum legitur; nec tamen poëticum (cum *Stephano*) dixerim, sed *Atticum* potiùs, ut *Porphyrio* visum. Qui adductis aliunde exemplis probat: qualia sunt *Archippi*: Χρημάτων ἐπίβολος, *pecunias adeptus*. *Hyperidis*, ωὐδὲ πόλιν μήτε πολιτείας ἐπιβόλους γενέσθαι. Nec non & *Sophoclis* ex *Alcmæone*: quod simul usum vocis ostendit, simul scrupulum tollit, quem *Stobæi* margines summo viro injecerant, sitne fabula ista *Sophoclis* an *Euripidis*. Ποιητικώτερος quidem, nec tamen invenustè composita, apud hunc nostrum ἀδρεπίβολον, apud *Suidam* μεγαλεπίβολον, (*qui res magnas capessit*) sic enim apud *Diodorum Siculum* vocatur[m] *Dardanus*: Et eodem elogio[n] postea *Epaminondam* dignatur: uti & *Isacius* Imperator apud sequioris sexûs gloriam, [o] *Annam Comnenam* φιλολογώτατον καὶ μεγαλεπιβολώτατον audit. Adeò opus non erat ut *Stephanus* hic integræ vocis venustatem divellendo destrueret, qui legendum suadet, ἀδρὸν καὶ ἐπίβολον.

m *Lib.* 5.

n *Lib.* 15.

o *Alexiados. l.* 5.

Ὡς καὶ τοῖς περὶ Ξενοφῶντος.] *Uti in iis quæ de Xenophonte dedimus exposuimus.* Ecce hîc vicesimum *Longini* scriptum, nempe in *Xenophontem*, fortè commentarii instar, labores: qui nobis penitùs excidêrunt, dum festinanti calamo superiorem operum catalogum exaravimus.

p *Gel. l.* 15. *c.* 21.

P. 27. Ἀλωάδας.] *Otus* & *Ephialtes*, *Iphimedeæ* & *Neptuni* filii, (hunc enim trucibus

Phornut. in Nept.

μηλεσιμβόλοις patrem designare poëtis placuit) qui [q] primi Musis sacra fecerunt in Helicone; quæ ab iis tres tantum habitæ Μελέτη, Μνήμη, & Ἀοιδή. Fabulam quam hic texit pœta mutuati sunt ejus imitatores: [r] *Quintus Calaber*, & *Virgilius*: attigit [s] *Pindarus*. Latiores exequuntur enarratores eorum & scholiastæ: & instar omnium *Apollodorus*: ut quotannis latitudine cubitum, longitudine ulnam increscebant; ut, cum jam novennes essent, *Diana* fraude in cædem mutuam exarserunt: indè *Homerus* aptissimè,

Καὶ νύ κεν ἐξετέλεσσαν ἐὺ βίῃς μέτρον ἵκοντο.

Et sanè perfecissent, si ad pubertatis annos pervenissent.

In qua fabula cudenda [t] *Justinus* Philosophus Poëtam ea respexisse putat quæ de turris *Babilonicæ* structura retulit *Moses*.

Τὰ ἐγκώμια, καὶ τὰ πομπικὰ, καὶ ἐπιδεικτικά.] Quæ ostentandi ingenii causâ vel privatim in scholis, vel publicè in conventibus & festis rhetores declamitabant, ea nunc [u] πομπικὰ καὶ ῥητορικὰ, nunc ἐπιδείξεις, & [x] ἀκροάσεις ἐπιδεικτικαὶ, nunc [y] ἐπιδείξεις vocantur. Quia, ut plurimùm, demonstrativi generis erant, (quales sunt panathenaicæ veterum oratorum) indè factum, ut, quæ [z] reliqui ἐγκωμιαστικὰ, *Aristoteles* ἐπιδεικτικὰ appellaret.

Θοιβάζον τοὺς λόγους.] θοιβάζειν propriè *Pythia* efficiebatur, cum *Plena Deo*: cum scilicet,

q *Pausan. Bæot.*

r *Paralip. l. 1.*

s *Pythion. ei δ δ'.*

t *In paræn. ad Græcos.*

u *Eunap in Proæresio.*

x *Gell l. 2. c. 22.*

y *Athenæ. l. 14.*

z *Theon. prog. c. 1.*

Totum

a *Claudian* Totum *spirant præcordia Phœbum.*
b *Lycophr.* Sic de *Cassandra* σοτιωδὴς [b]ille vates:
Δαφνηφάγων φοίβαζεν ἐκ λαιμῶν ὄπα.
Laurivoro ex gutture vocem edens vatici-
nata est.

CAP. V.

Homerici poematis partitio, antiqua, hodierna. Eustathii error. Translationis hiatus sublatus. Hesiodi opera genuina quæ: an Μεγάλαι ἠοῖαι: *an* Ἀσπίς. *Homerus an in deos impius. Longinus an Christianus. Zoilus. Jejunium quoto die lethale.* Διὸς Κόρινθος.

P. 22. ΕΝ νεκύᾳ.] *In tractatu de manibus*: vel νεκυομαντείᾳ: sic autem vocatur communiter
a *Plut. in Theseo. Strab. l. 5. Ælian. Var. hist. l. 13. c. 4.* à [a] veteribus, non solùm pars quædam *Odysseæ* λ. sed & rhapsodia etiam istius poëmatis suprema ἀπονδὰ vel νεκύα. Olim enim tum *Hesiodi*, tum *Homeri* poëmata in partes discerpta, in unum corpus prout nunc sunt postea digesta: *Homerus* quidem vel *Pisistrati* [b] industriâ vel [c] jussu. Ità tamen ut partes nonnullæ antiquis nominibus etiamnum gaudeant. Sic pars
b *Ælian. ib. Cicero de orat. l. 3.*
c *Eustath. in Ιλ. α'.* *Iliados* β vocatur *Bœotia* vel *Catalogus*. λιταὶ, preces. κ, νυκτεγερσία, & Δολώνεια. Π, Παρέκλεια. Σ, Ἀσπὶς, &c. Secundùm numerum autem & ordinem Alphabeti *Græci* ab *Aristar-*
cho

bo grammatico primùm divisos *Homeri* li-
ros refert [d] *Plutarchus*. Locus est eximius a-
quid *Stephanum*, è *Dionysii Thracis* enarrato-
ibus unum, sed paulò prolixior, quem tamen
hic transferre non gravatus sum. Ἀναγκαῖον ἦ
ᾗ ἐπιμολογίαν τ ῥαψῳδίας μαθεῖν καχεῖνον· ὅτι,
ὑπὸ χρόνῳ τὰ Ὁμήρου ποιήματα περιφερόμενα, ἦ ὑπὸ
πνεῦς, ἦ ὑπὸ σεσμῶν· ἦ ἀλληναλλως τ βιβλίων διαφε-
λθέντων ἦ φθαρέντων, ὕστερον εὑρέθη ὁ μὲν ἔχων ἕκα-
τὴν γῆρας τυχὸν Ὀμηρικὸς, ὁ ἦ χαλκὸς, ἄλλο διακοσίους,
ὅμο ὅσους αὖ ἔτυχε. Καὶ ἔμελλε λήθη παρεδίδοται ἡ
ωὶν ποίησις. Ἀλλὰ Πεισίστρατός τε Ἀθηναίων σρα-
ηγὸς θέλων ἑαυτῷ δόξαν περιποιήσασθαι, ἦ τὰ τῷ Ὁμή-
ου ἀνανεῶσαι. πιθάνον ἐβιβλίσατο· Εκήρυξεν ἐν πάσῃ τῇ
Ἑλλάδι τ ἔχοντα Ὁμήρου εἴκοσι ἀναγεῖν ἐπὶ αὐτὸν ἐπὶ
ωδῷ ἀδομένῳ καθ' ἕκαστον εἶκον. Πάντες ἐν οἱ ἔχον-
τες ὑπέρεσον ἦ ἐλάμβανον ἀδιαφόρως τ ὀφειλέντα μι-
σθόν· ὃς ἀπεδίδου ἦ ὅδε τ φέροντα ὡς ἤδη πεπληρω-
μένου παρ' ἑτέρου, ἀλλὰ καχεῖνος τ αὐτὸν ἀπεδίδου μισθόν.
Ἐπὶ τοῦτῳ ἐν αὐτῆς ἵνα ἢ δύο εἴκοσι ἔτεσιν ἐνίο-
τε ἢ πλείους· ὅθεν τε ἦ ἐκ ὅτε ἦ ἰδίως παρεισέρρει, τοῦ
τῶν ὀβελιζομένους· ἦ ᾗ τὸ πάντας ζωγραφεῖν, παρε-
ρέλειον· ὁ ἦ γραμματικὸς ἐπιδείκνυται τὰ τῷ Ὁμήρου
ἔργων κρίσεις, ὅπως ἂν δόξῃ καλῶς ἔχειν, ἐπὶ μιᾷ τῷ
πάντων λογικοῖς αὐθρασι, ἦ κριτοῖς ποιημάτων, ἐκδι-
δομένοις πάντας τοὺς εἴκοσι καταδίκαν ὅσους ἦν ζωγρα-
φῶν. Καὶ μὴ τὸ ἕκαστον ζωγραφεῖν ἦ τῷ ἑαυτῷ ἕκαστον
ἀνθρώπου, εἰς ἓν ζωγραφῶν πάντας τοὺς θελομένους
γραμματικὸς, ὀφείλοντας ἐπιδείκνυσθαι αὐτῷ ἕκαστον τῷ
ἰδίᾳ ζωγράφων παρόντων ὑμῖν πάντων. Οὗτοι ἂν ἀκροά-
σεσθαι

[d] *Libro de Homero.*

[e] *In locum* ῥαψῳδίαν *Mss.*

[f] *Ut est ipse* Il. β. ἔπος δ' ἀγορὴν Ἀθηναίων ἴσατο φάλαγγες, *quo ex Homero probaret Salaminem insulam Atticis jurisdictionis fuisse.*

[g] *Vereor ne hoc confictum sit ex iis quæ de* 72. *interpretibus Bibliorum referuntur apud Clemet Strom. l. 1. Iustinum Mart. in paræn. ad Gr. & Aristeã de* 72. *interpr.*

σάμηροι ἀ πρὸς ἔριν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀληθὲς, καὶ ταῦτα τὴν τέχνην ἀρμόζον, ἐκρινεν πάντες κοινῇ καὶ ὁμοφρόνως ἐπιχειρήσαι τῇ συνθέσει τ̀ καὶ διορθωτὴν Ἀριστάρχου καὶ Ζηνοδότου. Καὶ πάλιν ἐκρινεν ἧ δύο Ζηνοδότειων τε καὶ διορθωσίων βελτίονα τῶν Ἀριστάρχου. Ἐπεὶ δέ τινες ἧ Ζηναγαγόντων τοὺς Ὁμηρικοὺς στίχους πρὸς τ̀ Πεισίστρατον, διὰ τὸ πλείονα μισθὸν λαβεῖν, καὶ ἰδίους στίχους (ὡς εὕρηται) συνεφόρησαν, καὶ ἧσαν ἐν Ζακύνθῳ ἐγίνοντο τοῖς ἀναγινώσκουσι. ὃν ἔλαθεν τοῦτο τοὺς κριτὰς, ἀλλὰ διὰ μὲν τὴν συνήθειαν καὶ πρόληψιν ἀφῆκαν αὐτοὺς κεῖσθαι. ὀβελίσκους δ ἐκάστῳ ἧ ἀδοκίμων καὶ ἀλλοτρίων καὶ ἀναξίων τ̀ ποιητ̀ στίχων. Φρατιδήμιοι, τοῦτο αὐτὸ ἐπεξεῖπον, ὡς ἀνάξιοι εἰσὶ τ̀ Ὁμήρου φέρεσθαι δ ἐπίγραμμα εἰς τ̀ Πεισίστρατον ὠιδάσαντα συναγαγεῖν τὰ Ὁμήρου, τοιοῦτον. Τεῖς μὲ τυραννήσαντα, &c. prout habetur in *Anthologio*. Non ero longiori versione ulteriùs molestus: summa huc redit, *Homeri libros vel deperditos vel dispersos, Pisistrati operâ & sumptibus collectos, ab eo commissas septuaginta duobus conductis grammaticis corrigendos & in unum cogendos: qui singuli sigillatim id agentes, absoluto negotio, communi calculo palmas retulit Aristarchi compositio & correctio, secundas Zenodoti.* Sed grammatici hic acumen desideramus, nec enim fieri potest, ut *Aristarchus*, vel *Zenodotus Pisistrato* hac in re operam navarent; quo, quatuor ad minimum seculis, posteriores erant; Ille siquidem eodem tempore *Athenis* summam rerum obtinuit, quo *Servius*

Tullius

Tullius Romæ; hi verò circa Olympiadem LVI. [h] "*Aristarchus* autem (cujus σύγχρονος *Zenodotus*) floruit Olympiade CLVI. Hujus erroris vel ducem habet, vel comitem [i] *Eustathium*, qui nobile hoc grammaticorum par coryphæos statuit inter illos qui *Pisistrati* jussu *Homeri* διόρθωσιν procurabant.

h *Euseb. Chron. & Suid.*

i Ιλιαδ'.

P. 31. Ἐγὼ μὲν ἠρχίδαν, &c.] Locum hunc *Plutarchi* ad oras exhibet codex *Junianus*; ad *Homeri* alterum digitum intenderat *Crispinus*; utrumque satis fœliciter in *Græcis* conjunxit interpres sed Latina claudicant; quæ sic supplenda — *si essem Permenio, magnanimitatem suam satis ostendit: Sicut & spatium illud cælum inter terrâmq; interjectũ, in eo versu,* (Ingrediturq; solo & caput inter nubila condit.) *Generosam Homeri indolem ostendit: nec quisquam verius dixerit hanc Contentionis mensuram esse quàm ipsius Homeri.*

Εἰ γε Ἡσιόδου καὶ τοῦτο Ἀριστάρχου θετέον.] An poematium illud, quod *Scutum Herculis* vulgò audit, *Hesiodi* opus γνήσιον sit, an supposititium, quæstio est, & nunc & olim agitata. *Aristophanes* grammaticus, tùm [a] Ἀριστ., tum [b] ὁ τοῦ Ἡσιόδου negavit. *G. Canterus* partem putat majoris operis, quod Μεγάλας ἠοίας appellabant, commento planè tam ingenioso ut pene pudeat non credere; nempe quòd ab ἤ οἵη incipiat, sicut & quæ ex illo opere proferuntur haud pauca: quo criterio usus & [d] *Casaubonus*

a *Volater: in Anthrop.*

b *Quintil. inst. l. 1 c. 1.*

c *Novarum lec. l. 4. c. 3.*

d *In Strab. l. 1.*

bonus. Sed quo minùs in has partes totus concedam, facit, tum quòd *Scutum* & Eœæ ut distincta opera sæpiùs ab [c] authoribus memorantur: Tum quòd [f] *Bœotii*, quibus hac in parte tutiùs credendum, conterraneum suum poetam Ἔργα tantùm composuisse contendunt. Adde quòd μεγάλας ἠοίας hæsitanter admodum *Hesiodo* inscribunt [g] authores. Neque prorsus mihi persuadent magni viri, *Eœas* & *Catalogum mulierum* idem opus, imò verè jusdem esse: aliam enim fabulam de *Phineo*, & de *Endymione* ex *Magnis Eœis*, aliam ex *Mulierum Catalogo*, & *Hesiodo* nobis propinant [h] *Apollonii* scholia: Et distincta fuisse διαιρῆσθαι affirmat [i] *Pausanias*. Neque tamen negavero *Eœas* etiam & fuisse *Catalogum*, & vocari, sed quo ordine non ita certum. Antiquitas plures *Catalogos Hesiodicos* agnovit, [k] *feminarum*, *Heroûm*, fortè & *Heroidum*, *Deorum*. γυναικῶν enim κατάλογον ordine primum fuisse, ex [l] *Maximo Tyrio* non improbabili conjecturâ addúcor, ut credam. *Hesiodus*, inquit, χωρὶς μὲν τὴν ἡρωϊνην, ἀπὸ γυναικῶν ἀρχόμενος, καταλόγων τὰ γένη, ὅσπερ ἐξ ἧς ἔφυ χρεὼν ἕκαστον αὐτῶν πεποίηται τοῖς θείοις λόγοις, ἅμα τοῖς λόγοις θεογονία. *primus peculiari opere heroûm catalogum conscripsit, initioq; à mulieribus facto quâ quisque matre oriundus esset recensuit. Rursus Theologiam, aliud opus, scripsit: cum qua Theogoniam conjunxit.* Atque ex his fontè

Theologia

c *Suid. Tzet.*
f *Pausan. in Bœoticis.*
g *Athen. l. 8. Apoll. schol. l. 1. & 2. & 4.*
h *Libb. 2. & 4.*
i *Lib. 9.*
k *Suidas e-um ex lib. 5. constitisse refert.*
l *Differt. 16.*

Theologia libris hausit illud *Manilius*, quod in *Theogonia* desiderat [m] *Scaliger*. Qui etiam dictatoriè nimis asserit *nullum veterum prodidisse, neq; verum esse alia Geoponica scripsisse, præter ea quæ in manibus sunt* ἔργα καὶ ἡμέραι. Verùm ad *Hesiodum* referri solitum & aliud opus, quod veteres Μεγάλα ἔργα vocitabant, innuere videtur [n] *Athenæus*. Unde forsan censoriam virgulam stringit commentator in *Manilium* nil tale merentem: Nec tamen est quòd rabidi nimis oris [o] author *hoc solo infælicem* pronunciaret poëtam, *Quòd audacem illum & supercilioſum nactus sit Criticum Josephum Scaligerum*. Quis *Hesiodi* catalogorum secundas obtinuit, quis tertias, non satis compertum: locum quartum & Ἡσίοδος tribuit præsentis ævi delitiæ [p] *Dan. Heinsius*, & quarti partem fuisse, de quo nunc agitur, *Scutum*, ex antiqui argumenti authore colligit.

m *Ad Manil. l. 2.*

n *Athen. l. 8.*

o *Christ. Scheiner Rosæ Vrs. l. 4. p. 2. c. 2.*

p *In Anim. in Tzetzem.*

Ἠερόεντος.] Aquam potiùs quam aërem vertisse debuerat, *obscuram* scilicèt, vel *cæruleam*, [q] *aëri* colore *similem*: unde passim apud poëtam legimus ἠερόεντα πόντον.

q *Hesych.*

Αἰδωνῆος.] Designat vox hæc tùm locum inferorum, tùm *Plutonem*: fuit autem *Aidaneus Epiri* rex, ὃς καὶ τιμυθέα ἔσχε τὴν Πλούτωνα: ut loquitur Scholium *Dionysii* τῆς Περιηγητοῦ.

Εἰ μὴ κατ' ἀλληγορίαν λαμβάνοιτο, πανταπασιν ἄθεα.] *Nisi allegoricè sumantur, planè athea sunt*. Eo nomine *Homerum* ab impietate vindicant

dicant ex antiquis haud pauci, qui de ejus allegoriis scripserunt, ut [r] *Metrodorus Lampsacenus*: &, qui ad nos pervenit, *Heraclides Ponticus*: cui allegoria est, ἡ ἄλλο μὲν ἀγορεύον τόπῳ, ἕτερα δ' ὧν λέγει σημαίνων. *Tropus in quo aliud dicitur, aliud intelligitur.*

[r] *Tatianus contr. Græ.*

P. 35. Ὁ τῶν Ἰουδαίων θεσμοθέτης, οὐχ ὁ τυχὼν ἀνήρ.] *Judæorum legislator, vir non vulgaris.* Ex hoc de *Mose* judicio *Longinum* semichristianum pronunciari posse putat doctissimus *Vossius* commentator. Et favere videtur quòd *Ammonium* & *Origenem* Philosophos *Christianos* non contemnendo [s] dignetur encomio. Reclamat autem tum scriptorum altum hac de re silentium, tum quòd paulò ante dixerat, ἡμῖν δυσδαιμονῶσιν ἀπόκειται λίμιλω κακῶν ὁ θάνατος. Quod prout ab ipso dicitur, non magis Christianitatem sapit, quàm *Catulli* illud,

[s] *Apud Porphyrium in vita Plotini.*

Nobis, cùm semel occidit brevis lux,
Nox est perpetuò una dormienda.

Nam quòd *Mosis* cum honore meminerit, fecerunt & Ethnicorum plurimi: *Diodorus Siculus* libro ultimo, Μωσῆς, φρενήσει πολλῇ καὶ ἀνδρείᾳ πλείστου διαφέρων. *Cumulatâ prudentia & fortitudinis laude insignis.* Quæ enim duo loca in eandem sententiam, ex libro primo, profert [t] *Justinus* consultò prætereo: utpote quæ *Græcâ* fide referuntur: in altero enim non de *Mose* sed *Mneve Diodoro* sermo; alter & truncatus urgetur & manifesto scatet mendo,

[t] *Justin. Martyr. Paræn. ad Græ.*

mendo, prout conferenti patebit. Quin & *Porphyrius Longini* συμφοιτητὴς, & *Christiana* religionis infensissimus hostis, *Mosem* cum laude citat. Sunt etiam qui & *Porphyrium* in extremis *Christianum* factum volunt, argumento haud satis firmo adducti: nam si id verum esset, cùm à *Hieronymo* ipso, *Augustino* & aliis patribus toties sceleratus audiat, non immeritò illud *Augustini* reponeret: *Hic vir objicit mihi gratiam Christi.* Idem de *Zenobia Longini* discipula suadere fatagit magnus *Baronius*, sed nondum persuadet. Idem de *Libanio* sophista *Amphilochius*, ille quippe cæso in *Persia Juliano Cæsarem* properus advenit. *Et ad genua* S. *Basilii provolutus, Baptismum* (si diis placet) *oravit, exoravit,* ἤτει δ' ἐξαιτεῖται τῶν ἐν χερσὶ σφραγίδα καὶ ταύτης τυχὼν ἀφῆκεν· ἐγένετο Βασιλείου, ἄμεινον ἐφθέγξατο. Quod immane quantum à vero remotum sit, abundè nos docet *Libanius* ipse, tùm aliàs, tùm in oratione nondum vulgata ὑπὲρ τῆς τιμωρίας τῶν, in qua eos ad supplicium conquiri postulat, qui *Juliano* necis authores fuerant: quam non à *Persarum* aliquo, sed à propriò milite illatam asserit.

P. 37. Δῆλον δὲ καὶ ἐκ πολλῶν τε ἄλλων καὶ τοῦτο δευτέρου νεὼ ἐπιθυμίαν.] Scopum authoris non ferit interpres: *Longinus* enim tùm ex aliis, tùm ex eo quòd *Homerus* in *Odyssea*, tanquam Episodia quædam, *Iliacarum* cladi-

u *De vita Pythag.*

x *Ex Hier. in Chron.*

y *De civit. l. 19. c. 22.*

z *Ad annum Christi 274.*

a *In vita Basilii.*

b *De vita sua, & in epitaphio Iuliani.*

um reliquias introducit, inde colligit poetam *Odysseam* scripsisse post *Iliadem*. Verte ergò; *Falsam enim est à Poeta hoc argumentū secundo in loco compositum esse, tum ex multis aliis, &c.* De quo olim quæsitum docet * *Seneca*

* De brevit. vitæ c. 13.

P. 39. Οὐκ ἴσην σώζει τὸν τόνον.] *Non æquabilem servat* orationis *tenorem*, vel *sonoritatem*. Constat enim τόνον apud græcos, non *sonum* tantùm & *accentum* denotare, (unde [a] τονίζειν, interpungere) sed & *vires*, δύναμιν καὶ ἰσχύν. (unde [b] ἀτονεῖ, debilitatur) & illud quod in oratione *canorum* & *sublime*: quo in sensu hic sumendum judico: illud inquam, quod Latini vocant *Magna sonare*. Sic [c] *Horatius*,

a Troilus Sophista.

b Longinus sect. 9.

c Serm. l. 1. Sat. 4

Putes hunc esse poetam.
Ingenium cui sit, cui mens divinior, atq; os
Magna sonaturum.

Et [d] *Virgilius*. (*nandum.*

d Geor. 3.

Nunc veneranda Pales, magno nunc ore so-

[e] *Juvenalis* item, de causidicis loquens,

e Sat. 7.

Ipsi magna sonant, sed tunc cū creditor audit.

Οὐς ὁ Ζωίλος.] *Zoilus Amphipolites, Homeromastix*, qui librum inscripsit Λόγον Ὁμήρου, & eo nomine pœnas luit. [f] *Heraclides* appellat *mancipium Thracium*, qui hoc etiam in *Homero* vitio vertebat, quòd *Apollinem* [h] in mulos & canes sævientem induceret. Θεσμὸν

f Suidas.

g Homer. solut. l. 1.

h Ilia.

i Aristot. Hist. An. l. 5 c. 13.

πρὸς πάντας, λέγων ὁ Ζωίλος, ἄτοπον καὶ κατὰ τοῦτο τιμᾶν λέοντας φιλιππαζόντων.

Καὶ τὸν ἐπὶ τῇ πελειάδων.] Πελειὰς, *Livia*, avis quidem

quidem columbini generis περιστεροειδὲς, non tamen columba. Quod ex Philosopho observat Athenæus [k] qui & poëtam ab hac Lon. criminatione purgat, locum exponens quem vide. non de avibus (πέλειαι enim & ποτητὰ separantur) sed stellis Pleiadibus.

Τῶ μὲν δ' οὔτε ποτητὰ παρίσχεται, οὔτε πέλειαι
Τρήρωνες, ἀλλ' ἀμβροσίῳ Διὶ πατρὶ φέρουσιν.
Huc nec accedunt aves, nec Pleiades
Celeres, quæ Jovi patri ferunt ambrosiam.

ὅθεν ἡμέρας ἄστυ.] Homerus sic effert, [l] Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην Hinc autem per novem dies fertur: quem si quis excusatum eat, non succurret quod in loco non dissimili tentâsse quosdam [m] Scholiastes refert, ἐννῆμαρ, unum diem, pro ἐννῆμαρ legentes; hìc enim statim subjicitur δεκάτῃ δέ με νυκτὶ.

Νῆσον εἰς Ωγυγίην πέλασαν θεοί.
Decimâ nocte in Ogygiam appulerunt Dii.

Quin potiùs adeat Medicum simul & Philosophum doctissimum, [n] Fortunium Licetum: qui non ad decem solùm dies, sed ultra annos decem sine alimento omni & vixisse plures, exemplis, & vivere posse, rationibus probat.

Δὶς θανεῖν.] Pulchrè quidem ad hæc interpres; & facile esset inventis addere: è multis unum tantùm subjiciam, Δὶς κοσμεῖσθαι, quod proverbium aliter explicant [o] paræmiographi, aliter usurpat [p] Philostratus: ubi de Hermocrate sophista sermo, qui Antipatri filiam

[l] Odyss. μ.
[m] Ad Iliad. μ.
[n] De his qui diu vivunt sine alimento.
[o] Zenobius & Suid.
[p] De vitis soph. l. 2.

filiam ducere in uxorem recusavit: ἀθύμως αὐτὸν τῶν συγγενῶν εἰς τὸ γάμου μὴ δεῖσθαι Κόρινθον ἡγεμόνα τῶν Ἀντιπατρείων. *Cognatis eum ad nuptias impellentibus, ut qui* Antipatrum *putarent* Corinthus *esse*: hoc est, magnum aliquem & Imperatori à deliciis.

Cap. VI.

Translatio emendatior tentata. Τὸ μὲν, τὸ δὲ. *Arimaspiorum author. Herodoto vera lectio restituta.* φιλῶ. *Agones. Vossiſſatorum defensi, & alia.*

Ἐξ ἀνάγκης γένοιτ' ἂν ἡμῖν ὑλῶδες αἴτιον.] Commation hoc εἰς τὸ ἐπόμενα, non ad antecedentia referendum censeo; & versionem totius coli sic efformo. *Cum enim omnibus in rebus circumstantiae quaedam sunt, quae principalem materiam naturaliter comitantur; earum, cùm inter se similes sunt, praecipuas deligere, eásque mutuâ connexione in unum quasi corpus compingere, necessariò nobis granditatis causâ erit: partim enim delectus capitum, partim densitas eorum quae electa sunt, auditorem conciliat.* Certum enim est & τὸ μὲν, τὸ δὲ. & τὰ μὲν, τὰ δὲ. & τῦτο μὲν, τῦτο δὲ apud *Graecos*, esse modos loquendi τὸ δυναμοδότας, significantes, *partim quidem, partim verò*: Exempla suppeditabit

ditabit [q] *Herodotus*. Poterint & non incommodè reddi tum hic, tum aliàs, *Non solùm, sed* [q] *l.1.§.71. & l.3.§.8.*
tum: ut apud [r] *Halicarnassæum*. *Quæ vis* [r] *l.9.§.7.*
ma socios nos admittet, τὰ μὲν ἀλύπως ἐσομένοις τοῖσι ὕστερον ἐξομένοισι, τὰ δ' ὠφελίμως, *Non solùm* [r] *Antiq. l.6.*
molestos futuros suscipientibus, sed & utiles.

P.43. Τῷ αὐτῷ.] Hoc est, ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον, *Sub idem tempus. Simul.*

Ὁ τὰ Ἀριμάσπεια ποιήσας. *Arimaspi*, gens *Scythica* monoculi: unde [s] *Æschylus* μυθώπα [s] *In prometh.*
μέτωπον Ἀριμασπῶν vocat. Quia, ut [t] *Eustathio* placuit, ad sagittandum assueti alterum oculum [t] *In Dionys. perieg.*
claudere solebant, tandem verò consuetudo in naturam mutata est, inde & nomen sortiti [u] *L.9.c.4.*
sunt, ἀεὶ enim, linguâ Scythicâ, *unum*, ἱππάσις [x] *Hist.l.7.*
autem *oculum* significat. Quæ ad hunc popu- *c.2.*
lum spectabant, ea carminibus istis compre- [y] *In Atticis.*
hensa quæ *Arimaspia* dicta; de authore licet [z] *Orat.con.*
Criticus noster dubitare videatur, insinuant *Græcos, sub finem.*
tamen, idque haud occultè, [a] *Gellius*, [b] *Plinius*, [a] *In Aristea.*
& [c] *Pausanias*; & disertis verbis asserunt [b] *Libb.1. & 13.*
[d] *Tatianus*, [e] *Suidas*, [f] *Strabo*, [g] *Herodotus*, & [c] *Lib 4.*
[h] *Tzetzes*, *Aristeam Proconnesium* versus [d] *Chiliad. 2. hist. 50.*
illos composuisse, quem *Suidas Cræsi & Cyri* [e] *Apud Strabonem quidam.*
temporibus vixisse refert: adeò ut fallantur [f] *Tatianus.*
necesse est quotquot vel *Homeri* æqualem &
[g] *Præceptorem*, vel etiam [h] antiquiorem existimant. *Suidæ* accedit *Herodotus* ex parte, qui illum anno ducentesimo quadragesimo post-

quam

quam denuò disparuisset in *Metaponto* jam rursus comparuisse refert: idque, ut vult *Tzetzes*, *Herodoto* jam tum vivente: ex quo etiam deducimus veriorem esse lectionem, quam in marginem rejectam videmus, ὅτιοι τριακοσιοστῷ ἀμκοσίοισι, quàm quæ in textum *Herodoti* admissa est, τριακοσίοισι. Si enim à *Cyro* & *Crœso* ad *Herodoti* tempora computemus, ægre ducentorum annorum numerum complebimus.

P. 45. In ea quæ sequuntur *Arimaspia* hæc à nobis scholia habeas. Δύσμοροί τινες εἰσιν· hoc est, πάντες τινες, *omnes*. Φίλας χεῖρας id ἰδίας, *suas propriας*, Ἀναβαλλομένοισι, fortè ναυτιῶσι, *stomacho præ nausea à rejectante*. Quòd autem φίλας vertimus *propriας* [g] *Heinsio debemus*, qui primus docuit φίλον sæpe significare, *meum, tuum, nostrum*, &c. vel quod est *cujusque* proprium. Sic apud [h] *Hesiodum* filius dicitur amputare genitalia φίλῳ πατρί. Et apud [i] *Quintum Calabrum*, *Lemniades* dicuntur mactare φίλους ἀκοίτας, *viros suos*.

[g] *Lectionum Theocrit. c. 5.*

[h] *In Theog.*

[i] *Lib. 9.*

Ὀλίγον ϑ' ὑπὲρ ξύλον αἰὲν ἐρύκει.] *Parvum autem lignum mortem* (vel *Orcum*) *abigit*. Est enim τιμῆσις usitata, τῷ ἀπερύκει. *Arati* hoc sic ἀποφαίνει *Germanicus Cæsar*.

Aſt alii procul è terra jactantur in altum:
Munit & hos breve lignum, & fata inſtantia pellit.

Et

Et tantum à letho, quantum rate fluctibus abſunt.

Sempe, —*Digitis à morte revulſi*
Quatuor aut ſeptem. Iuvenal.

Παῤῥέιως τὸν κίνδυνον.] *Exterminavit, exure juſſit periculum:* vel *finem ei impoſuit.* Homerus autem non item; *Non enim ſtatim abmovet id quod terrorem incutit.* Eiſdem ornamentis carmen affecit quibus & ipſi affecti patientes. Hoc artificii ex *Homero* didicit *Virgilius*; qui *Cyclopem* non alio carmine dignatus eſt quàm planè monſtroſo,

k *Monſtrum horrendum, informe, ingens, cui* k Æneid. 3.
lumen ademptum.

Et ſubſultorium neſcio quid ineſſe voluit verſui, in quo de re leviori ſermo:

Tum variæ illudant peſtes, ſæpe exiguus
mus.

Quem miratur l *Quintilianus*, quia & *Epi-* l Inſt. l. 8.
theton exiguus, *aptum proprium efficit: & ca-* c. 3.
ſus ſingularis magis decuit; & clauſula ipſa unius ſyllabæ non uſitata addit gratiam.

P. 47. Οὐκ ἄλλως ὁ Ἀρχίλοχος ἐπὶ τῇ ναυαγίᾳ. *Archilochus* poëta, præter iambos m *proprios,* m Horat.
ſcripſit etiam n elegos, quibus annumerandum de arte.
cenſeo, quod hic citatur, opus *De naufra-* n Athen.
gio: quod illum compoſuiſſe probabile eſt in l. 11.
obitum ſororis ſuæ mariti, quem in mari periiſſe ex o *Plutarcho* cognoſcimus. o Lib. de

Καὶ ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ ὁ Δημοσθένης.] *Et poſt* aud. poet.
allatum

allatum nuncium Demosthenes. Ecce tibi Oratoris locum meopte *Marte* adinventum

p *In Orat. de Corona.* p Ἐπεὶ ἐκεῖνό γ' ἦν, ἦλθε δ' ἀγγέλλων τὶς ὡς τὸν πρυτάνεις, ὡς Ἐλάτεια κατείληπται. Locus est egregius sed latior, quem nec *Longinus* exscribere sustinuit; in eo orator tumultum *Athenienſium* post allatum, de capta à *Philippo Elatia*, nuncium graphicè describit. Eidem argumento insudavit etiam q *Hyperides*, sed successu impari

q *Theon. prog. c. 2.* Τὰς ἐξοχὰς ἀριστίνδην ὀνομάζοντες.] *Summa rerum fastigia pro dignitatis ratione seligentes.* Sic r *Lucianus*, Πλουτίνδην καλοῦσι, ἀλλὰ μὴ

r *In Iove Tragædo.* ἀριστίνδην καλεῖν. *Considere jubes pro divitiarum, non pro dignitatis ratione.*

Ὥσανεὶ ῥήγματα ἢ ἀφρώδεσματα, &c.] Nec authorem hic satis assequor, & de interprete planè *Davus* sum. Constat eum hic ab oratione amandare

s *Perſ.* τὸ φλοιῶδες καὶ ἀ ὄγκον, illud s *fumoſum & cortice pingui*: quin & ἀφρώδεσματα (post quam vocem interpungendum puto) illud denotare quod turgidum & spongiosum; aut autem aliud quippiam quod ædificiis inserviat adhuc docendus sum: eóque *Ampliandum censeo.*

Ἀγώνων.] *Agones* appellant non solùm ludos gladiatorios, & gymnasticos, nec tantùm ludos sacros, quos *Græcia* quatuor agonovit, in eísque omnibus victor

a *Athen.* a τὸν ἆθλον νικᾷν dicebatur.

(Τὰ γὰρ εἰσιν ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι πέντε ἱεροί.)

sed

ad etiam agonas sophisticos, rhetorum controversias; & ἀγῶνας πολιτικὰς oratorum adversarias actiones. Unus (quod scio) [b] *Athenæus* *Agones politicos* vocavit certamina bellica; ecliùs forsan πολεμικῶν ἀγώνων legeretur. [c] *Casaubonus*, ὁ μαχαιρίτης, *Pharisæorum agona*, apud *Epiph.*: sumit vel pro severiori istâ disciplina & χαιροτασίῳ quo se ad tempus excruciabant, vel pro tempore ipso quo ita se exercebant, putà decennio vel octennio: sed multùm reclamante *Lansselio* Jesuitâ, qui ἀγῶνα pro orationis repetitione sumendum monet. *In disjunctionibus calumniarum Casaboni*: in quibus hominem se prodit in sua vitia facundum.

b *Lib.* 11. c. 10.
c *In exercitat.*

Κατὰ περιόδους ἀγελεῖς τε πολλὰς καὶ ἀναπαύλας.] Periodus apud *Latinos* dicendi magistros *ambitus, circumductum, continuatio vel conclusio apud* [d] *Fabium, circuitus* etiam, *comprehensio* & *circumscriptio* apud [e] *Ciceronem* audit. Constat, ut plurimum ex colis duobus vel supra: quædam tamen periodi sunt μονόκωλοι. [f] *Demetrius Phalereus* in *historicam, rhetoricam*, & *dialogicam* partitur: qui ἀναπαύλας etiam ut hic noster, pro clausulis posuit. Περίοδος etiam de circuitu dicitur, quem ad visitandas Ecclesias capessunt ii, quos olim [g] περιοδευτὰς vocabant: Quo nomine & circumforaneos medicos intelligi putat [h] *Salmasius*, quos nos *montebancos* vocamus; *Græci* verò

d *Lib.* 9 c. 4.
e *Ad Heren. & alias.*
f Περὶ ἑρμηνείας.
g *Meurs. gloss.*
h *In exercit. Plin.*

vero, ut ex [i] *Troilo* sophista colligimus, ἰητροὺς δημοσίους *medicos curules*: puto quòd curribus hinc inde transferri solebant.

i *In prolog. ad Hermog.*

Διὰ τοπικῶν.] *Per loci communis tractationem.* Διὰ enim, etiam cum accusativo, apud Scriptores præsertim *Atticos*, significare *per* notius est quàm ut me monitore indigeat: cujus tamen inadvertentia interpretem, tum hic, tum [k] antea, transversum egit.

k *Pag.* 15. *l.* 19.

P. 49. Περιγεγραπται γάρ πως ἐν ἐκείνῳ τῷ ἄκρων λημμάτων.] Legendum putavi, περιγεγραπται γάρ πως ἐν ἐκλογῇ τῇ ἄκρων λημμάτων, &c. De his enim duobus capitibus egit per ultimas hasce Sectiones. Favent *pag.* 41. *lin.* 10. *& pag.* 43. *lin.* 20 sed nihil muto.

Ταύτῃ τῇ πίστεως διαιρῶσα.] Desideramus hic discrimen quod inter αὔξησιν & πίστιν assignârat author: sed de iis latiùs technici: cum primis [a] *Fabius*, & [b] *Aristoteles*, hic de fide tum artificiali, tum inartificiali, ille de *amplificatione*, latè differentes. Magis dolemus amissam Κείου summi viri, quam, *Demosthenis* & *Ciceronis* collationem instituens, exeruit. *Demosthenem* quidem, quem per excellentiam *rhetorem* appellat, *Periclis* fulmina, *Ciceroni* verò (quem *Seneca controv. l.* 1. *unum* Latini *habuerunt, quem insolenti Græciæ vel opponerent, vel præferrent*) adscribit *Pindaricæ* dictionis torrentem. *Thyphiodorus Homerum* παραφέρων *Ulyssi* concedit utrumque, Δεινὸν ἀνεβρόντησε, καὶ ἰσείης Διὸς πηγῆς Ἐξέχεαν μείλ χῶμ

a *Lib.* 3. *c.* 4.

b *Rhetor. lib.* 1.

ὦμα μελισχάζ & νιφετῶν. *Horribile quid fulminavit, & è sacro fonte effudit ingens flumen mellifluæ nivis*

Ταῦτα μὲν ὑμεῖς αὖ ἄμεινον ἐπικείνοιτε.] *De his quidem VOS exactiùs judicetis.* Ecce hic *Longinus*, author ad invidiam elegans, unum hominem, *Terentianum* suum, multitudinis numero compellat. Putà *Vossiſſatorum* unus, quos adunco nimis naſo ſuſpendit *Eraſmus*; *De conſcribendis epiſtolis, c 13.* rem eſſe contendens χρὴς & πρέπω in literariam rempublicam invectam. Neq; illud verum eſt πρέπον non niſi in prima perſona contingere alq; modeſtiæ, feſtivitatis, vel Euphoniæ gratiâ; in ſecunda nunquam, niſi cùm genus ſignificamus, non perſonam; quale eſt illud *Naſonis* — *Qua veſtra libido eſt.* Ecce enim *Platoni* licenti, οὐκ ἐμὸς ὁ μῦθος, occurrit ſtatim *Ariſti-* *Oratione Platonicâ* *1.* *des*, ἀλλ' ὑμέτερος & Πλάτων. *Imò verò veſter eſt, Plato.* Sed cauſam publicam non ulteriùs agam.

CAP. VII.

πρεσβοὶ *qui, Heſychius emendatus.* Κορυδαλλὸς. *Pythia, quomodo numen concipit. Homeri imitatores. Ammonius. Steſichorus. Chorilus quales.* Φαντασία. Σειρῆνες. *Longinus*

emendatus. Σειραῖ Θ Ἵππιο Θ. Λόχ Θ. ὁ Παραβάτης. *Hyperides. Charonea pugna.*

pag. 55.

Κτείποντες ἀλλήλους σιδηροῖς κέρεσι.] *Cornibus ferreis* (hoc est, armis) *arietantes*: id enim propriè significat κνείπειν. Inde apud *Hesychiũ* joculatores mimi in *Italia*, seu βωμολόχοι moriones, qui in *Corythalia* testo personas ligneas induebant (putà, ut obversis frontibus tutiùs concurrerent) κνιπῶοὶ appellati sunt. Κνιπῶοὶ, οἱ ἔχοντες τὰ ξύλινα πρόσωπα κατ' Ἰταλίαν, οἱ ἑορτάζοντες τῇ κορυθαλίᾳ γελοιαζομένοι: legendum existimo vel [b] κορυθαλίᾳ, vel [c] κορυθαλείᾳ. Quam *Hesychius* alibi pro lauro coronatâ sumit: sunt qui idẽ cum εἰρεσιώνη statuunt; alii Ἀβόρειον θεὸν *Deam peregrinam*, interpretantur: nisi malim quispiam Ἀβόρειον legere, [d] *Aberis* enim hyperboreus εἰρεσιώνην introduxit. Κορθάλη mendosè, apud *Etymologum*, pro κορυθάλη, quæ illi est *laurus præforibus collocata, pueris enim & filiabus pubescentibus lauros statuebant lanâ & fabis onustas.* δαφνας τεθεσθαι ἀπ' εἰσόδου ἠ γάμους· ἐκ τοῦ δίκρον, Sic enim corrigo. Existo forsan κνιπῶν genere calvus ille apud [g] *Synesium*, qui cum ariete frontem conferre non extimuit.

a *Extat locus, variante aliquantulùm lectione, apud Plat. Polit. l. 9.*

b *Ex Hesych. in κορ.*

c *Ex Etymol. in εἰρεσιωνη.*

d *Hesych.*

e *Innuit. Aristoph. scholiastes in equit, ubi corruptè legitur βάειν, & βάειδας pro Ἄβαειν & Ἀβάειδας.*

g *In Orat. de Calvitio.*

Ἀλλοτρίῳ θεσφορεῖν πνεύματι τὸν αὐτὸν τοῦτον, ὃν ἡ Πυθία, &c.] Quod hic summatim delibat author noster de *Delphico* tripode, & spiramine illo entheo quo *Pythia* φοιβόληπτος fit, latiùs exequuntur

exequuntur alii. [h] *Diodorus* narrat, *ut hinc primò per capras oraculum inventum, hiatu isto terræ divinam auram exhalante: cui posteà virgo præfecta est, tandem anus specie ejusmodi simulans, quæ primò ligneæ machinatres bases habenti, post tripodi æneo insidebat.* In eandem sententiam *Strabo* [i] quæ prima *Pythia* nomina *Phemonoen* fuisse addit: oracula autem ab eis edi hunc in modum *ex profunda spelunca, additus non ita lato, ἀναφέρει ἀπὸ τοῦ στόματος ἀτμὸν ἐνθουσιαστικὸν τὴν γυναῖκα τῆς κάτω τετρημένης πλάκος, ἐφ' ἣν τὸν Πυθίαν ἀναβαίνουσαν ἔνιοι μὲν φασὶ τὸ πολὺ τοῦ ἀτμοῦ ἐπισπᾶσθαι διὰ τῆς παρθένου καὶ ἀφιέναι πάλιν, ἔνιοι δὲ καὶ ἀκούειν αὐτὴν ἐκείνην τε καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παραγινομένους ἱερεῖς. Enthusiasticus quidem spiritus exhalat supra orificium specus tripus sublimis situs est, quo conscendit Pythia, ubi spiritum exceperit, oracula edit cum carmine, cum oratione soluta. Porrò poetæ quidam templo servientes, quæ prosâ oratione edita sunt, in carmen compingunt.* Quin è patribus nonnulli idem tradiderunt. [k] *Origenes ita; De Pythia proditum est, ut Castalium os illud insideat Apollineæ vates, & exinfecto sinu, & parte illâ quâ fœmina est, spiritum suscipiat, quo plena, oracula reddit.* Et *Chrysostomus* adhuc magis Latinè. Λέγεται γάρ τινα ἡ Πυθία γυνή τις εἶναι ὀσφρανθεῖσα τὴν τετρημένην ἐκείνην. Ἀπόλλωνος δὲ διὰ προσόδου τὸ σκέλος ἐκεῖθεν ἐπιτιθέντος, ἐκ τοῦ κρύπτου τοῦ γυναικείου ἀναδιδόμενον μέλος, πληγὴν τοῦ γυναῖκος

[h] *Lib. 16.*
[i] *Lib. 9.*
[k] *Initio lib. 7 contra Celsum.*
[l] *Hom. 29 in 1. ad Corinth.*

γυναῖκα τὴ μανίας. καὶ ταύτῃ τας τείχας λύσας, λοιπὸν ἐυβακχεύσαμεν, καὶ ἀφεὸν ἐκ τῦ σώματος ἀφίεναι: καὶ ἔτως ἐν παρανία γενομένῳ τὰ τῆς μανίας φθέγγεσθαι ῥήματα.

Μόνος Ἡρόδοτος Ὁμηρικώτατος ἐγένετο.] *Solus Herodotus Homeri* (ut ita loquar) *imitantissimus.* Subjungit hîc & alios summi viri imitatores, quem eruditionis omnis promuncondum lubenter agnoscunt antiqui. Rhetoricam ex eo deduxit *Telephus Pergamensis,* [m] qui librum scripsit, Περὶ τῆς ἀπὸ Ὁμήρου ῥητορικῆς. [n] *Omnis quippe eloquentia partibus exemplum & ortum dedit.* Ad eum Geographiam refert [o] *Strabo.* Ad eam [p] Astronomiam. Et poëtæ patrem suum non inviti appellant.

[q] *à quo, ceu fonte perenni,*
Vatum Pieriis ora rigantur aquis.

vel, ut sonantiùs [r] *Manilius,*

Cujus ex ore profusos
Omnis posteritas latices in carmina duxit,
Amnemq́, in tenues ausa est deducere rivos,
Unius fœcunda bonis.

Quem propterea ἵνα καὶ μόνον ποιητὴν salutat [s] *Architectonicorum* author. Imò & *Philosophici gregis ducem* [t] *Maximus* Tyrius [u] Ὅμηρος ἀπανταχῦ ἐπικρύπτει τὰ φιλοσοφίας ὀνήματα ἀλλ' ἐμφαίνει. Ubi & in eandem sententiam cum hoc nostro disserit, *Platonem,* quàmvis præceptorem ejeret, & *Homerum* lanâ coronatum unguentóque delibutum

m *Anon. in Hermog. de Statibus.*
n *Fabr.* l. 10. c. 1.
o *Lib.* 1.
p *Achilles Statius in Arati Phæn.*
q *Ovid. de mor.* l. 3. *El.* 8.
r *Astronomici* l. 2.
s *Athenæus, vel Philo.*
t *Dissert.* 34.
u

delibutum è republica sua ejecerit, fuisse nihil minus ἀκείνης τῆς ᾠδῆς δεόμενα; *illius musæ alumnum*: quod se latiùs alibi ostensurum recipit; forsan præstitit in opere illo, quod "*De Homeri Philosophia* conscripsit. Fecisset utique & *Longinus* hìc, si non *Ammonius* jam antea perfeciset. Illud enim colligere est ex loco proximè sequenti, utcunque mendoso. u *Suid.*

P. 57. Εἰ μὴ τὰ ὑπ' Ινδῶν κ) οἱ περὶ Αμμώνιον ἐκλέξασθες ἀνέγκλητον.] *Si non Ammonius, in iis quæ contra Indos commentatus est, jam perscripsisset.* Per Οἱ περὶ Ἀμμώνιον enim *Ammonium* solum assignari satis nôrunt grammaticorum filii. Quo nomine plures olim fuisse, eósque primæ classis philosophos, ignotum non est. Ego totus in hoc sum, ut *Ammonius Alexandrinus*, Philosophus (dum vixit) Christianus, hic intelligatur: ut qui *Platonicus* fuerit, & de *Platone* x scripserit nonnulla: & quem *Longinus* y aliàs eo nomine commendatum habeat, cujus familiaris fuerit. *Platonici verò* (inquit) *Ammonius & Origenes, ἐπ' ἴσης τὸ πλεῖστον τῆς χρόνου συνδιατρίψαντες, ἀνδρῶσιν ἐκ ὀλίγῳ τῆς καθ' ἑαυτοὺς εἰς σύνεσιν διενεγκοῦσιν.* Fuit & *Ammonius* grammaticus, non alius ab eo quem *Suidas Ammonianum* appellat; quod enim *Suidas* de *Ammoniano* narrat, *asinum habuisse poeticis lectionibus addictum adeò, ut apposito pabulo nihilominus esuriret:* illud ipsum de *Ammonio* refert z *Damascius*; author ex quo

x *Hierocles de providentia apud Photium.*

y *Libro de fine.*

z *In vita Isidori apud Photium.*

quo non hæc tantùm ἀυτάρκως transcripsit *Suidas*. Quod hic dicitur τὰ ἐπ Ιωδῆς, vitiosum est haud dubiò. *Indicorum* Scriptores haud paucos offendimus, *Andrasthenem*, *Basilidem*, *Camaronem*, *Clitophontem Rhodium*, *Chrysermum*, *Daimachum*, *Megasthenem*, *Nearchum*, *Onesicritum*, & (qui solus, nec totus, ad nos pervenit) *Ctesiam*; subleste fidei homines: sed quid his cum ijs quæ ex *Homero* mutuò sumpserit *Plato*? poterit fieri uti *Longinus* scripserit τὰ κατ' αὐτὸν, sed conjecturam istam nec ipse probo, nec aliis amplexandam propino.

Στησιχόρου ἔτι μᾶλλον.] *Et Herodoto etiam antiquior Stesichorus*. Hic enim natus est *Olympiade* XXXVII; & primò *Tisias* vocatus, *Stesichori* nomen postea adeptus; ὅτι πρῶτος ἁρμονίαν ἐκίνησε, *qui primus cum cytharæ cantu chorum instituit*. Chorum *Lyricum* intelligo, non *Dithyrambicum*, quem vel [b] *Philoxenus*; vel [c] *Hermioneus*, vel certè [d] *Arion* invenit; non *tragicum* vel *comicum*; qui fortè [e] *Philammonem* primum authorem agnoscunt; & à prioribus in hoc differunt, illi circulares, hi quadrangulares; *Comicus* quidem [f] ex XXIV chorentis κατὰ ζυγὰν καὶ σοῖχον constitutis (in ranke and file) ζυγὰς quivis quatuor personas, σοῖχος autem (seu rectius στίχος) sex comprehendit. Chorus *tragicus*, post

a *Suidas*.
b *Is. Tzet. de poëtis*.
c *Antipatrus & Euphronius apud Scholiast. Aristoph. in Avibus*.
d *Hellanicus, Dricæarchus, et Demarchus ibid. & Aristoxenus apud Proclum in Chrestom.*
e *Plutarch. in Mus. ubi prius. Pollux, lib. 4 cap. 15. Aristoph. schol. in Equites.*
f *Colligitur ex opusculo* περὶ τάξεως παλαιᾶς, *collatum Poll. l. 4 c. 10. § 2. ubi pro* τοῖχος *legendum* στίχος.

chyli Eumenidas, ex XV ſolis choreutis conſtitit, ita inter ſe ordinatis, ut in quovis ζυγῷ, ſeu ordine ſecundùm latitudinem ponerentur tres chorici; in quovis στίχῳ, ſive ordine ſecundùm longitudinẽ, quinq; hunc in modũ : : : : : Chorus autem tam *Lyricus* quàm *Dithyrambicus* circularis ex L. choricis conſtabat; hoc tamen intererat, quòd hi tripodem, illi taurum pro præmio referebant; deinde, his *antiſtrophi*, in uſu non erant; illis & *ſtrophæ*, & *antiſtrophi*, & *epodi*; eáque etiam (ut creditur) *Steſichori* hujus inventum; unde parœmia, [h] ὅτε τὰ τρία Στησιχόρου γινώσκεις. *Nc tria quidem Steſichori nôſti*: nempe τροχαῖον, [i] quæ ad lyram canebatur κινουμένοις εἰς τὰ δεξια χοροῦταῖς, *Choricis ad dextram procedentibus*; ἀντίστροφον, *quem canebant, ad ſiniſtram revertentes*: & ἐπωδὸν, *quem in medio conſiſtentes recitabant*. Denique, proderit non neſcire, & in ludo talorum jactum quendam [k] *Steſichorum* vocari; octo nempe; idque ob ſepulchrum poëtæ, in *Himera Siciliæ* urbe. ἐξ ὀκτὼ παντων ζωστεὶς τα, [πίφων] *ex octo omnibus conſtitutum*; inde natum proverbium ἅπαντα ὀκτώ. *Omnia octo*. Expreſsiùs [l] *Euſtathius* de ſepulchro ait, ἐξ ὀκτὼ γωνιῶν ζωύκειτο, *ex octo angulis conſtitutum*. Addit [m] *Apoſtolius*, ὀκτὼ κίονας, καὶ ὀκτὼ βαθμὸς, *columnas etiam octo, & octo gradus*. Apertè falſis, ſed in hoc lapſus, quòd *Catanam* poſuit pro *Himera*.

h *Diogenian.*
i *Pindari ſchol. in introduct. ad Olymp.*
k *Pollux l. 9. c. 7.*
l *Iliad. ψ.*
m *Paræm. Cent. 15. par. 67.*
n *In comment.*

Καὶ ὁτιοῦν διαδρεπτ́ζόωΘ.] " *Budæo*, viro de *Græcis* literis optimè merito, συμπάλιν μαχέσω est comminùs pugnare, cui opponi monet διαδρεπτ́ζειν μάχεσθαι, seu διαδρεπτ́ζειν, pugnare eminùs. Mihi verò διαδρεπτ́ζεσθαι hoc in loco *velitationem* quandam designare videtur.

P. 59. Πρὸς τὰ ἀνειδωλοποιήμενα μέζα.] *Ad rerum imagines adumbrantes versus.* Sic interpres. Atqui quid *Platoni*, *Demosthenis*, & *Thucydidi* cum versibus? per μέτρα potiùs *mensu-*
o pag. 31. *ram* eorum, & *altitudinem animo conceptam* intelligo; quo sensu ° superiùs dixerat Ὄψεως μέζον. Vel, si hoc non placeat, quidni pro μέζα legamus μετέωρα? *Elata*, & plusquam
p pag. 11. sublimia; uti vel ex eo satis liquet quod *Callisthenis* quædam οὐκ ὑψηλὰ ἀλλὰ μετέωρα ᵖvocavit.

Τὸ πέχειν εὐθυμίας, καὶ μὴ παῖξαι.] *Judicium subire, & non ludere.* Conjicio legendum potiùs, καὶ μὴ πταῖσαι, *& non causâ cadere.*

Τῶ ἰδίῳ βίῳ ὑφήμερον.] *Quod vitæ suæ tempus excedat.* Ὑφήμερος vox forensis, eos propriè
q Harpocr. denotat, ᵠ *qui in judicio damnati, multas impositas ad diem constitutum non persolverent. Et res ipsa*, ἡ ὑφημερία. Apud *Suidam* autem, ἐξ ὑφημερείας ἐληλυθέναι, est *post festum* venire, κατόπιν τῆς ἑορτῆς.

Sect. 13. Ὄγκος, apud authorem hunc, tragicum quendam orationis fastum & tumorem designat. Quâ voce appellabant olim, nescio *quid supra larvam personæ tragicæ, ad figu-*

ram

rum litera Λ, *in altum sublatum.* r ὄγκος δὲ τὸ ἀπὸ τοῦ πρόσωπον ἀνέχον εἰς ὕψος, καλλωπιζομένῳ τῷ κόμῃ. r *Pollux l.4.c.19. §.3.*

P. 61. Φαντασία, παῦ ἐνύπνια λόγου γενητικόν.] Extat, apud s *Plutarchum*, *Chrysippi* locus illustris, in quo inter φαντασίαν, φαντασὸν, φαντασικὸν, & φάντασμα satis subtiliter distinguit. Cui *phantasia* est πάθος ἐν τῇ ψυχῇ γινόμενον ἐνδεικνύμενον ἑαυτὸ καὶ τὸ παθητικόν: *affectio in anima oborta, eâq; repræsentans ipsum illud à quo factum est.* Illud nempe quod in scholis appellamus *speciem intelligibilem. Phantasma* autem *est*, ἐφ' ὃ ἑλκόμεθα καὶ τὸν φαντασικὸν διάκενον ἑλκυσμόν· *in quod ferimur per phantasticum & inanem tractum.* Nempe ægri somnia, qualia videre est *in iis qui atrâ bile laborant, vel qui furore perciti sunt.* Mox ipsissimum hunc *Euripidis* locum adducit, & sententiam de eo profert tanquam authori nostro planè ὁμόψηφος. s *De placitis phil. l.4.c.12.*

Ἐχιονοπλόκους κόρας.] *Serpentibus horridas puellas.* Furias intelligit, quas *Erinnyas*, *Hesiodus*; *Eumenidas*, & Σεμνὰς Θεὰς, *venerandas deas*, per euphemismum vocabant *Athenienses*; uti & pestem " νόσον ἱερὰν, *morbum sacrum*; & sinistram ἀριστερὰν, & εὐώνυμον. q. *potiorem*, & boni ominis manum. Quod autem *furias* ἐχιονοπλόκους vocat *Euripides* ab *Æschylo* mutuatus est, x *qui primus finxit earum crines serpentibus implicitos.* t *Ex 12. libro de Anima, ut constat ex Laert. l.7. in Zenone.*

u *Apollonij scholi l.1.*

x *Pausan. in Att.*

Ὁ γ ἑπτὰ ἀδη, μηχ᾽ εἶδεν, &c.] Τ πότνια potiùs, ὦ, recipiendum puto: ut sit, *Quæ autem ab eo imaginatum est, pene auditores ipsos videre coegit.*

P. 63. Ἕλα ϗ, &c.] Locus hic *Euripidis* haud dubiò ex ejus *Phaëtonte* desumptus est; fabulam enim istius nominis scripsisse constat ex [y] *Eustathio*, [z] *Laertio*, & [a] *Macrobio*.

Ἶσι δ᾽ ἐν ἑπτὰ Πλειάδων.] Signanter dixit *Septem Pleiadas*. Nam [b] *Septem dici, sex tamen esse solent*. Septimam sunt qui sæpiùs nasci & denasci existimant, alii ab aspectu solùm nostro subduci, alii non omninò dari. Atque hâc in classe *Homerum* reponit [c] *Athenæus*, ut qui sex tantùm *Pleiades* in poculo *Nestoris* formaverit. Accedunt Mathematici, [d] *Theon*, qui *Vergilius*, non obstante *Arati* authoritate septem asserentis, sex solas conspici posse asserit. Πλὴν εἰ μὴ ἑπτὰ ταύτας φασὶν εἶναι, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ἓξ εἰσὶ μόναι φαινόμεναι. [e] *Proclus*, οἱ μὲν ἑπτὰ τὰς ταύρου, ὅτι ποτὲ αὐτῶν κέκρυφεν ἀστέρες, τὸν ἀριθμὸν ἓξ, καλοῦνται Πλειάδες. *Stellæ, quæ in dorso Tauri sunt, numero sex, vocantur Pleiades.*

Πτερόεσσιν ὀχήμασιν.] *Volucrium equorum*, (non curruum) ita enim dictum est, ut in illo, *Neque audit currus habenas*. Sic clarissimus [f] *Rutgersius*; qui & αἰθέρος πτυχὰς, *atheris convexa*, (non juga) significare ex *Hesychio* annotavit. Et illustri mendo authorem nostrum liberavit, pro Στερεὰς βεβῶς, reponens στερεᾶς βεβῶς.

y *Versus quosdam ex eo citat ad Iliad. v.*

z *lib. 2. in Anaxag.*

a *Sat. l. 1. c. 17.*

b *Ovid. fast. l. 4.*

c *Lib. 11. c. 12.*

d *In Arati phænom.*

e *Sphæræ cap. ult.*

f *Var. lect. l. 1. c. 10.*

λεως. *Terga funalis* equi premens. Monet enim [g] quadrigas olim duplici temone fuisse, eoque perpetuo & qui omnibus equis injiceretur: & hos *funales* appellatos; ut, quibus jugum injectum, *jugales*. Funales [h] *Graci* *meσους* vocant, [i] δεξιὸν τ ἀνιὸς.

Σειραῖον ἕτερον εἶρε τὸν παρορεικώιον.

Dextero funario laxans habenas attrahebat intumum. Scholiastes exponit τὸν ἕξω τ ζυγὸν δεξιὸν, παρορεικώιον ἤ τὸ χαμαὶπετὲς ἱππικὸν. Rurgersius interpretis nostri versionem, (*Pater autem ponè dorso Sirii conscenso equitabat*,) adunco nimis naso suspendit; *Quid enim*, inquit, *commeritum fuisse putas, qui illas tripodi assuetas præsidis Musarum nates tam ferventi sideri, velut eculeo imposuerit? nisi eas Phœbus illo medicamine quo Phaetontis caput contigit, flamma patientes fecerit.* Quod Soli hic *Euripides* equas tribuat, nemo suspectum habeat; licèt enim [i] *Ovidius* & alii in quadriga ejus solos mares conjungat; [k] *Eumelus* tamen *Corinthius* etiam *Brouten* & *Steropen* equas admittit. Quadrigam dixi, quòd poëtæ, ut [l] Lunæ bigas, Plutoni trigas, Jovi sejugas, sic Soli quadrigas tribuunt; utcunque sculptor, in limine operis hujus — *Spatiis disclusus iniquis, Phaetonti* bigas tantum ascripserit.

Θυμοῦ λοχαγέτας.] *Bellicosi ducem*: ut Θυμὸς ἀνὴρ, *bellicus ales*, apud [m] *Æschylum* in *Sphinge*.

g *Ex Isidoro l.* 18. *c.* 23.

h *Poll. l.* 1. *c.* 10. §. 9.

i *Soph. Electra.*

i *Metam.*

k *Hygin. fab.* 183.

l *v. Herm. Hug. de re equestri. lib.* 1.

m *Aristoph schol. in Ranis.*

Sphinge. λοχαγίτης autem dicitur, qui λόχ
ducit. λόχος autem agmen exercitûs milite
n Lib. 5. comprehendens DXII, ut ex n *Thucydi*
colligitur; *Lacedæmones* autem quinque λόχ
x in Lysi- habuêre, (ut vult *Comici* x Scholiastes ineditus
stratam. eorum nomina, ο ὄνωλος, ἀείμας, πλόα, μι
o Hesychio ὀνώλος. σύαγις, & σίνις. *Thucydides* septem agno
cit, χωρὶς τῶν νικησάντων, ait scholiastes hîc; re
ctiùs χωρὶς τῶν σωθέντων, præter *Sciritas*, qui etiam
p Thucyd. inter *Laconicos* λόχους p recensentur; de qui
schol. l. 5. bus Consule q *Diodorum Siculum*, qui μίσγε
q Lib. 15. cum *loche* confundere videtur; ut r *Xenopho*
r in Laced. μίσγειν: cujusmodi, ex *Lycurgi* instituto, sc
repub. habuerunt.

Ταυροσφαγοῦντες εἰς ωλατάγιστον σάκος.] *Boves mactantes super nigrante clypeo.* Locum hunc subsannat *Comicus* in *Lysistrata*,

Εἰς ἀσπίδ', ὥσπερ φασὶ τὸν Αἰσχύλον ποτέ,
Μηλοσφαγοῦσιν. *Super clypeo, quod olim in Æschylo factum ferunt, oves mactabimus.* Nec enim *Biseti* commentum recipio, qui, nescio quâ authoritate fretus, *Æschylum* fabulam quandam scripsisse æstimat, titulo Μηλοσφαγοῦσαι.

Καὶ θιγγάνοντες χερσὶ ταυρείου φόνου
ὁρκωμότησαν.] *Contingentes manibus taurinum sanguinem, sanctè jurârunt.* Id enim in sacramentis istiusmodi solenne fuit, ut sanguinem adhiberent; nonnunquam humanum, s Salust. sic enim s *Catilinæ* conjurationis suæ sociis pro-

ropinavit. Et apud reges barbaros in more positum fuisse refert [t] *Tacitus, quoties in societatem coeant implicare dextras, polliceséq; inter se vincire, nodoq; perstringere. Mox, ubi sanguis in artûs extremos se effuderit, levi ictu cruorem inliciunt, atque invicem lambunt: Id fœdus arcanum habetur, quasi mutuo cruore sacratum.* Quod idem tradit [u] *Herodotus*, nisi quod pro *pollicibus* ponit *brachia*; uti & *Luciani Toxaris*.

[t] *Annal. l. 12.*

[u] *Lib. 4.*

P. 65. Τὰ τῆς Λυκύργυ βασίλεια χτλ. ὅλη φάντασμα Διονύσου θεοφορεῖται.] * *Lycurgum* intelligit filium *Dryantis*, regem *Edonorum*; *Ejus*, inquit, *regia, cùm primùm Bacchus apparuit, sacro quodam furore percita est.* Fuit enim *Lycurgus Bacchi* hostis infensissimus, de quo fabulam scripsit *Æschylus*, unde quod hîc subjicitur ab authore desumptum est. *Euripidis* autem illud, Παῖ ἐμὸν ξυνεβάκχευσ' ὄχθοις, extat in *Bacchis* vers. 725.

* *De quo Hom. Il. ζ. Hygin. fab. 132. Apollodor. biblioth l. 3. Nonn. Dionys. l. 20.*

Μετὰ δλοσημείας.] *Cum prodigiosa tempestate:* est ubi & vox hæc illam *Astrologiæ* partem designat quæ circa tempestates prædicendas versatur; eóq; alteram *Arati* partem δλοσημεία vocamus; & *Johannes Philadelphensis*, inter alia Mathematica etiam περὶ δλοσημειῶν scripsit; quod non ita commodè, *De ostentis*, vertit interpres *Suidæ*.

Ἐκφυλοι αἱ Δρυάδες.] Quamvis non contemnenda interpretis conjectura qui περιχάρεις

σεις legit, poterit tamen antiqua lectio lotum suum tueri; si παραβάσεις poëtarum intelligamus, quas ideò *alienas* appellat; sic autem vocabant apostrophos istos, quos, excuntibus ad tempus actoribus, chorus ad spectatores, vel de rebus publicis, vel de ipsius poëtæ privatis, habere solebat. Παρέκβασίς ἐστι τοῦτο· μέρος τοῦ χοροῦ ἐκεῖνο, ὃ πρώτου μέρους πληρωθέντος, ἀπὸ τῆς σκηνῆς ἀναχωρήσαν, ὡς ἂν μὴ τὸ δρᾶμα ἢ ὑπὸ ἄλλως ἐργῶδες καθίζηται, ὁ χορὸς ἀποστροφὸν ἐποιεῖτο πρὸς τὸν δῆμον, &c. Hactenus, & plura [y] *Platonius*; qui parabasios istius partes statuit, κελεύσριον, κομμάτιον, στροφὴν, ἀντίστροφον, ἐπῳδὴν, ἀντεπῳδὴν, & anapæstos. Septies enim se convertere solebant. Paulò aliter author vitæ *Aristophanis*, sed locus mutilus est. Nec multùm diverse [z] *Pollux*: cui & παραβάσεις dicti est *actio impiarum* forsan, vel impietatis potius: unde *Julianus* apostata per antonomasiam sæpè apud authores audit, sine addito, ὁ παραβάτης: ut *Homerus*, ὁ ποιητής· *Demosthenes*, ὁ ῥήτωρ· *Strabo*, ὁ γεωγράφος· *Stephanus*, vel ejus epitomator *Hermolaus Byzantius*, ὁ περὶ ἐθνικῶν γράψας.

[y] *De differentia Comœdiarum.*

[z] *Lib. 4. c. 16.*

P. 67. Εἴ τις δῆτα εἶπε παρελθών, ὡς ὁ τοῦτο ἀφεὶς οὗτός ἐστιν. *Si quis interim adveniens renunciet, ipsum hunc illum esse qui* captivos *emiserit*, (ita ut idem ille author criminis inveniatur, qui index erat) *ne ad causam quidem dicendum admissus, protinus periret.*

CAP.

CAP. VIII.

Pugna Marathonia. Salaminia. Plataensis. Demosthenis Iuramentum. Per quos juratum. Καινοτέχνειν. *Sepultura publica. Tyrannus.* Επὶ παρρησ. Περσοπλαικίζουσι.

P. 69. Οὐδὲ γὰρ οἱ ἐν Μαραθῶνι ἠμύναντο.] Miro dicendi artificio orator hîc tres celebriores *Athenienſium* pugnas commemorat. *Marathoniam*, in qua *Medos* [a] devicere. [b] Nec deulla unquam pugna magis gloriantur. Eam in *Pœcile* depingi curabant, quæ propterea à *Perſeo* dicitur :

Braccatis illita Medis Porticus.

Οὐδ' οἱ ἐν Σαλαμῖνι.] *Salamis* inſula, ad quam navali pugnâ [c] *Athenienſes Themiſtocle* duce *Xerxis* copias fuderunt. *Salamini* [d] *Atticæ* aliam in *Cypro* cognominem extruxit *Teucer*, cùm à *Telamone* patre non reciperetur, ut qui *Ajacem* fratrem αὐτόχειρα non impediiſſet. Atque hinc *Salaminem Atticam veram* appellant Scriptores,

Nunquid Ajacis Salamina veram. Et
Treſq; petunt veram credi Salamina carinæ. Et
Vera Syracuſis Salamis non merget Athenas.

a *Herodot l. 6.*
b *Pauſan. lib. 1.*
c *vid Diodor. Sic. l. 11. Plut. in Themiſt. Herodot. lib 8.*
d *Schol. Æſchyli ad Perſas. Acron. ad Hor. l. 1. od 3.*
e *Sen. in Troad.*
f *Lucan. l. 3.*
g *Manil. aſtron. l. 5.*

Ubi

Ubi aqua hæret magno *Scaligero*.

k Herodot. l. 9. Plut. in Aristide. Diodor. Sic. lib. 11.

Οὐδ' οἱ ἐν Πλαταιαῖς.] Ad k *Plateas* fusi fuere *Persæ* quibus præerat *Mardonius*, à *Lacedemoniis* & *Athenienſibus*, illos *Pauſaniâ*, hos *Ariſtide* ducente.

Μετὰ τοὺς ἐν Μαραθῶνι περιγενομένους.] *Post eos qui in Marathone anteâ periclitati ſunt.*

l Lib. 1.

Phraſin ex l *Thucydide* mutuatus eſt, ἡμᾶς δὲ καὶ Μαραθῶνί τε μόνοι πρὸς μόνους τοὺς βαρβάρους. *Decimus nos ſolos cum barbaris in Marathone non ſine ſummo noſtro periculo concertâſſe.* Juramenti formam addit orator de proprio; quam, licet heſterni m quidam rhetorculi carpere non vereantur, conſtat apud ſanioris judicii ſeculum plauſum retuliſſe. Et o *Lucianus* ingeniosè fingit *Demoſthenem* in hæc verba ſupremum ſpiritum exhalâſſe; *epoto*, inquit, *veneno limen templi ſine mora tranſgreſſus, & me reſpiciens* ἄγε δὴ τοῦτον, ἔφη, τὸν Ἀντιπάτρου παῖδα, Δημοσθένους ἧττον ἄξιον· ἐμὲ γὰρ οὐκ ἐθέλουσιν ἀποθνήσκειν τοὺς ἐν Μαραθῶνι πεπωκότας, ὁ δὲ, χαίρειν εἰπών, ἀπέθανε. *Duc hoc*, inquid, *ad Antipatrum, Demoſthenem enim non duces. Non per eos: Additurus mihi viſus eſt; Eos qui in Marathone ceciderunt; Ille autem, dicens æternum vale, occidit.* Sunt qui grammatico nimis acumine, ex hoc & aliis locis ſic colligunt, p ἔθος ἦν ἀρχαῖον ὀμνύναι πρῶτον θεοὺς, εἶτα ἐπᾴδειν καὶ τὰς ἰδίας συμφορᾶς. *Solebant olim primò deos jurare, dein & ſua damna ſubjicere.* Sic

m Baltacus in ep.

o In Demoſth. encomio.

p Apollon. ſchol. ad lib. 2. ver. 259.

q Cepheus

[q] *Cepheus* per *Apollinem* simul & per cæcita- [q] *Apollon. ibid.*
tem suam, Ἰσω λήτυς ὀμός ——
Καὶ τὸν' ἐπ' ὀφθαλμῶν ἀλαὸν νέφος.
Sic *Telemachus* per *Iovem*, & dolores patris,
[r] Οὐ μὰ Ζῆν', Ἀχιλεῦ, χ' ἄλγια πάσχει ἐμεῖο. [r] *Odyss. ι.*
Sic *Demosthenes*, Μὰ τὴν ἐν Μαραθῶνι. At sanè non aliud voluit orator, quàm quod hîc disertè satis expressit *Longinus*; nempe δι' ὁμοιοτέλευτον σχῆματος τὸν μεγέθους ἀποδιδόναι, *majores in eorum ordinem conscribere*, ut sic *Athenienses* in *Philippum* concitaret alacriùs. Atque hinc facilè conficitur juramenta antiquitùs per eas tantùm personas concepta, quas pro dijs habuere; Sicubi enim per *Genium Cæsaris* adhuc viventis, hoc pejori seculo adulationi publicæ datum est; postquam rerum summa ad unum translata; antea certè obtinuit illud [s] *Minucij, invitis hoc nomen adscribitur, optant in homine perseverare, fieri se deos metuunt, & etiamsi senes, nolunt.* [s] *in Octavio.*

Huc facit quòd *C. Cæsar* post mortem *Drusillæ* sororis, quam in divorum numerum referri curavit, [t] *nunquam nisi per numen* (alij *numen*) *Drusillæ dejeravit.* [t] *Sueton. in Calo.*

P. 73. Λόγον ἄξιον.] *Opinionem* verte, non *rationem. Ut auditoribus ingeneraret opinionem illorum virtute dignam.*

Πεπραγμάτευται πρὸς ἡττημένους ὁ ὅρκος.] *Iuramentum in eorum gratiam qui victi sunt* (malè, *occisi*) *elaboratum est*; *ne Charonæa*

clades Athenienſibus ulterius ſummi infortunii loco haberetur.

Διὰ ταῦτ' ἐξῆς κανονίζει καὶ δι' ἀσφαλείας ἄγει τὰ ῥήματα. διδάσκων ὅτι, &c.] Sic interpungere non dubito; (licèt exemplaria univerſim omnia reclament,) ita primâ facie hic ſe ſenſus offeret; *propterea ipſa etiam verba, quæ ſequuntur, ad normam explorat, & inoffenſa profert: docens, quàm neceſſe ſit etiam inſanire cum ratione.* Κανονίζειν propriè eſt ad *normam explorare*, inde tranſlatum eſt ad eam, de qua modò dictum eſt, ἀποθέωσιν denotandam. Quòd illi tantùm pro *Sanctis* habendi ſunt quorum vita ad regulam perfectionis examinata inculpata reperitur. *Canonizatio* autem iſta, prout [u] in *Romana* Eccleſia jamdudum obtinet, ſiquid antiqui habet, illud omne ab ethnicis mutuatum. Ut quòd, inquiſitione de vitâ, famâ, & miraculis canonizandi habitâ ternâ vice Pontifici ſupplicat Orator ut in album Sanctorum referatur; primò, *inſtanter*; ſecundò, *inſtanter* & *inſtantiùs*; tertiò *inſtanter, inſtantiùs*, & *inſtantiſſimè*: quòd columbas, turtures, & caniſtellum vivis avibus culis diverſi generis plenum offerunt, una cum cereis, panibus, & vini cadis; hæc, in quam omnia non multùm abludunt à formula ἀποθεώσεως iſta, quam latè proſequitur [x] *Herodianus*. Certè honores ſuos omnes (quos ſeptem aſſignat *Roccha*) *Canonizati* cum *Divis* com-

[u] *V. Cæremoniale Rom. & Angelum Roccham comment. de Canonizatione Sanctorum*

[x] *Lib. 4. in Principio.*

mun-

munes habent. Ut sunt, inter *Sanctos* referri: Sic ethnici inter *Deos*: in Ecclesiæ precibus invocari; templa & aras in eorum memorias erigi; sacrificia in honorem eorum offerri; dies festos celebrari; imagines pingi, addito certo lumine in signum gloriæ; & demum reliquias custodiri. Sic inquam & ethnici suos invocabant; & templa vel ἱερὰ eis statuebant; quin & aras, quas proprie ἐσχάρας vocare licet; βωμοὶ enim altaria deorum; ἐσχάραι, aræ divorum, seu heroûm: inter quæ & hoc intererat, quod illa in altum erecta, hæ depressæ. βωμοὺς ὑπερδιωκτοὺς· ἐσχάρας σκαπτάς. Ουσιασήριον enim (quòd scio) non agnoscunt Scriptores ethnici; semel apud *Pollucem* offendo, sed pro titulo; quod ideo suspectum habeo quia ἐπ' οὐδενὸς nihil tale occurrit. Sacra etiam sua, & festos, ludósque, imò & sacerdotes decretos habuere; ut sodales *Augustales*, *Augustus*. Cujus etiam, (ut & avunculi *Iulii*) radiatum caput in statuis fuisse, tum ex historicis, tum ex numismatis innotescit. Fidem his faciunt quæ de *Romuli*, *Iulii* & *Augusti Cæsarum*, *Drusilla*, *Severi*, & aliorum deificatione referuntur.

y *Ammon. de vocum diff.*

z *Ethnicorum author, in βωμὸς.*

a *Apud Plut. in Rom. Livium l. 1. Halic. l. 2. Tacit. l. 1 Senec de brevit. & in ludo, &c.*

Καὶ τὸν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ.] *Artemisium* erat promontorium b *Euboeæ*, supra *Hestiaam* ad boreale littus expansum.

b *Plut. in Themist.*

De prælio *Græcorum* contra *Persas* ad *Artemisium commisso* legatur c *Herodotus*.

c *lib. 7.*

Οὓς ἅπαντας ἔθαψε δημοσίᾳ ἡ πόλις.] *Quos omnes sepelivit publicè civitas.* Solebant enim *Athenienses*, ex instituto patrio, eos qui in bello cecidissent publicè sepelire, in hunc modum. [d] Triduo ante diem justis destinatum, tentorium erigunt, in quo defunctorum ossa proponunt; ipso funeris die arcas ex cupresso factas plaustris adferunt, pro unaquaque tribu unam, in quibus ossa reponuntur; & præterea lectus unus vacuus, stratus, ob eos quorum cadavera reperta non sunt. Funus hoc modo adornatum prosequuntur omnes, tum cives, tum peregrini; mulieres item cognatæ ejulantes: Hæc in publico agro condunt, additis cujusque sepulchro [e] columnis cum adscriptis titulis; demum aliquis è meliori nota ad hoc munus destinatus, solenni oratione habitâ defunctos pro rostris laudat. Locus autem in quo sepeliebant, erat extra urbem *Ceramicus* dictus. [f] Κεραμεικὸς, ἔνθα τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τελευτήσαντας ἔθαπτον δημοσίᾳ, καὶ τὸν ἐπιτάφιον ἔλεγον. Atque huc respexit *Aristophanes* in *Avibus*,

Ὁ Κεραμεικὸς νέξεται νώ. Δημοσίᾳ γὰρ ἵνα ταφῶμεν φήσουσιν πρὸς τοὺς φαγητοὺς Μαχαιμένων τῶν πολεμίων Ἀποθανεῖν ἐν Ὀρνεαῖς. *Ceramicus suscipiet nos: ut enim publicè sepeliamur, ducibus dicemus nos cum hostibus pugnantes in Orneis mortuos esse.* Atque hoc in cæteris sanctè observatum, eos tantùm qui in *Marathonio* præli

d *Thucyd. lib. 2.*

e *Pausan. l. 1. Suid. in κεραμεικός.*

f *Harpocration.*

obie

obierunt, non in *Ceramico*, sed in eo ipso campo sepelierunt, ἐκείνων διαφερόντως τιμῶν ἀριστεῖα νέμοντες, ut *Thucydides*: cui succinit *Pausanias*, addítque insuper heroas eos à *Marathoniis* appellari.

P. 75. Τυράννους, βασιλέας.] Reges optimos *tyrannos* olim vocatos. *Cui non dictus Hylas?* Quando verò vox ista à primæva sua simplicitate deflexit, non ita triviale. [g] *Scholiastes Sophoclis* annotavit reges omnes *Trojanis* antiquiores *tyrannos* vocatos; vocem verò istam *Homeri* temporibus ignotam prorsus, ut qui *Echetum*, bipedum omnium nequissimum, regem vocaverit, non *tyrannum*, [h] Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δυσήμονα πάντων. Tandem, circa *Archilochi* tempora, vocis usum ad *Græcos* perveniſſe vult *Hippias* sophista. *Tyranni* autem vel ab urbe *Tyro*, vel à *Tyrrhenis* dicti, quòd hi latrociniis dediti essent. Quos autem nunc *tyrannos* olim αἰσυμνήτας vocabant; referente *Aristotele* in *Republica Cumæorum*. Hæc ille, & in hanc rem plura.

[g] *Ad Oedipum Tyr.*

[h] *Odyss. σ.*

Κἂν ὑπερέχῃσι τὰ τοῦ θυμοῦ, πρὸς τὸν πειθὼ τοῦ λόγου πάντως ἀντιλαμβάνεται.] *Vel, ut iræ imperet, at orationis suadelæ* (seu, *quò minùs ab ea persuadeatur*) *penitùs reluctatur*. Ita enim interpungere malim, quàm receptam sequi ὑποσημείωσιν.

Τότε ἄξιον δικεῖ τὸ χῆμα, &c.] Consonum huic est quod de epistolico charactere præci-

i *In epist. ad Aspasiam.*

pit. i *Philostratus*, ἔχετω τὸ δ' ἥμισυ ἐν τῷ μὴ ἡγεμονικῶς. *Figuram habeat in eo quod sit minimè figuratus.* Figuram autem variè definierunt

k *Apud Phœbammonem in proleg.*

antiqui rhetores. k *Zoilus* ita; χῆμά ἐστιν ἕτερα μὲν προσποιεῖσθαι, ἕτερον δὲ λέγειν. *Aliud simulare, aliud dicere.* k *Cecilius* (idem ille de quo crebra hîc mentio) paulò aliter, Κεκίλιος δὲ ὁ Καλακτίνης (corrige, Καλακτίτης) φύσιν ἔφησε, χῆμά ἐστι παρέγκλισις εἰς τὸ μὴ κατὰ φύσιν. *Deflexio ad id quod secundum naturam non est.*

l *De figuris Demosth. Et Plutarch. de figuris Homeri.*

l *Tiberius* plenius, χῆμά ἐστι τὸ μὴ κατὰ φύσιν τὸν νοῦν ἐκφέρειν, μήτε ἐπ' εὐθείας, ἀλλ' ὑπερβαίνειν καὶ ἐξαλλάττειν τὴν διάνοιαν κόσμου ποιήσεως ἢ χρείας ἕνεκα. *Figura est non ordinario modo mentem exprimere, nec directè; sed sententiam animi inflectere, & variare fictione aliquâ, vel ornatûs vel necessitatis gratiâ.* Exempla cupienti suggerit

m *De figuris.*

m *Halicarnassæus.*

P. 77. Τὰς πύσεις δ', καὶ ἐρωτήσεις.] *Technici* in diltinguunt, ut ἐρώτησις sit interrogatio, quæ pro responso assensionem tantùm vel negationem requirit; *est*, vel *non*. πύσις autem quæ fusiorem responsionem: ut,

o *Theon. c. 5. pro exemplo πύσεως hoc adducit.*

o *Theano Pythagorica* interrogata ποία γυνὴ ἀπ' ἀνδρὸς καθαρὰ εἰς τὸ Θεσμοφορεῖον βαδίζοι; εἶπε, ἐὰν μὴ ἀπὸ τοῦ ἰδίου ἐφεστῶτος, ἀπὸ δὲ τοῦ ἀλλοτρίου ἐφεστῶτος. *Quæ mulier a viro pura ad Cereris sacra veniret?* respondit, *A suo statim, ab alieno nunquam.* Locum, ex

p *Stromat. lib. 4.*

p *Clemente*, sic restituo, ποταπὰ γυνὴ. Quoto die mulier, &c.

P. 79.

P. 76. Ἐξ ἐαυτοῦ.] *Ex tempore.* ἐαύτου enim idem quod σεαυτοῦ, (*ad manum*) vel πρὸς ποσί (*ante pedes*) γῦα enim (ut ex *Ulpiano* anteà monui) propriè manus & pedes designant.

Τὸ Ἡροδότειον. Εἰ ὅτως.] Locum hunc *Herodoti* non vacavit exquirere; remittit nos *Stephanus* ad pag. 384. in codice *Genevensi*: ut ego lectorem.

P. 81. Φέρει τῆς ἀγωνίας ἔμφασιν, &c.] *Æstûs animi seu agoniæ cujusdam, repræsentationem exhibet, eodem tempore & impedientis aliquid & urgentis.*

P. 83. Ὅταν κονδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρρης.] κόνδυλοι propriè [q] significant ipsas articulorum in digitis prominentias, atque inde & plagam articulis inflictam. Ἐπὶ κόρρης autem [r] alii de ictu capiti illato interpretantur, quia *Homero* κόρη est κεφαλή: alii temporibus, [s] vel pro alapa genis impacta, ita ut ipsa tempora attingantur, (ut [t] *Ælius Dionysius*) πληγὴ εἰς σιαγόνα ὑπερτάσσον. Apud *Hesychium* & alios κατὰ κόρρης pro eodem sumitur; quod magis *Atticum* esse contendit [u] *Manssacus*; verùm [x] *Phrynichus* & [x] *Magister*, *Atticistæ* summi, non ita; quin apud eos, Ἐπὶ κόρρης παταξαι λέγεσιν Ἀτθικοὶ, τὸ σιὼ γνάθον πλατεία πλῆξαι χειρὶ, *Malam explicatâ manu ferire Attici vocant* ἐπὶ κόρρης. Addit *Magister*, & *Platonis* exemplum, & *Libanii*; quem etiam ob id accusat, quòd alibi ῥάπισμα dixerit; hoc quippe (ut etiam ex

q *Pollux l. 2. c. 4. §. 31.*
r *Apud Poll l. 2. c. 4. §. 1.*
s *Apud. Suid.*
t *Apud Eustath.*
u *Ad Harpoc.*
x *In collectionibus dict. Attic.*

Harpocratione discimus) licèt in communi vita usitatum, minùs *Atticum* tamen, eóque reprobandum.

Ἀήθεις ὄντας τῆ πορνηλακίζειν.] *Contumeliâ affici non assueto.* Sic enim vocem hanc interpretari videtur [y] *Halicarnassæus*, πορνηλακιζομένη καὶ δεινὰς ὕβρεις ὑπομένουσα. *Etymologus* vocem deducit ἀπὸ τοῦ πηλός. Οἱ γὰρ Ἀττικοὶ τὸν ἐπί τινι ἀδικήματι ἁλόντα, πηλῷ χείροντες ἐδημοσίουν. *Attici enim criminis alicujus convictum luto inungentes in publicum protrudere solebant:* Addit *Suidas*, quos olim luto nunc caligine ungi. Forte, παλλακείας *concubinatus* crimen intelligit, cujus supplicium fuerit πορνηλακισμὸς; uti adulterii ῥαφανίδωσις, & πορνηλμὸς virorum, ὀνοβασία fœminarum. Videtur & πορνηλακισμὸς pro colopho sumi majori impetu incussio, [z] πορνηλακισμὸς ἰσχυρὸς ἐπὶ κόρρης καὶ μείζων τῆ κονδύλῳ. Quod huic *Demosthenis* loco apprimè convenit.

y *Epist. ad Ammæum.*

z *Phavorinus in lex.*

CAP. IX.

Isocratici. Ἐπὶ ξυρῷ ἀκμῆς. ἐν χρῷ. Κώδωνες, & Κωδωνίσαι. *Phrynichus. Suidæ error. Mileti excidium. Hecataeus.* Καταχορδίζειν.

a *Quintil. l. 3. c. 1.*

Σχεδὸν πάντων οἱ Ἰσοκρατειοι.] [a] *Isocratis præstantissimi discipuli fuerunt in omni studiorum genere.* Inter eos celebriores erant, *Isæus*, *Hyperides*, *Theodectes*, *Theopompus*, *Philiscus*, *Callianus*; De discipulis *Isocratis*

vo-

volumen integrum, eúmque accuratè scripsit [b] *Hermippus*. Notantur apud [c] authores, ut qui παρισώσεις & antitheta in orationibus suis nimis pueriliter affectarent. *Longinus* hîc etiã polysyndeta eis in pretio fuisse meminit. p. 87. Ἐν ξυρῷ ἀχμῆς.] *In acie novaculæ.* Proverbiale hoc ab [d] *Homero* mutuati sunt [e] *posteri*. Νῶϊ γὰρ δὴ πάντοσιν ἐν ξυρῷ ἴσταται ἀχμῆς. Quod (ut *Eustathio* & *Triclinio* placet) *Sophocles* παραφράζει, cùm dicit ξυρεῖ ἐν χερῶ. Quod proverbium esse de rebus in summo periculo constitutis monet scholiastes, ὅτι παρεμπίπτει ἐπὶ ἡδὺ ἐπικινδύνων πραγμάτων. [f] *Erasmus* (ex *Theocriti* scholiis) deduci putat *à circulatoribus qui in acie gladiorum ingrediuntur; aut ab iis qui ferrum manu contrectant.* [g] *Eustathius* autem *à vulneribus quæ jam*, utpote aliter immedicabilia, *sectionem postulant*: ἐπὶ ἤδη τραυμάτων ἀτιμῆς ἤδη ἐόντων. Ego potiùs à maleficis jam plectendis, vel ab hostiis sub cultro constitutis translatum censeo; quo sensu [h] *Horatius*, *Fugit improbus, ac me Sub cultro linquit.* Alteram loquendi formulam, ἐν χρῷ, [i] superiùs nobis exhibuit *Sappho*. Ejus usus apud authores varius; est ubi certum [k] tonsuræ genus, quod κάρειον vocant, designat. De quo & aliis latè [l] *Hadrianus Junius*. Aliàs, *in proximo*; ut [m] ἐν χερῶ τὸ κινδυνῶδες γίνεται. Atque inde [n] ἐν χερῶ μάχεσθαι, est *commilitones pugnare*; & οἱ ἐν χερῶ, *amici, intimi*: quo modo

b *Halicar. in Iseo. & Athen. l. 8.*
c *Demetrius Phal. et Halic. in methodo panegyr.*
d *Iliad. x.*
e *Herod. Lucian. in Iove tragœdo. Soph. in Ajace flagell.*
f *In Chiliad.*
g *Ad Iliad. x.*
h *Ser. l. 1. sat. 9.*
i *pag. 42.*
k *Hesych. Arist. sch. in Avibus. Comment. de Coma.*
l *cap. 6.*
m *Synes. ep. 4.*
n *Dion. l. 50.*

o Sat. 3. modo o *Persius, Ego te intus & in cute novi.* Hoc est, *Cornuto* interprete, *in animo & in*

p De idiotismis c. 9. *conscientia.* Plura suggeret p *Franciscus Vigerus.*

Ἐν δὲ μᾶλλον ὁ Θουκυδίδης.] *Thucydides* etiam hyperbatis nimium quantum delectatur: quo

q De Thucyd. characte re. nomine apud q *Halicarnassæum* vapulantem vide.

P. 91. Αὐτίκα (φησὶ) λαὸς ἀπείρων, &c. Malè metuo ne gratis dicat interpres hæc *Thucydidis* esse; quæ unâ tantùm litterulâ immutatâ, cujus etiam vestigia in Ms. deprehendimus, nullo negotio in carmen, nescio cujus poëtæ, coalescent. Sic ergò,

——— Αὐτίκα λαὸς ἀπείρων.

Θωὸν ἐπ' ἠόνεσσι θινὶ κεκλόμενοι κελάδησαν.

Statim infinitus populus ad littora ruebant, & divisi clamaverunt.

P. 93. Παντοίᾳ κώδωνι ἐξηῦρε λίαν σοφιστὴν.] *Tintinnabula ubivis suspendere sophistam sapiè.* Hæc sunt quæ *tympana eloquentiæ* vocavit r *Fabius*: *tinnitus Gallionis* legimus: Et *Ciceronem crepitaculum fori* salutatum. Hinc κωδωνίου experimentum facere; vel quòd vigilum

r Lib. 5. c. 12. * Author dialogi de oratoribus. insomniam, vel quòd coturnicum, seu etiam equorum pugnacitatem tintinnabulis explorare solebant. Sic s *Comici* Scholiastes ἀνάλογα κωδωνίσαι, διανεῦσαι. μιμητικὸν ἀπὸ τῶν * θεμιστοκλείων κωδώνων διανεσκιδνώντων εἰς ἐγερσιθορύβους εἰ ἐπὶ τὴν φυλακὴν τεταγμένοι. Οἱ δὲ καυμηκιασταὶ, ἀπὸ τῶν ὀρτύγων φασὶ

s Ad Lysistratam. * Θεμιστοκλέους.

μαὶ μετὴχθαι τιὼ λέξιν· τὸν δὲ ὑπομείνοντας τ κώ-
δωνος ὀλιγωρείως ἔχειν φησὶ μάχιμον. Ἔνιοι δὲ φασι κ
τὸν ἵππους κώδωνα ἐξενεγκεῖν.

Ἔσωσε ἡ Πελοπόννησος.] Locus integer sic habet. t Ὅσις δὲ ἐνεπεχείκασαν ἐν Λακεδαίμονι, ἃ μετρίως ἐ- t Demosth. de Corona.
νεγκεῖν τὸ σῶσαι ἡ Πελοπόννησος ἅπασι δεδήλωκε. *Suis ad Lectra successibus non usi fuerunt moderatè; deinde tota Peloponnesus in factiones erat divisa.* Vbi à plurali transit ad singularem. Quod etiam in sequenti exemplo contingit.

Καὶ δὴ Φρυνίχου δράμα, &c.] Locum hunc primus, ex u *Herodoto*, adduco. Ἀδίωστος μὲν ὁ δῆ- u In Erato.
μος ἐπόησε ὑφ' ἡμέων ἁλόντες τὴν Μίλητον ἁλώσιος, τῇ
δ' ἄλλῃ πρήγματι, καὶ δὴ καὶ ποιήσαντι Φρυνίχου δρᾶμα,
Μίλητον ἅλωσιν, καὶ διδάξαντι, εἰς δάκρυά τ ἐπέσων τὸ
θέητρον· καὶ ἐζημίωσάν μιν, ὡς ἀναμνήσαντι οἰκήια κακὰ,
χιλίῃσι δραχμῇσι· καὶ ἐπέταξαν σφέων μηδένα χρᾶσθαι
τούτῳ τῷ δράματι. *Athenienses autem Mileti excidium se molestè tulisse, tum ex aliis multis declarârunt, tum ex eo quòd Phrynico fabulam edenti, quam de Mileti excidio composuerat, theatrum in lachrymas prorupit; eúmque, quòd domestica mala refricuisset, mille drachmis mulctârunt; addito interdicto, ne quis posteà eâ fabulâ uteretur.* Phrynicum intellige poëtam tragicum, (*Comicus* enim *Herodoto* posterior) quem *Suidas* falsò à *Persis* mulctatum narrat, quòd *Mileti* excidium in tragœdia repræsentâsset, Φρυνίχου αἰ

Πέρσαι

Πέρσαι χιλίαις ἐζημίωσαν, ἄλωσιν τεχνησάμενοι Μιλησίων. Non hoc *Persarum* factum, qui *Miletum* ipsi diripuerant, sed *Atheniensium*; uti *Herodoto* assentiunt [z] *Strabo* & [y] *Plutarchus*. *Miletus* autem urbs *Ionica*, adeò luxui diffluens, ut [z] *Milesia* carmina pro impudicis habita sint, non minùs quàm *Sotadica*. Et fabulæ quævis literariis ludicris refertæ, *Milesiæ* vocantur; quales sunt [a] *Apuleii*. Et [b] Μιλησιακὰ γράμματα ob delicias suas in proverbium abiere; ut quæ ipso somno *molliora*: [c] Πορφυρᾶ ἢ τάπητες αὖτω, μαλακώτερα ὕπνου. [d] Μίλητος ἐρεῖ. Videatur & *Marcellinus l.* 28.

z Lib. 14. ex *Callisthene*.
y *In præceptis politicis*.
z *Ovid. trist. l.* 2.
a *v. Capitolinum in Clodio Albino*.
b *Eustath. in Dionys.*
c *Theocrit. Idyll.* 16.

Ad ea quæ hîc de mutatione numerorum, temporum, personarum, differit author, adjunge (si lubet) exempla quæ ex *Homero* suppeditat author libelli de schematis *Homeri*, sive is *Plutarchi* γνήσιος, sive potiùs *Apollonii Alexandrini*. Nec non quæ ex *Thucydide* [d] *Halicarnasseus*.

d *De charact. Thucyd.*

Ἐν τῷ ἀφανοῦς.] *Hoc inopinatum. Sententia* authoris satis per se clara, non ἀπλῆ. Et plura in unum contrahere, & in plura unum dividere, utrumque sublimitati confert; idq; ob eandem causam, τὸ ἀφανὲς scilicèt. Quia conversio hæc præter expectationem contingit.

P. 95. Ὁ δ' ζωπυρῶν ἀποσείεται τὸν Κύων.] Multifarias verbi ζωπυρῶ significationes habes apud Lexicographos Græcos, omnes sanè tam

tam huic *Xenophontis* loco appositas, ut verisimile sit ad eum ipsum explicandum excogitatas. *Etymologus* apertè hic sumi monet ὀπὶ τὸ ἀλγεῖν, pro *dolere*. Apud *Atticos* pro *ægrè ferre*, vel *palpitare*, vel ægrè ferentem *subsultare*. In *lexico rhetorico* pro δυσαναιρέτως, *difficulter mori*. ματαίως ἀπάδειν, *frustrà convelli*: vel ob vulnus recens exceptum subsilire. e *Hesych.*

μὴ ἀσαφῶς πηδᾷ, μαίνεται, τραχηλίζεται ὑπὸ τραύματος ζέοντος.

P. 97. Παρὰ τὸν Ἑκαταῖον.] *Hecataum Milesium* intelligit, historicorum, f qui solutâ oratione scripserunt, primum. Historiam suam sic auspicatus est. g Ἑκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται. Τάδε γράφω ὡς μοι ἀληθέα δοκεῖ εἶναι. *Hecataeus Milesius sic memorat*, &c. Quam formam ab eo mutuati sunt, & *Herodotus* ejus æmulus, & *Thucydides*. In hoc autem *Hecatæi* loco vel (cum *Stephano*) pro ἡμᾶν, ὑμᾶν lege: vel interpretis, *Vos*, in *Nos* converte. f *Suid.* g *Demetrius Phaler. περὶ ἑρμ.*

Εἰπίωμαι δμωήσιν.] Δμωαὶ dicuntur *famulæ*, ut & Θῆτες. Hoc discrimine, quod hæ ordinariæ, illæ extraordinariæ & conductitiæ. Fundamentum suggerit *Homerus*. h Θῆτές τε δμῶές τε. Vocabant autem servos suos *Athenienses* Θῆτας. *Lacedæmonii*, *Helotas*. *Cretenses*, Κλαρωτάς. *Syracusani*, Καλλικύρους. *Thessali*, Πενέστας, non quidam à paupertate, uti perperam *Halicarnassens*, ἐκάλεν ἢ Ἀθηναῖοι μὲν θῆτας, τὸν πελάτας, ἀπὸ τῆς λατρείας. Θετταλοὶ ἢ πενέστας, ὀνειδίζοντες h *Odyss. γ.*

ζοντες αὐτοῖς ἐυθὺς ἐκ τῆ κλίνης πλὴ πίχλιν. *Ipso vocabulo fortunam eis exprobrantes*; πίνεδαι enim significat *pauperem esse*. Sed potiùs (uti *Stephanus* ὁ πένυ) ἀπὸ τ πίνεδ, quòd *struere*, *parare*, & *apparare* significat. Vti vel ex hoc ipso, quem præ manibus habemus, *Homeri* loco abundè patet:

i *Lib.* 4. *Schedias.* 14. & 15.

Σαίρει δ' αὐτὸς δώπε πίνεδαι.

P. 103. Θήλειαν νῆσον.] Inter grammatici virtutes est quædam nescire. Quem morbum historicus *fœmineum* appellat, nec satis scio; nec, si scirem dicere velim.

Ἐπίτιμον μὲν τὸ περιφραστικὸν καὶ πεπλεγμένον.] *Pretiosa res est Periphrasis si non affectata sit.* Rectè quidem, nec figura ulla sublimitati magis inservit. Facile esset exemplis in medium productis rem illustrare: inter multa judicet lector de Periphrasi qua vesperam circumloquitur ingeniosissimus vir k *Famianus Strada* sub personâ archipoëtæ. *Cœlum ex Cyclope diurno*

k *Prolus. Acad. l.* 2. *prol.* 6.

Nocturnus tunc Argus erat.

Cùm scilicèt minores stellæ exciperent solem cadentem. In hisce nimius notatur l *Alcidamas*; uti & hìc *Plato*; & apud m *Athenæum* ὀνομαζόμενος ille sophista *Demades*; qui ephebos vocavit ἔαρ τ δήμε, *Ver populi*: mœnia autem ἐδῶπα τ πόλεως, *vestes civitatis*: tubicinem item κοινὸν Ἀθηναίων ἀλέκτορα, *publicum Athenienſium gallum.*

l *Aristot. Rhet. l.* 3. *c.* 3.

m *Lib.* 3.

P. 105.

P.105. Οὐκέτι Θρηϊκίης ἐπιφοίτιος.] Quamvis *Anacreontis* hoc (quod sciam) non extet; conjicio tamen poëtam lyricum hoc velle, se usque adeò amore distineri, ut *non jam ulteriùs Thraciam* Orphei lyram *curet*.

P.107. Δεινὸς ἀναγκοφαγῆσαι πρέγματα.] *Hesychio* ἀναγκοφαγεῖν est πρὸς ἀνάγκην ἐσθίειν ὅπερ ἀθληταὶ πάσχουσιν. *Ex necessitate comedere, quod athletis contingit.* Hunc *Theopompi* locum rectiùs exponit *Longinus*, sumi scilicèt ἐπὶ τὰ αἰσχρὰ καὶ ὑπερβολὴν πλημμόνως καὶ μεθ' ἡδονῆς ἄνευ τοῦ πλεονεξίας καρτερεῖν. Illius *Dionysii* opus, quod περὶ ὀνομάτων ἐκλογῆς *Melitio* suo [n] promittit, si extaret, æquiori animo hujus nostri hiatum ferre possimus. Ego ad hunc fontem spectare puto voces istiusmodi quas nos compositas, *Græci* δυσλὰς vocant; quæ si aptè adhibeantur poëtam non dedecebunt; quanquam à soluta oratione prorsùs exulare debeant. Istiusmodi ἐπιποδάμονα ῥήματα in *Æschylo* tragico non immeritò exagitat [o] *Comicus*. Vti & in [p] *Lycophrone* aliisque *Aristoteles*. *Latini*, quibus non licet esse tam disertos, hâc ex parte modestiùs peccant: præsertim antiquioris ævi; citerioris enim ætatis homines ingenio suo nimis indulserunt; atque inter eos, (quem vulgus hominum pro *Darete Phrygio* recipit,) author poëmatis de *Bello Trojano*: apud quem legas

Monstripari pacem pelagi. Et,

Ventri-

n *Lib.* περὶ Συνθέσεως ὀνομ.

o *In Ranis.*

p *Rhet. l. 3. cap. 3.*

Ventripotens ponit genius. Et
Falsigraphos commenta docet. Aliaque id genus satis multa. Genuinus autem (ut hoc ὡς ἐν παρόδῳ moneam) istius operis parens fuit

q *Balæus ex Lelando* q *Iosephus Devonius, Exceſtrenſis*, qui poema illud ſuum *Baldwino Cantuarienſi* Archiepiſcopo dicavit; cujus non contemnendum elogium, quia in impreſſis non extat, hic è manuſcripto ſubjicia. Poſt illa,* Quo præſide floret *Cantia* & in priſcas reſpirat libera leges, ſequitur, (cit

* *Lib. 1. paulò poſt principia.*

In numerum jam creſcit honos; Te tertia poſt
Inſula; jam meminit Wigornia, Cantia diſcit,
Romanus meditatur apex; & naufraga Petri
Ductore in mediis expectat cymba procellis.
Tu tamen occiduo degis contentus ovili.
Tertius à r *Thoma, Thomaſq; ſecundus & alter;*
Sol oriens, rebus ſucceſſor, moribus hæres.
Felices quos non trahit ambitus, &c.

r *Intelligit Sanctum Thomam Cantuarienſem.*

Ἕως ὅλον καταχορδεύσῃ ἑαυτὸν διέρθειρεν.] *Donec totum ſe reſcindens perierit.* Ita quidem, nec malè, interpres. Apud s *Herodotum* locus hic paulò aliter legitur. Vox καταχορδεύω, ἀπὸ τῆς χορδῆς, quæ & inteſtinum, & chordas ex inteſtinis factas ſignificat. Erítque πρὸ γαστρὸς καταχορδεύειν, *uterum ita diſcindere ut inteſtina diffluant:* vel, ſi ad antecedentia reſpiciamus

s *Lib. 6.*

ciamus, ubi *Cleomenes* ὀπτέμνει καὶ μῆκος τὰς σάρκας, *carnem ſuam in longum diſcindit*, κατα-χορδίειν erit *chordarum in modum concidere*. Demum, ſi hunc ipſum *Longini* locum per ſe ſolum conſideremus, verba iſta, τὰς ἑαυτοῦ σάρκας κατατιλλει εἰς λεπτά, *carnes ſuas in minutas partes concidit*, faciunt, ut ſequentia, κατακχορδίσαν ἑαυτὸν διέφθειρεν, non aptiùs reddi poſſe putem, quàm *ex ſeipſo fartum faciens interiit*. Sic enim loquitur *Pyrgopolinices* iſte apud *Plautum* de machæra ſua,

t *In milite glor.*

Quæ miſera geſtit fartũ facere ex hoſtibus.

Neque video cur non pari ratione *farta* dicantur χόρδια, quâ cytharum *chordas* vocamus; cum ex inteſtinis æquè confecta ſint: nec diversùm prorsùs ab hac expoſitione abit doctiſſimus Scholiaſtes, qui χορδίειν interpretatur *ſecare*, addítque inſuper ἀπὸ τῆς τέχνης ἣν ἐλλαντοπώλαι τὸ ὄνομα εἴρηται, *vocem hanc ab arte farciminum venditoris deſumptam eſſe*: ſcilicet qui carnes in id munus deſtinatas in fruſta ſecant. Nec ab hac ſignificatione multùm abludit altera illa *Herodoti* vox κατακχεύσῃ, quam etiam è fæce vulgi traduxit.

u *Ad Ariſtoph. Equites.*

πάντα γὰρ ἐγγὺς φέρουσι τὸν ἰδιώτην.] Hæc enim *adradunt* idiotam: hoc eſt, proximè ad eum accedunt, & tantùm non attingunt. Sic poëta, *Radit iter lævum interior*. Et *Propertius*, *Alter remus aquas, alter tibi radat arenas.*

Æneid. l. 5

lib. 3. in ſomnio.

CAP. 10.

Ἀκρωτηριάζειν. Περιπίνειν. Γυναικωνῖτις, & ἀνδρωνῖτις. *De Platone & Lysia crisis. Antiquitas vocis* Καθολικὸς *asserta. Theocriti Bucolica. Eratosthenis Erigone. Hyperides.* Πίνταθλα. μυκτὴρ, *& nasus Atticus. Nilus. Ætnæ crateres.* ποταμοὶ πυρὸς. *Polycleti* δορυφόρος.

P. 108. Ἠκρωτηριασμένοι τὰς ἑαυτῶν παρῄδας.] Ponitur hìc passivum ἠκρωτηριασμένοι pro activo ἠκρωτηριακότες. Est autem propriè extremas corporis partes rescindo; metaphoricè ἀκρωτηριάζω, idem quod λυμαίνομαι, *perniciem infero:* Quia scilicèt [a] οἱ λυμαινόμενοί τινας εἰώθασι ξηλικόπλειν αὐτῶν τὰ ἄκρα: vel quòd antiqui criminis convictis aurium extremitates amputare solebant; [b] ὅτι οἱ παλαιοὶ τὸν ἔν τινι ἀτιμίαν ἁλόντας ἐνυβρίζοντες, τὰ ἄκρα τῶν ὤτων ἀπέτεμνον. Neque de aurium solùm, sed & narium amputatione dicitur; inde [c] ἀκρωτηριάζειν τὰς ῥῖνας & [d] ἀκρωτηριασθέντων τὰ σφόδρα. Quin & maximè propriè de manuum pedúmve detruncatione; hæc enim membra [e] ἀκρωτήρια vocantur.

a *Harpocrat. in* ἠκρωτ.

b *Etymol. in* ἀκρωτ.

c *Athen. l.* 5.

d *Plut. in Alcib.*

e *Thucyd. lib.* 2.

P. 109. Τῶν ἐλευθερίαν σπεισαμένων.] *Libertatem suam propinantes.* Hoc est χαριζόμενοι *gratis concedentes.* Metaphora ex antiquo more translata, quo reges in festis vinum pra-

libantes

libantes, ipsum etiam poculum, cui visum est, porrigentes dono dabant: [f] ἀπίνουν μικρὸν τῆς ὠνῆς τῷ, καὶ τότε παρείχοντο ᾧ ἂν ἐβούλοντο καὶ τὸν ὠνητὴν καὶ ἐκάλεῖτο πεσπίνειν. Quod de *Philippo* refert [g] orator; Ἐν δυσὶ τισὶ καὶ δείπνῳ ποτὲ, ἐπεσπίσματα ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ πρέσβεις αὐτοῖς. Dies autem quo hoc peractum [h] συλοτυσία vocabatur. Simile quid observat *Pindari* [i] Scholiastes, in illa verba, φιάλαν ὡς ἔτις δωρήσεται, πατρὶ γαμβρῷ πεσπίνων. *Si quis Phialam genero propinans donet.* πεσπίνειν φασὶ τὸ ἅμα τῷ ῥεύματι τὸ ἀγγεῖον χαρίζεσθαι: *Simul cum diluto vino poculum donare*; unde *Anacreon*, ἀλλὰ φέρετε ῥαδινὲς, ὦ φίλε, μηρὲς. [k] *Eustathius* tem negat πεσπίνειν propriè esse ante alium bibere, sed poculum alicui præbere ut ante ipsum bibat, περὶ ἑαυτῷ διδόναί τινι πίνειν. ἔστι δ' ὅτε καὶ τὸ ποτήριον ἀποχαρίζεσθαι. Hinc factum ut πεσπίνειν æstimatur pro gratis prodere, vel donare: quomodo hunc *Demosthenis* locum exponit *Harpocration*, πεσπινόκοτες [l] αὐτὴ ἡ περιδωκότες, ἐπὶ τῶν προῖκα διδόντων. Λέγεται. Πεσπινόκασι παρὰ τῷ Σωσιφάνει ἀντὶ τοῦ ἀργυρώματα, &c. Hæc enim interpunctio eruditum criticum aliqua sui oneris parte restitutione loci istius levare poterit.

[f] *Suid. & Vlpian. in Demosth.*
[g] *De falsa legat*
[h] *Suid.*
[i] *Olympion. od. 7.*
[k] *In Odyss. v.*
[l] *Sic & Hesych. & alii.*

P. 111. Παρὰ Ξενοφῶντι.] *Apud Xenophontem humani tabernaculi anatome pompaticè depingitur.* Locum fortè intelligit, [l] ubi providentiam ait visum βλεφάρους θυρῶσαι, *palpebrarum foribus præcludere*; & cùm usus postulat

[l] Ἀπομνημ. Socratis lib. 1.

ſtulat ἀναπεπαύσθαι, ἐν ᾧ τῷ ὕπνῳ συγκλείεσθαι, *expanduntur, ingruente ſomno clauduntur.* Et, *ne venti officiant*, πρόμον βλεφαρίδας ἀμφύσαι, ὀρθοῦσι δ' ὑπογείους τὰ ὑπὲρ τῶν ὀμμάτων: *ciliorum cribra ordinare; quin & ſuperciliorum ſuggrundiis quæ ſupra oculos ſunt muniri.* Ubi & alias corporis partes, ſed minori pompâ, exponit.

Ἀναξωγορείου τοῦ ζηλωτοῦ τοῦ Πλάτωνος.] Locus hic è *Platonis Timæo* hinc inde deſumptus, nec eiſdem prorsùs verbis, nec ordine ſervatis.

Καὶ σύεργας ἐντὸς ἔχουσαν οἷμαι μαλακόν.] Ita ex *Platone* colligunt codices recentiores; atqui & *Kobertelli* editio, & MS. *Junianus* habent σπόγγους & οἷς μάλαγμα: utrúmque forſan non malè. Μαλάγματα autem, apud au-
n *Caſaub.* thores " polioreticôn, vocantur omnia cor-
ex *Philone.* pora mollia, quæ ad eludendos tormentorum ictus ante muros opponuntur. Et favet quòd ſpongiæ comparat *Plato.* Sic enim ille, εἴτε σύεργας ἐντὸς ἔχουσαν, οἷς ἀσπίδι κατατετειμένοις. Neque hìc, neque in ſequentibus χρῆσθαι πόδα *Platonem* expreſſit. Quòd *Platoni* eſt γυναικῶνος καὶ ἀνδρῶν χωρὶς οἴκησις, hoc à *Longino* γυναικωνῖτις & ἀνδρωνῖτις appellatur: uterque inſtitutum patrium præ oculis habuit; apud *Græcos* enim pars ædificii, in qua mulieres lanificio & textrinæ operam dabant, *gynæconitis* dicta eſt; altera verò in qua viri ſine interpellationibus mulie-

mulierum versantur, *andronitin*. Plura *Vitruvius*, [o] *ubi de Græcorum ædificiorum dispositione & nominibus agit*. Hinc *Antisthenis* illud [p] se à *Sparta* venisse *Athenas*, ὡς ἐκ τῆς γυναικωνίτιδος εἰς τὸ ἀνδρωνῖτον. Cui per omnia simile [q] illud *Alexandri Molotti*.

P. 113. Ἐπὶ τούτοις καὶ τὸν Πλάτωνα ἐκ ἤκιστα διαῤῥήδην.] Inter eos qui *Platonem* hoc nomine reum peragunt agmen ducit *Halicarnasseus*, qui passim eum *dithyrambici* cujusdam tumoris incusat, & cincinnos orationis sugillat: uti & [s] *Aristides*. Locum, quem è legibus profert hìc *Longinus*, agnoscit [t] *Plutarchus*.

Ἆρ' ἐκ ἄξιον ἔτι διαπρῆσαι περὶ αὐτῆς τούτης καθολικῶς.] Vocis hujus, καθολικῶς, hìc ab authore positæ contemplatio facit, ut in cognatæ dictionis ætatem, *Catholicus*, inquiram. Prodiit apud nos, non ita pridem, [u] author melioris notæ; qui, inter cætera, *de Symbolo Apostolico* agens, ut ab *Apostolis* eum compositum non esse probet, (quod ego nunc non ago) hoc pugnat argumento: *Apostolicis* temporibus *Ecclesiam* non fuisse, nec dici potuisse *Catholicam*; imò vocem istam, (*Catholicam*) tunc temporis prorsùs ignotam. Illud ego nego, pernego; ut concedam titulos epistolis [x] *Catholicis* ab aliis quàm authoribus longò pòst adscriptos fuisse. Certè vagiente adhuc in cunis Ecclesiâ, vocem hanc à scriptoribus etiam ethnicis communi usu protritam fuisse

o *Lib. 6. cap. 10.*

p *Theon. Prog. c. 5.*

q *Apud Gell. l. 17. c. 21.*

s *In Platonicis.*

t *De audiendis poëtis.*

u *I. D.*

x *Iacobi, Petri, Iohannis, & Iudæ.*

penitùs negari, viri est in authoribus istis non versatissimi: Componite togas, audietis. Habemus *Hermetis* λόγον καθολικὸν, ad *Tat.* Catholica syderum errantium, apud [y] *Plinium.* Catholica veterum [z] grammaticorum. Sed hæc utcunque ad *Christi* tempora proximè accedant, forsan non eoúsque pertingunt. Quid ergò reponet [a] *Nigidio Figulo*, qui, ante Christum natum, *Cæsaris Julii* temporibus scripsit: ἡ ταὐτὸν τῶν ἐφημερον βροντοσκοπιαν ὁ καθολικὸν ἀλλὰ μόνης εἶναι τῆς Ῥώμης ἐκεινον. *Brontoscopiam suam non Catholicam, sed solius Romæ esse voluit.* Quid item *Halicarnasseo*, testi omni exceptione majori, qui *Augusto* seculo floruit? ille quippe non solùm vocem hanc ipse usurpat, [b] Εἰς καθολικὸν ἡ ἔντεχθεν πρὸς ἀφέλειαν ποιῆν, sed etiam communi usu apud rhetores protritam indicat, [c] ἃ ἡ καλοῦσι καθολικὰ κεφάλαια. Et idem planè agnoscit [d] *Quintilianus*, *Præcepta quæ* καθολικὰ *vocant, id est, (ut dicamus quomodo possumus) universalia, vel perpetualia.* [e] *Et ubi iis dicuntur qui hæc* καθολικὰ *vocant.* Sic & *Troilus* sophista, καθολικὰς ἀρχὰς, & καθολικὰ τέλη agnoscit.

P. 115. Τὸ ἐν παντὶ ἀκριβὲς, κἀνθάδε σμικρόν.] *Quod omni ex parte accuratum est, hîc parvitatis discrimen incurrit.* Quæ in hanc sententiam disserit hîc *Longinus* (non minori facundiâ quàm judicio) eadem latiùs exequitur [f] *Daniel Heinsius.* Et sanè plures sunt

y *Lib. 1. in anaryposè lib. 2.*
z *Heraclidis apud Apollon.*
a *Ad finem libri* περὶ βροντοσκοπιας.
b *De structura nominum.*
c *De eo quod in exercitationibus inartificiosum est.*
d *Instit. l. 2. c. 13.*
e *Id lib. 8. cap. 5.*
f *In prolegomenis ad Hesiodum.*

sunt authores qui (ut ait ille) *in eo peccant quod nihil peccant.*

P. 119. Κὰν τοῖς βουκολικοῖς ὁ Θεόκριτος.] Hæc antiqua inscriptio fuit, [g] *Theocriti Bucolica*; non (ut nunc habemus) *Idyllia*: & *Theocritum* ipsum βουκόλον nomine à veteribus citatum, sicut *Homerum* Poëtæ, loco è *Pindari* scholiis adducto, ostendit elegantissimus [h] *Heinsius*; uti & (è *Servio*) Idyllia Bucolica *Theocriti* decem tantùm agnovisse veteres; quæ, ut plurimùm, versibus constant *Bucolicis*; qui scilicet [i] *in quarta regione dactylum habent, finientem partem orationis.* [k] Alii & primum pedem dactylum esse debere præcipiunt.

[g] *Sic Apollonii schol. lib. 1. Et Hermogenes περὶ ἰδεῶν. l. 2. cap. 3.*

[h] *Lectiones Theocrit. c. 1.*

[i] *Diomedes. gr lib. 3. & Probus in Virgil. Buc.*

[k] *Servius, ibid. ex Donato.*

Ἐρατοσθένης ὁ τῆς Ἑκάτης.] *Eratosthenes Cyrenæus* [l] *Callimachi* poëtæ discipulus, cognomento βήματα, & πένταθλος, & *Iunior Plato*; inter cætera poëtica scripsit & *Erigonen*; de qua & patre *Icaro*, & cane *Neæra*, quam *Hyginus* corruptè *Meram* vocat, vide, si lubet, authores mythologicos. Obiit *Eratosthenes* Olympiade CXLVI. *Ptolemaicæ* in *Alexandria* bibliothecæ curator; cui in isto munere successit *Apollonius Rhodius Argonautico-rum* author; qui etiam de [m] *Archilocho* scripsit: è septem illis poëtis quos [n] *Pleiadas* vocabant unus; uti & *Theocritus*, *Aratus*, *Nicander*, *Homerus* tragicus, *Byzantius*, & *Lycophron*: *Ion* autem *Chius* (ut reliqua hìc subtexam) poëta dithyrambicus, quem ἀοῖον ἀοιέα, *Sydu*

[l] *è Suida.*

[m] *Athenæus.*

[n] *Tzetzes in Lycophr.*

o *In pace.* *Eoum* vocatum refert ° *Aristophanes*; causam reddit doctissimus *scholiastes*, quia oden fecerat, cui principium, Ἀοῖον ἀστρόπαν ἀείρεμεί-νουδρ, ἀελίᾳ λαμπῇ πέρυσι φέρδρομον, *Eoum aërivagum sydus præstolamur, solis candente alà anteambulonem.* Et ex his versibus statim fato concessit. Opera ejus, ætas, aliáque ibidem recensentur. Dramata ejus alii quadraginta asserunt: fabulas intellige, uti & *Oedipus* hìc *Sophoclis* drama; non enim magis opus fuerat [*actum*] vertere, quàm ut *Victorius* apud *Phalereum* pro *Homeri* γεφύμα reponeret δράμα; neque enim *Homeri* solius scripta, quæ à literis nomina sortita sunt, γεφύμματα vocantur; sed p & alia quævis etiam solutâ oratione exarata.

p *Ammonius diff. vocum.*

P. 121. Ὑπερείδης Δημοσθένους πολυφωνότερος. *Hyperides Demosthenes multò vocalior*, vel *sonantior.* Quid de hoc oratore senserunt veteres videre est apud *Halicarnassæum*; & *Hermogenem*, q qui μεγαλοπρέπειαν, *tumidam quandam sublimitatem* ei tribuit.

q Περὶ ἰδεῶν, *l.* 2 *c.* 11.

Ὡς ὁ πένταθλος.] *Ut quinquertio.* r Sic enim antiqui eos vocabant qui in quinque hisce se exercebant, jactu disci, cursu, saltu, jaculatione, & luctatione. Quæ omnia uno versu concluſit s *Simonides*,

r *Festus.*

s *Anthol.* *l.* 1, *c.* 1.

Ἅλμα, ποδώκειαν, δίσκον, ἄκοντα, πάλην.

In quem satis multa *Brodæus*, qui contra *Vallam* & *Volaterranum* docet alium esse πένταθλον,

πένταθλον, alium παγκρατιάζων, adducto inter alios [s] *Aristotelis* loco; ubi qui crura velociter movere, δρομικός; qui stringere & tenere, παλαιστικός· qui ictu depellere πυκτικός· qui in utrisque his excellit, παγκρατιαστικός. ὁ δ' πᾶσι τούτοις, πένταθλος· qui in omnibus his, quinquertio. Atqui enumerârat tantùm quatuor certaminum genera, quæ perfectum πένταθλον non absolvunt. Corrige ergo, cum [u] *Benio Eugubino*, ὁ δ' πᾶσι τοιούτοις, πένταθλος.

[s] *Rhetor.* l. 1. c. 5.

[u] *In locum.*

Μυκτὴρ πολιτικώτατος, καὶ σκώμματα ἀκ ἄμικτα καὶ τοῦ Ἀττικοῦς.] *Nasus Atticus* etiam apud *Latinos* notatus. Et eleganter *Cassius* de *Pompeio*, *Nos illum deridemus, sed timeo ne ille nos gladio* ἀντιμυκτείσῃ.

[x] *Senec. suas. 1.*

P. 127. Ἀλλὰ Νεῖλον, καὶ Ἴστρον, ἢ Ῥῆνον.] *Istrum*, seu *Danubium*, & *Rhenum Germaniæ* fluvios noster hic confundere videtur. *Nilum Ægypti Homerus Ægyptum*, *Hesiodus Nilum* vocat: quo *argumento* hunc illo juniorem fuisse contendit [y] *Eustathius*. *Nilum Ægyptii* pro Deo venerati sunt, & [z] à tempore, quo fluere incipit, annum suum auspicabantur, hoc est, ab ortu canis. Νεῖλος autem juxta numerales literas annum *Ægyptiacum* designat, constantem ex diebus CCCLXV. Cui etiam ἰσόψηφα sunt Μείθρας, & Ἀβρέξας.

[y] *Ad Odyss. δ.*

[z] *Censorinus de die natali.*

Τῶν τῆς Ἀττνης κρατήρων.] Crateres & pocula significant & has *Ætnæ* fauces; quod [a] *Laertio* de *Empedocle* ludendi materiam præbuit, qui

[a] *Lib. 8.*

qui in crateras hoſce ſe præcipitem dedit.

Πῦρ ἀπὸ κρητήρων ἀϊδιαρκέων, *Ignem bibiſti ex crateribus ſempiternis.* Nec Ætna tantum, ſed & aliorum montium *crateras* vocari docet [b] *Ritterſhuſius*; & *Muſæus* primum carmen, quod ad *Orpheum* ſcripſit, cratera appellavit. In *Sicilia* etiam *crateras implacabiles*, quos *dellos* vocabant, ex *Polemone* aliiſque *Græcis*, de *Palicis* agens oſtendit [c] *Macrobius*, quibus de crimine ſuſpectos explorabant. Uti & in cratere illo, quem deſcribit [d] *Philoſtratus*, quem ignem Veniæ, πῦρ συγγνώμης vocabant *Indi*. Multa id genus habuerunt veteres; [e] πεπυρακτωμένον μύδρον (apud *Sophoclem*) *ferrum ignitum* legimus, quo reos probare ſolebant. Et *os veritatis Romæ* etiamnum extare accepimus; æneum caput aperto ore, quod inſerto pejerantis digito ſuâ ſe ſponte concludere ſolebat. [f] Aquam zelotypiæ *Judæos* habuiſſe nemo eſt qui ignorat. Et in eundem uſum *Conſtantinopolin* olim columnam quandam ſeu ſtatuam *Veneris* habuiſſe ex *Chronico* notat [g] *Gaulminus*; quam prætergreſſa non ſignati floris mulier pudendum cogebatur oſtendere: quam ea de cauſa ſoror uxoris *Juſtini Curopalatæ* demoliendam curavit διὰ τὸ ἐν αὐτῇ τὸ αἰδοῖον φανῆναι μοιχάδειον. Et majores noſtri *ignem* & aquam [h] *Ordealem* è *Germania* huc tranſvexerunt. Hinc *Erotici* Scriptores probas ſuas excogitârunt; *Chariclia* apud

b *Ad Oppiani* Kynny.

c *Saturn. l. 5. c. 19.*

d *De vita Apoll. l. 3. cap. 3.*

e *In Antig. ad verſ. 269. ubi Schol. Callimachum advocat.*

f *Numer. cap. 5.*

g *Ad Eumathium.*

h *V. Lambard. in archæonomia.*

apud [i] *Heliodorum* τῆς ἐμέσεως, *Leucippe* apud [k] *Achillem Statium* τῆς σύριγγος, *Ismene* apud [l] *Eumathium* τῆς Ἀρτέμιδος πόνης, & *Cratander* apud [m] *Prodromum* τῆς ἐλεγχίας φόλος judicium subeunt.

i Æthiop. lib. 10.
k Lib. 3.
l Lib. 8.
m De Docticle & Rhodanthe, l. 1.

Ποταμὸς πυρὸς φέρων.] *Fluvios ignis effundunt.* Quod noster hic per circuitum, illud alii aperto capite dixerunt. [n] *Plato*, πολὺ ῥεῦμα πυρὸς μεγάλα ποταμός. Et ille ex quo hæc de Ætna transumpsit *Longinus*, *Pindarus*, necnon & *Æschylus*. [o] Hic de Oceano, ἐνθεν ἐκπεσοῦσαι πολλὰ ποταμοὶ πυρὸς διάπορον ἀγείραν γαῖαν. [p] Ille de Ætna, Τὰς ἱερὸν ῥεύματα μὲν ἀπλάτου πυρὸς ἀγνότατα ἐκ μυχῶν πηγαί, ποταμοὶ δ' ἀμίκτοισι μὲν ἐρέουσι.

n In Phædone.
o In Prometheo.
p Pythionic. 1.

P. 129. Οὐ διωθεῖται ἀπὸ τῆς φθόνου ἀσφαλείας ἐλθεῖν.] Non assequitur interpres; redde ad sensum, *invidi licet, non usque adeò tamen in dementiam incurrere potuerunt*, quin.

Πολυκλείτου δορυφόρος.] *Polycletus Sicyonius Statuarius, Doryphorum* fecit, quem [q] *Plinius virilitèr puerum* vocat; juvenem scilicet bellicosum *aptum vel militiæ, vel palæstræ*; sic [r] *Fabius*.

q Hist. lib. 34. c. 8.
r Lib. 5. cap. 12.

CAP.

Cap. XI.

Parabola, icon, & metaphora quid differant Μεγάλα, *paroxytonum. Epistola* Laconica. Λοιδορητισμός. *Plasma. Theopompus. Stigmata.* Ἔμβλα. *Pygmei, Nani.* Ἴσα βαίνειν. Διηκάζω.

P. 131. Ταῖς δὲ μεταφοραῖς γειτνιῶσιν αἱ παραβολαὶ καὶ εἰκόνες, &c.] Inter metaphoram, parabolam, & iconem quid interſit (utcunque *Longinus* interciderit) aliunde ſcire non eſt difficile. Sunt quidē inter ſe cognata, ita ut ſimilitudinem rei cum re latiùs exequatur parabola, ſeu collatio, ſtrictiùs inſinuet icon & metaphora; atque illa (ut plurimùm) in ſententia poſita eſt; hæ ſæpè in dictione conſiſtant. Parabolę characteriſticum hoc, ὅμοιον ὥσπερ εἰ. *Simile eſt* ac ſi. Iconis ſignum ὡς. Metaphora nudam vocem pro voce ponit. Ut, *Non oportet Magiſtratus per ſortes eligere; ſimile eſt enim, ac ſi quis athletas ſortiatur non certandi peritos, ſed qui ſortitò obtigerint*; Parabola eſt. [a] Et qui de *Achille* dixit, ὡς δὲ λέων ἐπόρουσι, *tanquam leo irruebat*, iconem fecit; ſi (dempto ὡς) dixiſſet tantùm, λέων ἐπόρουσι, metaphoram feciſſet.

a *Ariſtot. Rhet. l. 3. cap. 4.*

P. 133. Τὰ μεγάλα ταπεινὰ ποιῆσαι.] Sunt nonnulli inter ſcholaſticos hujus ævi doctorculos, apud

apud quos μεγάλα efferre, & non μίγαλα, piaculum esset quod multa supellex virgea non purgaret. At nos ferulæ manum subduximus, nec veremur antiquorum praxin adversus literatorum offucias tueri. Obliqui enim sequuntur formam recti sui genuini, μεγάλΘ, non mutuatitii μίγας, quod si heterocliton non esset, μίγαΘ faceret. Plura videre est apud [b] *Etymologum*, cui si quis nuperus grammaticaster se opponat, scio quid docturi sunt, πρὸς ὄνον λύρα. [b] *In λαὸς.*

Ἐν τούτῳ σφᾶς τῷ χώρῳ ἀλεξομένους μαχαίρῃσι τῶν αὐτέων, ταὶ ἐπύγχανον ἔτι ὑπολειπόμενοι.] Hiulcam hic interpretationem sic emendo. *Illos hoc in loco, gladiis se propugnantes (qui adhuc ex eis supererant) barbari, manibus oribusq; impetentes obruebant. Hìc, quale illud,* quæso, *dixeris, Armatos oribus impetere? quale item illud, Telis obrui?* Locus est de trecentis illis *Laconibus* qui *Leonidâ* duce ad *Thermopylas* contra *Persas* pugnantes interierunt.

P. 135. Ἄγεσιν ἐκ ἐλάτης γῆν ὑπὸ τῆς Λακωνικῆς.] *Fundum minorem habuit epistolâ Laconicâ.* Ubicunque *Laconicam* βραχυλογίαν nemo nescit; ego tamen vix dubito quin *Comicus* hic speciatim respexerit epistolam illam quam in hæc verba rescripserunt. *Lacedæmonii Philippo,* Διονύσιον ἐν Κορίνθῳ, *Dionysius in Corintho est.* Quam epistolam penè ad proverbium notam ex [a] *Cicerone* licet colligere, [a] *Ad Attic.*

b Περὶ ἐρμηνείας.

gere, Et [b] *Demetrio Phalereo*, Hoc rescripto *Philippum* ab affectata in *Græcia* tyrannide deterrere volebant; siquidem *Dionysius*, nuperus *Syracusarum* tyrannus, jam imperio omni exutus, privatam pædagogi vitam in *Corintho* ageret. Viderit ergò *Philippus*, ne ejus vitam imitetur, cujus exitum perhorrescit.

Τοῦτο δὲ ἐν ἄλλοις ἀποδεδώκατε συντάγμασιν.] De compositione orationis duos se libros conscripsisse hic testatur *Longinus*; sed quos injuria temporis nobis præripuit: eorum jacturam aliquatenus ex iis resarcire licet, quæ summi viri, *Halicarnassæus* & *Phalereus* reliquerunt.

P. 137. Κορυβαντιασμοῦ πλήρεις ἀποτελεῖ.] *Corybantes* [c] *Jovis* nutricii, *Rheæ* filii, quos alii novem, alii decem ponunt; [d] sic dicti ἀπὸ τοῦ χορεύοντας βαίνειν ἐρρωμένως, *quia cum saltatione incederent*. Illos [e] *Homerus* ideò βυτιφιλώνας vocat. Quia verò *Corybantes* saltare, & instinctu divino cieri solebant, ideò ἡ τοῦ μανικοῦ κινήματος κορυβαντιᾶν φαμέν: qui furore correpti aguntur, *Corybantiare* dicimus. Quo sensu ad oratores transfertur, tum ab hoc [f] nostro, tum à [g] *Themistio*. Quin & [h] *eos, qui patentibus oculis dormiunt*, Κορυβαντιᾶν *Græci dicunt*. *Corybantiasmum* [i] *Scaliger interpretatur morbum imaginosum quem vetustas à Corybantibus immitti credebat; quo affecti vide-*

c *Aristoph. sch. ad Lysistr.*
d *Strabo. lib. 10.*
e *Odyss θ.*
f *Suprà, pag. 19.*
g *Orat. 1.*
h *Plin. lib. 11. c. 37.*
i *In illud Catulli ep. 42. Solet hæc imaginosum.*

videbantur ſibi auribus carminum ſonoribus perſonari. Confirmat adducto *Platonis* loco, & illo inſuper [k] *Varronis*:

Leviſomna mens ſonorinas imagines
Affatur; non umbrantur ſomno pupulæ.

Neque hæc tamen *Scaligerum* ab [l] *Hieronymi Mercurialis* convicijs immunem præſtiterunt; cui, nec mitius, poſteà reſpondit [m] *Scaliger*.

P. 143. Καθάπερ ὁ Φίλιστος.] *Philiſtus*, hiſtoricus *Syracuſius*, qui *Dionyſii* res geſtas ſcriptis mandavit; [n] aliquo fidei detrimento. *Iſocratis σύγχρονον* & imitatorem ponit [o] *Halicarnaſſens*; necnon *Thucydidis*.

Τῇ πλάσει ἀναλογῶν.] *Theophraſti* illud ab interprete adductum vertit [p] *Bulengerus*, poſtquam ad fictionem vocis ventum eſt. Et eò refert etiam illud [q] *Perſii*. *Liquido cum plaſmate guttur Mobile colluerit*. Cæterùm ego quod à præceptore dudum didici etiamnum retineo; *plaſma* eò loci ſumendum pro potionis genere, quo declamaturi ad vocem molliendam utebantur.

Ἐπὶ τῆς Ζυκτμβίνης ἀπὸ τῆς ταύρου Δίρκης.] De *Dirce* à privignis ſuis *Zeto* & *Amphione* ad indomitum taurum crinibus religatam egit *Euripides* in tragœdia, quam (ut ex [a] *Hygino* conjicere eſt) *Antiopam* inſcripſit, non *Dircen*. Eam poſt *Euripidem* finxit *Ennius*; ſculpſit totam ferè fabulam *Taurinus*; quam ex uno marmore

k *In Prometheo.*
l *Var. lect.*
m *In notis ad Euſeb. anno 420.*
n *Pauſan. Attic.*
o *In Iſæo.*
p *De Theatro, lib. 2. cap. 8.*
q *Sat. 1.*
a *fab. 8.*

more *Rhodo advectam*, olim in *Asinii Pollionis* ædibus, nunc in *Farnesianis Romæ* videre est. Cujus ectypon expressam habemus apud [b] *Baptistam* de *Cavalleriis*.

[b] *Antiquarum statuarum urbis Romæ l. 3. pict. 3.*

P. 145. Θθάνοντας ὡς ἐν χορῷ τινι προαποδιδόναι τῷ βάσιν.] *Ut in choro aliquo βάσιν cantilenæ priores exhibeant.* Hoc est, idem agit quod *Choro-didascalus*, seu *magister Chori*, facere solebat, τὸ ἐνδοσιμον, sive (ut hìc) cantûs fundamentum iis præeundo suggerens

Συγχορδὴ κωλύει τὸν τῶν, Ῥωτομία δ' ἀπ' ἐυδύ.] Interpres corrigit ἐπιδιδοῦσι, *Stephanus*, ἐπ' ἐυδὺ ἄγει eodem sensu. Quod sequitur, ἄλλον δ' ὡς ἅμα πάλιν τὰ ἐπιτάδλιν ἀπόψυχα, sic reddo, *Rursus, constat ea quæ protracta sunt emortua* & languida *esse*, utpote *quæ intempestivam prolixitatem accersunt. Græca* nonnihil luxata sunt.

P. 147. Ὁμοίως δὲ ὁ Θεόπομπος.] *Theopompum Chium* intelligit, quem suprà *Isocratis* discipulum diximus, itaq; *Isocrateorum nullo in dicendo inferior*, [c] ἀδενὸς ἧσσ Ισοκρατικῶν ὡς τοῦ λόγους ἀτιμώτερος. De Dictione ejus non idem omnes judicant. [d] *Duris Samius* omni eam suavitate destitutam censuit, ὅτε ἡδονῆς ἐν τῷ φράσει μετέλαχεν· contrà quàm *Halicarnassæus*, qui phrasin ἡδέως δὲ μαλακῶς ῥέουσαν, *jucundè leniterq; fluentem* ei tribuit. [f] *Phalereus* sic statuit, eum ἁπλᾶ ὑ ἁπλῶς λέγειν: eóque [g] *Hermogenes* imitatione indignum censet. *Theopompum* hunc animi deliquium ad triginta dies

[c] *Photius bib. Cod. 176. ubi pluva.*
[d] *Ibid.*
[f] Περὶ ἑρμ.
[g] *De formis lib. 2. cap. ult.*

dies passum esse, qui nonnulla è sacris literis in historiam suam transcribere ausus esset, refert *Iosephus*. h *Antiquit. l. 12. cap. 2.*

P. 149. Οἱονεὶ στίγματα κεκόμισται.] *Stigmata* propriè sunt notæ quas vel mancipiorum, vel militum, vel etiam malefactorum vultui manibúsve inurebant. *Latini* i *Threicias literas* appellant. *Græci Samias*; k *Suidas* & k *Apostolius* referunt *Samios* ab *Atheniensibus* bello captos noctuâ signatos; *Atheniensis* ab eis samenâ. Hinc servi stigmatici dicti. Quin & l calumniatores literâ K notati; si authorem petas, non invidemus Critico quod tantopere flagitavit, *Lipsius invenit*. i *Tull. offic. lib. 3.* k *In Paræmia* Σαμίων ἀνδρ. l *Elect. l. 2. c. 15.*

Θύλακοι καὶ σάκκοι καὶ χάρπα βιβλίων.] Veriorem puto m *Athenæi* lectionem, in qua χάρπα non habentur. m *Lib. 2.*

Quas hic (Sectione 39) corruptæ eloquentiæ causas attexit; easdem planè & author dialogi de oratoribus, & *Seneca* protulerunt: & de principali succinit n *Halicarnassæus* qui *Romam* rerum dominam eo nomine nonnihil perstringit. αἰτία δ' ὅτι καὶ ἀρχὴ τῆς πεσούσης μεταβολῆς ἐγένετο, ἣ πάντων κρατοῦσα ῥώμη, τοὺς ἰδίους αὐαγκάζουσα τὰς ἄλλας πόλεις ὑποβλέπειν. n *Epist. ad Ammæum.*

P. 153. Πῶς ποτε καὶ ἡμέτερον αἰῶνα, &c.] Non totalem hic ingeniorum defectum deflet, sed sublimium; ætatem suam in aliis satis feracem agnoscit; quod vel non vidit, vel dissimulavit interpres: quem restituo. *Qui*

fiat quòd seculum nostrum ingenia ferat ad persuadendum nata, & ad causas agendas, acria item, perspicua, & quæ in sermonis deliciis summè luxuriant; at sublimiora paulò, & quæ magnitudinem præferant, nisi rara admodùm, non ulteriùs compareant.

Τὰ περιφανῆ ἐν ταῖς πολιτείαις ἔπαθλα, &c.] Ecce hic vocem, ἔπαθλα, quam semel tantùm, apud *Euripidem*, legi perperàm notavit [m] *Ulpianus*. Ponitur hîc pro præmiis istis quibus Respublicæ Oratores suos honorare solebant; qualia invenio, [n] Στεφάνους, ἀτελείας, σίτους, προφόρους, καὶ τὸ ἐν πρυτανείῳ, coronas, eásque aureas, sumptu publico procuratas; immunitates à tributis & pensionibus; victum de publico, *Athenis* quidem in *Prytaneo*; quod (ut alia multa) etiam ad posteros descendit [o] μέχρις ἥβης, *usquedum duodevicesimum ætatis annum pertingerent*, ut exponit *Scholiastes*; purpuram gestandi privilegium, & sacerdotium administrandi. Vitâ functis autem epitaphia, sepulturam publicam, columnas, & statuas decernebant; quod de [p] *Zenone* legimus aliísque.

P. 155. Οἱ Πυγμαῖοι καλούμενοι νάνοι.] De *Pygmæorum* gente, quam alii [q] asserunt, alii negant, alii [s] dubitant, non inquiro; constat hîc *Pygmæos* nil aliud quàm pumiliones significare; *Græci* πύγμας & *nanos* appellant; quam vocem apud *Tyrrhenos* erronem significare (nescio

m *Ad Demosth. Philip.* 1.

n *Philostr. in Hermocrate*

o *Thucyd. lib.* 2.

p *Laert. lib.* 7.

q *Hom. Il.* γ. *Aristot. hist. an. l.* 8. *cap.* 12 *Philostrat. in v. Apoll. l.* 3. *c.* 14. *& lib.* 6. *c.* 12.

r *Strabo lib.* 1. *Gell. lib.* 9. *cap.* 4.

s *Plin. l.* 7. *cap.* 2.

(nescio quam verè) admonuit [t] *Tzetzes*, &c *Ulyssem* ideò sic vocatum: νάνος ὁ Ὀδυσσεὺς παρὰ Τυρσηνοῖς καλεῖται, ἁλιεὺς ὢν τὸ ὄνυμα τὸν πλανήτην. Vox autem *nani*, solum vertit & in *Latium* migravit, ob quam [u] *Laberius* censuram incurrit. *Helvius Cinna* etiam de mulis aut equuleis humilioribus dixit,

At nunc me geniana per salicta
Binis rheda cupit citata nanis.

Quos hic *nanos* appellat, eos [x] *Aristoteles ginnos*; cui γίννοι in equis idem sunt quod μετάχοιρα in porcis; μετάχοιρον autem porcellus iste minimus qui ex utero ultimus prodit.

Διὰ τὸν ὀπισθεν ἀφυον τῆς οὐσιας δεσμόν.] Malim τῇς σώμασι, neque enim satis scio quomodo vinculum *ori* circumpositum auctioni impedimento sit, si non & totum *corpus* involvat.

P. 157. Ἴσα (φασὶ) βαίνουσα.] Proverbialis locutio; ἴσα βαίνειν alicui dicitur, qui ejusdem ingenii est, qui pari passu procedit, qui per omnia respondet; [a] *qui continuò cum eo versatur, nec unquam recedit*, ut [b] ἴσα βαίνων Πυθοκλεῖ. Et [c] παρ' αὐτὸν ἴσα βαίνουσα ἑταίρα πολυτελής. *Pari passu cum eo incedens delicata amica.* Et [d] *Philostratus* de *Æschylo* loquens, ὀκειδαυτῷ τοὺς ὑποκριτὰς ἀνεβίβασεν, ὡς ἴσα ἐκείνῃ (σκηνοποιίας ἡρώων) βαίνοιεν: *histriones pulpitis superimposuit, ut heroico apparatui in incessu prorsùs responderent.*

P. 159. Ἐπὶ κρίσει δεκαδεῖς.] *In judicio largi-*

t *In Lycophr.*

u *Gell lib. 16. c. 7. & l. 19. c. 13.*

x *De generat. animalium. l. 2. c. ult.*

a *Harpocrat. & Suid.*

b *Demosth. contra Æsch.*

c *Menander.*

d *De vita Apol. l. 6. c. 6.*

tione corruptus. Vocem hanc δεκάζω licèt
d Harpocr. Suidas. Zenobius in λύκου δεκάς. e Etymol. Antiqui ad unum omnes ἀπὸ τῆς δεκάδος deducant, eò quòd ad prætorium vel ipsi judices *deni* convenientes munera recipere, vel quod sycophantæ *deni* dare solebant; & huc etiam referant proverbium illud Λύκου δεκάς. invenio tamen mediæ ætatis authorem qui vocis originem ad decem Oratores refert; quos quia divites ad causas suas agendas pecuniâ conducebant δεκάζειν dicebantur; alii verò qui suas ipsi causas orabant ἀδέκαστοι.
f Anon. MS. Οἱ ἄρχοντες τῆς Ἀθηνῶν ἐπὶ πῶν τρ ῥήτορας δέκα, ὡς ἐαν οἱ ἐν τῇ πόλει ὄντες ἐμπέσωσιν εἰς ὑποδέσεις, ἵνα συσκαλῶνται ὑπ' τῆς ῥητόρων τινὰς καὶ ἀπ' τῆς ὑποδέσεις, καὶ ἐσαίζωσι καὶ λύωσι ἐν τῷ δικαστηίῳ· τοὺς δὲ τῆς πλουσίων παρέχοντες δῶρα καὶ τοῖς δέκα, ἐλάμβανον αὐτοὺ ἐν ταῖς οἰκείαις ὑποδέσεσι, καὶ καπέβαλον τὸν ἀντιδίκους. Ὅσοι δὲ μὴ ἔχοντες τὰς δέκα, τὰς ἑαυτῆς ἔλυον ὑποδέσεις ἐλέγοντο ὑπ' ἐκείνοι ἀδέκαστοι. Ego verò non improbabili magis conjecturâ ducor, ut asseram Decemviros illos (οἱ δέκα vocantur) g qui post expulsos triginta tyrannos summam rerum *Athenis* administrabant, originem suam huic voci dedisse. Vel potiùs à decem illis judiciis quæ *Athenis* fuisse novimus, quibus & decem judices præerant; δίκαι δὲ ἦν τὰ δικαστήρια ἐν Ἀθήναις, ait eruditus Comici h In Plutum. Scholiastes; ubi & judiciorum formam, & judicum electionem, & quæ eò faciunt graphicè describit: locus dignus est qui appo-

g Xenoph. ἑλληνικῶν, lib. 2.

natur

natur, sed vereor ne lassatus dudum lector jam serio inclamet

Ohe, jam satis est, ôhe, libelle.

Neq; inficias eo me provectum longiùs, quàm vel ipse optâssem: Cùm de edendo hoc authore primùm cogitavi, prospexi mihi de prioribus editionibus; apud me habui & *Græco-latinam Gabrielis* de *Petra*, & *Græcam Crispini*, *Robertelli* alteram benignè nobis communicavit in reipublicæ literariæ bonum natus Clarissimus Vir *Patricius Iunius*, bibliothecæ Regiæ Curator dignissimus; transmisit item & codicem manuscriptum, ipsissimâ πολυμαθείᾳ *Stephani* manu exaratum; illud enim me nescire noluit notissimæ eruditionis vir *Henricus Hammond*, *Regiæ* Majestati à sacris. Ego verò nullus dubito quin MS hic vel *Andreæ Dudithii*, *Itali*, peculium olim fuerit, vel certè *Didithiani* codicis apographum, duplici fretus criterio; altero, quòd *Dudithius* se *Longinum* hunc transtulisse, & in lucem daturum pollicetur; altero, quòd liber hic notulas subinde ad marginem habeat *Italicâ* linguâ perscriptas; quo fit ut *Stephano* abjudicem: accedit quòd idem planè factum observamus in *Dionysii Halicarnassei* manuscripto *Saviliano*, qui ex *Dudithiano* descriptus est. Commentarium in *Longinum* scripsisse patrem suum *Fran. Portum Cretensem* testatur *Æmilius f.* quem incastâ operâ diu

In Epist. ad Halicar.

quæsivi; nunc verò ego is sum qui

—— Quem non invenit usquam
Esse putat nusquam.

Hisce subsidiis instructus collatis exemplaribus variantes lectiones collegi; institueram ad finem operis sub aspectum dare, sed dubium erat an operæ pretium facturus essem; manuscripti textus vix aut ne vix discrepat ab editione *Robertelli*; margines correctiones habent satis multas, sed non alias ferè, quam quas *Crispinus* (ut auguror, exinde desumptas) exhibet. Unus autem locus illustrior, ubi scriptus lineas habet, unam vel alteram (sed censoriâ virgulâ transfixas) quæ in editis non conspiciuntur; pag. 123. lin. 9. post verbum ἐφίσατο sequitur, τὸ γέ τοι ἀεὶ * φρυγίας ἢ Ἀσιωγενῆς λογίδιον ἐπιχειρήσας χάρειν, ἔτι μᾶλλον ἂν Ἀττικίζων ζωήσειεν. Quæ è margine in textum irrupisse censet (quem dixi) *Dudithius*; ita enim margines loquuntur. *Tutto questo dubito che sia stato trasportato dal margine nel testo; & che sia giudicio di qualchuno che biasima Longino perche dà tanti lodi à Hyperide.* Quæ præterea notatu non indigna sunt sub *Stephani* nomine in notis nostris hic illic posui: Illæ verò, seu legenti stomachum moveant, seu non omninò displiceant, supremum hoc lector) exorare liceat, *Scias cui debes.* Interea dum *Longinum* typis daremus, uti ne nudus (prout statui) non ignobilis author in pub-

* φρυγίος.

publicum prodiret, rogat, urget, suadet, persuadet clarissimus *Th. Wethereldus*; nempe imperare poterat; Tutor quondam, tunc Consocius meus clarissimus VIXIT; præmaturo scilicet fato, (si non Deo aliter visum) ipsa hæc dum scribimus, raptus est. Longiori vitâ dignus, nisi quòd meliori dignior. Cujus memoriæ —— *Quam semper acerbam semper honoratam* habebo, sequens carmen mœrens sacravi; non ingenii certè, sed affectûs indicium.

SI modò quæ citimo fiant mortalia mundo
Nec superis nescire datum, non impiger ausim
Supplice Te crebrò (WETHERELDE) *incessere voto,*
Quem, sive extremi spatiâre per atria cœli,
Præmia per serum tantùm solvenda tribunal
Candidus expectans, ipsam sive incolis aulam,
(*Nec dubito*) Christóque *Tuo jam proximus astas,*
Tangeret fortè mei quæ pridem cura relicti.
Hæc quæcunque damus poterant, (ni fatâ negâssent)
Nomine tuta Tuo, sed tunc à fronte legendo,
Pergere iter vacuum. Querimur sociumque patrémque
Abreptum, & sacri si quid mage nomen amici
Spondet & experti; quem tam sensisse benignum
Pœnitet; hinc damno pretium superadditur; ex quo
Perdiderim, talem pars est habuisse doloris.
Pergis adhuc prodesse tamen, qui charior absens
Efficis æternæ major sit gratia vitæ:
Nam postquam tremulâ clausi tibi lumina dextrâ,
Hinc cœli mihi crevit amor: veterémque sodalem
Invidi superûm: qui vel plaudentibus astris
Notus ad Hebræos *deducitur incola mystas,*
Excipiatque Illum Graio *pater aureus ore*

Ausо-

Ausonióve Hipponis *honos*; *quos plurimus olim*
Versârat, sacri quærens mysteria veri,
(Quæ miseri nescimus adhuc) nec lætior ullo
Commensale Deum gratatur turba minorum.
Hic pteratis honos! WETHERELDI *nomina sacro*
Sub minio nunc digna legi. Qui prælia vivus
(Iam tum Sanctæ satis) ducis post fata triumphos.
Sic mihi vita fluat; nec me, statione peracti,
Excipiant aliæ, quàm quas geris ipse, coronæ.

FINIS.

Errata typothetæ graviora sic cotrige.

Prior numerus paginam, alter lineam denotat.

EPistolæ primæ pag. 2. lin. 7. lege, *exaratos debemus.* p. 1. lin. 20. (ipsius operis) lege *solutiones.* 12. 9 le. eximium. 15. 17. le. τὸν. 16, 12. l. εα. 21. 2. l. ὃν ἔχειν ἐοικασιν. 35. 2. l. ἠγνοίησεν. 40. 4 l. *inoratâ.* 41. 10. l. συλλέγειν. 51. 19. l. μετὰ. 55. 3. l. χωείσοντες. 61. 22. l. μεγαλοφυὴς. 62. 26. l. *contingentes.* 101. 19. l. διαφορήσεως. 105. mar. c. l. *receptissimum.* 133. 10. l. ἐξεδηκε. lin. ult. l. τιὰ. 137. 1. l. παραδειγμὰ ἂν.

In notis.

Pag. 26. lin. 8. l. Εἰκοσῶ. 42. 22. l. *appositè.* 48. 20. l. *commissos.* 54. 28. l. τοιότες. 65. 10. l. profundo. 68. 18. l quia. & in mar. g. le. *Poll.* 91. 15. l μυθεῖται. 98. 15 l. *Robertelli.* 99. 6. l ἀνδρωνῖτιν 100. 1. l *negare.* 102. 18. l. *Demosthene* 107. 10. l. *docti reposituri.* lin. 28. l. Διονύσιος. 110. 3. l. *expressum.* lin. 20. l. *isque.*

INDEX RERVM ET VERBORVM.

Numerus paginam significat, litera n hic illic, numero immediatè subjecta, ad Notas remittit.

A

Ἀαεὶ pro Herodotum 147
Acroamata 11 n.
Ἀκροάματα ib.
Ἀκροατὴς quid 96 n.
Adrianus Col. 25. 43 n.
Æmulatio laudabilis 57
Æschyli locus 63. 65.
Ætnæ Crateres 127. 103 n.
Ejus descriptio 14 n.
Agones 60 n.
Ἀγὼν 29 n.
Allegoria 52 n.
Alcadæ 27. 44 n.
Ammonius & Ammonianus 67 n.
Ejus asinus ib.
Amphicrates notatus. 11. 21 n. 24 n.
Amphilochius falsi postulatus 53 n.
Amplificatio, quid 49.
Quotuplex 47.

Index.

An sine sublimitate 49
Quomodo differant ib.
Ἀναπαυλίσεις 17.35 n.
Anacreontis locus 105. 92 n.
Ἀναξιφαζεῖν 107.
Annubum pruinibus 37 n.
Antimachus 5 n.
Ἀντιμεταλαμβάνειν 89
Ἀπειλία 36 n.
Apollonius Argonauticorum author 119. 101 n.
Apostrophe 7
Arati locus 45.95.
Archilochus 47.55.119
Ejus opus de naufragio 59 n.
Arimaspi, qui et unde 57 n.
Arimaspia carmina 43
Eorum author 57 n.
Aristea Proconnesius ib
Quando floruit ib
Aristarchus 47 n. quando vixerit 49 n.
Aristoteles Criticus 2 n.
Emendatus 103 n.

Index.

Ars & Natura 87.
Asclepiades Hesiodi opus 31 50 n.
Asyndeta 81
Ἀσφάραγος 36 n.
Ἀσφοδελοί 89
Authores praclari licet aliquando errent non continuò aliis postponendi 117.119.
Ἀφ. ξυσις, quid 47.
Ἐξ ὕψους, differunt 49.
Ἄχθος 38 n.

B

Bacchylides laudatur. 119.
Βαμβὰ, ἰαμβεῖον, & Σωσιφάνειον quid differant 81 n
Brevis syllaba sublimitati adversa 145.
Bucolicum carmen 101 n
Βυσσοπόδης 39 n.

C

C

Καλὰ Ἀτῆ 8 n.
Callisthenes notatus 11.
Quis 17 n.
Canonizatio sanctorum 80 n.
Catalogi Hesiodi 50 n.
Vox, Catholicus, quàm antiqua 99 n.
Cecilius 3.
Excusatur 5.
Reprehenditur 3. 25. 27 115.
Quis 8 n. 84 n.
Ceramicus 82 n.
Χερσὶ δ' ὦ & κατηρεφέσι 95 n.
Chori forma 68 n. 69 n. & 28 n. 87 n.
Cicero laudatur 51. 53
Cum Demosthene confertur ib.
Circumstantiæ conducunt ad ὕψος 41. Non omnes tamen 47

Cleo 4 n.
Καλμὸς 89
Cistarchus improbatur 11
Quis 18 n.
Κοδριζῆ 38 n.
Colossus (Rhodius forsan) 129
Commutatio casuum, temporum, personarum, &c. 91
Compositio Orationis 135 137.
Κόνδυλος 85 n.
Congeries 89
Κόρη 34 n.
Κορυκαιναιεὺς 108 n.
Crateres Ætnæ 103 n.
Criticus, Longini cognomen 2 n.
Ejus munus ibidem & 42 n.
Cyclus epicus 6 n.
Cypria carmina 21 n.
Κυζίκη 38 n.
Κυρηναῖοι 64 n.

D

Dactyli ad ὕψος faciunt 139.
Dares Phrygius pseudepigraphus 94 n.
Δεκάτη 114 n.
Δειλιάσας 47 n.
Δίλογος 38 n.
Delectus vocabulorum 105.
Demosthenes, laudatur 51. 89. 123.
In magnis magnus ib.
Ejus dictio 51.
Locus 9. 47. (indebitus 60 n.) 67. 71. 73. 79. 81. 83. 93. 99. 107. 131 139.
Confertur cum Cicerone 51. 53.
Devonius emendatus & auctus 94 n.
Dichorei ὕψει adversi 145.
Διὸς Κόμινθος 55 n.
Dirce 109 n.
Divitiæ nimiæ perniciosæ 157.
Δυῶες & Θῆτες differunt 91 n.
Dona sponsæ data 36 n.
Δρεοφόβος 105 n.

E

Ἐδωλοπεσία 59.
Ἔπαθλα 112 n.
Ἐπαύλια 36 n.
Ἐπιζελος, cum ortis 44 n.
Ἐπὶ κύρβεις 85 n.
Ἐπῳδικὰ 45 n.
Epistosthenes 119.
Ejus Erigone ibidem & 101 n.
Ἐρύησις & πῦσις 77.
Quid differant 84 n.
Etymologus emendatus 64 n. (ubi pro γαμοις lege μυαμοις)
Eupolidis locus 71.
Euphemismus 71 n.
Euripidis laus 61.
Quando maxime insurgit

surgit ib.
Ejus locus 61. 63. 65. 67. 143.
Eustathii lapsus 49 n.
Exequiarum periphrasis 101.
Οἱ ἔξω, τὰ ἔξω &c. 43 n.

F

Fides & amplificatio 62 n.
Figura quid 84 n.
Quando conducit ad ὕψος 69. 75.
Quando non ib.
Earum commistio 8.
Flammeum novæ nuptæ 34 n.
Fronto, Longini avunculus 1 n.
Frontonis, mater Longini ib.
Furor Oratorum 65.

G

Ginni 113 n.
Gradatio v. climax
Grammaticæ partes 42 n
Grandis oratio v. ὕψος
Gorgias, reprehenditur 11.
Excusatur 17 n.
Ab eo Γοργιάζειν 15 n.
Γυναικωνῖτις & ἀνδρωνῖτις 98 n.

H

Harmoniæ vis 137. 139.
Harpocrationis locus assertus 39 n.
Hecataeus 91 n.
Locus ejus 97.
Hegesias notatus 11.
Quis 21 n.
Equal & Hermacapidæ 29 n.
Heroes, cur sic dicti 32 n.
Herodotus, Homeri imitator 55.

Ejus locus 87. 95. 103. 107. 133.
Reprehensus 147.
Excusatus 19.
Judicatus 89 n.
Emendatus 58 n.
Hesychius emendatus 30 n. 64 n.
Hesiodi locus 31.
Ejus opera germana 49 n.
Homerus, de eo Longini crisis 39.
Laudatur 31. 33 45.
Reprehenditur 33 39.
Excusatur 55 n.
Explicatur 35 45. 97.
Citatur 27. 31. 33. 35. 37 45. 61. 81 95 97 99.
Ejus imitatores 55. 66 n.
Operum ejus partitio 46 n. 47 n.
Hyperbata, quid 85.
Quem in finem ib.
Hyperbole 131. 133.
Quando usurpanda ib.

Hyperides, judicium de eo 121.
Confertur cum Demosthene ib. & 123.
Locus ex eo 67.

I

Ἰαμϐεῖον 15 n.
Icon & parabola quid differant 106 n.
Ilias ante Odyssean 37. 53 n.
Ejus partitio antiquior 45 n.
Recentior 47 n.
Imitatio 55. 57.
Interpretis Longini lapsus, (in notis) 11. 13. 30. 42. 53 56. 62. 70. 71. 76. 79. 80. 88. 105 107. 112.
Interrogatio quantum valeat 77. 79.
Ion Chius 119, 101 n.
Ἴων βαίρῳ 113 n.
Isocrates, reprehensus 131. 133.

Ejus panegyricum ib.
Quoto anno absolutum 15 27 n.
Ejus discipuli 86. n.
Quid eis in oratione peculiare 83.
Ister fluvius 127.
Iusjurandum, ejus vis 71.
Demosthenis laudatur ib. 77 n.
Per quos conceptum ib.
Iustini Philosophi fides desideratur 52 n.

L

Laconica Epistola 107 n.
Lampades, orationes Gorgiæ 16 n.
Libanius, an Christianus? 53 n.
Libertatis alumna eloquentia 153. 155.
Λόγοι Laconici 74 n.
Longini prosapia 1 n.
Patria 2 n.
Opera 3 n. *& deinceps* 44 n.
Emendatus 11 n. 73 n. 83 n.
An Christianus 52 n.
Luxus, unde 157.
Lysias, Platoni præfertur à Cæcilio 115
à Longino non item 125.

M

Μαλάγματα 98 n.
Marsiæ pictura 20 n.
Matris notatus 11. 22 n.
Μεγάλαι rectè scribitur 107 n.
Μεγάλου ἰσθμοῦ, *cujus opus* 50 n.
Μίμησις, *quid* 13
Quibus familiare ib.
Mercurii statua 29 n.
Messene 25 n.
Messeniacum Bellum 35 n.
Metalepsis 33 n.

Metaphoræ 113.
Pluresi quando usurpande 107.
Durioresi quomod. molliende.
juxta Aristotelem 109.
juxta Longinum ib.
Μιχθὸν ὀνομάτων 147
Miltiæ fabulæ 90 n.
Miletiexidium 89 n.
Morganatica 36 n.
Motis periphrasis 101.
Mosis laus 3. *apud Ethnicos* 52 n.

N

Νᾶνι 113 n.
Naufragii descriptio 45.
Νῆες 127. 163 n.
Νόησις seu notiones peregrinæ 15. novæ 19.
Numerorum permutatio 94.
Nutriliaquædam 34 n *& decrepita.*

O

Odyssea post Iliadem scripta 37. *Longini de ea judicium* 37. 39 41.
Οἶκος 70 n.
Ὀπώρια 37 n.
Orationes unde censendæ 117. 119.
Orator quomodo formandus 29.
Oratorum præmia 112 n
Ordeales probæ 104 n.

P

Παράδειγμα 76 n.
Parabola 131. *quid differt ab icone & metaphora* 106 n.
Παρέκβασις 13.
Παθητικὰ ἀκούσματα 27. *ac non semper* ib.
Πηλεὺς 55 n.

Πάντα θλ 102 n.
Persius 61 n.
Periphrasis facit ad ὕψος 101. 92 n.
Quando vitanda 103.
Personarum mutatio 95 97.
Πεῦσις vid ἐρώτησις.
Phantasia quid 61. 71 n.
Rhetorica & Poetica 61.
Philistus 143. 109 n.
φίλος ἰδίος 58 n.
φορὰ 18 n. ejus figura 20 n.
Photii interpres 27 n.
Phrynichus 93.
Ejus drama 89 n.
Pindarus laudatur 119.
Pisistratus quid de Homero meritus 47 n.
Πλάσις 143. 109 n.
Plato Divinus 19.
Et quare 40 n.
In Periphrasi nimius 103.
Et in Metaphoris 113. 115.

Lysiæ præfertur ib.
Homeri imitator 55. 57.
Locus ejus 53. 91. 101. 111. 113.
Reprehensus 19 103
Πλεκτάνη 14 n.
Pleiades, quot 72 n.
Poetæ 101 n.
Plotinia 2 n.
Pluralia quando attollunt 91. 93.
Plutarchi versio emendata 27 n.
Pœnitentium ordines 12 n.
Poetæ quomodo orationem attollunt 35.
Politici viri 10 n.
Fœminæ 11 n.
Pollucis versio 19.
Polycleti doryphorus 129 105 n.
Polyptota 89
Porphyrius an Christianus 53 n.
Πόσαμοι τυφὲς 105 n.
Præcepta scripturientibus

bus perpendenda 57. 59.
Præterita ut præsentia narrare 95.
Probæ antiquorum 104 n.
Περιαλλοτε 16 n.
Περιπλαμοῤῥὰς 85 n.
Περιπνεῦν 97 n.
Περιπλαίοντες 12 n.
Περιφανῆ στάρια 36 n.
Περιτίλλα 37 n.
Ψυχὴ in oratione 15
Pygmæi 112 n.
Pyrrhichii τῆς ὕλης non conveniunt 145
Pythagoræ discipuli 10 n
Pythia quomodo numen concipiat 55.
Latius 65 n.

Q

Quæstio, Virum præstet oratio sublimis errans aliquando, an mediocris quæ nunquam errat 115. 117.
Quæstio, Virum in oratione magis laudandæ sint plures virtutes an majores ib.
Quæstio, Cur ætate Longini Oratores à majorum sublimitate exciderint 153.

R

Rhenus fluvius 127
Rhythmus qui cavendus 145.
Risus 135.

S

Salamis vera 77 n.
Samiæ literæ 111 n.
Sapphus locus insignis 41 43.
Σχήματα 69
Scholæ Atticæ 32 n.
Scholastici 22 n.
Scholiastes Dionysii 47 n
Ejus error 48 n.
Σφαῖρα lusus 73 n.
Sepulturæ publicæ forma 82 n.

Servitus eloquentiæ adversa 153. 155.
Servorum appellationes variæ 91 n.
Simonides 65.
Singularia in plurali mutata 91. 93.
Sophoclis locus 65 91.
judicium de eo 119
Σπαδίζω 90 n.
Stasinus Cyprior. versuum Author 22 n.
Stesichorus 55 60 n.
Quare sic dictus 68 n.
Stigmata 111 n.
Suidæ error 89 n.
Συμεωνίδαι 12 n.
Συνδυσμὸς 135. 137

T

TEmporum immutatio 95.
Thalamus 33 n.
Theocritus laudatur 119
Ejus Bucolica 101 n.
Theodorus 13. *quis* 23 n.
Theon emendatur 84 n.
Theopompus 110 n.
Locus excusatus 105. 107.
Reprehensus 147.
Correctus 149. 151.
Θεώρημα, *vel* Θεώρησις 36 n.
Θόλος 14 n.
Threicia litera 111 n.
Thucydidis dictio 87. 95
Locus 133.
Timæus 13. *Epitimæus vocatus* 25 n.
Locus ejus ridiculus 15.
Peregrinas notiones procudendi studio abreptus ib.
Τὸ μὲν, τὸ δὲ 56 n.
Τόπος 54 n.
Tragœdia qualem dictionem requirat 11.
Trochæis cavendi 145.
Tropi frequentes ubi adhibendi 109 111.
Tumida dictio vitanda. 11.
Vox Tyrannus, *quando inceperit* 83 n.

Index.

V

VElum sponsæ 34 n.
Vitalitia 36 n.
Vitia orationis tria 11. 13.
Vnde fiat quòd scriptores in ea incidant 19
Vlpiani lapsus 112 n.
Vossiſſatores 63 n.

X

XEnophontis locus 17 81. 95. 101. 111. & 97 n.
Reprehenditur 17.
Examinatur 33 n.
Errat nonnunquam 17
Ξυρεῖ ὁ χρῶ 87 n.
Ἐπὶ ξυρῇ ἀκμῆς ib.

Y

YΠὲρ τὸν δυνατὸν 45.
Ὑφηγήσεως 70 n.
Ὑποζυλον 37 n.

Index.

Ὑποπτώσεις 12 n.
Doctrina de vinculis per totum librum decurrens sic retexitur.
Thucydides laudatur 5.
Quæritur, natura an arti debeatur 7.
Fundatur in vi dicendi 25.
Ejus fontes quinque ib.
Fons primus, Ingenium felix ad sublimes conceptus inveniendos ib.
Quod exercitatione juvatur 29.
Maximè verò cernitur in his quinq;,
I In præcipuarum circumstantiarum delectu, & in unum conjunctione 41. 43. 45.
II In amplificatione 47. 49.
III De χρῶς 53.
IV In imitatione 55. cujus præcepta traduntur 57.
V In phantasia tum poëtica,

tica, tum oratoria 59
61. & deinceps.
Fons secundus, Affectus, (seu passio) enthusiasticus: de quo quædam tradit 25.27.
Singularem tractatum promittit 13.161
Fons tertius, Figuræ quæ ὕλας efficiunt 69. 75. non omnes, sed aliquæ, eaq; vel
Conjunctæ 81.
Vel singulæ, ut sunt.
I Insjurandum 69 71.
II Interrogatio 77.79.
III Asyndeton 81.83.
IV Hyperbaton 85.87.
V Polyptoton 89.
VI Conperias ib.
VII Climax ib.
VIII Mutatio,
I Casuum ib.
II Numerorum 91. 93.
III Temporum 95
IV Personarum 95. 97

IX Periphrasis 101.103
Fons quartus, Delectus vocabulorum, qualia sunt,
I Sublimia 105.
II Translatitia, & tropica 107.111.113. & his affines,
III Parabolæ 131.
IV Icones ib.
V Hyperbole 131.133.
Fons quintus, Compositio
I Vocabulorum 135. 137.
Per rhythmum dactylicum 139.
II Membrorum in unam periodum 141.
Totum hoc duobus tractatibus alibi se complexum dicit 135.
Vitia τῶν ὕλῃ opposita,
I In excessu, vel quasi,
1 Orationis tumor 11
2 Infantia 13
3 Parenthyrsus ib.
4 Frigus 15 17.
II In

Index.

II *In defectu, vel quasi*
1 *Polysyndeta* 83
2 *Numen Pyrrhichii, dichorei, & trochæi* 145
3 *Vocabula brachysyllaba* ib.
4 *Phrasis concisa* ib.
5 *Verborum exilitas* 147.

Index.

Z

Zenobia, Longini discipula, an Christiana 53 n.
Zenodotus 48 n.
Zoilus 39. 54 n.

Imprimatur.
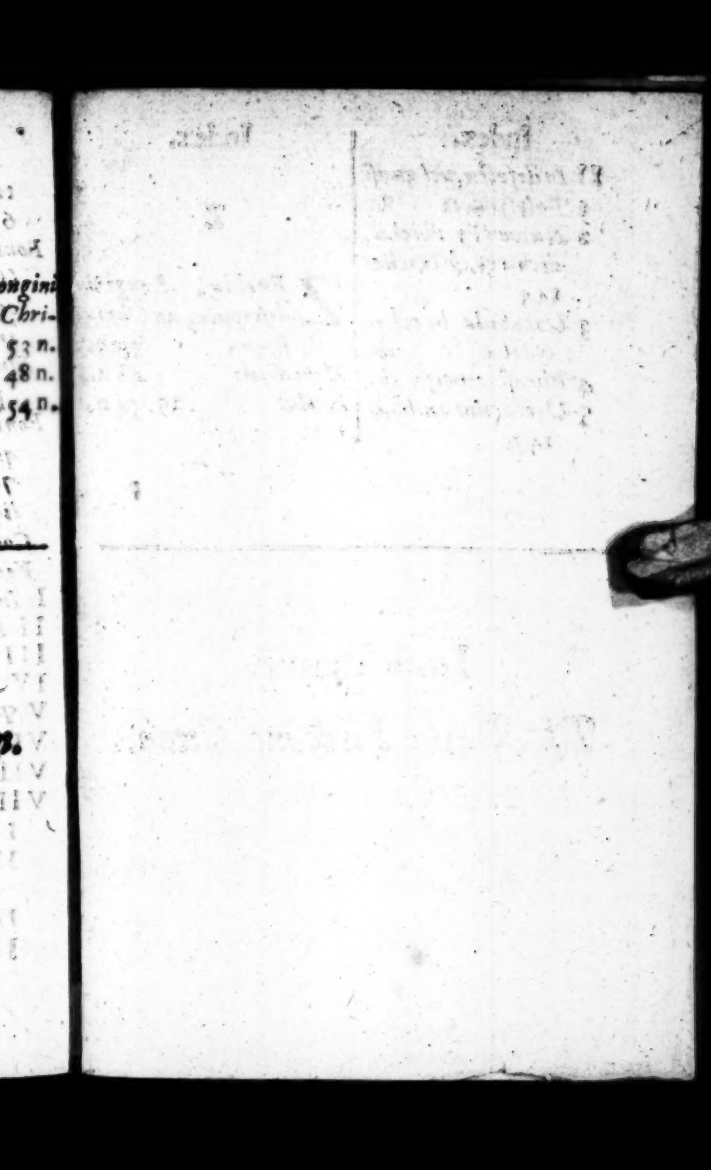
Ric. Baylie Vicecanc. Oxon.